Pañcarātra Prayogaḥ

Compiled By
U.Ve Paṇḍit Śrī Rāma Rāmānuja Ācāri
kulaguru@bigpond.com
srimatham.com

17:04:2024

Contents

Pañcarātra pūrvāṅgam …….. 4
Viśvaksena pūjā ……... 5
Vāsudeva puṇyāha vācanam …… 9
Bhagavad ārādhanam ……... 17
Laghu bhūta śuddhi …….. 18
Mānasika pūjā …….. 20
Pañcāsana kriya……. 21
Nitya Homa Vidhānam …… 30
Sudarśana Homa …….. 37

Saṁskāra Bhāgaḥ

Nāndimukha Śrāddha…… 40
Dakṣina dāna and Āśirvādam…… 41
1. Garbha-dāna ……. 44
2. Puṁsavana …… 46
3. Sīmantam …….. 48
4. Viṣṇu-bali ……. 49
5. Jātakarma…….. 52
6. Nāma-karaṇa…… 56
7. Upaniśkramaṇam…….. 57
8. Anna-prāśana ……... 59
9. Cauḷa……. 60

Pujā Bhāga

Lakṣmī pūjā …… 62
Hayagrīva pūjā …….. 69
Nṛsiṁha pūjā / Homa vidhiḥ …… 77
Rāma pūjā ……..… 87
Vāmana pūjā ……..… 90
Dhanvantari pūjā …… 93
Hanumān pūjā……..… 104

Appendix — Jitante Stotra……..… 108
— Svastivācanam……. 111
— Maṅgala Stotram……..... 114
— Garuḍa Stotram…… 115
— Garuḍa gati Tala……... 116
— Aṣṭottara nāmavaḷḷis……..… 118
— Agnir nāmāni…….. 129
— Dhyāna Ślokas…… 130
— Gāyatrī mantras…….. 135
The Final Sacrament for a Śrīvaiṣṇava…….. 138
Readings from the Gītā for funerals…….. 154

Foreword

This prayoga is *based* on the Pañcarātra, it is not following the traditional format strictly but has been adapted for modern conditions.

The Samskāras are briefly mentioned in the various Saṁhitas but details are not given – just the outlines, so I have taken the liberty of filling in the blanks. Whereas the Vedic Saṁskāras are meant only for dvijas the Pañcarātra Saṁskāras can be used for anyone.

It is assumed that the user will already have some experience of performing pūjā and so some basic things are just mentioned and not elaborated upon.

For feedback and corrections please contact the author at kulaguru@bigpond.com.

Pandit Srirama Ramanuja Achari

Sydney 2024

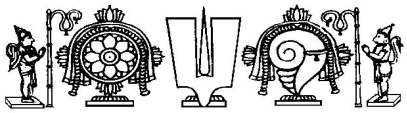

śrīmate rāmānujāya namaḥ

PAÑCARĀTRA PŪRVĀṄGAM

General Preliminaries[1]

❖ *Salute the guru parampara and offer a flower —*

लक्ष्मी-नाथ समारम्भां नाथ यामुन मध्यमाम् । अस्मत् आचार्य पर्यन्तां वन्दे गुरु परम्पराम् ॥
lakṣmī-nātha samārambhām nātha yāmuna madhyamām |
asmat ācārya paryantām vande guru paramparām ||

Beginning from the Supreme Lord, through Nathamuni and Yamunacharya, down to our own acarya I salute the entire lineage of spiritual masters.

अज्ञान गहनालोक सूर्य सोमाग्नि मूर्तये ।दुःख त्रयाग्नि संताप शान्तये गुरवे नमः ॥
ajñāna gahanāloka sūrya somāgni mūrtaye |
duḥkha trayāgni saṁtāpa śāntaye gurave namaḥ ||

Salutation to my preceptor, who has the form of Surya, Soma and Agni, illuminating the deep darkness of ignorance and who quenches the fire of the three types of misery.

अस्मद्गुरुभ्यो नमः । अस्मत्परम गुरुभ्यो नमः । अस्मत्सर्व गुरुभ्यो नमः ॥
asmad gurubhyo namaḥ | asmat parama gurubhyo namaḥ | asmat sarva gurubhyo namaḥ ||

Arambha mantra;

हरिः ॐ तत्सत्, कृतं च करिष्यामि भगवन् नित्येन, भगवत् कैङ्कर्य रूपं, महा विभूति चातुर्-आत्म्य भगवद् वासुदेव पादारविन्द अर्चनेन, ईज्यया, भगवतः कर्मना, भगवन्तं अर्चयिष्यामि ॥

hariḥ oṁ tat sat, kṛtaṁ ca kariṣyāmi bhagavan nityena, bhagavat kaiṅkarya rūpaṁ, mahā vibhūti cātur-ātmya bhagavad vāsudeva pādāravinda arcanena, ījyayā, bhagavataḥ karmanā, bhagavantaṁ arcayiṣyāmi ||

All those actions of worship which have been done and which I am about to do as eternal service to the Lord the Supreme Being who has a fourfold Hypostatic form — I offer the fruit of all those deeds at the feet of the Lord.

Sāttvika tyāgam

भगवान् एव स्व-नियाम्य स्व-रूप स्थिति प्रवृत्ति स्व-शेषतैक रसेन, अनेन आत्मना कर्त्रा स्वकियैश्-चोपकरणैः स्वाराधनैक प्रयोजनाय, परम-पुरुषः सर्व शेषी श्रीयः पतिः स्वशेष-भूतम्, इदं [ईज्य] आख्यं कर्म स्वस्मै, स्वप्रीतये स्वयम्-एव कारयति ॥

bhagavān eva sva-niyāmya sva-rūpa sthiti pravṛtti sva-śeṣataika rasena, anena ātmanā kartrā svakiyaiś-copakaraṇaiḥ svārādhanaika prayojanāya, parama-puruṣaḥ sarva śeṣī śrīyaḥ patiḥ svaśeṣa-bhūtaṁ, idaṁ [ījya] ākhyaṁ karma svasmai, svaprītaye svayam-eva kārayati ||

The Lord God with all His paraphernalia and attendants begins to make Himself pleased with the most auspicious materials which are his own, and some of which are intended for doing honour, some for creating pleasure through touch and some for eating. These materials are supplied by me who is His servant through my body, senses and mind all of which are given by Him and exist for His pleasure alone.

[1] This preliminary is done before every Samskara or major ritual function.

Bala mantra;

भगवतो बलेन, भगवतो वीर्येण, भगवतस्तेजसा, भगवतः कर्मना, भगवतः कर्म करिष्यामि, भगवतो वासुदेवस्य ॥

bhagavato balena, bhagavato vīryeṇa, bhagavatas tejasā, bhagavataḥ karmanā, bhagavataḥ karma kariṣyāmi, bhagavato vāsudevasya ॥

By the power of the Lord, by the energy of the Lord, by the refulgence of the Lord, by the instigation of the Lord I now through the medium of the acarya have the morning / noon / evening worship performed.

Dīpa Pūjā

भक्त्या दीपं प्रयच्छामि देवाय परमात्मने ।त्राहि मां तिमिरात्घोरात्दिव्य ज्योति नमोऽस्तुते ॥
bhaktyā dīpaṁ prayacchāmi devāya paramātmane ।
trāhi māṁ timirāt ghorāt divya jyoti namo'stute ॥

With devotion, I offer this lamp to the Supreme Lord, the Divine Soul. Protect me from the terrible darkness; salutations to the Divine Light!

ॐ आर्द्रं ज्वलंति ज्योतिरहमस्मि । ज्योतिर्ज्वलंति ब्रह्माहमस्मि । योऽहमस्मि ब्रह्माहमस्मि । अहमस्मि ब्रह्माहमस्मि । अहमेवाहं मां जुहोमि स्वाहा ॥
oṁ ārdraṁ jvalati jyotir aham asmi । jyotir jvalati brahmāham asmi । yo'ham asmi brahmāham asmi । aham asmi brahmāham-asmi । aham evāham mām juhomi svāhā ॥

That Supreme Light which projected itself as the universe like a soaked seed which sprouts — I am that Supreme Light. I am that Supreme Light of Brahman which shines in the inmost essence of all that exists. In reality I am the same infinite Brahman even when I am experiencing myself as a finite self owing to ignorance. Now with the onset of knowledge, I am really that Brahman which is my eternal nature. Therefore I realize this identity by making myself, the finite self, an oblation into the fire of the infinite Brahman which I am always, May this oblation be well made.

Viśvaksena Pūja

तदेव लग्नं सुदिनं तदेव तार बलं चंद्र बलं तदेव । विद्या बलं दैव बलं तदेव लक्ष्मीपते- तेऽङ्घ्रियुगं स्मरामि ॥
tad eva lagnam sudinam tad eva tāra balam candra balam tad eva ।
vidyā balaṁ daiva balaṁ tad eva lakṣmīpate- te aṅghriyugam smarāmi ॥

I recall to mind the lotus feet of Lord Narayana, He is the ascendant, the auspicious day, the strength of the moon and all the constellations, the power of knowledge, and the Divine Power.

शुक्लां बरधरं विष्णुं शशि वर्णं चतुर्भुजं । प्रसन्न वदनं ध्यायेत् सर्व विघ्नोप शांतये ॥
śuklāṁ baradharaṁ viṣṇuṁ śaśi varṇaṁ caturbhujaṁ ।
prasanna vadanaṁ dhyāyet sarva vighnopa śāntaye ॥

The All-pervading Lord is to be meditated upon for the removal of obstacles;
Clad in white garments, resplendent like the Moon, the four armed and cheerful-faced.

यस्य द्विरध वक्त्राद्याः पारिषध्य परशतम् ।विघ्नम् निघ्नन्ति सततं विश्वक्सेन तमाश्रये ॥
yasya dviradha vaktrādyāḥ pārisadhya paraśatam ।
vighnam nighnanti satataṁ viśvaksena tamāśraye ॥

I take refuge in Vishvaksena who always destroys all hindrances, he is the general of the elephant faced attendants and the numerous others.

prāṇāyāma

saṅkalpaḥ हरिः ॐ तत्सत्, गोविन्द गोविन्द गोविन्द, भगवद् आज्ञया भगवद् कैङ्कर्य रूपेण अस्मिन् ..... आख्य कर्मणि निर्विघ्नेन परिसमाप्त्यर्थम्, आदौ विश्वक्सेन पूजां करिष्ये ॥

hariḥ oṁ tatsat, govinda govinda govinda, bhagavad ājñayā bhagavad kaiṅkarya rūpeṇa asmin ..... ākhya karmaṇi nirvighnena parisamāptyarthaṁ, ādau viśvaksena pūjām kariṣye ॥

Om Tat Sat, Govinda, Govinda, Govinda. By the command of the Lord, and in service to Him, for the successful and uninterrupted completion of this ..... ritual, I will first perform the worship of Vishvaksena.

❖ *Take water in the uddhariṇi add chandan, akṣata and a flower. Hold it in the left hand and cover it with the right hand raising it to the forehead, meditate upon Viśvaksena*;

dhyānam

विश्वक्सेन सकल विभुद प्रौडु-सेनादि नाथम् मुद्र चक्र कर-कमल युगे शंख-दंडौ दधानम् ।
मेघश्यामम्सुमणि मुकुटं पीत-वस्त्रं शुभांगम्, ध्यायेद्देवं विजय कामं सूत्रवत्यै समेतम् ॥

viśvaksena sakala vibhuda prauḍu-senādi nātham
mudra cakra kara-kamala yuge śaṅkha-daṇḍau dadhānam ।
meghaśyāmam sumaṇi mukuṭaṁ pīta-vastraṁ śubhāṅgaṁ,
dhyāyed devaṁ vijaya kāmaṁ sūtravatyai sametam ॥

O Vishvaksena, Stalwart Commander in chief of the Spiritual Forces; with cautioning gesture, brandishing the conch & discus in your lotus-like hands; the color of the rain-cloud, with bejewelled diadem, garbed in yellow silk, of comely limbs, I meditate upon you with your consort Sutravati, for the attainment of victory.

❖ *Take the water and flower in the right hand and place it on top of the kūrca of viśvaksena;*

ॐ भुः विश्वक्सेनमावाहयामि ! ॐ भुवः विश्वक्सेनमावाहयामि !
ॐ सुवः विश्वक्सेनमावाहयामि ! ॐ भुर्भुवस्सुवःविश्वक्सेनमावाहयामि !
oṁ bhuḥ viśvaksenam āvāhayāmi ! oṁ bhuvaḥ viśvaksenam āvāhayāmi !
oṁ suvaḥ viśvaksenam āvāhayāmi ! oṁ bhur-bhuvas-suvaḥ viśvaksenam āvāhayāmi
आसनं समर्पयामि etc
पुस्पैः पूजयामि –
ॐ श्रि विश्वक्सेनाय नमः । चतुर्बाहवे ०। शंख-चक्र-गदा-धराय ०। श्रीमते ०। श्री सूत्रवति-नाथाय ०। गज-अश्व-मुख सेविताय ०। प्रसन्न-वदनाय ०। शांताय ०। प्रभाकर-सम-प्रभाय ०। वेत्र-पाणये ०। हृषीकेशाय ०। विश्वा-रक्ष-परायणाय ०। भक्तांतराय ०। विद्ध्वंसिने ०। आर्याय ० । अमात्याय ०। कृपा-निधये ० । सकल विबुध-प्रौडु-सैन्यादि-नाथाय ०। मुद्र-धराय ०। दंड-धराय ०। मेघ-श्यामाय ०। सुमणी-मकुटाय ०। पीत-वस्त्राय ०। शुभांगाय ०। देवाय ०। दलित-दनुजाय ०। तर्जनि-हस्ताय ०। विघ्न-नाशकाय ०। सपरिवाराय सूत्रवत्या समेताय श्रीमते विश्वक्सेनाय नमः ॥

oṁ śri viśvaksenāya namaḥ । catur bāhave । śaṅkha-cakra-gadā-dharāya । śrīmate । śrī sūtravati-nāthāya । gaja-aśva-mukha sevitāya । prasanna-vadanāya । śāntāya । prabhākara-sama-prabhāya । vetra-pāṇaye । hṛṣīkeśāya । viśvā-rakṣa-parāyaṇāya । bhaktāntarāya । viddhvaṁsine । āryāya । amātyāya । kṛpā-nidhaye । sakala vibudha-prauḍu-sainyādi-nāthāya । mudra-dharāya । daṇḍa-dharāya । megha-śyāmāya । sumaṇī-makuṭāya । pīta-vastrāya । śubhāṅgāya । devāya । dalita-danujāya । tarjani-hastāya । vighna-nāśakāya । saparivārāya sūtravatyā sametāya śrīmate viśvaksenāya namaḥ ॥

धूपं आघ्रापयामि । दीपं दर्शयामि । कदलि फलं निवेदयामि । तांबूलं समर्पयामि । कर्पूर निराजनं दर्शयामि ॥

dhūpaṁ āghrāpayāmi । dīpaṁ darśayāmi । kadali phalaṁ nivedayāmi । tāmbūlaṁ samarpayāmi । karpūra nirājanaṁ darśayāmi ॥

ॐ विश्वक्षेनाय विद्महे, वेत्र हस्ताय धीमहि, तन्नो सेनानि प्रचोदयात् ॥
oṁ viśvakṣenāya vidmahe, vetra hastāya dhīmahi, tanno senāni pracodayāt ॥
दिव्याकारं सरोजाक्षं शंख-चक्र गदा धरम् ।सर्व विघ्न विनाशाय विश्वक्सेनमुपास्महे ॥

divyākāraṁ sarojākṣaṁ śaṅkha-cakra gadā dharam ।
sarva vighna vināśāya viśvaksenam upāsmahe ॥

We worship Vishvaksena, who has a divine form, lotus-like eyes, and holds the conch, discus, and mace, for the removal of all obstacles.

यस्य द्विरध वक्त्राद्य परिषाद्य परशतम् ।विघ्नं निघ्नंति सततं विश्वक्षेनं तमाश्रये ॥
yasya dviradha vaktrādya pariṣādya paraśatam ।
vighnaṁ nighnanti satataṁ viśvakṣenaṁ tamāśraye ॥

I take refuge in Vishvaksena who always destroys all hindrances,
he is the general of the elephant faced attendants and the numerous others.

VIŚVAKSENA STOTRAM

विश्वक्सेन नमस्तेऽस्तु नमो मृत्यु भयावह । नमः पार्षदेशाय धुर्याय जगतां नमः ॥ १ ॥
viśvaksena namaste'stu namo mṛtyu bhayāvaha ।
namaḥ pārṣadeśāya dhuryāya jagatāṃ namaḥ ॥ 1 ॥

O Viśvaksena, I offer my respectful obeisances unto You, who removes the fear of death. I offer my respectful obeisances unto You, who are the source of all the universes.

चराचरानाम् आदिस्त्वं जन्म नाशो न विद्यते । धुरम् आधाय लोकानां त्वय्येव पुरुषोत्तमः ॥ २ ॥
carācarānām ādis-tvaṃ janma nāśo na vidyate ।
dhuram ādhāya lokānāṃ tvayyeva puruṣottamaḥ ॥ 2 ॥

You are the source of all mobile and immobile things, and for you there is no birth or destruction. The Supreme Being has placed the responsibility of the worlds in You alone.

योग निद्रा सुख वशश्शेते शेषे मनोहरे । एकान्तिनां तपो भक्ति प्रकर्ष क्षीण-कर्मनाम् ॥ ३ ॥
yoga nidrā sukha vaśaś-śete śeṣe manohare ।
ekāntināṃ tapo bhakti prakarṣa kṣīṇa-karmanām ॥ 3 ॥

You repose in yoga-nidra and rest peacefully upon Ananta Sesha. For those who are solitary, practice austerity and devotion their Karmas are depleted.

नाकं मूर्ध्ना त्वं आक्रम्य तिष्ठस्य्-एको जगन्मयः । त्वं भूमिस्त्वमपां स्थानं तेजस्र त्वं समीरणः ॥
nākaṃ mūrdhnā tvaṃ ākramya tiṣṭhasy-eko jagan-mayaḥ ।
tvaṃ bhūmis-tvam apāṃ sthānaṃ tejasra tvaṃ samīraṇaḥ ॥ 4 ॥

You touch the heavens with your head and stand alone in the universe. You are the earth, You are the abode of water, You are the fire, You are the wind.

आकाशस्त्वं त्वामीयन्ते विभूतिर्व्याप्य तिष्ठति । त्वमेव भास्करो भूत्वा विश्वं तपसि विष्टपम् ॥
ākāśas-tvaṃ tvāmīyante vibhūtir vyāpya tiṣṭhati ।
tvam-eva bhāskaro bhūtvā viśvaṃ tapasi viṣṭapam ॥ 5 ॥

You are the sky, and the glory pervades You. Being the sun-god, You alone are the abode of the universe in austerities.

आह्ला दयसि तद्भूयः सोमो भूत्वा कृपा-निधिः । सत्त्वरूपस्य ते रूपे गुणावन्यो रजस् तमः ॥
विष्णुरूपे यथा-रूपे शुक्ल रूपस्य वस्तुनः
āhlādayasi tad bhūyaḥ somo bhūtvā kṛpā-nidhiḥ ।
sattva-rūpasya te rūpe guṇāvanyo rajas tamaḥ ॥ 6 ॥
viṣṇu-rūpe yathā-rūpe śukla rūpasya vastunaḥ

You are merciful to me, and like the moon, an treasury of mercy. In Your form of goodness, the other modes of nature are passion and darkness. In the form of Vishnu, as in the form of an being of white form.

Ghaṇṭā pūjā

❖ *Offer sandal-paste and flowers to the bell:—*

ॐ सर्व वाद्यमयी घण्टायै नमः oṁ sarva vādyamayī ghaṇṭāyai namaḥ

In the bell — ॐ ब्रह्मणे नमः oṁ brahmaṇe namaḥ

In the body	— ॐ चक्र-राजाय नमः	oṁ cakra-rājāya namaḥ
In the threads	— ॐ महा-नागेभ्यो नमः	oṁ mahā-nāgebhyo namaḥ
In the clapper	— ॐ सरस्वत्यै नमः	oṁ sarasvatyai namaḥ
In the sound	— ॐ प्रजापतये नमः	oṁ prajāpataye namaḥ

❖ *Ring the bell.*

ॐ क्ष्रीं जगद् ध्वनि मन्त्रे मात्रे स्वाहा ॥
oṁ kṣrīṁ jagad dhvani mantre mātre svāhā ॥

आगमर्तन्तु देवानां निर्गमर्थन्तु राक्षसाम् । सर्व भूत हितार्थाय घण्ट नादं कर्मोम्यहम् ॥
āgamartantu devānāṁ nirgamarthantu rākṣasām ।
sarva bhūta hitārthāya ghaṇṭa nādaṁ karmomyaham ॥

In order to invoke the divine forces and to dispel the anti-divine, and for the welfare of all beings I now ring the bell.

Dhūpa-pātra pūjā

❖ *Offer sandal-paste and flowers to the dhūpa-pātra:—*

ॐ हां अनन्ताय कालाग्नि रूपाय जगद्धूम सुगन्धिने सर्व-गन्ध-वहाय नमः स्वाहा ।
oṁ hām anantāya kālāgni rūpāya jagad dhūma sugandhine sarva-gandha-vahāya namaḥ svāhā
ॐ ध्यूं धूमोद्गिराय नमः गन्धाक्षत पुष्पाणि समर्पयामि ।
oṁ dhyūṃ dhūmod-girāya namaḥ gandhākṣata puṣpāṇi samarpayāmi ।

Āsana pūjā

❖ *Touch the seat:—*

ॐ योगासनाय नमः । ॐ सिंहासनाय नमः ।
oṁ yogāsanāya namaḥ । oṁ siṁhāsanāya namaḥ ।

ॐ पद्मासनाय नमः । ॐ विमलासनाय नमः ।
oṁ padmāsanāya namaḥ । oṁ vimalāsanāya namaḥ ।

ॐ अनन्तासनाय नमः । ॐ कूर्मासनाय नमः ।
oṁ anantāsanāya namaḥ । oṁ kūrmāsanāya namaḥ ।

पृथिवि त्वया धृतालोक देवी त्वं विष्णुना धृता । त्वं च धारय मां देवी पवित्रं कुरु चासनम् ॥
pṛthivi tvayā dhṛtāloka devī tvaṁ viṣṇunā dhṛtā ।
tvaṁ ca dhāraya māṁ devī pavitraṁ kuru cāsanam ॥

O Mother Prithivi the world is supported by you and you are supported by Vishnu, please support me and purify my seat.

Ātmā pūjā

❖ *Place some sandalwood paste on the forehead and a flower on the head or behind the right ear—*

अहमात्मा न देहोऽस्मि विष्णु-शेषो-परिग्रहः । तमेव शरणं प्राप्तं तत्कैंकर्य चिकीर्षया ॥
aham ātmā na deho'smi viṣṇu-śeṣo-parigrahaḥ ।
tam-eva śaraṇaṁ prāptaṁ tat-kaiṅkarya cikīrṣayā ॥

I am the atman and not the body. I am dependant upon Lord Vishnu and exist solely for Him. I have no possession of my own. I have taken refuge in Him with the desire to render service to Him.

Vāsudeva Puṇyāha[2] Vācanam

❖ *Take some akṣata assume brahma-āsana and repeat:—*

saṅkalpaḥ— हरिः ॐ तत्सत् । गोविन्द गोविन्द गोविन्द, अस्य श्री भगवतो महा पुरुषस्य, श्री विष्णोः आज्ञया प्रवर्त मानस्य, आद्य ब्रह्मणो द्वितीय परार्धे, श्री श्वेत वराह कल्पे, वैवस्वत मन्वन्तरे, अष्ठाविंशतीतमे, कलि युगे, कलि-युगस्य प्रथम पादे, शकाब्दे श्री गङ्गायः आग्नेय दिग्-भगे,_____ देशे _____ राज्ये _____ महा-नगरि अन्तर्गते, अस्मिन् वर्तमानां व्यवहारिकानां प्रभवादि षष्टि संवत्सरानां मध्ये, _____ नाम संवत्सरे, _____ अयने, _____ ऋतौ, मासोत्तमे _____ मासे, _____ पक्षे, _____ तिथौ, _____ वासरे, _____ नक्षत्र युक्तायां, श्री विष्णु योग, श्री विष्णु करणे, शुभ योग शुभ करण एवं गुण विशेषण विसिष्ठायां, अस्यां शुभ तिथौ, भगवद् आज्ञया भगवद् कैङ्कर्य रूपेण _____ संस्कार कर्म करिष्ये ॥

तदङ्गत्वेन स्थल, जल, यागोपकरण शुद्ध्यर्थं, शरीर शुद्ध्यर्थं मनश्शुद्ध्यर्थं, वासुदेव पुण्याह वाचन कर्म करिष्ये ॥ — अप उपस्पृश्य

— hariḥ oṁ tat sat । govinda govinda govinda, asya śrī bhagavato mahā puruṣasya, śrī viṣṇoḥ ājñayā pravarta mānasya, ādya brahmaṇo dvitīya parārdhe, śrī śveta varāha kalpe, vaivasvata manvantare, aṣṭhāvimśatītame, kali yuge, kali-yugasya prathama pāde, śakābde śrī gaṅgāyaḥ āgneya dig-bhage, __*country*__ deśe ___*state*__ rājye ___*city*___ mahā-nagari antargate, asmin vartamānāṁ vyavahārikānāṁ prabhavādi ṣaṣṭi saṁvatsarānāṁ madhye, _____ nāma saṁvatsare, _____ ayane, _____ ṛtau, māsottame _____ māse, _____ pakṣe, _____ tithau, _____ vāsare, _____ nakṣatra yuktāyāṁ, śrī viṣṇu yoga, śrī viṣṇu karaṇe, śubha yoga śubha karaṇa evaṁ guṇa viśeṣaṇa visiṣṭhāyāṁ, asyāṁ śubha tithau, bhagavad ājñayā bhagavad kaiṅkarya rūpeṇa ..... saṁskāra karma kariṣye ॥

tadaṅgatvena sthala, jala, yāgopakaraṇa śuddhyarthaṁ, śarīra śuddhyarthaṁ manaś śuddhyarthaṁ, vāsudeva puṇyāha vācana karma kariṣye ॥ — apa upaspṛśya

Hariḥ Om Tat Sat. Govinda, Govinda, Govinda. By the command of the Supreme Lord, the great Purusha, Lord Vishnu, in the second half of the life of the first Brahma, in the Shveta-Varaha Kalpa, during the reign of Vaivasvata Manu, in the 28th Mahayuga, in the Kaliyuga, during the first quarter of the Kaliyuga, in the year of the Shaka era, in the southeastern direction of the Ganges, in the country of _____, in the state of _____, within the great city of _____, in the current cycle of the 60-year Prabhava calendar, in the year named _____, during the _____ solstice, in the _____ season, in the auspicious month of _____, during the _____ fortnight, on the _____ tithi (lunar day), on the _____ day of the week, under the constellation _____, with the auspicious Vishnu Yoga and Vishnu Karana, and other auspicious qualities as detailed, on this auspicious tithi, by the command of Lord Vishnu and in service to Him, I shall perform the sacrament of _____.

As adjunct to this ceremony, to purify the place, water, and sacrificial materials, to purify the body and mind, I shall now perform the Vāsudeva Puṇyāha Vācana, the recitation of the auspicious rites for the purification of all these.

---

[2] athātaḥ pravakṣyāmi puṇyāhasya vidhi kramam । pukāraṁ pāpa nāśanaṁ syād ṇyakāraṁ deha śuddhidam ॥
Now I shall declare the rite of sanctification (pu-nya-ha vacanam)
'Pu' indicates absolution of sins, 'nya' indicates physical purification

hakāraṁ sthāna-śuddhiḥ syāt puṇyāhaṁ tu vidhīyate । sarva pāpaharaṁ caiva sarva siddhi pradāyakam ॥
'ha' indicates sanctification of space, this is the meaning of punyaha,
It absolves one from all sins, and grants all success and prosperity.

nitye naimittike kāmye sthānabimbādi śuddhiṣu । athavā maṅgale kārye puṇyāhaṁ tu samācaret ॥
It should be performed at all obligatory, occasional and optional liturgies, Or else, on all auspicious occasions it should be properly done.

❖ *drop the akṣata down and touch water.*

❖ *Upon a pile of rice in front place a kumbha filled with water add a coin, akṣata, parimala-dravyaṁ a betel leaf and nut, place 5 mango or banyan leaves in the kumbha and a kurca of 7 blades of darbha grass- place a coconut on the top.*

❖ *Offer flowers to the deities of the pīṭha;—*

ॐ आधार शक्तये नमः	oṁ ādhāra saktaye namaḥ
ॐ कुर्म कालाग्नये नमः	oṁ kurma kālāgnaye namaḥ
ॐ अनन्ताय नाग-राजाय नमः	oṁ anantāya nāga-rājāya namaḥ
ॐ धरण्यै नमः	oṁ dharaṇyai namaḥ
ॐ धर्माय नमः	oṁ dharmāya namaḥ
ॐ ज्ञानाय नमः	oṁ jñānāya namaḥ
ॐ वैराग्याय नमः	oṁ vairāgyāya namaḥ
ॐ ऐश्वर्याय नमः	oṁ aiśvaryāya namaḥ
ॐ अधर्माय नमः	oṁ adharmāya namaḥ
ॐ अज्ञानाय नमः	oṁ ajñānāya namaḥ
ॐ अवैराग्याय नमः	oṁ avairāgyāya namaḥ
ॐ अनैश्वर्याय नमः	oṁ anaiśvaryāya namaḥ

In the centre ॐ सदा शिवाय नमः oṁ sadā śivāya namaḥ

ॐ रं धर्म-प्रदाय दश-कलात्मने अग्नि-मण्डलाय नमः
oṁ raṁ dharma-pradāya daśa-kalātmane agni-maṇḍalāya namaḥ

ॐ सों काम-प्रदाय षोडश-कलात्मने सोम- मण्डलाय नमः
oṁ soṁ kāma-pradāya ṣoḍaśa-kalātmane soma- maṇḍalāya namaḥ

ॐ सां अर्थ-प्रदाय द्वादश-कलात्मने सूर्य- मण्डलाय नमः
oṁ sāṁ artha-pradāya dvādaśa-kalātmane sūrya- maṇḍalāya namaḥ

ॐ पं पद्माय नमः oṁ paṁ padmāya namaḥ

ॐ भद्रासनाय नमः oṁ bhadrāsanāya namaḥ

Invocation of sudarśana

शङ्खं चक्रं च चापं परशुं असिमिशुं शूल पाशां कुशांश्च ।
बिभ्रानं वज्र केटं हल मुसुल गदा कुण्टं अत्युग्र दंष्ट्रं ॥
ज्वाला केशं त्रिनेत्रं ज्वलदानल निभं हार केयूर भूषम् ।
ध्यायेत् शट्कोन संस्थं सकल रिपु-कुल प्राण संहार चक्रम् ॥

śaṅkhaṁ cakraṁ ca cāpaṁ paraśuṁ asimiśuṁ śūla pāśāṁ kuśāṁśca ।
bibhrānaṁ vajra keṭaṁ hala musula gadā kuṇṭaṁ atyugra daṁṣṭraṁ ॥
jvālā keśaṁ trinetraṁ jvaladānala nibhaṁ hāra keyūra bhūṣam ।
dhyāyet śaṭkona saṁsthaṁ sakala ripu-kula prāṇa saṁhāra cakram ॥

I visualize Sudarshana the eliminator of all hostile forces, located within the six-cornered star, bearing the conch, discus, bow, axe, sword, trident, noose, goad, the diamond-shield, plough, cudgel, mace, spear, with aweful sharp fangs, with blazing halo, three eyes, the intensity of a raging inferno, adorned with garlands and anklets.

ॐ सहस्रार हुं फट् oṁ sahasrāra huṁ phaṭ

❖ *Place flower and water on top of the kalaśa;*

ॐ नमः सुदर्शनाय आगच्छ आगच्छ [x ३]
oṁ namaḥ sudarśanāya āgaccha āgaccha [3 times]

❖ *offer āsanam then do nyāsa on the kalaśa.*

ॐ आचक्राय स्वाहा ज्ञानाय नमः oṁ ācakrāya svāhā jñānāya namaḥ [*heart*]
ॐ विचक्राय बलाय स्वाहा oṁ vicakrāya balāya svāhā [*head*]
ॐ सुचक्राय वीर्याय वषट् oṁ sucakrāya vīryāya vaṣaṭ [*sikhā*]
ॐ सूर्य चक्राय स्वाहा ऐश्वर्याय हुं oṁ sūrya cakrāya svāhā aiśvaryāya huṁ [*shoulders*]
ॐ ज्वाल-चक्राय स्वाहा तेजसे फट् oṁ jvāla-cakrāya svāhā tejase phaṭ [*eyes*]
ॐ महा सुदर्शन चक्राय स्वाहा शक्त्यै वौषट्। oṁ mahā sudarśana cakrāya svāhā śaktyai vauṣaṭ.

Aṅga-Nyāsa

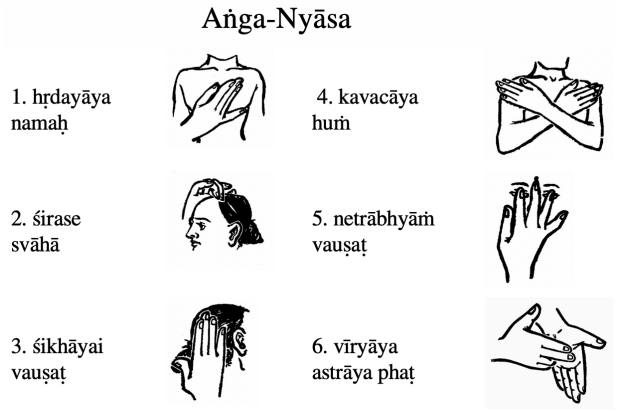

❖ *snap finges around the kalaśa and show purification mudras.*

अर्घ्यं । पाद्यं । आचमनियं । स्नानं । वस्त्रं । उपवीतं । आभरणं । गन्धं । पुष्प-मालिकां । पुष्पैः पूजयामि — ॐ श्री सुदर्शनाय नमः । चक्र-राजाय । तेजो-व्युहाय । महा-द्युताय । सहस्र-बाहवे । दीप्ताङ्गाय । अरुणाक्षाय । प्रतापवते । अनेकादित्य-सङ्काशाय । प्रोर्ध्व-ज्वल भिरज्जिताय । सौदामणि-सहस्राभाय । मणि-कुण्डल-शोभिताय । पञ्च-भूत-मनो-रूपाय । षट्-कोणान्तर-संस्थिताय । हरान्त-कारणोद्भुत-रोष-भीषन-विग्रहाय । हरि-पाणि-लसत्-पद्म-विहार-मनोहराय ॥

arghyaṁ | pādyaṁ | ācamaniyaṁ | snānaṁ | vastraṁ | upavītaṁ | ābharaṇaṁ | gandhaṁ | puṣpa-mālikāṁ | puṣpaiḥ pūjayāmi — oṁ śrī sudarśanāya namaḥ | cakra-rājāya | tejo-vyuhāya | mahā-dyutāya | sahasra-bāhave | dīptāṅgāya | aruṇākṣāya | pratāpavate | anekāditya-saṅkāśāya | prordhva-jvala-bhirañjitāya | saudāmaṇi-sahasrābhāya | maṇi-kuṇḍala-śobhitāya | pañca-bhūta-mano-rūpāya | ṣaṭ-koṇāntara-saṁsthitāya | harānta-kāraṇodbhuta-roṣa-bhīṣana-vigrahāya | hari-pāṇi-lasat-padma-vihāra-manoharāya ||

धूपं । दीपं । नैवेद्यं । ताम्बूलं । फलं । कर्पूर निराजनं ।
dhūpaṁ | dīpaṁ | naivedyaṁ | tāmbūlaṁ | phalaṁ | karpūra nirājanaṁ |

ॐ सुदर्शनाय विद्महे । हेति-राजाय धीमहि । तन्नस् चक्र प्रचोदयात् ॥
oṁ sudarśanāya vidmahe | heti-rājāya dhīmahi | tannas cakra pracodayāt ||

सुदर्शनं महा चक्र गोविन्दस्य करायुध ।तीक्ष्ण धार महावेग सूर्य कोटि समप्रभा ॥
sudarśanaṁ mahā cakra govindasya karāyudha ।
tīkṣṇa dhāra mahāvega sūrya koṭi samaprabhā ॥

O Sudarshana great discus held in the hand of Govinda, you are exceedingly, sharp, very swift and radiate like a million Suns.

- *Invite four sādhakas to sit down in the four directions .*
- *Offer them respect and take their permission;*

ॐ भवद्भिरनुज्ञातः पुन्याहं वाचयिष्ये । ॐ वाचयतां!

oṁ bhavadbhir anujñātaḥ punyāhaṁ vācayiṣye । oṁ vācayatāṁ!

pavitra mantra.

ॐ भगवन् पवित्रं वासुदेव पवित्रं, तत् पादौ पवित्रं, तत् पादोदकं पवित्रं, शत धारं, सहस्र धारं, अपरिमित धारं, अच्छिद्रं अनन्तम् अपरिमित अरिष्ठं, अच्युतन् अक्षयं परमं पवित्रं, भगवन् वासुदेवः पुनातु ॥

oṁ bhagavan pavitraṁ vāsudeva pavitraṁ, tat pādau pavitraṁ, tat pādodakaṁ pavitraṁ, śata dhāraṁ, sahasra dhāraṁ, aparimita dhāraṁ, acchidraṁ anantam aparimita ariṣṭhaṁ, acyutan akṣayaṁ paramaṁ pavitraṁ, bhagavan vāsudevaḥ punātu ॥

O Supreme Being, Vāsudeva, whose feet are most holy, whose feet are most holy, whose feet are most holy, whose streams are one hundred streams, whose streams are one thousand streams, whose streams are unlimited, who are without holes, who are infinite, who are infinitely evil, who are infallible, who are inexhaustible and who are supremely holy, may Lord Vāsudeva purify you.

- *recite gāyatrī mantra*
- *recite viṣṇu gāyatrī*

पवित्रं भगवानस्तु वासुदेवः परो गुरुः । अस्तु सङ्कर्षणो देवः पवित्रं परमो विभुः ॥ १ ॥
pavitraṁ bhagavān astu vāsudevaḥ paro guruḥ ।
astu saṅkarṣaṇo devaḥ pavitraṁ paramo vibhuḥ ॥ 1 ॥

The Supreme Being, Vāsudeva, is the supreme spiritual master. May Lord Saṅkarṣaṇa, the most sacred and supremely powerful, be present.

प्रद्युम्नोऽस्तु पवित्रं वै साक्षी विश्वस्य साम्प्रतम् ।पवित्रं अनिरुद्धोऽस्तु विश्वत्रात जगत्पतिः ॥ २
pradyumno'stu pavitraṁ vai sākṣī viśvasya sāmpratam ।
pavitraṁ aniruddho 'stu viśvatrāta jagat-patiḥ ॥ 2 ॥

May Pradyumna purify, the witness of the universe, and may Aniruddha purify, the protector of the universe, and may the protector of the universe purify.

शुद्धये ऽस्तु परो देवो वासुदेवोऽस्तु शुद्धये । सदा सङ्कर्षणो देवः शुद्धये ऽस्तु सदा मलः ॥ ३ ॥
śuddhaye 'stu paro devo vāsudevo'stu śuddhaye ।
sadā saṅkarṣaṇo devaḥ śuddhaye 'stu sadā malaḥ ॥ 3 ॥

May the Supreme Being, Vāsudeva, be the source of all purity. May Lord Saṅkarṣaṇa always be the source of all purity for my purification.

प्रद्युम्नस्शुद्धये चाऽस्तु सर्वत्र मम सर्वदा । अनिरुद्धस् सदा देवस् शुद्धयेऽस्तु जगत्पतिः ॥ ४ ॥
pradyumnas śuddhaye cā'stu sarvatra mama sarvadā ।
aniruddhas sadā devas śuddhaye'stu jagat-patiḥ ॥ 4 ॥

May Pradyumna purify me everywhere and always. May Aniruddha, the lord of the universe, always be the source of purity.

शुद्धये विष्णुस्त्वाद्य शुद्धये मधुसूदनः । सर्व लोक हितो देवः शुद्धये ऽस्तु त्रिविक्रमः ॥ ५ ॥
śuddhaye viṣṇur astvādya śuddhaye madhusūdanaḥ ।
sarva loka hito devaḥ śuddhaye 'stu trivikramaḥ ॥ 5 ॥

Today Lord Viṣṇu, the Lord of the universe, is present to purify you. May the destroyer of the demon Madhu purify you. May Trivikrama the divine benefactor of all the worlds purify us.

वामनस्शुद्धये अस्त्वाद्यः श्रीधरोऽस्त्वाद्य शुद्धये । शुद्धयेऽस्तु हृषीकेशः पद्मनाभोऽस्तु शुद्धये ॥ ६
vāmanas śuddhaye astvādyaḥ śrīdharo 'stvādya śuddhaye ।
śuddhaye 'stu hṛṣīkeśaḥ padmanābho 'stu śuddhaye ॥ 6 ॥

May Vāmana today purify you, and may Śrīdhara be the first to purify you. May Lord Hṛṣīkeśa purify, and may Lord Padmanābha purify.

सदा दामोदरो देवः शुद्धयेऽस्तु जगत्-पतिः । शुद्धयेऽस्तु सदा देवः केशवः केशि-सूदनः ॥ ७ ॥
sadā dāmodaro devaḥ śuddhaye'stu jagat-patiḥ ।
śuddhaye'stu sadā devaḥ keśavaḥ keśi-sūdanaḥ ॥ 7 ॥

May Lord Dāmodara, the lord of the universe, always be the source of purity. May Lord Keśava, the destroyer of Keśi, always be for our purification.

नारायणो ऽस्तु विश्वेशश् शुद्धये सर्व कर्मसु । शुद्धये माधवो ऽस्त्वत्र सर्व लोक-हिते रतः ॥ ८ ॥
nārāyaṇo 'stu viśveśaś śuddhaye sarva karmasu ।
śuddhaye mādhavo 'stvatra sarva loka-hite rataḥ ॥ 8 ॥

May Lord Nārāyaṇa, the Lord of the universe, purify us in all our activities. May Lord Mādhava, who is engaged in the welfare of all the worlds, be here to purify us.

शुद्धये चाऽस्तु गोविन्दः परमात्म सनातनः । मीनात्मा शुद्धये ऽस्त्वद्य कूर्मात्माद्यास्तु शुद्धये ॥९॥
śuddhaye cā'stu govindaḥ paramātma sanātanaḥ ।
mīnātmā śuddhaye 'stvadya kūrmātmādyāstu śuddhaye ॥ 9 ॥

May Govinda, the eternal Supreme Being, be our source of purity. Today may the Mīna avatāra purify us, and may the Kurmāvatāra also purify us.

शुद्धयेऽस्तु वराहात्मा नृसिंहात्माऽस्तु शुद्धये । शुद्धये वामनात्माऽस्तु रामात्माद्या ऽस्तु शुद्धये ॥१०
śuddhaye'stu varāhātmā nṛsiṁhātmā'stu śuddhaye ।
śuddhaye vāmanātmā 'stu rāmātmādyā 'stu śuddhaye ॥10 ॥

May the Varāhāvatāra purify us, and may Nṛsiṁhadeva to purify us. May the Vamana purify us and may Rama and others also purify us.

तथा दाशरथी रामः शुद्धये ऽस्तु सदा गुरुः । वासुदेवात्मजो रामः शुद्धये ऽस्तु सदा-मलः ॥ ११ ॥
tathā dāśarathī rāmaḥ śuddhaye 'stu sadā guruḥ ।
vāsudevātmajo rāmaḥ śuddhaye 'stu sadā-malaḥ ॥ 11 ॥

In the same way, may Rama, the son of Dasaratha, always be the spiritual master for purification. May Rāma, the son of Vāsudeva, always purify us from contamination.

कृष्णोऽस्तु शुद्धये शौरिःबुद्धात्माऽस्तु विशुद्धये । शुद्धयेऽस्तु महा-मायःकल्की विष्णुः सनातनः ॥
kṛṣṇo'stu śuddhaye śauriḥ buddhātmā'stu viśuddhaye ।
śuddhaye'stu mahā-māyaḥ kalkī viṣṇuḥ sanātanaḥ ॥ 12 ॥

May Lord Kṛṣṇa purify us, and may Lord Śauri purify us, and may the Buddha too purify us. May the eternal Lord Viṣṇu, the great illusory Kalki, purify us.

देव्यश्शान्त्यादयः सन्तु शुद्धये विष्णु-वल्लभाः । द्वारपाल सन्तु चण्डाद्याः प्रभवान्ताश्च शुद्धये
devyaś śāntyādayaḥ santu śuddhaye viṣṇu-vallabhāḥ ।
dvāra-pāla santu caṇḍādyāḥ prabhavāntāśca śuddhaye ॥13 ॥

May the goddesses, Shanti and others, those dear to Lord Vishnu purify us. Let Chanda and others be the gatekeepers and the powerful means for purification.

शुद्धयेऽस्तु गणाध्यक्षो दुर्गास्त्वद्य विशुद्धये । शुद्धये वैनतेयोऽस्तु पक्षि-राजो नागाशनः ॥ १४ ॥
śuddhaye'stu gaṇādhyakṣo durgāstvadya viśuddhaye ।
śuddhaye vainateyo'stu pakṣi-rājo nāgāśanaḥ ॥ 14 ॥

May the chief of the hosts, Durgā, purify you today. May Vainateya, the king of birds and the eater of snakes, purify us.

इन्द्राद्याः शङ्करान्ताश्च शुद्धये सन्तु लोकपाः । विश्वक्सेनोऽस्तु भूतेशश्शुद्धयेऽस्तु महा-तपाः
indrādyāḥ śaṅkarāntāśca śuddhaye santu lokapāḥ ।
viśvakseno'stu bhūteśaś śuddhaye'stu mahā-tapāḥ ॥15 ॥

May the guardians of the worlds, beginning with Indra and ending with Lord Śiva, purify us. May Visvaksena, the lord of the ghosts, the great ascetic purify us.

कुमुदाद्यास्तु भूतेशाः शुद्धये सन्तु सर्वदा । शुद्धये सन्तु सर्वेषां सर्वे सर्वत्र सर्वदा ॥१६ ॥
kumudādyāstu bhūteśāḥ śuddhaye santu sarvadā ।
śuddhaye santu sarveṣāṁ sarve sarvatra sarvadā ॥16 ॥

May Kumuda and the others, the lord of elementals always be there for our purification. May all of them be for the purification of everyone everywhere at all times

एते सर्वे सदा देवाश्-शान्तये सन्तु पूजिताः । शुद्धये पुष्ट्ये सन्तु सिद्धये मुक्तयेऽपि च ॥ १७ ॥
ete sarve sadā devāś-śāntaye santu pūjitāḥ ।
śuddhaye puṣṭye santu siddhaye muktaye'pi ca ॥ 17 ॥

May all these gods always be worshiped for peace. May they be active for purification, nourishment, perfection and liberation.

शिवाय मुक्तये सन्तु सिद्धये कर्मणामपि । मन्त्राणां देशिकादीनां स्थानानां अपि सर्वदा ॥ १८ ॥
śivāya muktaye santu siddhaye karmaṇām api ।
mantrāṇāṁ deśikādīnāṁ sthānānāṁ api sarvadā ॥ 18 ॥

May they be for the sake of peace, liberation and the success of all actions. The mantras are always used in the places where the desikas and others are concerned.

पुत्र मित्र कलत्राणां दासादीनां गवाम्-अपि । वेद शास्त्रागमादीनां व्रतानां इष्ट संपदाम् ॥१९ ॥
putra mitra kalatrāṇāṁ dāsādīnāṁ gavām-api ।
veda śāstrāgamādīnāṁ vratānāṁ iṣṭa saṁpadām ॥19 ॥

Sons, friends, wives, servants, and even cows. The Vedas, the scriptures, the Vedas and other vows are the desired opulences.

मनोरथानां सर्वेषां हितानां सन्तु सर्वदा । आयुष्यारोग्य मेधानां धन धान्यादि संपदाम् ॥ २० ॥
manorathānāṁ sarveṣāṁ hitānāṁ santu sarvadā ।
āyuṣyārogya medhānāṁ dhana dhānyādi saṁpadām ॥ 20 ॥

May the desires of all, be fulfilled at all times. I bless you with long life, health, intelligence, wealth, grain and other opulences.

पुण्यानां अणिमादीनां गुणानां श्रेयसामपि । राज्ञो जनपदस्यापि यजमानस्य मन्त्रिणाम् ॥ २१ ॥
puṇyānāṁ aṇimādīnāṁ guṇānāṁ śreyasām-api ।
rājño janapadasyāpi yajamānasya mantriṇām ॥ 21 ॥

May the king and his ministers, the city, the hosts of the sacrifice, enjoy purity, all the mystical powers and other great qualities.

वैष्णवानां विशेषेण परत्र हितम् इच्छताम् । पञ्च-काल विधि-ज्ञानां सत्त्व-स्थानां शुभार्तिनाम् ॥
vaiṣṇavānāṁ viśeṣeṇa paratra hitam icchatām ।
pañca-kāla vidhi-jñānāṁ sattva-sthānāṁ śubhārtinām ॥ 22

For Vaiṣṇavas, especially those who desire the welfare of others. May those who know and observe the five times, and are situated in the mode of goodness, desiring auspiciousness,

स्वस्तिरस्तु शिवञ्चास्तु शान्तिरस्तु पुनः पुनः । अविघ्नमनिशं दीर्घम् आयुष्यमस्तु वै ॥ २३ ॥
svastir-astu śivañcāstu śāntir-astu punaḥ punaḥ ।
avighnam-aniśaṁ dīrgham āyuṣyam astu vai ॥ 23 ॥

May there be good fortune, auspiciousness and peace again and again for all. May you all always live a long life without hindrance.

समाहित मना चास्तु संपदश्चोत्तरोत्तरम् । वैष्णवाः भगवद् भक्ताः हृत्-समाहित चेतसः ॥ २४ ॥
samāhita manā cāstu saṁpadaścottarottaram |
vaiṣṇavāḥ bhagavad bhaktāḥ hṛt-samāhita cetasaḥ || 24 ||

Let the mind be concentrated and the wealth be increased. They are Vaiṣṇavas, devotees of the Supreme Being, whose minds are fixed on Him.

एकान्तिनो महात्मानः सर्वे भागवत्तोतमाः । पुण्याहं भवन्तो ब्रुवन्तु पुण्याहं हरिसत्तमाः ॥ २५ ॥
ekāntino mahātmānaḥ sarve bhāgavattotamāḥ |
puṇyāhaṁ bhavanto bruvantu puṇyāhaṁ harisattamāḥ || 25 ||

May all these great souls, and anchorites and the best of Bhagavatas may they all declare this day to be sanctified.

ॐ कर्मनः पुण्याहं भवन्तो ब्रुवन्तु ।
oṁ karmanaḥ puṇyāhaṁ bhavanto bruvantu |

ॐ पुन्याहमस्तु
oṁ punyāham-astu

ॐ कर्मने स्वस्ति भवन्तो ब्रुवन्तु ।
oṁ karmane svasti bhavanto bruvantu |

ॐ स्वस्तिरस्तु
oṁ svastir-astu

ॐ कर्मने ऋद्धिम् भवन्तो ब्रुवन्तु ।
oṁ karmane ṛddhim bhavanto bruvantu |

ॐ ऋद्धिमस्तु
oṁ ṛddhim-astu

ॐ पुण्याहं कर्मनोऽस्तु स्वस्ति कर्मनोऽस्तु कर्म ऋद्ध्येताम् ॥
oṁ puṇyāhaṁ karmano'stu svasti karmano'stu karma ṛddhyetām ||

ॐ तथास्तु
oṁ tathāstu

❖ *With the following declarations pour a little water on top of the kumbha.*

ऋद्धिरस्तु । समृद्धिरस्तु । पुण्याह-समृद्धिरस्तु । शान्तिरस्तु । पुष्टिरस्तु । तुष्टिरस्ति । वृद्धिरस्तु । अविघ्नमस्तु । आयुष्यमस्तु । आरोग्यमस्तु । शिवमस्तु । शिवं कर्मास्तु । कर्म समृद्धिरस्तु । धर्म समृद्धिरस्तु । वेद समृद्धिरस्तु । शास्त्र समृद्धिरस्तु । धन-धान्य समृद्धिरस्तु । पुत्र पौत्र संपदस्तु । इष्टसंपदस्तु ।

ṛddhir-astu | samṛddhir-astu | puṇyāha-samṛddhir-astu | śāntir-astu | puṣṭir-astu | tuṣṭir-asti | vṛddhir-astu | avighnam-astu | āyuṣyam-astu | ārogyam-astu | śivam astu | śivaṁ karmāstu | karma samṛddhir-astu | dharma samṛddhir-astu | veda samṛddhir-astu | śāstra samṛddhir-astu | dhana-dhānya samṛddhir-astu | putra pautra saṁpad-astu | iṣṭa-saṁpad-astu |

❖ *pour a little water out in the nairṛi kona*

सकल अरिष्ट निरसनमस्तु । यत्पापं रोगं शोकमकल्याणं तत् दूरे प्रतिहतमस्तु ।
oṁ sakala ariṣṭa nirasanam-astu | oṁ yat pāpaṁ rogaṁ śokam akalyāṇaṁ tat dūre pratihatam-astu |

❖ *Pour on top of the kumbha*

सर्व शोभनं भवतु । सर्व सम्पदास्सन्तु । ॐ शन्नो अस्तु द्विपदे शं चतुष्पदे ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥
sarva śobhanaṁ bhavatu | sarva sampadās santu |
oṁ śanno astu dvipade śaṁ catuṣpade || oṁ śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ ||

May there be for you prosperity, advancement, sanctification, peace, nourishment, satisfaction, prosperity, absence of impediments, longevity, health. May all the world and the spiritual aspirants have auspiciousness. May all your difficulties be eliminated. May you be absolved of all your sins, may all glory be yours, may all prosperity be yours. Om Peace, Peace, Peace.

तच्छंयो रावृणीमहे । गातुं यज्ञाय । गातुं यज्ञ-पतये । दैवी स्वस्तिर् अस्तु नः । स्वस्तिर् मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् । शन्नो अस्तु द्विपदे । शं चतुष्पदे ॥

tacchaṁyo rāvṛṇīmahe | gātuṁ yajñāya | gātuṁ yajña-pataye | daivī svastir astu naḥ

। svastir mānuṣebhyaḥ । ūrdhvaṁ jigātu bheṣajam । śanno astu dvipade । śaṁ catuṣpade ॥

We worship the Supreme Being for the welfare of all. May all miseries and shortcomings leave us forever so that we may always chant in the sacrifices and for the Lord of Sacrifices. May the medicinal herbs grow in potency, so that diseases can be cured effectively. May the devas grant us peace. May all human beings be happy, may all the birds and the beasts also be happy. Om Peace Peace Peace.

❖ *Take the darbhas from the hands of the sādhakas place them on top of the kumbha and return the water from the arghya pātra to the kumbha with the following mantra;*

ॐ भगवन्पवित्रं वासुदेव पवित्रं, तत् पादौ पवित्रं, तत् पादोदकं पवित्रं, शत धारं, सहस्र धारं, अपरिमित धारं, अच्छिद्रं अनन्तम् अपरिमित अरिष्ठं अच्युतन् अक्षयं परमं पवित्रं भगवन् वासुदेवः पुनातु ॥

oṁ bhagavan pavitraṁ vāsudeva pavitraṁ, tat pādau pavitraṁ, tat pādodakaṁ pavitraṁ, śata dhāraṁ, sahasra dhāraṁ, aparimita dhāraṁ, acchidraṁ anantam aparimita ariṣṭhaṁ acyutan akṣayaṁ paramaṁ pavitraṁ bhagavan vāsudevaḥ punātu ॥

Om. O Lord, Vāsudeva is pure, His being is pure, His feet are pure, and the water from His feet is pure. It flows in hundreds of streams, thousands of streams, unbounded and uninterrupted, infinite, immeasurable, invincible, indestructible, and supremely pure. May Lord Vāsudeva, the eternal and imperishable, purify us.

❖ *Valedict Sudarśana from the Kumbha.*
❖ *Sprinkle everything with the following mantra;*

ॐ स्थानानि देसानि सहस्र-बाहो वरेण्य नामा विरजांसि नामा ।
तेभ्यो नमस्ते मधुसूदनाय तत्राभिमानं सह रक्ष सन्तु ॐ ॥

oṁ sthānāni desāni sahasra-bāho vareṇya nāmā virajāṁsi nāmā ।
tebhyo namaste madhusūdanāya tatrābhimānaṁ saha rakṣa santu oṁ ॥

O thousand-armed one, you are the best of all places and countries. O Lord Madhusūdana, I offer my respectful obeisances unto You. May You proudly protect me.

सत्यं शुद्धम् तपः शुद्धम् ज्ञान शुद्धम् तथैव च । सर्व-भूता दया शुद्धं जल शुद्धञ्च पञ्चम ॥

satyaṁ śuddham tapaḥ śuddham jñāna śuddham tathaiva ca ।
sarva-bhūtā dayā śuddham jala śuddhañca pañcama ॥

Truth purifies, austerity purifies, knowledge also purifies, compassion to all living beings purifies and water is the fifth purifying agent.

अद्भिर्गात्रणि शुध्यन्ति बुद्धिर्ज्ञानेन शुद्धयति । विद्या तपोभ्यां चभूतात्म मनस्सत्येन शुद्धयति ॥

adbhir-gātraṇi śudhyanti buddhir-jñānena śuddhyati ।
vidyā tapobhyāṁ cabhūtātma manas satyena śuddhyati ॥

The limbs of the body are purified by water, the intellect by knowledge, the ego by wisdom and meditation, and the mind by truth.

BHAGAVAD ĀRĀDHANAM

❖ *Arrange the pañca-pātra*

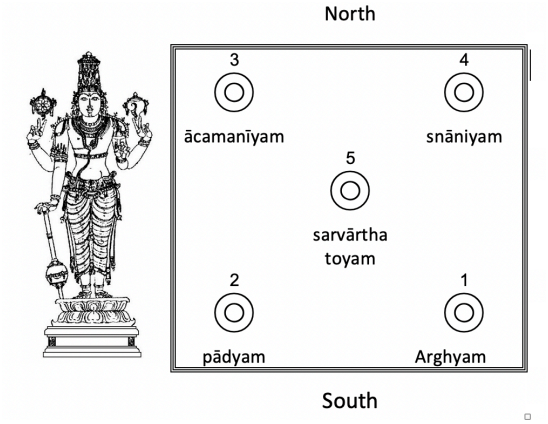

❖ *Do ācamanam and prāṇāyāma*

❖ *Light the lamp —*

ॐ रं जगत्ज्योति रूपाय नमः

oṁ raṁ jagat jyoti rūpāya namaḥ

Salutations to the Supreme Light of the Universe

❖ *Salute the Gurus*

अज्ञान गहनालोक सूर्य सोमाग्नि मूर्तये । दुःख त्रयाग्नि संताप शान्तये गुरवे नमः ॥

ajñāna gahanāloka sūrya somāgni mūrtaye |
duḥkha trayāgni saṁtāpa śāntaye gurave namaḥ ||

Salutation to my preceptor, who has the form of Surya, Soma and Agni, illuminating the deep darkness of ignorance and who quenches the fire of the three types of misery.

ॐ अस्मत् गुरुभ्यो नमः ॥ oṁ asmat gurubhyo namaḥ ||

Salutations to all our Spiritual Masters.

❖ *Salute Viśvaksena*

यस्य द्विरध वक्त्राद्य परिषाद्य परशतम् । विघ्नं निघ्नन्ति सततं विश्वक्सेनं तमाश्रये ॥

दिव्याकारं सरोजाक्षं शंख-चक्र गदा धरम् । सर्व विघ्न विनाशाय विश्वक्सेनम् उपास्महे ॥

yasya dviradha vaktrādya pariṣādya paraśatam |
vighnaṁ nighnanti satataṁ viśvaksenaṁ tamāśraye ||
divyākāraṁ sarojākṣaṁ śaṅkha-cakra gadā dharam |
sarva vighna vināśāya viśvaksenam upāsmahe ||

I take shelter of Viśvaksena - the elephant faced Lord and his retinue of hundreds who remove obstacles. He is of divine form, has lotus-eyes, and holds a conch, disc and club. We worship Lord Viśvaksena, who destroys all obstacles.

❖ *Salute the dvārpālakas —*

ॐ चण्डादि द्वारपालेभ्यो नमः oṁ caṇḍādi dvārapālebhyo namaḥ

कूर्मादीन् दिव्य लोकं तद्-अनु मणि-मयं मण्टपं तत्र शेषं ।

तस्मिन् धर्मादि पीठं तद् उपरि-कमलं चामर ग्राहिनीस् च ॥

विष्णुं देवीः विभूषायुध-गण मुरङ्गं पादुके वैनतेयं ।

सेनेशं द्वार-पालान् कुमुद-मुख गणान् विष्णु भक्तान् प्रपद्ये ॥

kūrmādīn divya lokaṁ tad-anu maṇi-mayaṁ maṇṭapaṁ tatra śeṣaṁ |
tasmin dharmādi pīṭhaṁ tad upari-kamalaṁ cāmara grāhinīs ca ||

viṣṇuṁ devīḥ vibhūṣāyudha-gaṇa muraṅgaṁ pāduke vainateyaṁ ।
seneśaṁ dvāra-pālān kumuda-mukha gaṇān viṣṇu bhaktān prapadye ॥

In the spiritual world there is a divine pavillion supported by Sesham & Kurma. Therein is the divine Throne supported by dharma etc. and surrounded by the attendants. Upon the throne is seated the supreme Lord Vishnu along with His consorts and paraphernalia. I take refuge in the devotees and attendants of the Lord like Vishvaksena, Kumuda and Garuda.

- *Ring the bell.*
- *Clap the hands thrice and then open the door of the shrine -*

ॐ यं वायवे नमः oṁ yaṁ vāyave namaḥ

- *Arouse the Lord from sleep —*

कौसल्य सुप्रजा राम पूर्वा सन्ध्य प्रवर्तते । उत्तिष्ठ नर-शार्दूल कर्तव्यं दैवं आह्निकम् ॥
kausalya suprajā rāma pūrvā sandhya pravartate ।
uttiṣṭha nara-śārdūla kartavyaṁ daivaṁ āhnikam ॥

O Rama, son of Kausalya full of grace! The dawn lights up the east, rise up O Tiger amongst men! The daily routine must be done.

Bala mantra — Empowerment

भगवतो बलेन भगवतो वीर्येण भगवतस्तेजसा भगवतः कर्मना भगवतः कर्म करिष्यामि भगवतो वासुदेवस्य ॥

bhagavato balena bhagavato vīryeṇa bhagavatas tejasā bhagavataḥ karmanā bhagavataḥ karma kariṣyāmi bhagavato vāsudevasya ॥

By the power of the Lord, by the energy of the Lord, by the refulgence of the Lord, by the instigation of the Lord I now perform the work of the Supreme Lord Vasudeva.

LAGHU BHŪTA ŚUDDHI

Purification of the Elements of the Body

- *Do prāṇāyāma 10 times with the āṣṭākṣāri.*
- *Show Agni-prākāra mudra —*

(feet) ॐ लां नमः पराय सर्वात्मने नारायणाय नमः
(navel) ॐ वां नमः पराय निवृत्त्यात्मने अनिरुद्धाय नमः
(heart) ॐ रां नमः पराय विश्वात्मने प्रद्युम्नाय नमः
(nose) ॐ यां नमः पराय पुरुषात्मने सङ्कर्षनाय नमः
(head) ॐ षौं नमः पराय परमेष्ट्यात्मने वासुदेवाय नमः

ॐ रं नमः पाराय कालानलात्मने
oṁ raṁ namaḥ pārāya kālānalātmane

- *Show Cakra mudra above the head —*

ॐ नमो भगवते सुदर्शनाय oṁ namo bhagavate sudarśanāya

- *Do 3 prāṇāyāmas.*
- *Recite the pañcopaniṣad mantras while touching the parts of the body indicated —*

ॐ लां नमः पराय सर्वात्मने नारायणाय नमः
(feet) oṁ lāṁ namaḥ parāya sarvātmane nārāyaṇāya namaḥ
ॐ वां नमः पराय निवृत्त्यात्मने अनिरुद्धाय नमः
(navel) oṁ vāṁ namaḥ parāya nivṛttyātmane aniruddhāya namaḥ
ॐ रां नमः पराय विश्वात्मने प्रद्युम्नाय नमः
(heart) oṁ rāṁ namaḥ parāya viśvātmane pradyumnāya namaḥ

ॐ यां नमः पराय पुरुषात्मने सङ्कर्षनाय नमः
(nose) oṁ yāṁ namaḥ parāya puruṣātmane saṅkarṣanāya namaḥ
ॐ षौं नमः पराय परमेष्ट्यात्मने वासुदेवाय नमः
(head) oṁ ṣauṁ namaḥ parāya parameṣṭyātmane vāsudevāya namaḥ

❖ *Visualise that the physical body is being burnt up and a new spiritual body is being generated; then repeat the process in the inverse order, touching from head to feet.*

MĀNASIKA PŪJĀ

❖ *Perform mental worship of the Lord show the appropriate mudras—*

ॐ लं पृथिव्यात्मने गन्धं परिकल्पयामि ।
oṁ laṁ pṛthivy-ātmane gandhaṁ parikalpayāmi । I offer scent in the form of the earth.
ॐ हं आकाशात्मने पुष्पं परिकल्पयामि ।
oṁ haṁ ākāś-ātmane puṣpaṁ parikalpayāmi । I offer flowers in the form of the element ether.
ॐ यं वायुरात्मने धूपं परिकल्पयामि ।
oṁ yaṁ vāyur-ātmane dhūpaṁ parikalpayāmi । I offer incense in the form of the element wind.
ॐ रं तेजात्मने दीपं परिकल्पयामि ।
oṁ raṁ tejātmane dīpaṁ parikalpayāmi । I offer light in the form of the element fire.
ॐ वं अमृतात्मने नेइवेद्यं परिकल्पयामि ।
oṁ vaṁ amṛtātmane neivedyaṁ parikalpayāmi । I offer food in the form of the element water.
ॐ सं सर्वात्मने ताम्बूलं परिकल्पयामि ।
oṁ saṁ sarvātmane tāmbūlaṁ parikalpayāmi । I offer betel in the form of the entire Universe.

Preparation of the Holy Water

❖ *Fill the Tiru-kāveri (pot) with water and add some parimala-dravya.*
❖ *Show surabhi mudra —*

ॐ सुरभि मुद्रायै नमः ॐ वं ॥ oṁ surabhi mudrāyai namaḥ oṁ vaṁ

Pavitra mantra — Purification

भगवन् पवित्रं, वासुदेव पवित्रं, तत् पादौ पवित्रं, तत् पादोदकं पवित्रं, शत धारं, सहस्र धारं, अपरिमित धारं, अच्छिद्रं, अनन्तं अपरिमित अरिष्ठं, अच्युतन्, अक्षयं, परमं पवित्रं, भगवन् वासुदेवः पुनातु ॥

bhagavan pavitraṁ, vāsudeva pavitraṁ, tat pādau pavitraṁ, tat pādodakaṁ pavitraṁ, śata dhāraṁ, sahasra dhāraṁ, aparimita dhāraṁ, acchidraṁ, anantaṁ aparimita ariṣṭhaṁ, acyutan, akṣayaṁ, paramaṁ pavitraṁ, bhagavan vāsudevaḥ punātu ॥

The Supreme All pervading Lord is pure, His feet are pure, the water from His feet is pure, an hundred streams, a thousand streams, immeasurable streams, unbroken, imperishable, undiminishing, by these supremely purifying forces may the Supreme Godhead purify.

❖ *Do avaguṇṭanam* — ॐ वीर्याय अस्त्राय फट् । oṁ vīryāya astrāya phaṭ ।
❖ *Take water from the tiru-kāveri with the uddharini in the left hand, raise it to the level of the face, covering it with the right hand, repeat the mūla mantra 4 times —*

ॐ विं विरजायै नमः । oṁ viṁ virajāyai namaḥ ।

❖ *Return the water to the tiru-kāveri, and then fill the pañca-pātra with the sanctified water. Recite the mantra -*

ॐ ज्ञानाय हृदयाय नमः । oṁ jñānāya hṛdayāya namaḥ ।

❖ *Touch each of the pātras in turn repeating —*

ॐ नमो नारायणाय अर्घ्यं परिकल्पयामि । पाद्यं परिकल्पयामि । आचमनियं परिकल्पयामि । स्नानं परिकल्पयामि । शुद्धोदकं परिकल्पयामि ॥

oṁ namo nārāyaṇāya arghyaṁ parikalpayāmi । pādyaṁ parikalpayāmi । ācamaniyaṁ parikalpayāmi । snānaṁ parikalpayāmi । śuddhodakaṁ parikalpayāmi

[if offering to Lord Kṛṣṇa then the mūla mantra throughout is the dvādaśākṣari]

Pīṭha Pūjā

❖ *Offer a flower to the pīṭha —*

ॐ सकल गुणात्म शक्ति युक्ताय योग-पीठ-आत्मने नमः ।
oṁ sakala guṇātma śakti yuktāya yoga-pīṭha-ātmane namaḥ ।
Salutations to the energetic Seat of Yoga, the repository of all positive qualities

ॐ आधार शक्त्यै नमः	oṁ ādhāra śaktyai namaḥ
ॐ मूल-प्रकृत्यै नमः	oṁ mūla-prakṛtyai namaḥ
ॐ आदि-वराहाय नमः	oṁ ādi-varāhāya namaḥ
ॐ आदि-कूर्माय नमः	oṁ ādi-kūrmāya namaḥ
ॐ अनन्ताय नमः	oṁ anantāya namaḥ
ॐ पृथिव्यै नमः	oṁ pṛthivyai namaḥ

ॐ दश कलात्मने धर्मप्रदाय वह्निमण्डलाय नमः ।
oṁ daśa kalātmane dharma-pradāya vahni-maṇḍalāya namaḥ ।
Salutations to the 10 rayed mandala of fire bestower of Dharma.

ॐ षोडश कलात्मने कामप्रदाय सोममण्डलाय नमः ।
oṁ ṣoḍaśa kalātmane kāma-pradāya soma-maṇḍalāya namaḥ ।
Salutations to the 16 rayed mandala of Moon bestower of Kama.

ॐ द्वादश कलात्मने अर्थप्रदाय सूर्यमण्डलाय नमः ।
oṁ dvādaśa kalātmane artha-pradāya sūrya-maṇḍalāya namaḥ ।
Salutations to the 12 rayed mandala of Sun bestower of Artha.

Guru-parampara Dhyānam

❖ *Salute the guru parampara and offer a flower —*

लक्ष्मी-नाथ समारम्भां नाथ यामुन मध्यमाम् ।
अस्मत् आचार्य पर्यन्तां वन्दे गुरु परम्पराम् ॥
lakṣmī-nātha samārambhām nātha yāmuna madhyamām ।
asmat ācārya paryantām vande guru paramparām ॥

Beginning from the Supreme Lord, through Nathamuni and Yamunacharya, down to our own acarya I salute the entire lineage of spiritual masters.

अस्मद् गुरुभ्यो नमः । अस्मत् परम गुरुभ्यो नमः । अस्मत् सर्व गुरुभ्यो नमः । श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीमते पराङ्कुश-दासाय नमः । श्रीमद् यामुन-मुनये नमः । श्रीमते राम-मिश्राय नमः । श्रीमते पुन्डरीकाक्षाय नमः । श्रीमन् नाथ-मुनये नमः । श्रीमते शठकोपाय नमः । श्रीमते । विश्वक्सेनाय नमः । श्रियै नमः । श्रीधराय नमः ॥

asmad gurubhyo namaḥ । asmat parama gurubhyo namaḥ । asmat sarva gurubhyo namaḥ । śrīmate rāmānujāya namaḥ । śrīmate parāṅkuśa-dāsāya namaḥ । śrīmad yāmuna-munaye namaḥ । śrīmate rāma-miśrāya namaḥ । śrīmate puṇḍarīkākṣāya namaḥ । śrīman nātha-munaye

namaḥ । śrīmate śaṭhakopāya namaḥ । śrīmate । viśvaksenāya namaḥ । śriyai namaḥ । śrīdharāya namaḥ ॥

❖ *Salute the Lord, offer a flower and request permission to begin —*

ॐ समस्त परिवाराय श्रीमते नारायणाय नमः । भगवान् त्वदाराधनाय मां अनुजानीहि ॥
oṁ samasta parivārāya śrīmate nārāyaṇāya namaḥ ।
bhagavān tvad ārādhanāya māṁ anujānīhi ॥

I pay my obeisance to the Lord Narayana along with His entire entourage. Lord! Grant me permission to worship You!

PAÑCĀSANA KRIYA

1. Mantra āsanam

❖ *Take a flower and tulasi in the uddharini with the left hand and cover it with the right hand. Touch it to the forehead and meditate upon the refulgent form of the Lord within the heart and repeat –*

Dhyānam

सव्यं पादं प्रसार्य श्रित दुरित हरं दक्षिणं कुञ्चयित्वा ।
जानुन्यादाय सव्येतरम् इतर भुजं नाग भोगे निधाय ॥
पश्चाद् बाहु-द्वयेन प्रति-भट-शमने, धारयन् शङ्ख-चक्रे ।
देवी भूषादि जुष्टो जनयतु, जगतां शर्म वैकुण्ठ-नाथः ॥
savyaṁ pādaṁ prasārya śrita durita haraṁ dakṣiṇaṁ kuñcayitvā ।
jānunyādāya savyetaram itara bhujaṁ nāga bhoge nidhāya ॥
paścād bāhu-dvayena prati-bhaṭa-śamane, dhārayan śaṅkha-cakre ।
devī bhūṣādi juṣṭo janayatu, jagatāṁ śarma vaikuṇṭha-nāthaḥ ॥

The Lord of Vaikunta is seated on the Serpent Throne, with His left leg hanging down, with His right which removes the distress of those who take refuge, bent and kept upon the throne, with His right arm hanging over His right knee, and the left hand braced upon the throne, He holds in His rear hands the conch and discus which are used for quelling enemies, He sits in the company of His consorts and is well adorned; May He grant peace to the entire world.

Āvāhanam — Invocation

ॐ ॐ ॐ परम धाम अवस्थित मदनुग्रह काम्ययोध्यत् आवतार इहाभीमत सिद्धिद मन्त्र शरीरों नमो नमः

oṁ oṁ oṁ parama dhāma avasthita mad anugraha kāmyayodhyat āvatāra ihābhīmata siddhida mantra śarīroṁ namo namaḥ ॥

Lord seated in the Highest Realm, out of compassion for me please deign to be present here in the form of Your Sound Vibration, salutations again and again to You.

❖ *Offer the flower and tulasi on the head of the Icon display the 5 invocatory mudras.*

ॐ आवाहितो भव । स्थापितो भव । सन्निधो भव । सन्निरुद्धो भव । सन्निहितो भव । अवगुण्ठितो भव । सुप्रीतो भव ॥
om āvāhito bhava । sthāpito bhava । sannidho bhava । sanniruddho bhava । sannihito bhava । avaguṇṭhito bhava । suprīto bhava ॥

हे भगवन् वासुदेव सुमुखो भव । सुम्मुखो भव । यावदाराधनं करिष्ये तावत्सान्निध्यं कुरुष्व ॥

he bhagavan vāsudeva sumukho bhava । summukho bhava । yāvad ārādhanaṁ kariṣye tāvat-sānnidhyaṁ kuruṣva ॥

Lord Vasudeva please be present here, please interface with me! Please be present here for the duration of the worship !

Svāgatam — Welcoming

स्वागतं देव देवेश सन्निधिं भव मेऽच्युत । प्रबुद्ध त्वं जगन्नाथ लोकानुग्रह काम्यया ।
svāgataṁ deva deveśa sannidhiṁ bhava me'cyuta |
prabuddha tvaṁ jagan-nātha lokānugraha kāmyayā |

Welcome O God of gods! Please be present for me O Acyuta! O Lord of the Universe out of compassion for the world manifest Yourself.

❖ *Show the mudra of welcome then offer obeisance —*

जितन्ते पुण्डरीकाक्ष नमस्ते विश्वभावन । नमस्तेऽस्तु हृषीकेश महा-पुरुष पूर्वज
jitante puṇḍarīkākṣa namaste viśvabhāvana |
namaste'stu hṛṣīkeśa mahā-puruṣa pūrvaja ||

Victory to you O Lotus-eyed-one, salutations to you O Saviour of the World Obeisance to you O Lord-of-the-senses, Supreme Person, Primeval Being.

ॐ नमो नारायणाय मन्त्रासनं समर्पयमि ।
oṁ namo nārāyaṇāya mantrāsanaṁ samarpayami |
ॐ नमो नारायणाय अर्घ्यं समर्पयामि । (x१)
oṁ namo nārāyaṇāya arghyaṁ samarpayāmi | (x1)
ॐ नमो नारायणाय पाद्यं समर्पयामि । (x२)
oṁ namo nārāyaṇāya pādyaṁ samarpayāmi | (x2)
ॐ नमो नारायणाय आचमनियं समर्पयामि । (x३)।
oṁ namo nārāyaṇāya ācamaniyaṁ samarpayāmi | (x3).

❖ *Wipe the Lord's face and right hand with the plota-vastra.*

2. Snānāsanam

❖ *Offer flower and tulsi —*

ॐ स्नानासनाय नमः oṁ snānāsanāya namaḥ

स्फुटि कृतं मया देव स्नानासनम् इदं महत् । आसादयासु स्नानार्थं लोकानुग्रह काम्यया ॥
sphuṭi kṛtaṁ mayā deva snānāsanam idaṁ mahat |
āsādayāsu snānārthaṁ lokānugraha kāmyayā ||

A separate seat have I prepared for your ablution, please be seated here for your bath, with a view to bestowing your compassion on the world.

❖ *Take flower and tulsi & offer at feet of the Lord —*

ॐ नमो नारायणाय — स्नानासनं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya — snānāsanaṁ samarpayāmi |
ॐ नमो नारायणाय पाद्यं समर्पयामि । (x२)
oṁ namo nārāyaṇāya pādyaṁ samarpayāmi | (x2)
ॐ नमो नारायणाय आचमनियं समर्पयामि । (x३)।
oṁ namo nārāyaṇāya ācamaniyaṁ samarpayāmi | (x3).

❖ *Recite the puruṣa sūkta while bathing the Lord. If the puruṣa sūkta is not known then one can chant the mūla mantra 28 times.*
❖ *Dry the Lord with the plota-vastra and place Him on a clean place.*
❖ *Empty the pañca-pātra into the phela.*
❖ *Repeat the pātra-kalpanam.*

3. Alaṅkārāsanam

❖ *Offer flower and tulsi —*

ॐ अलङ्कारासनाय नमः oṁ alaṅkārāsanāya namaḥ

देव देव जगन्नाथ भूषासनं इदं महत् । आकल्प धारणार्थाय अलंकुरुष्व जगत्पते ॥
deva deva jagan-nātha bhūṣāsanaṁ idaṁ mahat |
ākalpa dhāraṇārthāya alaṅkuruṣva jagatpate ||

Lord of the Universe! Please accept this fabulous throne that I have (mentally) created in the shape of a lotus — for your adornment.

❖ *Offer flower and tulsi —*

ॐ नमो नारायणाय अलङ्कारासनं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya alaṅkārāsanaṁ samarpayāmi |
ॐ नमो नारायणाय अर्घ्यं समर्पयामि । (x१)
oṁ namo nārāyaṇāya arghyaṁ samarpayāmi | (x1)
ॐ नमो नारायणाय पाद्यं समर्पयामि । (x२)
oṁ namo nārāyaṇāya pādyaṁ samarpayāmi | (x2)
ॐ नमो नारायणाय आचमनियं समर्पयामि । (x३)।
oṁ namo nārāyaṇāya ācamaniyaṁ samarpayāmi | (x3).

❖ *Dress and decorate the Lord, applying ūrdhva-puṇḍra—*

ॐ नमो नारायणाय वस्त्रार्थं पुष्पं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya vastrārthaṁ puṣpaṁ samarpayāmi |
ॐ नमो नारायणाय उत्तरीय अर्थं पुष्पं ओ ।
oṁ namo nārāyaṇāya uttarīya arthaṁ puṣpaṁ o |
ॐ नमो नारायणाय उपवीत अर्थं पुष्पं ओ ।
oṁ namo nārāyaṇāya upavīta arthaṁ puṣpaṁ o |
ॐ नमो नारायणाय आभरणार्थं पुष्पं ओ ।
oṁ namo nārāyaṇāya ābharaṇārthaṁ puṣpaṁ o |

❖ *Offer sandal paste & kumkum—*

परमानन्द सौरभ्य परिपूर्ण दिगन्तरम् । गृहाण परमं गन्धं कृपया परमेश्वर ॥
paramānanda saurabhya paripūrṇa dig-antaram |
gṛhāṇa paramaṁ gandhaṁ kṛpayā parameśvara ||

Lord out of compassion for me please accept this fine scent which fills the directions with its joyful fragance.

ॐ नमो नारायणाय गन्धं धारयामि । गन्धस्योपरि-कुम्कुमं समर्पयामि
oṁ namo nārāyaṇāya gandhaṁ dhārayāmi |
gandhasyopari-kumkumaṁ samarpayāmi

❖ *Offer flowers —*

तुरीय गुण सम्पन्नं नाना गुण मनोहरम् । आनन्द सौरभं पुष्पं गृह्यताम् इदमुत्तमम् ॥
turīya guṇa sampannaṁ nānā guṇa manoharam |
ānanda saurabhaṁ puṣpaṁ gṛhyatām idam uttamam ||

Please O Lord accept this flower of various pleasing qualities with great pleasure.

ॐ नमो नारायणाय पुष्प-मालिकां ओ । पुष्पै पूजयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya puṣpa-mālikāṁ o | puṣpai pūjayāmi |

ॐ केशवाय नमः । नारायणाय । मधवाय ओ । गोविन्दाय । विष्णवे । मधुसूदनाय । त्रिविक्रमाय । वामणय । श्रीधराय । हृषिकेशाय । पद्मनभाय । दामोदराय । सङ्कर्षणाय । वासुदेवाय । प्रद्युम्नाय । अनिरुद्धाय । पुरुषोत्तमाय । अधोक्षजाय । नारसिंहाय । अच्युताय । जनार्दनाय । उपेन्द्राय । हरये । ॐ श्री कृष्णाय नमः ॥

oṁ keśavāya namaḥ । nārāyaṇāya । madhavāya o । govindāya । viṣṇave । madhusūdanāya । trivikramāya । vāmaṇaya । śrīdharāya । hṛṣikeśāya । padmanabhāya । dāmodarāya । saṅkarṣaṇāya । vāsudevāya । pradyumnāya । aniruddhāya । puruṣottamāya । adhokṣajāya । nārasiṁhāya । acyutāya । janārdanāya । upendrāya । haraye । oṁ śrī kṛṣṇāya namaḥ ॥

ॐ श्रीयै नमः । अमृतोद्भवायै । कमलायै । चन्द्रसोदर्यै । विष्णु-प्रियायै । वैष्णव्यै । वरारोहायै । हरि-वल्लभायै । शार्ङ्गिन्यै । देव-देवीकायै । सुर-सुन्दर्यै । सर्व अभिष्ट-फल-प्रदायै नमः ॥

oṁ śrīyai namaḥ । amṛtodbhavāyai । kamalāyai । candrasodaryai । viṣṇu-priyāyai । vaiṣṇavyai । varārohāyai । hari-vallabhāyai । śārṅginyai । deva-devīkāyai । sura-sundaryai । sarva abhiṣṭa-phala-pradāyai namaḥ ॥

ॐ भूम्यै नमः । महीष्यै । देव्यै । वसुन्धरायै । वसुधायै । वासव्यै । हिरण्यगर्भिण्यै । समुद्रवत्यै । महीधरण्यै । विष्णु-पत्न्यै । व्यापिन्यै । धरायै नमः ॥

oṁ bhūmyai namaḥ । mahīṣyai । devyai । vasundharāyai । vasudhāyai । vāsavyai । hiraṇyagarbhiṇyai । samudravatyai । mahīdharaṇyai । viṣṇu-patnyai । vyāpinyai । dharāyai namaḥ

Offer incense —

वनस्पति रसोत्पन्नो गन्धाड्यो गन्ध उत्तमः । आघ्रेयः सर्व देवानां धूपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ॥
vanaspati rasotpanno gandhāḍyo gandha uttamaḥ ।
āghreyaḥ sarva devānāṁ dhūpo'yaṁ pratigṛhyatām ॥

Lord please accept this very sweet smelling incense appreciated by all the gods, endowed with fragrance from the sap of trees.

ॐ नमो नारायणाय धूपं आघ्रापयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya dhūpaṁ āghrāpayāmi ।

❖ *Show a lamp —*

भक्त्या दीपं प्रयच्छामि देवाय परमात्मने । त्राहि मां तिमिरात्घोरात् दिव्य ज्योति नमोऽस्तु-ते ॥
bhaktyā dīpaṁ prayacchāmi devāya paramātmane ।
trāhi māṁ timirāt ghorāt divya jyoti namo'stu-te ॥

With devotion I offer you this lamp O Supreme Godhead, protect me from the terrible darkness of ignorance, I salute the divine Light of Wisdom.

ॐ नमो नारायणाय प्रत्यक्ष दीपं दर्शयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya pratyakṣa dīpaṁ darśayāmi ।

❖ *Offer ācamaniya —*

ॐ नमो नारायणाय धूप दीप अनन्तरं पुनराचमनियं समर्पयामि
oṁ namo nārāyaṇāya dhūpa dīpa anantaraṁ punar-ācamaniyaṁ samarpayāmi

4. Bhojyāsanam

❖ *Offer flower and tulsi —*

ॐ भोज्यासनाय नमः oṁ bhojyāsanāya namaḥ

मृष्ट-मेध्य स्थिर-अन्नानि, भक्ष्य भोजान्यनेकशः । सम्पन्नानि जगन्नाथ, भोज्यासनं उपाश्रये ॥
mṛṣṭa-medhya sthira-annāni, bhakṣya bhojāny-anekaśaḥ ।
sampannāni jagan-nātha, bhojyāsanaṁ upāśraye ॥

O Lord of the Universe, please be enthorned here for partaking of these various preparations which we have arranged for your enjoyment.

❖ *Offer flower and tulsi —*

ॐ नमो नारायणाय भोज्यासनं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya bhojyāsanaṁ samarpayāmi ।

त्वदीयं वस्तु गोविन्द तुभ्यम् एव समर्पये । गृहाण सुमुखो भूत्वा प्रसीद पुरुषोत्तम ॥
tvadīyaṁ vastu govinda tubhyam eva samarpaye ।
gṛhāṇa sumukho bhūtvā prasīda puruṣottama ॥

The object which already belongs to you, O Govinda I am offering to you. Please deign to accept it, O Supreme Godhead, and have compassion upon me.

❖ *Offer water*

ॐ नमो नारायणाय पाद्यं समर्पयामि । (x२)
oṁ namo nārāyaṇāya pādyaṁ samarpayāmi । (x2)
ॐ नमो नारायणाय आचमनियं समर्पयामि । (x३)।
oṁ namo nārāyaṇāya ācamaniyaṁ samarpayāmi । (x3).

❖ *Sprinkle the food while reciting the gāyatri or the mūla mantra.*

❖ *Do rakṣa with —*

ॐ वीर्य अस्त्राय फट् oṁ vīrya astrāya phaṭ ।

❖ *Ring the bell and recite —*

ॐ नमो नारायणाय अन्नसूप व्यञ्जनरसादि भक्ष्य वस्तूनि दधितक्र पानियानि सर्वं नैवेदयामि ॥
oṁ namo nārāyaṇāya anna sūpa vyañjana rasādi bhakṣya vastūni dadhi takra pāniyāni sarvaṁ naivedayāmi ॥

Lord I offer you, grain, soups, victuals and other edibles like curds, butter-milk, and fruit juices.

❖ *Pour water around the platter —*

ॐ भूर्भुवस्सुवः । सत्यं त्वर्तेन परिसिञ्चामि ।
oṁ bhūr bhuvas suvaḥ । satyaṁ tvartena parisiñcāmi ।

❖ *Offer one spoon of water —*

ॐ अमृतोपस्तरणमसि oṁ amṛto-pastaraṇam-asi

❖ *Show the five prāna mudras —*

प्राणाय स्वाहा । अपानाय स्वाहा । व्यानाय स्वाहा । उदानाय स्वाहा । समानाय स्वाहा ।
श्री गोविन्दाय स्वाहा ॥
prāṇāya svāhā । apānāya svāhā । vyānāya svāhā । udānāya svāhā । samānāya svāhā ।
śrī govindāya svāhā ॥

❖ *Offer one spoon of water —*

ॐ अमृतापिधानमसि । मध्ये मध्ये पानियं समर्पयामि । हस्त प्रक्षालणं समर्पयामि ।
मुख प्रक्षालणं समर्पयामि ॥
oṁ amṛtāpidhānam-asi । madhye madhye pāniyaṁ samarpayāmi । hasta prakṣālaṇaṁ samarpayāmi । mukha prakṣālaṇaṁ samarpayāmi ॥

5. Punaḥ Mantrāsanam

❖ *Offer flower and tulsi —*

ॐ मन्त्रासनाय नमः । oṁ mantrāsanāya namaḥ ।

मन्त्रासनम् इदम् तुभ्यं मया दत्तमनुत्तमम् । कूर्चेन शोधितं विष्णोः पुनरासादय प्रभो ॥
mantrāsanam idaṁ tubhyaṁ mayā dattam anuttamam |
kūrcena śodhitaṁ viṣṇoḥ punar-āsādaya prabho ||

O Lord Vishnu I offer you the second Throne of Sonic Power, an exceptional seat purified by the sacred grass, please be seated once again.

❖ *Offer flower and tulsi —*

ॐ नमो नारायणाय पुनर्मन्त्रासनं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya punar mantrāsanaṁ samarpayāmi |

❖ *Offer water —*

ॐ नमो नारायणाय अर्घ्यं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya arghyaṁ samarpayāmi |
ॐ नमो नारायणाय पाद्यं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya pādyaṁ samarpayāmi |
ॐ नमो नारायणाय आचमनियं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya ācamaniyaṁ samarpayāmi |

❖ *Offer fruit —*

ॐ नमो नारायणाय नाना विधानि फलानि समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya nānā vidhāni phalāni samarpayāmi |

❖ *Offer betel —*

पूगि-फलैश्च कर्पूरैः नागवल्लि-दलैर्युतम् । मुक्ताचूर्ण समायुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् ।
pūgi-phalaiśca karpūraiḥ nāgavalli-dalair-yutam |
muktācūrṇa samāyuktaṁ tāmbūlaṁ pratigṛhyatām |

Please accept this betel nut O Lord scented with camphor, together with betel leaves and powdered pearls.

ॐ नमो नारायणाय ताम्बूलं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya tāmbūlaṁ samarpayāmi |

❖ *Offer karpūra hārati —*

तद्विष्णोः॑ पर॒मं प॒दगुं॒ सदा॑ पश्यन्ति सू॒रयः॒ । दि॒वी॑व चक्षु॒रात॑तम् ॥ तद् विप्रा॑सो विप॒न्यवो॑ जागृ॒वागुं॒ सस्समि॑न्धते । विष्णो॒र्यत्प॑र॒मं प॒दम् ॥
tad viṣṇo॑ḥ paraṃ॒ paॅdaguṁ॒ sadā॑ paśyanti sū॒rayaḥ॒ | diॅvī॑va cakṣu॒rāta॑tam ॥
tad viprā॑so vipaॅnyavo॑ jāgṛ॒vāguṁ॒ sas sami॑ndhate | viṣṇo॒r yat paraॅmaṁ॑ paॅdam ॥

The nitya suris evermore behold that loftiest place where Vishnu is, established as it were, like an eye in heaven. Through all this world strode Vishnu; thrice His foot he planted, and the whole was gathered in His footstep's dust.

ॐ नारायणाय विद्महे । वासुदेवाय धीमहि । तन्नो विष्णु प्रचोदयात् ॥
oṁ nārāyaṇāya vidmahe | vāsudevāya dhīmahi | tanno viṣṇu pracodayāt ||
ॐ महादेव्यै च विद्महे । विष्णु पत्नीच धीमहि । तन्नो लक्ष्मी प्रचोदयात् ॥
oṁ mahādevyai ca vidmahe | viṣṇu patnīca dhīmahi | tanno lakṣmī pracodayāt ||
ॐ धनुर्धराय विद्महे । सर्व सिद्ध्यै च धीमहि । तन्नो धरा प्रचोदयात्
oṁ dhanur-dharāya vidmahe | sarva siddhyai ca dhīmahi | tanno dharā pracodayāt
ॐ नमो नारायणाय कर्पुर नीराजनं दर्शयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya karpura nīrājanaṁ darśayāmi |

❖ *Offer water —*

ॐ नमो नारायणाय आचमनियं समर्पयामि । (x३)।

oṁ namo nārāyaṇāya ācamaniyaṁ samarpayāmi । (x3).

Offer puṣpāñjali -

अहिंसा प्रथमं पुष्पं पुष्पं इन्द्रिय-निग्रहः । सर्व-भूत दया पुष्पं क्षमा पुष्पं विशेषतः ॥
शान्ति पुष्पं तपः पुष्पं ज्ञान पुष्पं तथैव च । सत्यं अष्ठ-विधं पुष्पं विष्णो प्रीति-करं भवेत् ॥

ahiṁsā prathamaṁ puṣpaṁ puṣpaṁ indriya-nigrahaḥ ।
sarva-bhūta dayā puṣpaṁ kṣamā puṣpaṁ viśeṣataḥ ॥
śānti puṣpaṁ tapaḥ puṣpaṁ jñāna puṣpaṁ tathaiva ca ।
satyaṁ aṣṭha-vidhaṁ puṣpaṁ viṣṇo prīti-karaṁ bhavet ॥

The eight types of flowers that are pleasing to Vishnu are: non-injury in word deed or thought to any sentient being, self control, compassion to all sentient beings, and particularly forgiveness, cultivation of tranquility, restraint of speech, body and mind, and the cultivation of wisdom and truth.

ॐ नमो नारायणाय पुष्पाञ्जलिं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya puṣpāñjaliṁ samarpayāmi ।

6. Paryaṅkāsanam

❖ *Offer flower and tulsi —*

ॐ पर्यङ्कासनाय नमः oṁ paryaṅkāsanāya namaḥ
देव स्वामिन् जगन्नाथ श्रिया भूम्या च नीलया । जगद्रक्षन जागर्यां योग-निद्रा उपकुरु ॥
deva svāmin jagannātha śriyā bhūmyā ca nīlayā ।
jagad rakṣana jāgaryāṁ yoga-nidrā upakuru ॥

Lord of the Universe, together with Sri, Bhu and Nila, Please remain in your yogic trance contemplating the salvation of the Universe.

❖ *Offer flower and tulasi —*

ॐ नमो नारायणाय पर्यङ्कासनं समर्पयामि ।
oṁ namo nārāyaṇāya paryaṅkāsanaṁ samarpayāmi ।

❖ *Offer water —*

ॐ नमो नारायणाय पाद्यं समर्पयामि । (x२)
oṁ namo nārāyaṇāya pādyaṁ samarpayāmi । (x2)
ॐ नमो नारायणाय आचमनियं समर्पयामि । (x३)।
oṁ namo nārāyaṇāya ācamaniyaṁ samarpayāmi । (x3).

Visarjanam — Valediction

ॐ भगवन् मन्त्र मूर्ते स्वपदम् आसादय आसादय क्षमस्व ॐ नमो नमः ॥
oṁ bhagavan mantra mūrte svapadam āsādaya āsādaya kṣamasva oṁ namo namaḥ ॥

❖ *Lay the Lord to rest on a bed or return Him to the shrine box.*

Prayer for Forgiveness and Refuge

मन्त्र हीनं क्रिया हीनं भक्ति हीनं जनार्दन । यत् कृतं तु मया देव परिपूर्णं तद्-अस्तु ते ॥
mantra hīnaṁ kriyā hīnaṁ bhakti hīnaṁ janārdana ।
yat kṛtaṁ tu mayā deva paripūrṇaṁ tad-astu te ॥

This liturgy, O Krishna is deficient in mantra and methodology, and lacking in devotion, Lord! let whatever little I have done be acceptable to you, as complete.

अन्यथा शरणम् नास्ति त्वम्-एव शरणं मम । तस्मात् कारुण्य भावेन रक्ष रक्ष जनार्दन ॥
anyathā śaraṇaṁ nāsti tvam-eva śaraṇaṁ mama ।
tasmāt kāruṇya bhāvena rakṣa rakṣa janārdana ॥

I have no other recourse, you are my only refuge. Therefore out of your boundless compassion save me O Janardana!

संसारं दुष्करं घोरं दुर्निरीक्षं दुरासदम् । भीतोऽहं दारुणं दृष्ट्वा त्राहि मां भव सागरात् ॥
saṁsāraṁ duṣkaraṁ ghoraṁ dur-nirīkṣaṁ durāsadam |
bhīto'haṁ dāruṇaṁ dṛṣṭvā trāhi māṁ bhava sāgarāt ||

This terrible ocean of Samsara, is full of ignorance, incomprehensible, and hard to cross. Having experienced its unbearable nature, I'm terrified O Lord! Liberate me from this Ocean of transmigration.

अज्ञानादथवा ज्ञानादशुभं यन्मया कृतम् । क्षन्तुं अर्हसि तत्सर्वं दास्येन च ग्रहाण माम् ॥
ajñānād athavā jñānād aśubhaṁ yan mayā kṛtam |
kṣantuṁ arhasi tat sarvaṁ dāsyena ca grahāṇa mām ||

Wittingly or unwittingly whatever offence I may have committed it behoves you to forgive them, regarding me as your servant.

ज्ञानतो ऽज्ञानतो वापि विहितं यन् मया शुभं । तत्सर्वं पूर्णं एव अस्तु प्रीतो भव जनार्दन ॥
jñānato 'jñānato vāpi vihitaṁ yan mayā śubhaṁ |
tat sarvaṁ pūrṇaṁ eva astu prīto bhava janārdana ||

Whatever virtue I have done or attempted to do knowingly or unknowingly, may it please you, O Janardana, accepting it as complete.

न धर्म-निष्ठोऽस्मि न चात्म-वेधि, न भक्तिमांस्-त्वच्चरणारविन्दे ।
अकिञ्चिनो नान्य गतिश्शरण्ये, त्वात्पदा-मूले शरणं प्रपद्ये ॥
na dharma-niṣṭho'smi na cātma-vedhi, na bhaktimāṁs-tvac-caraṇāravinde |
akiñcino nānya gatiś-śaraṇye, tvāt-padā-mūle śaraṇaṁ prapadye ||

I am not established in the practice of dharma, and I am not a Self-realised person, and I am devoid of devotion to your lotus feet, I am helpless with no other refuge but you, at your feet I surrender myself.

❖ *Offer the nīrmālya to Viśvaksena*

ॐ विश्वक्सेनादिभ्यो नमः । oṁ viśvaksenādibhyo namaḥ |

Relinquishment of Merit

यत् कृतं यत् करिष्यामि तत् सर्वं न मया कृतम् । त्वया कृतं तु फल-भुक् त्वमेव पुरुषोत्तम ॥
yat kṛtaṁ yat kariṣyāmi tat sarvaṁ na mayā kṛtam |
tvayā kṛtaṁ tu phala-bhuk tvam eva puruṣottama ||

Whatever I have done or whatever I shall do — not by me is it done, you alone are the doer and the reaper of rewards O Supreme Being!

कायेण वाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुद्ध्यात्मना व प्रकृतैर्स्वभावात् ।
करोमि यद्यत्सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥
kāyeṇa vācā manasendriyair vā buddhyātmanā va prakṛtair svabhāvāt |
karomi yadyat sakalaṁ parasmai nārāyaṇāyeti samarpayāmi ||

Whatever I achieve through action or speech, by thought or sense organ, by intellect or Self or through my natural disposition, all that I dedicate to the Supreme Lord Sriman Narayana.

Universal Prayers

स्वस्ति प्रजाभ्याः परिपालयन्ताम् न्यायेन मर्गेण महीम् महीशाः ।
गो ब्राह्मणेभ्यश्शुभम् अस्तु नित्यं लोकाः समस्ता सुखिनो भवन्तु ॥
svasti prajābhyāḥ paripālayantām nyāyena margeṇa mahīm mahīśāḥ |
go brāhmaṇebhyaś śubham astu nityaṁ lokāḥ samastā sukhino bhavantu ||

May all the citizens enjoy wellbeing, may the administrators protect them and walk in the path of justice, may the whole universe and all spiritual aspirants have perpetual auspiciousness, may all the worlds be happy.

सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः । सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चिद्दुःख भाक्भवेत् ॥
sarve bhavantu sukhinaḥ sarve santu nirāmayāḥ ।
sarve bhadrāṇi paśyantu mā kaścid duḥkha bhāk bhavet ॥

May all beings be happy, may all be free from disease,
May all find what they seek, and may none experience sorrow.

काले वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी सस्य शालिनि । देशोऽयं क्षोभ रहितो सज्जनाः सन्तु निर्भयाः ॥
kāle varṣatu parjanyaḥ pṛthivī sasya śālini ।
deśo'yaṁ kṣobha rahito sajjanāḥ santu nirbhayāḥ ॥

May the rains fall on time, and may the earth yield its produce in abundance, May this country be free from disturbances, and may the good be free from fear.

सर्वे तरतु दुर्गाणि सर्वो भद्राणि पश्यतु । सर्व कामान् अवाप्नोतु सर्व सर्वत्र नन्दतु ॥
sarve taratu durgāṇi sarvo bhadrāṇi paśyatu ।
sarva kāmān avāpnotu sarva sarvatra nandatu ॥

May all beings cross over their tribulations, and may all attain their respective goals. May all realize their desires and may all beings at all times and places be happy.

दुर्जन सज्जन भूयात्सज्जनो शान्तिम् आप्नुयात् । शान्तो मुच्येत बन्धेभ्य मुक्ताश्चान्य विमोचयेत्
durjana sajjana bhūyāt sajjano śāntim āpnuyāt ।
śānto mucyeta bandhebhya muktāścānya vimocayet ॥

May the wicked become righteous, and may the righteous attain peace. May the peaceful attain Liberation, and may they help others to be liberated.

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः oṁ śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ

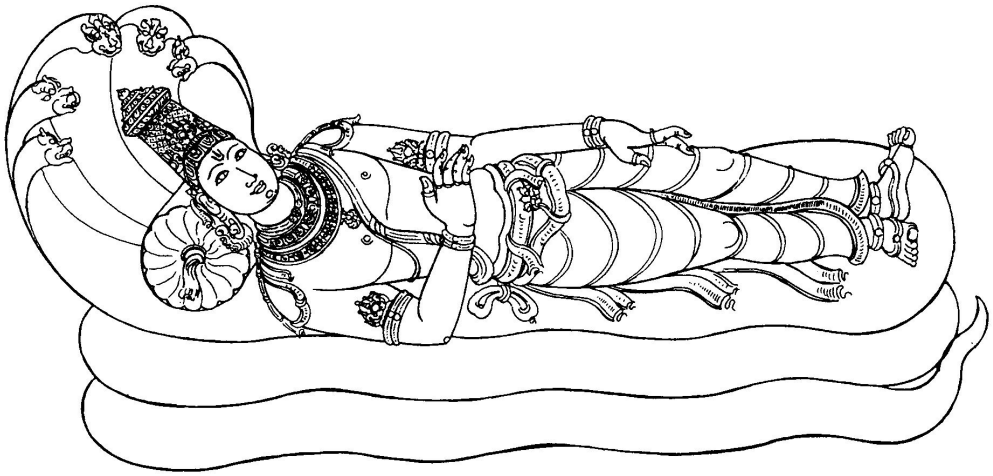

NITYA HOMAḤ VIDHĀNAM

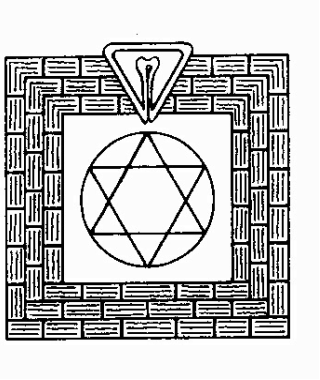

- *Sit in front of the kuṇḍa in the west facing east.*
- *Clean the kuṇḍa and smear with cowdung.*

ॐ असुरान्त चक्राय स्वाहा अस्त्राय फट्।
oṃ asurānta cakrāya svāhā astrāya phaṭ.

- *Place the puṣpa-bhājanam to your right and the other homa paraphernalia to the left.*
- *To the north of the fire place the prokṣaṇi pātra, praṇīta pātra, śruk, śruva, ājya-pātra, samidha, kuśa, caru-pātra upside down in pairs.*
- *Recite the saṅkalpam to perform the daily homa*

saṅkalpaḥ -

हरिः ॐ तत्सत् ..... भगवद् आज्ञया भगवद् कैङ्कर्य रूपं अस्य देव देवस्य भगवतो वासुदेवस्य श्री भूमि नीला नायिका समेत श्री देवाधिराज स्वामि सन्निधौ नित्याराधनाङ्गम् नित्य होमम् करिष्ये ॥

hariḥ oṁ tat sat ..... bhagavad ājñayā bhagavad kaiṅkarya rūpaṁ asya deva devasya bhagavato vāsudevasya śrī bhūmi nīlā nāyikā sameta śrī devādhi raja svāmi sannidhau nityārādhanāṅgam nitya homam kariṣye ॥

- *Perform puṇyāhavācanam and spinkle everything with* - भूर्भुवस्सुवः ॥ bhūrbhuvassuvaḥ ॥
- *On the base of the kuṇḍa draw three perpendicular lines and bisect them by three horizontal lines while reciting the mūla- mantra. Sprinkle water on them.*

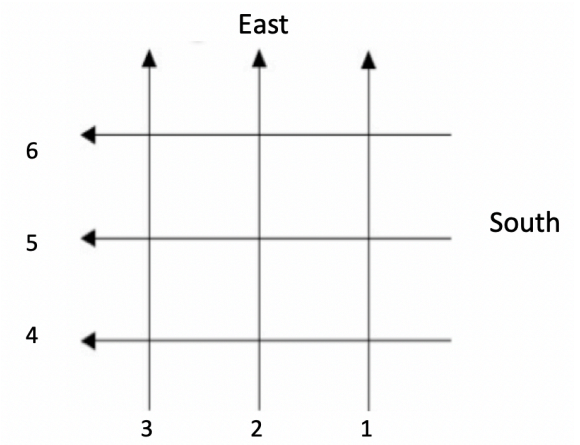

From 1 – 3 recite
ॐ नमो नारायणाय
oṃ namo nārāyaṇāya

From 4 – 6 recite
ॐ ईडायै नमः
oṃ īḍāyai namaḥ
ॐ सुषुम्णायै नमः
oṃ suṣumnāyai namaḥ
ॐ पिङ्गलायै नमः
oṃ piṅgalāyai namaḥ

- *Place 3 blades of darbha on the four sides of the kuṇḍa.*
- *Contemplate the middle of the kuṇḍa –*

ॐ भद्रासनाय नमः, ॐ विमलासनाय नमः ॥
om bhadrāsanāya namah, oṁ vimalāsanāya namaḥ ॥

- *Bring fire in a copper vessel and place it in front of you.*
- *Perform ṣaḍaṅganyāsa* ॐ रं अग्नये नमः
- *place it in the kuṇḍa while reciting:—*

चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोस्सूर्यो अजायत ।
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च । प्राणाद् वायुरजायत ॥
candramā manaso jātaḥ । cakṣos-sūryo ajāyata ।
mukhād indraś cāgniś ca । prāṇād vāyur ajāyata ॥

The Moon was created from His mind, and from His eye the Sun had birth.
From His mouth were Indra and Agni born, from His breath came the wind.

विष्णु मुखात् अग्निम् उत्पन्नं ध्यात्वा ॐ भूर्भुवस्सुवः वैष्णव नाम अग्नये नमः ।
आवाहयामि स्थापयामि गन्धाक्षत पुष्पाणि समर्पयामि ॥

viṣṇu mukhāt agnim utpannaṁ dhyātvā
oṁ bhūr bhuvas suvaḥ vaiṣṇava nāma agnaye namaḥ ।
āvāhayāmi sthāpayāmi gandhākṣata puṣpāṇi samarpayāmi ॥

- *Place kūrcas of 5, 7, 9, 11, 15 or 25 blades on each side of the kuṇḍa. Visualise and worship the four vyūhas while placing them.*

East	ॐ नमो भगवते वासुदेवाय	oṁ namo bhagavate vāsudevāya
South	ॐ नमो भगवते सङ्कर्षणाय	oṁ namo bhagavate saṅkarṣaṇāya
West	ॐ नमो भगवते प्रद्युम्नाय	oṁ namo bhagavate pradyumnāya
North	ॐ नमो भगवते अनिरुद्धाय	oṁ namo bhagavate aniruddhāya

- *To the South of the kuṇḍa invoke & worship Brahmā in a flower.*

ॐ खं ब्रह्मणे - सकल अराधनै स्वर्चितम्
oṁ khaṁ brahmaṇe - sakala arādhanai svarcitam

- *Fill the prokṣaṇī pātra praṇītā-pātra with water holding a pavitri with the ring finger and thumb of both hands pass it through the water three times.*
- *Sprinkle all the homa dravya with that water.*
- *Turn the vessels right side up.*
- *Pour the prokṣaṇi water around the kuṇḍa and then refill it.*
- *Fill the praṇīta pātra with water place a flower and some akṣata in it and place it to the north-east of the fire.*
- *Invoke vāsudeva in it.*

ॐ वं वासुदेवाय नमः - सकल अराधनै स्वर्चितम्
oṁ vaṁ vāsudevāya namaḥ - sakala arādhanai svarcitam

- *Fill the ājyasthāli with melted ghee.*
- *Place 2 darbha tips in it while reciting*

ॐ नमो नारायणाय om namo nārāyaṇāya

- *Place the ājyasthāli on the burning ember.*
- *Light a blade of darbha wave it clockwise around the ghee and cast it into the fire.*
- *Take a pavitri and holding it with both ring-fingers and thumbs pass it through the ghee three times and then open the knot and throw it into the fire.*
- *Show the dhenu mudra while reciting vaṁ.*
- *Indra and the other dikpālakas are then worshipped around the circumference of the kuṇḍa*

East	ॐ इन्द्राय नमः	oṁ indrāya namaḥ
South-east	ॐ अग्नये नमः	oṁ agnaye namaḥ
South	ॐ यमाय नमः	oṁ yamāya namaḥ

South-west	ॐ नैर्ऋतये नमः	oṁ nairṛtaye namaḥ
West	ॐ वरुणाय नमः	oṁ varuṇāya namaḥ
North-west	ॐ वायवे नमः	oṁ vāyave namaḥ
North	ॐ सोमाय नमः	oṁ somāya namaḥ
North-east	ॐ ईशानाय नमः	oṁ īśānāya namaḥ

- *With warm water wash the śruk-śruva, stroke them with darbha grass, heat them on the fire and place them to the right.*
- *Sprinkle a little ghee on the homa-dravya with the śruk.*
- *place three paridhis to the west, south and north.*
- *place 2 samidha upright in the agnikona and īśāna kona.*
- *take a bunch of 15 samits in your right hand and place them on the fire while reciting*

ॐ प्रजापतये स्वाहा ॥ oṁ prajāpataye svāhā ॥

- *Offer one stream of ghee from vāyavya to agneya*

ॐ प्रजापतये स्वाहा ॥ प्रजापतये इदं न मम ॥
oṁ prajāpataye svāhā ॥ prajāpataye idam na mama ॥

- *Offer one stream of ghee from naiṛriti to aiśānya*

ॐ इन्द्राय स्वाहा । इन्द्राय इदं न मम ॥
oṁ indrāya svāhā । indrāya idam na mama ॥

- *in the middle offer 2 oblations*

ॐ अग्नये स्वाहा । अग्नये इदं न मम ॥
oṁ agnaye svāhā । agnaye idam na mama ॥
ॐ सोमाय स्वाहा । सोमाय इदं न मम ॥
oṁ somāya svāhā । somāya idam na mama ॥

- *with the vyāhṛtis.*

To the South; ॐ भूस्स्वाहा । अग्नये इदं न मम ॥
oṁ bhūs-svāhā । agnaye idaṁ na mama ॥

To the North: ॐ भुवस्स्वाहा । वायवे इदं न मम ॥
oṁ bhuvas-svāhā । vāyave idaṁ na mama ॥

Centre; ॐ सुवस्स्वाहा । सूर्याय इदं न मम ॥
oṁ suvas-svāhā । sūryāya idaṁ na mama ॥

- *prāyaścitta homam*

सङ्कल्प प्रभृति एतत्क्षण पर्यन्तं मध्ये सम्भावित समस्त दोष प्रायश्चित्तार्थं सर्व प्रायश्चित्तं होष्यामिः-

saṅkalpa prabhṛti etat kṣaṇa paryantaṁ madhye sambhāvita samasta doṣa prāyaścittārthaṁ sarva prāyaścittaṁ hoṣyāmiḥ-

From the moment of this resolve (saṅkalpa) until this very moment, I shall offer this entire expiatory ritual (homa) as an atonement for all the faults, errors, and sins that may have occurred during this period. Through this act, may all those misdeeds be purified and expiated.

ॐ भूर्भुवस्सुव स्वाहा । प्रजापतये इदं न मम ॥
oṁ bhūr bhuvas suva svāhā । prajāpataye idaṁ na mama ॥

- *In the centre meditate upon Agni after doing nyāsa with the bīja mantra RAM*

Heart	ॐ रं हृदयाय नमः	oṁ raṁ hṛdayāya namaḥ

Head	ॐ रीं शिरसे स्वाहा	oṁ rīṁ śirase svāhā
Crown	ॐ रूं शिखायै वषट्	oṁ rūṁ śikhāyai vaṣaṭ
Shoulders	ॐ रैं कवचाय हुं	oṁ raiṁ kavacāya huṁ
Eyes	ॐ रौं नेत्र-त्रयाय वौषट्	oṁ rauṁ netra-trayāya vauṣaṭ
Clap hands	ॐ रः अस्त्राय फट्	oṁ raḥ astrāya phaṭ
Snap fingers & encircle the head	ॐ भूर्भुवस्स्वरोमिति दिग्-बन्धः!	oṁ bhūr bhuvas svarom iti dig-bandhaḥ!

मेषारूडं च वक्राङ्गं जातवेद समञ्वितम् । द्वि-शीर्षकं सप्तहस्तं त्रि-पादं सप्त-जिह्वकम् ॥
meṣārūḍaṁ ca vakrāṅgaṁ jātaveda samañvitam ।
dvi-śīrṣakaṁ sapta-hastaṁ tri-pādaṁ sapta-jihvakam ॥
वरदं शक्तिपाणिं च बिभ्राणं श्रुक्श्रुवौ तथा । अभीतिदं चर्मधरं वामे चाज्यधरं करे ॥
varadaṁ śakti-pāṇiṁ ca bibhrāṇaṁ śruk-śruvau tathā ।
abhītidaṁ carma-dharaṁ vāme cājya-dharaṁ kare ॥

Agni rides upon a ram, with twisted limbs, having full knowledge of all created beings, with two heads, seven hands, three legs & seven tongues. He blesses, holds the sakti weapon, and the sacrificial ladles. He bestows freedom from fear, a shield & ghee he holds in his left hand.

❖ *Offer gandha & akṣata -*

ॐ रं अग्नये नमः । ..... नामाग्नये नमः ॥
oṁ raṁ agnaye namaḥ । ..... nāmāgnaye namaḥ ॥

❖ *In the centre of the fire worship the śaktis of the pīṭha from ādhārā to padma.*

ॐ प्रूं द्रं आधार-शक्त्यै	oṁ prūṁ dṛaṁ ādhāra-śaktyai
ॐ ह्रूं कूर्म-कालाग्नये नमः	oṁ hrūṁ kūrma-kālāgnaye namaḥ
ॐ हां अनन्ताय नाग-राजाय नमः	oṁ hāṁ anantāya nāga-rājāya namaḥ
ॐ धं धरण्यै नमः	oṁ dhaṁ dharaṇyai namaḥ
ॐ धं धर्माय नमः	oṁ dhaṁ dharmāya namaḥ
ॐ ज्ञां ज्ञानाय नमः	oṁ jñāṁ jñānāya namaḥ
ॐ वैं वैराग्याय नमः	oṁ vaiṁ vairāgyāya namaḥ
ॐ ऐं ऐश्वर्याय नमः	oṁ aiṁ aiśvaryāya namaḥ
ॐ अं अधर्माय नमः	oṁ aṁ adharmāya namaḥ
ॐ अं अज्ञानाय नमः	oṁ aṁ ajñānāya namaḥ
ॐ अं अवैराग्याय नमः	oṁ aṁ avairāgyāya namaḥ
ॐ अं अनैश्वर्याय नमः	oṁ aṁ anaiśvaryāya namaḥ
ॐ मही-तोय तेजो मारुत व्योमात्मने हुं फट् नमः	oṁ mahī-toya tejo māruta vyomātmane huṁ phaṭ namaḥ
ॐ मं जीवात्मने नमः	oṁ maṁ jīvātmane namaḥ
ॐ रां दश-कलात्मने धर्म-प्रदाय अग्नि-मण्डलाय नमः	oṁ rāṁ daśa-kalātmane dharma-pradāya agni-maṇḍalāya namaḥ
ॐ सों षोडश कलात्मने काम-प्रदाय सोम-मण्डलाय नमः	oṁ soṁ ṣoḍaśa kalātmane kāma-pradāya soma-maṇḍalāya namaḥ
ॐ सां द्वादश-कलात्मने अर्थ-प्रदाय सूर्य मण्डलाय नमः	oṁ sāṁ dvādaśa-kalātmane artha-pradāya sūrya maṇḍalāya namaḥ

ॐ पं पद्माय नमः oṁ paṁ padmāya namaḥ

Pradhāna Homam

❖ *On that agni- pīṭham invoke Lord Vāsudeva and offer all the upacāras from arghyā to naivedyām by oblations of ghee.*

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय, आसनं समर्पयामि स्वाहा । आर्घ्यं समर्पयामि स्वाहा । पाद्यं समर्पयामि स्वाहा । आचमनियं समर्पयामि स्वाहा । स्नानं समर्पयामि स्वाहा । वस्त्रं समर्पयामि स्वाहा । उत्तरीयं समर्पयामि स्वाहा । उपवीतं समर्पयामि स्वाहा । अलङ्कारं समर्पयामि स्वाहा । गन्धं धारयामि स्वाहा । पुस्पं समर्पयामि स्वाहा । धूपं समर्पयामि स्वाहा । दीपं समर्पयामि स्वाहा । नैवेद्यं समर्पयामि स्वाहा ।

oṁ namo bhagavate vāsudevāya, āsanaṁ samarpayāmi svāhā । ārghyaṁ samarpayāmi svāhā । pādyaṁ samarpayāmi svāhā । ācamaniyaṁ samarpayāmi svāhā । snānaṁ samarpayāmi svāhā । vastraṁ samarpayāmi svāhā । uttarīyaṁ samarpayāmi svāhā । upavītaṁ samarpayāmi svāhā । alaṅkāraṁ samarpayāmi svāhā । gandhaṁ dhārayāmi svāhā । puspaṁ samarpayāmi svāhā । dhūpaṁ samarpayāmi svāhā । dīpaṁ samarpayāmi svāhā । naivedyaṁ samarpayāmi svāhā ॥

❖ *Offer 8 oblations of ghee with the mūla-mantram,*
❖ *Offer 16 oblations of caru with the pūruṣa sūktam,*

१. सहस्र शीर्षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्र पात् ।
स भूमिं विश्वतो वृत्वा । अत्य-तिष्ठद् दशाङ्गुलं स्वाहा ॥
1. sahasra śīrṣā puruṣaḥ । sahasrākṣaḥ sahasra pāt ।
sa bhūmiṁ viśvato vṛtvā । atya-tiṣṭhad daśāṅgulaṁ svāhā ॥
२. पुरुष एवेदगुं सर्वं । यद् भूतं यच्च भव्यम् ।
उतामृतत्व स्येशानः । यद् अन्नेना-तिरोहति स्वाहा ॥
2. puruṣa evedaguṁ sarvaṁ । yad bhūtaṁ yac ca bhavyam ।
utāmṛtatva syeśānaḥ । yad annenā-tirohati svāhā ॥
३. एतावानस्य महिमा । अतो ज्यायागुंश्च पूरुषः ।
पादोऽस्य विश्वा भूतानि । त्रिपाद् अस्यामृतं दिवि स्वाहा ॥
3. etāvān asya mahimā । ato jyāyāguṁś ca pūruṣaḥ ।
pādo'sya viśvā bhūtāni । tripād asyāmṛtaṁ divi svāhā ॥
४. त्रिपाद् ऊर्ध्व उदैत् पुरुषः । पादोऽस्येहाभवात् पुनः ।
ततो विश्वङ् व्यक्रामत् । साशनानशने अभि स्वाहा ॥
4. tripād ūrdhva udait puruṣaḥ । pādo'syehābhavāt punaḥ ।
tato viśvaṅ vyakrāmat । sāśanānaśane abhi svāhā ॥
५. तस्माद्विराड् अजायत । विराजो अधि पुरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत । पश्चाद्भूमिमथो पुरस्स्वाहा ॥
5. tasmād virāḍ ajāyata । virājo adhi puruṣaḥ ।
sa jāto atyaricyata । paścād bhūmim atho puras svāhā ॥
६. यत् पुरुषेण हविषा । देवा यज्ञमतन्वत ।
वसन्तो अस्यासीदाज्यं । ग्रीष्म इध्मः शरधविस्स्वाहा ॥
6. yat puruṣeṇa haviṣā । devā yajñam atanvata ।
vasanto asyāsīd ājyaṁ । grīṣma idhmaḥ śarad havis svāhā ॥
७. सप्तास्यासन् परिधयः । त्रिः सप्त समिधः कृताः ।
देवा यद् यज्ञं तन्वानाः । अबध्नन् पुरुषं पशुं स्वाहा ॥

7. saptāsyāsan paridhayaḥ । triḥ sapta samidhaḥ kṛtāḥ ।
devā yad yajñaṁ tanvānāḥ । abadhnan puruṣaṁ paśum svāhā ॥

८. तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् । पुरुषं जातम् अग्रतः ।
तेन देवा अयजन्त । साध्या ऋषयश्च ये स्वाहा ॥

8. taṁ yajñaṁ barhiṣi praukṣan । puruṣaṁ jātam agrataḥ ।
tena devā ayajanta । sādhyā ṛṣayaś ca ye svāhā ॥

९. तस्माद्यज्ञात् सर्व हुतः । सम्भृतं पृषद् आज्यम् ।
पषूगुंस्तागुंश्चक्रे वायव्यान् । आरण्यान् ग्राम्याश्च ये स्वाहा ॥

9. tasmād yajñāt sarva hutaḥ । sambhṛtaṁ pṛṣad ājyam ।
paṣūguṁs tāguṁś cakre vāyavyān । āraṇyān grāmyāśca ye svāhā ॥

१०. तस्माद्यज्ञात् सर्व हुतः । ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
छन्दागुंसि जज्ञिरे तस्मात् । यजुस्तस्मादजायत स्वाहा ॥

10. tasmād yajñāt sarva hutaḥ । ṛcaḥ sāmāni jajñire ।
chandāguṁsi jajñire tasmāt । yajus tasmād ajāyata svāhā ॥

११. तस्मादश्व अजायन्त । ये के चोभयादतः ।
गवो ह जज्ञिरे तस्मात् । तस्माज्जाता अजा वयस्स्वाहा ॥

11. tasmād aśva ajāyanta । ye ke cobhayādataḥ ।
gavo ha jajñire tasmāt । tasmāj jātā ajā vayas svāhā ॥

१२. यत्पुरुषं व्यदधुः । कतिधा व्यकल्पयन् ।
मुखं किमस्य कौ बाहू । का वूरू पादावुच्येते स्वाहा ॥

12. yat puruṣaṁ vyadadhuḥ । katidhā vyakalpayan ।
mukhaṁ kim asya kau bāhū । kā vūrū pādāv ucyete svāhā ॥

१३. ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् । बाहू राजन्यः कृतः ।
ऊरू तदस्य यद्वैश्यः । पद्भ्यागुं शूद्रो अजायत स्वाहा ॥

13. brāhmaṇo'sya mukham āsīt । bāhū rājanyaḥ kṛtaḥ ।
ūrū tad asya yad vaiśyaḥ । padbhyāguṁ śūdro ajāyata svāhā ॥

१४. चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत ।
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च । प्राणाद्वायुर् अजायत स्वाहा ॥

14. candramā manaso jātaḥ । cakṣoḥ sūryo ajāyata ।
mukhād indraś cāgniś ca । prāṇād vāyur ajāyata svāhā ॥

१५. वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्य वर्णं तमसस्तु पारे ।
सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः । नामानि कृत्वाऽभिवदन्यदास्ते स्वाहा ॥

15. vedāham etaṁ puruṣaṁ mahāntam । āditya varṇaṁ tamasas tu pāre ।
sarvāṇi rūpāṇi vicitya dhīraḥ । nāmāni kṛtvā'bhivadan yadāste svāhā ॥

१६. धाता पुरस्ताद्यम् उदाजहार । शक्रः प्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः ।
तम् एवं विद्वानमृत इह भवति । नान्यः पन्था अयनाय विद्यते स्वाहा ॥

16. oṁ dhātā puras tād yam udājahāra । śakraḥ pravidvān pradiśaś-catasraḥ ।
tamevaṁ vidvānamṛta iha bhavati । nānyaḥ panthā ayanāyasvidyate svāhā ॥

१७. यज्ञेन यज्ञम् अयजन्त देवाः । तानि धर्माणि प्रथमा-न्यासन्
ते ह नाकं महिमानस्सचन्ते । यत्र पूर्वे साध्यास् सन्ति देवास्स्वाहा

17. yajñena yajñam ayajanta devāḥ । tāni dharmāṇi prathamā-nyāsan
te ha nākaṁ mahimānas sacante । yatra pūrve sādhyās santi devās svāhā

❖ *followed by 8 oblations of ghee with the mūla-mantram.*

❖ *Taking the sruk fill the cavity with a ball of caru the size of a chicken's egg, add kindling, darbha, flower & with the sruva filled with ghee recite the mūla mantra and offers it to agni-sviṣṭakṛte;*

ॐ अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा ॥ अग्नये स्विष्टकृते इदं न मम ॥
oṁ agnaye sviṣṭakṛte svāhā

❖ *Offer the following prāyaścitta oblations;*

१. ॐ षौं नमः पराय परमेष्ठ्यात्मने वासुदेवाय स्वाहा ।
परमेष्ठ्यात्मने वासुदेवायेदं न मम ॥
1. oṁ ṣauṁ namaḥ parāya parameṣṭhyātmane vāsudevāya svāhā ।
parameṣṭhyātmane vāsudevāyedaṁ na mama ॥

२. ॐ यां नमः पराय पुरुषात्मने सङ्कर्षणाय स्वाहा ।
पुरुषात्मने सङ्कर्षणायेदं न मम ॥
2. oṁ yāṁ namaḥ parāya puruṣātmane saṅkarṣaṇāya svāhā ।
puruṣātmane saṅkarṣaṇāyedaṁ na mama ॥

३. ॐ रां नमः पराय विश्वात्मने प्रद्युम्नाय स्वाहा ।
विश्वात्मने प्रद्युम्नायेदं न मम ॥
3. oṁ rāṁ namaḥ parāya viśvātmane pradyumnāya svāhā ।
viśvātmane pradyumnāyedaṁ na mama ॥

४. ॐ वां नमः पराय निवृत्त्यात्मने अनिरुद्धाय स्वाहा ।
निवृत्त्यात्मने अनिरुद्धायेदं न मम ॥
4. oṁ vāṁ namaḥ parāya nivṛttyātmane aniruddhāya svāhā ।
nivṛttyātmane aniruddhāyedaṁ na mama ॥

५. ॐ लां नमः पराय सर्वात्मने नारायणाय स्वाहा ।
सर्वात्मने नारायणायेदं न मम ॥
5. oṁ lāṁ namaḥ parāya sarvātmane nārāyaṇāya svāhā ।
sarvātmane nārāyaṇāyedaṁ na mama ॥

❖ *Fill the sruk with ghee, samit and darbha and holding the sruva also filled with ghee stand and raise them to the level of the nose, offer the pūrṇahuti with the mūla-mantra and*

पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते । पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥
pūrṇam adaḥ pūrṇam idaṁ pūrṇāt pūrṇam udacyate ।
pūrṇasya pūrṇam ādāya pūrṇam evāvaśiṣyate ॥

That is perfect, this is perfect. The perfect arises from the perfect. Taking the perfect from the perfect, the perfect alone remains.

इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढमस्य पाꣳसुरे स्वाहा ॥
idaṁ viṣṇur vicakrame tredhā nidadhe padam ।
samūḍham asya pāgṁ sure svāhā ॥

Through all this world strode Vishnu; thrice His foot he planted, and the whole was gathered in His footstep's dust.

❖ *Fill the sruk with water from the prokṣani-pātra and pour it out around the kuṇḍa in a pradakṣiṇa manner the remaining water is scattered on the head.*
❖ *Worship agni with gandha and flowers and take ash to make tilaka.*

भक्त्या यदग्नौ विहितं यथा शक्ति यथा विधि । आराधनं तवैवेदं गृहाण परमेश्वर ॥
bhaktyā yad agnau vihitaṁ yathā śakti yathā vidhi ।
ārādhanaṁ tavaivedaṁ gṛhāṇa parameśvara ॥

O Supreme Lord, please accept whatever has been offered in the fire with devotion according to our ability and according to ritualistic directives.

SUDARŚANA HOMA

- *Perform Viśvaksena Pūjā and other preliminaries.*
- *Establish the pradhāna kumbha*
- *Offer flowers to the deities of the pīṭha.*

ॐ सकल गुणात्म शक्ति युक्ताय योग-पीठ-आत्मने नमः ।
oṁ sakala guṇātma śakti yuktāya yoga-pīṭha-ātmane namaḥ ।
Salutations to the energetic Seat of Yoga, the repository of all positive qualities

ॐ आधार शक्त्यै नमः	oṁ ādhāra śaktyai namaḥ
ॐ मूल-प्रकृत्यै नमः	oṁ mūla-prakṛtyai namaḥ
ॐ आदि-वराहाय नमः	oṁ ādi-varāhāya namaḥ
ॐ आदि-कूर्माय नमः	oṁ ādi-kūrmāya namaḥ
ॐ अनन्ताय नमः	oṁ anantāya namaḥ
ॐ पृथिव्यै नमः	oṁ pṛthivyai namaḥ

ॐ दश कलात्मने धर्म-प्रदाय वह्नि-मण्डलाय नमः ।
oṁ daśa kalātmane dharma-pradāya vahni-maṇḍalāya namaḥ ।
Salutations to the 10 rayed mandala of fire bestower of Dharma.

ॐ षोडश कलात्मने काम-प्रदाय सोम-मण्डलाय नमः ।
oṁ ṣoḍaśa kalātmane kāma-pradāya soma-maṇḍalāya namaḥ ।
Salutations to the 16 rayed mandala of Moon bestower of Kama.

ॐ द्वादश कलात्मने अर्थ-प्रदाय सूर्य-मण्डलाय नमः ।
oṁ dvādaśa kalātmane artha-pradāya sūrya-maṇḍalāya namaḥ ।
Salutations to the 12 rayed mandala of Sun bestower of Artha.

Dhyānam

शङ्खं चक्रं च चापं परशुं असिमिशुं शूल पाशां कुशांश्च ।
बिभ्रानं वज्र केटं हल मुसुल गदा कुण्टं अत्युग्र दंष्ट्रं ॥
ज्वाला केशं त्रिनेत्रं ज्वलदानल निभं हार केयूर भूषम् ।
ध्यायेत् षट्कोण संस्थं सकल रिपु-कुल प्राण संहार चक्रम् ॥
śaṅkhaṁ cakraṁ ca cāpaṁ paraśuṁ asimiśuṁ śūla pāśāṁ kuśāṁśca ।
bibhrānaṁ vajra keṭaṁ hala musula gadā kuṇṭaṁ atyugra daṁṣṭraṁ ॥
jvālā keśaṁ trinetraṁ jvaladānala nibhaṁ hāra keyūra bhūṣam ।
dhyāyet ṣaṭkoṇa saṁsthaṁ sakala ripu-kula prāṇa saṁhāra cakram ॥

I visualize Sudarshana the eliminator of all hostile forces, located within the six-cornered star, bearing the conch, discus, bow, axe, sword, trident, noose, goad, the diamond-shield, plough, cudgel, mace, spear, with aweful sharp fangs, with blazing halo, three eyes, the intensity of a raging inferno, adorned with garlands and anklets.

ॐ सहस्रार हुं फट् oṁ sahasrāra huṁ phaṭ

- *Place flower and water on top of the kalaśa;*

ॐ नमः सुदर्शनाय आगच्छ आगच्छ [३ x]
oṁ namaḥ sudarśanāya āgaccha āgaccha [3 times]

- *offer āsanam then do nyāsa on the kalaśa.*

ॐ आचक्राय स्वाहा ज्ञानाय नमः [*heart*] oṁ ācakrāya svāhā jñānāya namaḥ
ॐ विचक्राय बलाय स्वाहा [*head*] oṁ vicakrāya balāya svāhā

ॐ सुचक्राय वीर्याय वषट् [*sikhā*] oṁ sucakrāya vīryāya vaṣaṭ

ॐ सूर्य चक्राय स्वाहा ऐश्वर्याय हुं [*shoulders*]oṁ sūrya cakrāya svāhā aiśvaryāya huṁ

ॐ ज्वाल-चक्राय स्वाहा तेजसे फट् [*eyes*] oṁ jvāla-cakrāya svāhā tejase phaṭ

ॐ महा सुदर्शन चक्राय स्वाहा शक्त्यै वौषट्। oṁ mahā sudarśana cakrāya svāhā śaktyai vauṣaṭ.

❖ *snap finges around the kalaśa and show cakra mudra, dhenu mudra and yoni mudra.*

अर्घ्यं । पाद्यं । आचमनियं । स्नानं । वस्त्रं । उपवीतं । गन्धं । पुष्प-मालिकां ।
arghyaṁ । pādyaṁ । ācamaniyaṁ । snānaṁ । vastraṁ । upavītaṁ । gandhaṁ । puṣpa-mālikāṁ ।

puṣpaiḥ pūjayāmi — ॐ श्री सुदर्शनाय नमः । चक्र-राजाय । तेजो-व्युहाय । महा-द्युताय । सहस्र-बाहवे । दीप्ताङ्गाय । अरुणाक्षाय । प्रतापवते । अनेकादित्य-सङ्काशाय । प्रोर्ध्व-ज्वल-भिरञ्जिताय । सौदामणि-सहस्राभाय । मणि-कुण्डल-शोभिताय । पञ्च-भूत-मनो-रूपाय । षट्-कोणान्तर-संस्थिताय । हरान्त-कारणोद्भुत-रोष-भीषन-विग्रहाय । हरि-पाणि-लसत्पद्म-विहार-मनोहराय ॥

oṁ śrī sudarśanāya namaḥ । cakra-rājāya । tejo-vyuhāya । mahā-dyutāya । sahasra-bāhave । dīptāṅgāya । aruṇākṣāya । pratāpavate । anekāditya-saṅkāśāya । prordhva-jvala-bhirañjitāya । saudāmaṇi-sahasrābhāya । maṇi-kuṇḍala-śobhitāya । pañca-bhūta-mano-rūpāya । ṣaṭ-koṇāntara-saṁsthitāya । harānta-kāraṇodbhuta-roṣa-bhīṣana-vigrahāya । hari-pāṇi-lasat-padma-vihāra-manoharāya namah ॥

धूपं । दीपं । नैवेद्यं । ताम्बूलं । फलं । कर्पूर निराजनं ।
dhūpaṁ । dīpaṁ । naivedyaṁ । tāmbūlaṁ । phalaṁ । karpūra nirājanaṁ ।

ॐ सुदर्शनाय विद्महे । हेति-राजाय धीमहि । तन्नस् चक्र प्रचोदयात् ॥
oṁ sudarśanāya vidmahe । heti-rājāya dhīmahi । tannas cakra pracodayāt ॥

सुदर्शनं महा चक्र गोविन्दस्य करायुध । तीक्ष्ण धार महावेग सूर्य कोटि समप्रभा ॥
sudarśanaṁ mahā cakra govindasya karāyudha ।
tīkṣṇa dhāra mahāvega sūrya koṭi samaprabhā ॥

❖ *Perform all the rites of agni mukhaṁ up to āghāraṁ and ājyabhāgaṁ as per Vadika vidhi or Pañcarātrika Nitya Homa vidhi and then perform pradhāna homa with the following mantras adding svāhā to the end. One may use all the mantras according to time and place, or one may just use the mūla mantra and māla mantra. Homa may also be performed with the Sudarśana Kavacaṁ - adding svāhā to the end of each verse.*

1. mūla mantra

ॐ सहस्रार हुं फट् स्वाहा ॥ oṁ sahasrāra huṁ phaṭ svāhā ॥

2. māla mantra

ॐ क्लिं कृष्णाय गोविन्दाय गोपिजनवल्लभाय पराय परम पुरुषाय परमात्मने, पर-कर्म मन्त्र यन्त्र तन्त्र औषधयः अस्त्र शस्त्राणि संहर संहर, मृत्योर् मोक्षय मोक्षय, ॐ नमो भगवते महा-सुदर्शनाय दीप्त्रे ज्वाल परीताय, सर्व-दक् क्षोभणकराय, हुं फट् ब्रह्मणे परम ज्योतिषे स्वाहा ॥

oṁ kliṁ kṛṣṇāya govindāya gopijanavallabhāya parāya parama puruṣāya paramātmane, para-karma mantra yantra tantra auṣadhayaḥ astra śastrāṇi saṁhara saṁhara, mṛtyor mokṣaya mokṣaya, oṁ namo bhagavate mahā-sudarśanāya dīptre jvāla parītāya, sarva-dik kṣobhaṇa-karāya, huṁ phaṭ brahmaṇe parama jyotiṣe svāhā ॥

3. gāyatri 1

ॐ सुदर्शनाय विद्महे । हेतिराजाय धीमहि । तन्नस्चक्र प्रचोदयात् ॥

oṁ sudarśanāya vidmahe । hetirājāya dhīmahi । tannas cakra pracodayāt ॥

4. gāyatri 2.

वां सुं चक्राय च स्वाहा । ॐ हं नमः । ॐ हं स्वाहा । ॐ हिं वषट् हंसाय नमः । ह्रं महा-सुदर्शनाय चक्राय स्वाहा ॥

vāṁ suṁ cakrāya ca svāhā । oṁ haṁ namaḥ । oṁ haṁ svāhā ।
oṁ huṁ vaṣaṭ haṁsāya namaḥ । hraṁ mahā-sudarśanāya cakrāya svāhā ।
ॐ हुं ॐ वौषट् ॐ फट् नमस् चक्राय विद्महे । सहस्र ज्वालाय धीमहि । तन्नस्चक्र प्रचोदयात् स्वाहा ॥
oṁ huṁ oṁ vauṣaṭ oṁ phaṭ namas cakrāya vidmahe । sahasra jvālāya dhīmahi । tannas cakra pracodayāt svāhā

5. śakti grāsa mantra

ॐ प्रं महा-सुदर्शन चक्रराज महा-ध्वग अस्तगत, सर्व दुष्ट भयङ्कर छिन्धि छिन्धि, भिन्धि भिन्धि, विदारय विदारय, पर-मन्त्रान् ग्रस ग्रस, भक्षय भक्षय, भूतानि त्रासय त्रासय, हुं फट् स्वाहा ॥
Oṁ praṁ mahā-sudarśana cakrarāja mahā-dhvaga astagata, sarva duṣṭa bhayaṅkara chindhi chindhi, bhindhi bhindhi, vidāraya vidāraya, para-mantrān grasa grasa, bhakṣaya bhakṣaya, bhūtāni trāsaya trāsaya, huṁ phaṭ svāhā ॥

6. sudarśana aṣṭottara śata nāmavalli

7. narasiṁha gāyatri

ॐ वज्र-नखाय विद्महे । तीक्ष्णदगष्ट्राय धीमहि । तन्नो नरसिगुंह प्रचोदयात् ॥
oṁ vajra-nakhāya vidmahe । tīkṣṇadagaṣṭrāya dhīmahi । tanno narasiguṁha pracodayāt ॥

8. abhaya narasiṁha mantra

ॐ नमो भगवते नरसिंहाय, नमस्तेजस्तेजसे, आविर् आविर्भव, वज्र नख वज्र दंष्ट्र, कर्माशयान् रन्धय रन्धय, तमो ग्रस ग्रस स्वाहा, अभयम् आत्मनि भूयिष्ठा ॐ क्ष्रौं - स्वाहा ॥
oṁ namo bhagavate narasiṁhāya, namas tejas tejase, āvir āvir bhava, vajra nakha vajra daṁṣṭra, karmāśayān randhaya randhaya, tamo grasa grasa svāhā, abhayam ātmani bhūyiṣṭhā oṁ kṣrauṁ - svāhā ॥

9. Narasiṁha mūla mantra

ॐ नमो भगवते नरसिंहाय स्वाहा ॥
oṁ namo bhagavate narasiṁhāya svāhā ॥

10. Mantrarāja

उग्रं वीरं महा-विष्णुं ज्वलन्तं सर्वतो मुखम् । नृसिंहं भीषणं भद्रं मृत्यु मृत्युं नमाम्यहम् ॥
ugraṁ vīraṁ mahā-viṣṇuṁ jvalantaṁ sarvato mukham ।
nṛsiṁhaṁ bhīṣaṇaṁ bhadraṁ mṛtyu mṛtyuṁ namāmyaham ॥
I bow to Lord Narasimha, the fierce and valiant one, the great Vishnu, blazing with flames and facing in all directions. He is terrifying, yet auspicious, the conqueror of death itself, and the destroyer of death.

SAMSKĀRA-BHĀGAḤ

Every Samskāra in preceeded by the usual preliminaries which consist of:–

1. Saṅkalpa — statement of intent mentioning time, place and reason for the samskāra.
2. Viśvaksena pūjā for the removal of obstacles
3. Puṇyāha vācana for purification and
4. Nāndimukha śrāddha — offerings of raw food to a brahmana for the pleasing of the ancestors.

NĀNDIMUKHA ŚRĀDDHA (Laghu)

- *Prepare an offering of raw rice, lentils, vegetables, jaggery, betel and some dakshina.*
- *Sit facing east and do ācamanam then recite:—*

नमो ब्रह्मण्य देवाय गो-ब्राह्मण हिताय च । जगद्-हिताय कृष्णाय गोविन्दाय नमो नमः ॥
namo brahmaṇya devāya go-brāhmaṇa hitāya ca ।
jagad-hitāya kṛṣṇāya govindāya namo namaḥ ॥
नमो नमस्ते गोविन्द पुराण पुरुषोत्तम । इदं श्राद्धं हृषीकेश रक्षतां सर्वतो दिशः ॥
namo namaste govinda purāṇa puruṣottama ।
idaṁ śrāddhaṁ hṛṣīkeśa rakṣa tvaṁ sarvadā ॥

I offer my respectful obeisances unto the Supreme Being, who is the source of all welfare for the cows and the brāhmaṇas. Obeisances to Lord Kṛṣṇa, Lord Govinda, who is the benefactor of the universe. Obeisances unto You, Govinda, Ancient of Days, the Supreme Being. O Lord of the senses, may you protect this shrāddha ceremony in all directions.

भगवद् आज्ञया भगवद् कैङ्कर्यरूपं _____ संस्कार अङ्गत्वेन वर्ग द्वय पितृणाम् नान्दीमुखानाम् प्रीत्यर्थं हिरण्य-रूपेण नान्दिमुख श्राद्ध अद्य करिष्ये ॥

bhagavad ājñayā bhagavad kaiṅkaryarūpaṃ _____ saṃskāra aṅgatvena varga dvaya pitṛṇām nāndīmukhānām prītyarthaṃ hiraṇya-rūpeṇa nāndimukha śrāddha adya kariṣye ॥

By the permission of the Supreme Lord and as a form of His service, for the satisfaction of the two groups of ancestors (Pitrus) and the Nandimukha ancestors, I will now perform the Nandimukha Shraddha with offerings in the form of gold.

Āma-dānam

हिरण्यगर्भ गर्भस्थं हेम बीज विभावसोः । अनन्त पुण्य फलदम् अतः शान्तिं प्रयच्छ मे ॥
hiraṇyagarbha garbhasthaṃ hema bīja vibhāvasoḥ ।
ananta puṇya phaladam ataḥ śāntiṃ prayaccha me ॥

The golden seed (potential) of the fire is established in the golden womb (of the sacred wood). It (potentially) bestows infinite pious fruits, therefore grant me peace.

अस्मिन्नान्दिमुख श्राद्धे सत्यवसु संज्ञकानां विश्वेषां देवानां नान्दीमुखानां च, मम मातुः, सपतिको मातामहि प्रमातमही नान्दीमुखानां पित्रुनाम् च, मम पितुः, सपत्नीको पितामह प्रपितामह पितृणां नान्दीमुखानां तृप्त्यर्थं इदं हिरण्यं [आमम्] सदक्षिणाकं सतांबूलं _____ गोत्राय _____ नाम ब्रह्मणाय सम्प्रददे न मम ॥

asmin nāndimukha śrāddhe satyavasu saṃjñakānāṃ viśveṣāṃ devānāṃ nāndīmukhānāṃ ca, mama mātuḥ, sapatiko mātā-mahi pra-māta-mahī nāndīmukhānāṃ pitrunām ca, mama pituḥ, sapatnīko pitāmaha prapitāmaha pitṛṇāṃ nāndīmukhānāṃ tṛptyarthaṃ idaṃ hiraṇyaṃ [āmam] sadakṣiṇākaṃ satāṃbūlaṃ _____ gotrāya _____ nāma brahmaṇāya saṁpradade na mama ॥

Prārthana

दातारो नो ऽभिवर्धन्तां वेदास्सन्ततिर् एव न ।श्रद्धा च नो मा व्यपगात् बहु देयं च नो अस्तु ॥
dātāro no 'bhivardhantāṃ vedās santatir eva na |
śraddhā ca no mā vyapagāt bahu deyaṃ ca no astu ||

अन्नं च नो बहु भवेद् अतिथींश्च लभेमहि । याचितारश्च नस्सन्तु मा च याचिष्म कन्चन ॥
annaṃ ca no bahu bhaved atithīṃśca labhemahi |
yācitāraś ca nas santu mā ca yācişma kancana ||

May our clan expand may our wellwishers increase. May our learning expand and our faith be not diminished. May we have many objects fit to be given, and much foodstuffs. May we receive many guests and may we have many petitioners. May we never need to petition any one, may this blessing be ours.

प्रमादात् कुर्वतं कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत् । स्मरणाद् एव तद् विष्णोः सम्पूर्णं स्याद् इति श्रुतिः ॥
pramādāt kurvataṃ karma pracyavetādhvareṣu yat |
smaraṇād eva tad viṣṇoḥ sampūrṇaṁ syād iti śrutiḥ ||

"If, due to negligence, any act or ritual of the sacrifice is interrupted, by simply remembering Lord Vishnu, it becomes complete—so says the scripture."

यस्य स्मृत्या च नामोक्त्या तपो यज्ञ क्रियादिषु । न्यूनं सम्पूर्णताम् याति सद्यो वन्दे तमच्युतम् ॥
yasya smṛtyā ca nāmoktyā tapo yajña kriyādiṣu |
nyūnaṁ sampūrṇatām yāti sadyo vande tam acyutam ||

"By the remembrance and utterance of His name, any deficiency in austerities, sacrifices, or other acts is immediately fulfilled. I bow to that infallible Lord, Acyuta."

अनेन मया हिरण्येन कृतं अभ्युदयिकं संपन्नम् । [सुसंपन्नम्]
anena mayā hiraṇyena kṛtaṃ abhyudayikaṃ saṃpannam | [susaṃpannam]

DAKṢINA DĀNAM

❖ *Every samskāra comes to an end with the dakṣina-dānam and then the āśirvādam*

गोविन्द प्रतिगृह्णाति गोविन्दाय ददाति च । गोविन्द धारिका द्वाभ्यां गोविन्दाय नमो नमः ॥
govinda pratigṛhṇāti govindāya dadāti ca |
govinda dhārikā dvābhyāṃ govindāya namo namaḥ ||

Govinda is the giver and the receiver, Govinda is the supporter of both donor and receiver therefore I pay my obeisance to Govinda.

हिरण्यगर्भ गर्भस्थं हेम बीज विभावसोः । अनन्त पुण्य फलदम् अतः शान्तिं प्रयच्छ मे ॥
hiraṇyagarbha garbhasthaṃ hema bīja vibhāvasoḥ |
ananta puṇya phaladam ataḥ śāntiṃ prayaccha me ||

The golden seed (potential) of the fire is established in the golden womb (of the sacred wood). It (potentially) bestows infinite pious fruits, therefore grant me peace.

Yajamāna — एतत्कर्म प्रतिष्ठार्थं, श्री लक्ष्मी-नारायण प्रीत्यर्थं, सम्पूर्ण फल सिद्ध्यर्थं पूर्व पूजित ब्रह्मणाय तुब्यमिदं दक्षिन संप्रददे ॥

etat karma pratiṣṭhārthaṁ, śrī lakṣmī-nārāyaṇa prītyarthaṁ, sampūrṇa phala siddhyarthaṁ pūrva pūjita brahmaṇāya tubyam idaṁ dakṣina saṁpradade ||

In order to confirm this ritual, to please Lakshmi-Narayana and to obtain the fruit of this rite I give this honorarium to the duly honoured priest.

ĀŚIRVĀDAM

स्वस्ति मन्त्रार्थाः सत्यास् सफलास् सन्तु इति भवन्तो महान्तो अनुगृह्णन्तु ॥१॥ (प्रतिवचनम्) तथास्तु !
svasti mantrārthāḥ satyās saphalās santu iti bhavanto mahānto anugṛhṇantu ॥1॥
(prativacanam) tathāstu !

May the benediction pronounced be true and may there be success.

अस्य मुहूर्तः सुमुहूर्तो भूयाद् इति भवन्तो महान्तो अनुगृह्णन्तु ॥ २ ॥ तथास्तु !
asya muhūrtaḥ sumuhūrto bhūyād iti bhavanto mahānto anugṛhṇantu ॥ 2 ॥
tathāstu !

May this hour be an auspicious one.

अनयोर्दम्पत्योः पुराणोक्तं दीर्घं आयुष्यं भूयाद् इति भवन्तो महान्तो अनुगृह्णन्तु ॥ ३ ॥ तथास्तु !
anayor dampatyoḥ purāṇoktaṁ dīrghaṁ āyuṣyaṁ bhūyād iti bhavanto mahānto anugṛhṇantu ॥ 3 ॥ tathāstu !

May this couple obtain the longevity that is mentioned in the Puranas.

अनयोर्दम्पत्योः गृहे वसतां द्विपदां चतुष्पदां नीरोग शतायुषं भूयादिति भवन्तो महान्तो अनुगृह्णन्तु ॥ ४ ॥ तथास्तु !
anayor dampatyoḥ gṛhe vasatāṁ dvipadāṁ catuṣpadāṁ nīroga śatāyuṣaṁ bhūyāditi bhavanto mahānto anugṛhṇantu ॥ 4 ॥ tathāstu !

May all those who dwell in the house of this couple; both human and animal be free from disease and have long life.

अनयोर्दम्पत्योः आयुर्बलं यशो वर्चः पशवः स्थैर्यं सिद्धिर् लक्ष्मीः क्षमा कान्तिस् सद्गुणा आनन्दो नित्योत्सवो नित्य-श्री नित्य-मङ्गलं इत्येषाम् सर्वदा अभिवृद्धिर् भूयाद् इति भवन्तो महान्तो अनुगृह्णन्तु ॥ ५ ॥
anayor dampatyoḥ āyur balaṁ yaśo varcaḥ paśavaḥ sthairyaṁ siddhir lakṣmīḥ kṣamā kāntis sadguṇā ānando nityotsavo nitya-śrī nitya-maṅgalaṁ ityeṣām sarvadā abhivṛddhir bhūyād iti bhavanto mahānto anugṛhṇantu ॥ 5 ॥

May this couple always enjoy health, strength, fame, prosperity, success, forgiveness, popularity, happiness, festivities, and auspiciousness. May these blessing always increase.

सर्वे जनाः नीरोगाः निरुपद्रवाः सदाचारसम्पन्ना आढ्या निर्मत्सर दयालवश्च भूयासुर् इति भवन्तो महान्तो अनुगृह्णन्तु ॥ ६ ॥ तथास्तु !
sarve janāḥ nīrogāḥ nir-upadravāḥ sad-ācāra-sampannā āḍhyā nirmatsara dayālavaśca bhūyāsur iti bhavanto mahānto anugṛhṇantu ॥ 6 ॥ tathāstu !

May all people be free from disease and suffering, may they all be of good character and prosperous, may all people be compassionate and free from jealousy.

देशो अयं निरुपद्रवो अस्तु । सर्वे जनाः सुखिनो भवन्तु ॥ ७ ॥ तथास्तु !
deśo ayaṁ nir-upadravo astu । sarve janāḥ sukhino bhavantu ॥ 7 ॥ tathāstu !

May this country be free of troubles and may everyone attain happiness.

समस्त सन्मंगलानि सन्तु । उत्तरोत्तर अभिवृद्धिरस्तु ॥८ ॥ तथास्तु !
samasta sanmaṅgalāni santu । uttarottara abhivṛddhir astu ॥8 ॥ tathāstu !

May there always be auspiciousness, always increasing.

Paurāṇika śloka āśirvādam

भद्रमस्तु शिवं चाऽस्तु महा-लक्ष्मी प्रसीदतु । रक्षन्तु त्वां सुरा सर्वे सम्पदः सन्तु सुस्थिर ॥ १ ॥
bhadram astu śivaṁ cā'stu mahā-lakṣmī prasīdatu ।
rakṣantu tvāṃ surā sarve sampadaḥ santu susthira ॥ 1 ॥

May well-being be yours, and auspiciousness too, may Fortune shower her grace upon you,
May all the gods protect you, and grant you prosperity and security in abundance.

रुण रोगादि दारिद्यं पाप क्षुत् अपमृत्यवः । भय शोक मनस् ताप नश्यन्तु तव सर्वदा ॥ २ ॥
ruṇa rogādi dāridyaṁ pāpa kṣut apamṛtyavaḥ ।
bhaya śoka manas tāpa naśyantu tava sarvadā ॥ 2 ॥

May you forever be free from debts, poverty, hunger and untimely death, fear, mental torment and anxiety.

आरोग्यं दृढ-गात्रत्वं अनृण्यं अघमोचनम् । अपारवश्यं निश्चिन्त्यं आस्तिक्यं प्रप्तिरस्तु ते ॥ ३ ॥
ārogyaṁ dṛḍha-gātratvaṁ anṛṇyaṁ agha mocanam ।
apāra vaśyaṁ niścintyaṁ āstikyaṁ prāptir astu te ॥ 3 ॥

May you obtain health, firm body, freedom from debts, and freedom from sin.
May you always be independent, free from anxiety and firm in your Vedic faith.

अव्याधिना शरीरेण मनसा च निराधिना । पूरयन्नर्थिनाम् आशां जीव-त्वं शरदश्शतम् ॥ ४ ॥
avyādhinā śarīreṇa manasā ca nirādhinā ।
pūrayann arthinām āśām jīva-tvaṃ śaradaś-śatan ॥ 4 ॥

May your body be free from diseases and your mind free from worry, may you achieve your aspirations and may your live for an hundred autumns.

सर्वे देवाः सगन्धर्वा ब्रह्मा विष्णु शिवादयः । रक्षन्तु त्वां सदा यान्तं तिष्ठन्तं निद्रया-युतम् ॥ ५ ॥
sarve devāḥ sagandharvā brahmā viṣṇu śivādayaḥ ।
rakṣantu tvāṃ sadā yāntaṃ tiṣṭhantaṃ nidrayā-yutam ॥ 6 ॥

May all the devas and gandharvas along with Brahma, Vishnu and Siva protect you wherever you go, wherever you stay and wherever you sleep.

आयुरारोग्यम् ऐश्वर्यं यशस्-तेजो ज्वलामतिः । ब्रह्मपुत्र भवस्तेजस्तिलकेन कृतेन ते ॥ ६ ॥
āyur ārogyam aiśvaryaṁ yaśas-tejo jvalāmatiḥ ।
brahma-putra bhavas-tejas-tilakena kṛtena te ॥ 7 ॥

With the application of the tilak, O Noble son may you be blessed with long life, health, prosperity, fame, vigour, and a brilliant mind.

1. GARBHADĀNA SAṀSKĀRA

❖ *Seat the wife to the right of the husband.*
❖ *Take some akṣata assume brahma-āsana and repeat:—*

saṅkalpaḥ

हरिः ॐ तत्सत् । गोविन्द गोविन्द गोविन्द, अस्य श्री भगवतो महा पुरुषस्य, श्री विष्णोः आज्ञया प्रवर्त मानस्य, आद्य ब्रह्मणो द्वितीय परार्धे, श्री श्वेत वराह कल्पे, वैवस्वत मन्वन्तरे, अष्ठाविम्शतीतमे, कलि युगे, कलि-युगस्य प्रथम पादे, शकाब्दे मेरोः [आग्नये] दिक् भागे, ____ देशे _____ राज्ये _____ महा-नगत्रि अन्तर्गते, अस्मिन् वर्तमानाम् व्यवहारिकानाम् प्रभवादि षष्टि संवत्सरानाम् मध्ये, _____ नाम संवत्सरे, _____ अयने, _____ ऋतौ, मासोत्तमे _____ मासे, _____ पक्षे, _____ तिथौ, _____ वासरे, _____ नक्षत्र युक्तायां, श्री विष्णु योग, श्री विष्णु करणे, शुभ योग शुभ करण एवं गुण विशेषण विसिष्ठायां, अस्यां शुभ तिथौ, भगवद् आज्ञया भगवद् कैङ्कर्य रूपेण — _____ गोत्रोत्पन्नो _____ दासोऽहं _____ नक्षत्रे _____ नाम्नीम् अस्या पत्न्याः संस्कार अतिशय द्वारा अस्याम् जनिष्यमाण सर्व गर्भाणां बीज गर्भ समुद्भव दुरितानां परिहार द्वारा श्री लक्ष्मी-नारायण प्रीत्यर्थं - तद् अङ्गत्वेन आदौ श्री विश्वक्सेन देवता पूजन पुरस्परं सुख शान्ति पूर्वकं गर्भदान संस्कारञ्च करिष्ये ॥

hariḥ oṁ tat sat । govinda govinda govinda, asya śrī bhagavato mahā puruṣasya, śrī viṣṇoḥ ājñayā pravarta mānasya, ādya brahmaṇo dvitīya parārdhe, śrī śveta varāha kalpe, vaivasvata manvantare, aṣṭhāvimśatītame, kali yuge, kali-yugasya prathama pāde, śakābde meroḥ [*āgnaye*] dik bhāge, __*country*__ deśe ___*state*__ rājye ___*city*___ mahā-nagatri antargate, asmin vartamānām vyavahārikānām prabhavādi ṣaṣṭi saṁvatsarānām madhye, _____ nāma saṁvatsare, _____ ayane, _____ ṛtau, māsottame _____ māse, _____ pakṣe, _____ tithau, _____ vāsare, _____ nakṣatra yuktāyāṁ, śrī viṣṇu yoga, śrī viṣṇu karaṇe, śubha yoga śubha karaṇa evaṁ guṇa viśeṣaṇa visiṣṭhāyāṁ, asyāṁ śubha tithau, bhagavad ājñayā bhagavad kaiṅkarya rūpeṇa — _____ gotrotpanno _____ dāso'haṁ _____ nakṣatre _____ nāmnīm asyā patnyāḥ saṁskāra atiśaya dvārā asyām janiṣyamāṇa sarva garbhāṇāṁ bīja garbha samudbhava duritānāṁ parihāra dvārā śrī lakṣmī-nārāyaṇa prītyarthaṁ - tad aṅgatvena ādau śrī viśvaksena devatā pūjana purasparaṁ sukha śānti pūrvakaṁ garbhadāna saṁskārañca kariṣye ॥

"Harih Om Tat Sat. Govinda, Govinda, Govinda. By the command of the Supreme Being, the Great Lord, Sri Vishnu, in the second half of the life of Brahma, in the Shvetavaraha Kalpa, in the Vaivasvata Manvantara, in the 28th cycle, in the Kali Yuga, in the first quarter of Kali Yuga, in the Shaka era, in the [eastern] direction from Meru, in the country of _____, in the state of _____, in the city of _____, in the current cycle of sixty years starting with Prabhava, in the year named _____, in the northern/southern solstice, in the season of _____, in the auspicious month of _____,, in the fortnight of _____,, on the tithi of _____, on the day of _____, under the nakshatra _____, in the auspicious Sri Vishnu yoga, with Sri Vishnu karana, endowed with auspicious yoga, auspicious karana, and other special qualities, on this auspicious tithi, by the command of the Lord, in the service of the Lord —

I, a servant of _____ (gotra), named _____, born under the nakshatra _____, along with my wife, named _____, shall, for the pleasure of Sri Lakshmi-Narayana and for the removal of all the misdeeds arising from the seeds and wombs of all beings that are to be born, with the aim of special purification, as an act of divine service, first worship the deity Sri Vishvaksena and then perform the sacrament of Garbhadhana with peace and prosperity."

❖ *Viśvaksena pūja, Invoke and worship Lakṣmī-nārāyaṇa.*

Agni-mukham

ॐ भूर्भुवस्सुवः मरुतः नाम अग्निम् आवाहयामि स्थापयामि ।
ॐ मरुतः नाम अग्नये नमः । सुप्रतिष्ठो वरदो भव ॥
oṁ bhūr-bhuvas-suvaḥ marutaḥ nāma agnim āvāhayāmi sthāpayāmi ।
oṁ marutaḥ nāma agnaye namaḥ । supratiṣṭho varado bhava ॥

- *Offer 16 āhutis of ājyam and caru (boiled rice) with puruṣa sūkta.*
- *Offer 108 ājyahutis with mūla mantra —*

ॐ नमो नारायणाय & ॐ नमो भगवते वासुदेवाया ॥
oṁ namo nārāyaṇāya & oṁ namo bhagavate vāsudevāyā.

- *Give the huta-śeṣa to the wife to eat with the recitation of the Viṣṇu gāyatrī.*
- *After she has performed ācamana touch her with the yoni mudra on the eyes, heart, navel.*
- *Recite jitan te stotram (pg 100) to her.*

Phala Dānam

- *The wife sits on the husband's lap and both of them hold a bowel with fruit, betel, dakshina.*

विष्णुर्योनिम् कल्पयतु, त्वष्टा रूपाणि पिंशतु ।आसिञ्चतु प्रजापतिः, धाता गर्भं दधातु ते ॥
viṣṇur yoniṁ kalpayatu, tvaṣṭā rūpāṇi piṁśatu ।
āsiñcatu prajāpatiḥ, dhātā garbhaṁ dadhātu te ॥

गर्भं देहि सिनीवालि; गर्भं धेहि सरस्वती । गर्भं ते अश्विनौ देवौ आधत्तां पुष्कर-स्रजौ ॥
garbhaṁ dehi sinīvāli; garbhaṁ dhehi sarasvatī ।
garbhaṁ te aśvinau devau ādhattāṁ puṣkara-srajau ॥

हिरण्मयी अरणी याभ्यां निर्मन्थतां अश्विनौ । तं ते गर्भं हवामहे दशमे मासि सूतये ॥
hiraṇmayī araṇī yābhyāṁ nirmanthatāṁ aśvinau ।
taṁ te garbhaṁ havāmahe daśame māsi sūtaye ॥

Let Viṣṇu prepare the womb, let Tvasta shape the various forms. May Prajapati – the lord of progeny squirt forth, May Dhata the supporter of the universe place the seed within you. May Sinivali ("the deity delightful to see") give the seed, give the seed O Sarasvati. Let the two Ashvins crowned with lotuses place the seed. The two Ashvins twirl forth a flame with two attrition sticks of gold. It is in such a germ that we beg of you to be brought forth in the 10th month. (Rig Veda 10:184)

- *The husband recites*

यथाग्नी गर्भा पृथिवी यथा द्यौरिन्द्रेण गर्भिनी । वायुर्दिशां यथा गर्भः एवं गर्भं दधामि ते ॥
yathāgnī garbhā pṛthivī yathā dyaur indreṇa garbhinī ।
vāyur diśāṁ yathā garbhaḥ evaṁ garbhaṁ dadhāmi te ॥

As the earth contains the germ of fire, as the heaven is pregnant with a storm, as the air is the germ of space, even so do I place a germ in thee. (Br. Up. 6:4:22)

- *The bowl is given to the brahmin.*

फलं मनोरथ फलं फलदादि सदा नृनां । पुत्र पौत्राभिवृद्ध्यर्थं अथः शान्तिं प्रयच्छ मे ॥
phalaṁ manoratha phalaṁ phaladādi sadā nṛnāṁ ।
putra pautrābhivṛddhyartham athas śāntim prayaccha me ॥

Humans are full of desires for all sorts of results. Please bless me in peace so that I may increase my children and grandchildren.

- *The couple retire to perform coitus while calling to mind the Lord and His divine qualities.*

2. PUMSAVANA SAṀSKĀRA

Performed in the 3rd month or together with the sīmantam rite.

Saṅkalpaḥ— हरि ॐ तत्सत् गोविन्द x ३ ..... एवं शुभ तिथौ भगवद् आज्ञया भगवद् कैन्कर्य रुपेण _____ गोत्रोद्भवस्य _____ नामधेय अहं/ यजमानस्य, अस्यां मम भार्यायां जनिष्यमान गर्भस्य सकल गुण सम्पन्न सु-तनय प्राप्ति-अर्थं, गर्भस्थ पिण्ड शुद्ध्य्-अर्थं, पुम्सवन आख्यं कर्म करिष्यमानः तथा आदौ निर्विघ्नेन परि-समाप्त्यर्थं विश्वक्सेन पुजां करिष्ये । तदगत्वेन अन्तःकरण शुद्ध्यर्थं, शरीर शुद्ध्यर्थं, सकल उपकरन शुद्ध्यर्थं सह स्वस्तिपुण्याह वाचनं करिष्ये ॥

hari oṃ tat sat govinda x 3 ..... evaṁ śubha tithau bhagavad ājñayā bhagavad kainkarya rupeṇa _____ gotrodbhavasya _____ nāmadheya aham/ yajamānasya, asyām mama bhāryāyām janiṣyamāna garbhasya sakala guṇa sampanna su-tanaya prāpti-arthaṁ, garbhastha piṇḍa śuddhy-arthaṁ, pumsavana ākhyaṁ karma kariṣyamānaḥ tathā ādau nirvighnena pari-samāptyarthaṁ viśvaksena pujām kariṣye । tadagatvena antaḥ-karaṇa śuddhyarthaṁ, śarīra śuddhyarthaṁ, sakala upakarana śuddhy-arthaṁ saha svasti-puṇyāha vācanaṁ kariṣye ॥

Hari om Tat Sat..... with the sanction of the Supreme Lord and as service to Him, (in order to redress all my wrong doings and to please the Supreme Lord) on this auspicious day, in order to improve my life, I perform the Pumsava Sacrament on my wife by the name of ..... in order to sanctify the foetus and to pray for the birth of a child endowed with superb qualities. In order to remove all obstacles I shall offer worship to Vishvaksena and for purification of mind, body and accesories I shall perform the punyahavachana rite.

- *Viśvaksena pūjā & Puṇyāha (if done in conjunction with pumsavana there is no need to repeat these.)*
- *Invoke lakṣmī nārayaṇa in kumbha*

नील वर्ण स्वरूपन्तु एक वक्त्रञ् चतुर्भुजम् । शङ्ख-चक्रावतारञ्चा हेमाङ्गुल्यादिभूषणम् ॥
वक्षस्थलेन-कञ्चैव लक्ष्मीन् दिव्य स्वरूपकम् । आलिङ्गनेन हस्ताञ्च अभयन्-दक्षिणे करे ॥
पीताम्बरोपवीतञ्च स्वर्ण-रत्न किरीटकम् । लक्ष्मी-नारायणञ्चैवा कुम्भेऽस्मिन् सन्निधिम् कुरु ॥

nīla varṇa svarūpantu eka vaktrañ caturbhujam ।
śaṅkha-cakrāvatārañcā hemāṅgulyādibhūṣaṇam ॥
vakṣasthalena-kañcaiva lakṣmīn divya svarūpakam ।
āliṅganena hastāñca abhayan-dakṣiṇe kare ॥
pītāmbaropavītañca svarṇa-ratna kirīṭakam ।
lakṣmī-nārāyaṇañcaivā kumbhe'smin sannidhim kuru ॥

Lord Vishnu is blue color form with one face and four arms. He brandishes a conchshell, disc and other ornaments such as gold rings. On his chest is the divine form of Lakshmi. He embraces her with is left hand and with his right hand displays the gesture of fearlessness He wears a yellow robe and a sacred thread and a crown of gold and gems. May Lakṣmī and Nārāyaṇa be present here in this kumbha.

ॐ नमो भगवते महापुरुषाय महानुभावाय महाविभूतिपतये सह महाविभूतिभिर्बलिम् उपहरामि ॥
oṁ namo bhagavate mahā-puruṣāya mahānubhāvāya mahā-vibhūti-pataye saha mahā-vibhūtibhir balim upaharāmi ॥

- *Offer 16 upacāras*

Viṣṇu nāmavalli

ॐ केशवाय नमः । नारायणाय । माधवाय । गोविन्दाय । विष्णवे । मधुसूदनाय । त्रिविक्रमाय । वामनाय । श्रीधराय । हृषिकेशाय । पद्मनाभाय । दामोदराय । सङ्कर्षणाय । वासुदेवाय । प्रद्युम्नाय । अनिरुद्धाय । पुरुषोत्तमाय । अधोक्षजाय । नारसिंहाय । अच्युताय । जनार्दनाय । उपेन्द्राय । हरये । कृष्णाय ॥
oṃ keśavāya namaḥ । nārāyaṇāya । mādhavāya । govindāya । viṣṇave । madhusūdanāya ।

trivikramāya | vāmanāya | śrīdharāya | hṛṣikeśāya | padmanābhāya | dāmodarāya | saṅkarṣaṇāya | vāsudevāya | pradyumnāya | aniruddhāya | puruṣottamāya | adhokṣajāya | nārasiṃhāya | acyutāya | janārdanāya | upendrāya | haraye | kṛṣṇāya ॥

Lakṣmī nāmavalli

ॐ श्रीयै नमः । अमृतोद्भवायै । कमलायै । चन्द्र-सोदर्यै । विष्णु-प्रियायै । वैष्णव्यै । वरारोहायै । हरि-वल्लभायै । शार्ङ्गिन्यै । देव-देवीकायै । सुर-सुन्दर्यै । सर्व अभिष्ट-फल-प्रदायै नमः ॥

oṃ śrīyai namaḥ | amṛtodbhavāyai | kamalāyai | candra-sodaryai | viṣṇu-priyāyai | vaiṣṇavyai | varārohāyai | hari-vallabhāyai | śārṅginyai | deva-devīkāyai | sura-sundaryai | sarva abhiṣṭa-phala-pradāyai namaḥ ॥

Agni-mukham

ॐ भूर्भुवस्सुवः पवमान नाम अग्निम् आवाहयामि स्थापयामि ।
ॐ पवमान नाम अग्नये नमः । सुप्रतिष्ठो वरदो भव ॥

oṁ bhūrbhuvas-suvaḥ pavamāna nāma agnim āvāhayāmi sthāpayāmi |
oṁ pavamāna nāma agnaye namaḥ | supratiṣṭho varado bhava ॥

- *Offer puruṣa sūkta homa 16 ahutis and with the mūla mantra[3] 108 times, both with ājyam.*
- *Offer 12 ahutis with the following mantra:–*

ॐ नमो भगवते महा-पुरुषाय महाविभूति-पतये स्वाहा ॥ भगवत इदं न मम ॥
oṁ namo bhagavate mahā-puruṣāya mahāvibhūti-pataye svāhā ॥
bhagavata idaṁ na mama ॥

- *Have a shoot of the banyan tree[4] ground by two young girls and insert the juice into the wife's right nostril while reciting the dvadasākṣari.*
- *OR*
- *Place two grains of urad dahl and one barley grain in curd and give to the wife to drink; and asks her three times;-*

भद्रे किं त्वं पिबसि ?	bhadre kiṁ tvaṁ pibasi ?
She answers;— ह्रीं पुं-सवनम्	hrīṁ puṁ-savanam

- *She then sits to his right for the caru (boiled rice) homa*
- *offer 12 oblations of caru with the following mantra:—*

ॐ ह्रीं हुं ये गर्भ विघ्न-कर्तारो ये च गर्भ विनाशकाः । भूताः प्रेताः पिशाचाश्च वेताला बाल-घातकाः ॥ तान् सर्वान् नाशय नाशय गर्भ रक्षाम् कुरु स्वाहा ॥ रुद्र प्रजापतये इदं न मम ॥

oṁ hrīṁ huṁ ye garbha vighna-kartāro ye ca garbha vināśakāḥ | bhūtāḥ pretāḥ piśācāśca vetālā bāla-ghātakāḥ ॥ tān sarvān nāśaya nāśaya garbha rakṣām kuru svāhā ॥ rudra prajāpataye idaṁ na mama ॥

- *Offer 5 oblations of ghee; —*

ह्रीं चन्द्रमसे स्वाहा ॥ चन्द्रमसे इदं न मम ॥
hrīm candramase svāhā ॥ candramase idaṁ na mama ॥

- *Touch the wife's heart and recite 100 times —* ॐ ह्रीं श्रीं oṃ hrīṁ śrīṁ
- *ācārya sambhāvanam, visarjanaṁ and āśirvādaṁ*

---

[3] oṁ namo bhagavate vāsudevāya svāhā ॥

[4] *Ficus benghalensis*

3. SĪMANTAM

Performed in the 6th month or together with the pumsavana rite.

Saṅkalpaḥ — हरि ॐ तत्सत् गोविन्द x ३ ..... _____ नक्षत्रे _____ राशौ जातां _____ नाम्नीं अस्यां भार्यायां गर्भऽभिवृद्धि परिपन्थि शितप्रिया लक्ष्मी सकल सौभाग्य निदान भूत लक्ष्मी समावेशन द्वारा प्रति गर्भ बीज गर्भ समुद्भवैनो निर्बर्हण पुरस्सरं श्री लक्ष्मी-नारायण प्रीत्यर्थं स्त्री संस्कार रूपं सीमन्तोन्नयन आख्यं कर्मणा संस्करिष्यामि ॥

hari oṃ tat sat govinda x 3 ..... _____ nakṣatre _____ rāśau jātāṁ _____ nāmnīṁ asyāṃ bhāryāyāṃ garbha'bhivṛddhi paripanthi śitapriyā lakṣmī sakala saubhāgya nidāna bhūta lakṣmī samāveśana dvārā prati garbha bīja garbha samudbhavaino nirbarhaṇa purassaraṃ śrī lakṣmī-nārāyaṇa prītyarthaṃ strī saṃskāra rūpaṃ sīmantonnayana ākhyaṃ karmaṇā saṁskariṣyāmi ॥

On this auspicious day, characterized by the afore mentioned Astrological parameters, with the sanction of the Supreme Person to please Lakshmi- Narayana and to invoke lakshmi into our lives, I now perform the sacrament of Simantam for unproblematic birth for my wife ..... born in the rashi of ..... and the asterism of .....

- *Viśvaksena pūjā & Puṇyāha (if done in conjunction with pumsavana there is no need to repeat these.)*

Agni-mukham

ॐ भूर्भुवस्सुवः मङ्गल नाम अग्निमावाहयामि स्थापयामि ।
ॐ मङ्गल नाम अग्नये नमः । सुप्रतिष्ठो वरदो भव ॥
oṁ bhūr-bhuvas-suvaḥ maṅgala nāma agnim āvāhayāmi sthāpayāmi ।
oṁ maṅgala nāma agnaye namaḥ । supratiṣṭho varado bhava ॥

- *Offer 100 ājya (ghee) ahutis with the praṇava.*
- *Offer 8 kṛsāra*[5] *ahutis with the aṣṭākṣara mantra.*
- *Offer three āhutis with the vyāhrtis.*
- *With the following mantra take the porcupine quill (with three white dots on it) in a bunch of mango leaves and trace a line from the wife's navel over her head three times and then discard it behind her.*

ॐ भूर्भुवस्सुवः । oṃ bhūr bhuvas suvaḥ ।
ह्रीं भार्ये कल्याणि सुभगे दशमे मासि सुव्रते ।
सुप्रसूता भव प्रीति प्रसादाद् विश्वकर्मणः । आयुष्मती कङ्कतिका वर्च्चस्वीते शुभं कुरु ॥
hrīṁ bhārye kalyāṇi subhage daśame māsi suvrate ।
suprasūtā bhava prīti prasādād viśvakarmaṇaḥ ।
āyuṣmatī kaṅkatikā varccasvīte śubhaṁ kuru ॥

O wife, auspicious and fortunate, in the tenth month, O auspicious one, observer of good practices. By the grace of Viśvakarmā, may you easily give birth. May the goddess of longevity, bestow all good fortune upon you.

- *Touch water and then command the musicians to play the vina (or use recorded music).*
- *ācārya sambhāvanam*
- *visarjanam & āśirvādam*

[5] kṛsārannam : equal parts of milk, ghee, rice and sesame.

4. VIṢṆU BALI SAṀSKĀRA

Performed in the 7th or 8th month of pregnancy.

Saṅkalpaḥ — हरि ॐ तत्सत् गोविन्द x ३ ..... एवं शुभ तिथौ भगवद् आज्ञया भगवद् कैन्कर्य रुपेण, मम भार्यायां गर्भ रक्षनार्थं जीवा समावेशन द्वारा सकल बाध प्रशमन अर्थं, उचित्त काले निरुपद्रव प्रसूति सिद्ध्यर्थं, श्री लक्ष्मी-नारायण प्रीत्यर्थं विष्णुबलि आख्यं कर्म करिष्ये ॥

hari oṃ tat sat govinda x 3 ..... evaṁ śubha tithau bhagavad ājñayā bhagavad kainkarya rupeṇa, mama bhāryāyāṃ garbha rakṣanārthaṁ jīvā samāveśana dvārā sakala bādha praśamana arthaṁ, ucitta kāle nir-upadrava prasūti siddhyarthaṁ, śrī lakṣmī-nārāyaṇa prītyarthaṃ viṣṇu-bali ākhyaṃ karma kariṣye ॥

"On this auspicious day, by the command of the Lord, as an act of service to the Lord, for the protection of the pregnancy of my wife, for the purpose of ensuring the resolution of all obstacles, for the safe and unobstructed delivery at the appropriate time, and for the pleasure of Shri Lakshmi-Narayana, I shall perform the ritual known as Vishnubali."

- *Viśvaksena pūjā & Puṇyāha*
- *To the east of the fire in a Kumbha placed on darbha invoke Viṣṇu:–*

oṃ bhūh puruṣaṃ āvāhayāmi । oṃ bhuvāḥ puruṣaṃ āvāhayāmi । om suvaḥ puruṣaṃ āvāhayāmi oṃ bhūrbhuvas suvaḥ puruṣaṃ āvāhayāmi ॥ keśavaṃ āvāhayāmi । nārāyaṇaṃ 0 । mādhavaṃ 0 । govindaṃ 0 । viṣṇuṃ 0 । madhusūdanaṁ 0 । trivikramaṃ 0 । vāmanaṁ 0 । śrīdharaṃ 0 । hṛṣikeśaṃ 0 । padmanābhaṃ 0 । dāmodaraṃ āvāhyāmi, sthāpayāmi pūjayāmi ॥

भूः पुरुषं आवाहयामि । ॐ भुवाः पुरुषं आवाहयामि । ॐ सुवः पुरुषं आवाहयामि ॐ भूर्भुवस्सुवः पुरुषं आवाहयामि ॥ केशवं आवाहयामि । नारायणं ० । माधवं ० । गोविन्दं ० । विष्णुं ० । मधुसूदनं ० । त्रिविक्रमं ० । वामनं ० । श्रीधरं ० । हृषिकेशं ० । पद्मनाभं ० । दामोदरं आवाह्यामि, स्थापयामि पूजयामि ॥

- *Offer 16 upacāras*

पुस्पार्चन — केशवाय नमः । नारायनाय ० । माधवाय ० । गोविन्दाय ० । विष्णवे ० । मधुसूदनाय ० । त्रिविक्रमाय ० । वामनाय ० । श्रीधराय ० । हृषिकेशाय ० । पद्मनाभाय ० । दामोदराय नमः ॥
Puṣpārcana — oṁ keśavāya namaḥ । nārāyanāya 0 । mādhavāya 0 । govindāya 0 । viṣṇave 0 । madhusūdanāya 0 । trivikramāya 0 । vāmanāya 0 । śrīdharāya 0 । hṛṣikeśāya 0 । padmanābhāya 0 । dāmodarāya namaḥ ॥

Agni-mukham

ॐ भूर्भुवस्सुवः मङ्गल नाम अग्निमावाहयामि स्थापयामि ।
ॐ मङ्गल नाम अग्नये नमः । सुप्रतिष्ठो वरदो भव ॥
oṁ bhūr-bhuvas-suvaḥ maṅgala nāma agnim āvāhayāmi sthāpayāmi ।
oṁ maṅgala nāma agnaye namaḥ । supratiṣṭho varado bhava ॥

- *Visṇu sūkta homa or Viṣṇu Stotra[6] with pāyasam[7] or caru.*

नमामि सर्वं सर्वेशमनन्तम् अजमव्ययम् । लोक धाम धराधारमप्रकाशम् अभेदिनम् ॥ १ ॥
namāmi sarvaṃ sarveśam anantam ajam avyayam ।
loka dhāma dharādhāraṁ aprakāśaṁ abhedinam ॥ 1 ॥

ॐ विष्णवे स्वाहा ॥ विष्णवे इदम् न मम ॥

---

[6] From Vishnu Purana
[7] payasānnam (pāyasaṃ): 3 parts of milk to 1 part of rice.

oṁ viṣṇave svāhā ॥ viṣṇave idaṁ na mama ॥

"We glorify him who is all things; the lord supreme over all; unborn, imperishable; the protector of the mighty ones of creation; the unperceived,

नारायणमणीयांसम् अशेषणामणीयसाम् । समस्तानां गरिष्ठं च भूतादीनां गरीयसाम् ॥ २ ॥
nārāyaṇam aṇīyāṃsam aśeṣaṇām aṇīyasām ।
samastānāṃ gariṣṭhaṃ ca bhūtādīnāṃ garīyasām ॥ 2 ॥

Indivisible is Nārāyaṇa; the smallest of the smallest, the largest of the largest of all the elements;

यत्र सर्वं यतः सर्वम् उत्पन्नं मत्पुरः-सरम् ।सर्व भूतश्च यो देवः पराणामपि यः परः ॥ ३ ॥
yatra sarvaṃ yataḥ sarvam utpannaṃ mat puraḥ-saram ।
sarva bhūtaś ca yo devaḥ parāṇām api yaḥ paraḥ ॥ 3 ॥

In whom are all things, from whom all things arise; who was there before existence; the god who is all beings;

परः परस्मात्पुरुषात् परमात्म स्वरूपधृक् । योगिभिश्चिन्त्यते योऽसौ मुक्ति हेतोर्मुमुक्षुभिः ॥ ४
paraḥ parasmāt puruṣāt paramātma svarūpa-dhṛk ।
yogibhiś-cintyate yo 'sau mukti hetor mumukṣubhiḥ ॥ 4 ॥

He who is the end of ultimate objects; who is beyond all and is identified with the Cosmic consciousness; who is contemplated as the cause of final liberation by Yogis anxious to be free.

सत्तादयो न सन्तीशे यत्र च प्राकृता गुणाः । स शुद्धः सर्व शुद्धेभ्यः पुमान् आद्यः प्रसीदतु ॥ ५ ॥
sattādayo na santīśe yatra ca prākṛtā guṇāḥ ।
sa śuddhaḥ sarva śuddhebhyaḥ pumān ādyaḥ prasīdatu ॥ 5 ॥

He is beyond all the three guṇas that belong to undeveloped nature. May that purest of all pure spirits this day bestow his compassion on us.

कला काष्ठा निमेषादि काल सूत्रस्य गोचरे । यस्य शक्तिर्न शुद्धस्य प्रसीदत्स नो हरिः ॥ ६ ॥
kalā kāṣṭhā nimeṣādi kāla sūtrasya gocare ।
yasya śaktir na śuddhasya prasīdat sa no hariḥ ॥ 6 ॥

May that Hari be propitious to us, whose inherent might is not an object of the progressive chain of moments or of days that make up time.

प्रोच्यते परमेशो हि यः शुद्धो ऽप्युपचारतः । प्रसीदतु स नो विष्णुरात्मा यः सर्व देहिनाम् ॥ ७ ॥
procyate parameśo hi yaḥ śuddho 'pyupacārataḥ ।
prasīdatu sa no viṣṇurātmā yaḥ sarva dehināṃ ॥ 7 ॥

May he who is called the supreme God Vishnu, who is not in need of any assistance, Hari, the over-self of all embodied substance, be favourable unto us.

यः कारणंच कार्यश्च कारणस्यापि कारणम् । कार्य स्यापिच यः कार्यं प्रसीदतु स नो हरिः ॥ ८
yaḥ kāraṇaṃ ca kāryaś ca kāraṇasyāpi kāraṇam ।
kārya syāpi ca yaḥ kāryaṃ prasīdatu sa no hariḥ ॥ 8 ॥

May that Hari, who is both cause and effect; who is the cause of cause, the effect of effect; he who is the effect of successive effect;

कार्य कार्यस्य यत्कार्यं तत्कार्यस्यापि यः स्वयम् । तत्कार्य कार्यभूतो यस्ततश्च प्रणता स्मतम् ॥
kārya kāryasya yat kāryaṃ tat kāryasyāpi yaḥ svayam ।
tat kārya kāryabhūto yas tataś ca praṇatā sma tam ॥ 9 ॥

He who is the effect of the effect of the effect himself; the product of the effect of the effect of the effect, or elemental substance; to him I bow.

कारणं कारणस्यापि तस्य कारण-कारणम् । तत्कारणानां हेतुं त्वां प्रणता स्म सुरेश्वरम् ॥१० ॥
kāraṇaṃ kāraṇasyāpi tasya kāraṇa-kāraṇam ।
tat kāraṇānāṃ hetuṃ tvāṃ praṇatā sma sureśvaram ॥ 10 ॥

The cause of the cause; the cause of the cause of the cause; the cause of them all; to him the God of all gods I bow.

भोक्तारं भोज्य भूतं च स्रष्टारं सृज्यम् एवच । कार्य कर्म स्वरूपं तं प्रणता स्म परं पदम् ॥११ ॥
bhoktāraṃ bhojya bhūtaṃ ca sraṣṭāraṃ sṛjyaṁ eva ca ।
kārya karma svarūpaṃ taṃ praṇatā sma paraṃ padam ॥ 11 ॥

To him who is the enjoyer and thing to be enjoyed; the creator and thing to be created; who is the agent and the effect; to that Supreme Being I bow.

विशुद्धं बोधनं नित्यमजमक्षयमव्ययम् । अव्यक्तम् अविकारं यत्तद् विष्णोः परमं पदम् ॥ १२ ॥
viśuddhaṁ bodhanaṁ nityam ajam akṣayam avyayam ।
avyaktam avikāraṃ yat tad viṣṇoḥ paramaṃ padam ॥ 12 ॥

That is the highest state of Viṣṇu which is pure, intelligent, perpetual, unborn, undecayable, inexhaustible, inscrutable, immutable;

न स्थुलं न च सूक्ष्मं यन्न विशेषण गोचरम् । तत्पदं परमं विष्णोः प्रणमाम सदामलम् ॥ १३ ॥
na sthulaṃ na ca sūkṣmaṃ yanna viśeṣaṇa gocaram ।
tat padaṃ paramaṃ viṣṇoḥ praṇamāma sadāmalam ॥ 13 ॥

It is neither gross nor subtle, nor capable of being defined devoid of all particularities: to that ever immaculate state of Viṣṇu I bow

यस्या युतायुतांशांशे विश्व शक्तिर् इयं स्थिता । परब्रह्म स्वरूपं यत्प्रणमामस्तम् अव्ययम् ॥ १४
yasyā yutāyutāṃśāṃśe viśva śaktir iyaṃ sthitā ।
para-brahma svarūpaṃ yat praṇamāmas tam avyayam ॥ 14 ॥

To him whose faculty to create the universe abides in but a tiny part of the ten-millionth part of him; to him who is one with the inexhaustible Supreme Being, I bow.

- *With the 12 names offer ājyāhutis*

ॐ केशवाय स्वाहा । । नारायनाय स्वाहा । । माधवाय ० । गोविन्दाय ० । विष्णवे ० । मधुसूदनाय ० । त्रिविक्रमाय ० । वामनाय ० । श्रीधराय ० । हृषिकेशाय ० । पद्मनाभाय ० । दामोदराय नमः ॥

oṁ keśavāya svāhā । nārāyanāya 0 । mādhavāya 0 । govindāya 0 । viṣṇave 0 । madhusūdanāya 0 । trivikramāya 0 । vāmanāya 0 । śrīdharāya 0 । hṛṣikeśāya 0 । padmanābhāya 0 । dāmodarāya 0 ॥

- *Uttarāṅgam*
- *Offer 8 balis of handfuls of puffed rice around the kuṇḍa*

ॐ विष्णवे नमः इदं ते बलिं ॥ स्वाहा ।
oṃ viṣṇave namaḥ idaṃ te baliṃ ॥

- *Recite* **jitan te stotra** (see appendix) *while touching the abdomen of the wife.*
- *ācārya sambhāvanam*
- *visarjanam*
- *āśirvādam*

5. JĀTAKARMA SAṀSKĀRA

Usually done on the 10th day after the birth or together with the nāmakaraṇa on an auspicious day.

❖ *The mother bathes wears a new cloth and sits in front of the fire-pit facing east with the child on her lap. The husband sits to her left.*

Saṅkalpaḥ — हरि ॐ तत् सत् गोविन्द x ३ ..... भगवदाज्ञया भगवद्कैङ्कर्य रूपेण, _____दास नामहं _____ दासी नाम्नीम् मम धर्म-पत्नी समेत मम जातस्य कुमर्याह्/कुमारस्य गर्भ-अम्ब-पान जनित समस्त दोष परिहारार्थं आयुर्मेधा अभिवृद्ध्यर्थं बीज गर्भ समुद्भवैनो निर्बर्हण द्वारा लक्ष्मी-नारायण प्रीत्यर्थं जातकर्म आख्यं संस्करञ्च करिष्ये ॥

hari oṃ tat sat govinda x 3 ..... bhagavad ājñayā bhagavad kaiṅkarya rūpeṇa, _____dāsa nāmahaṁ _____ dāsī nāmnīm mama dharma-patnī sameta mama jātasya kumaryāh/kumārasya garbha-amba-pāna janita samasta doṣa parihārārthaṃ āyur medhā abhivṛddhyarthaṃ bīja garbha samudbhavaino nirbarhaṇa dvārā lakṣmī-nārāyaṇa prītyarthaṃ jāta-karma ākhyaṃ saṁskarañca kariṣye ॥

On this auspicious day in order to purify my baby from impurities consumed during birth and for the propagation of longevity and health and the generation of intelligence and in order to please lakshmi-Narayana I will perform this birth sacrament.

❖ *Viśvaksena pūjā & Vāsudeva puṇyāha vācanam*

❖ *The father strokes the child from head to foot while the following stotra is recited.*

इन्द्रियाणि हृषीकेशः प्राणान्नारायणोऽवतु । श्वेत-द्वीप-पतिश्चित्तं मनो योगेश्वरोऽवतु ॥ १ ॥
indriyāṇi hṛṣīkeśaḥ prāṇān nārāyaṇo'vatu ।
śveta-dvīpa-patiś-cittaṃ mano yogeśvaro'vatu ॥ 1 ॥

May Lord Hṛṣīkeśa protect your senses and Lord Nārāyaṇa protect the life-force. May Lord Śveta-dvīpa guard my consciousness, and may the master of all mystic power, protect my mind.

पृष्णिगर्भस्तु ते बुद्धिम् आत्मानं भगवान् परः । क्रीडन्तं पातु गोविन्दः शयानं पातु माधवः ॥ २ ॥
pṛṣṇigarbhas tu te buddhim ātmānaṃ bhagavān paraḥ ।
krīḍantaṃ pātu govindaḥ śayānaṃ pātu mādhavaḥ ॥ 2 ॥

The Supreme being, Pṛṣṇigarbha, is the Supreme Personality of Godhead, protect your intelligence. May Lord Govinda protect you while playing, and may Lord Mādhava protect you while lying down.

व्रजन्तमव्याद् वैकुण्ठ आसीनं त्वां श्रियःपतिः । भुञ्जानं यज्ञभुक् पातु सर्व ग्रह भयङ्करः ॥ ३
vrajantam avyād vaikuṇṭha āsīnaṃ tvāṃ śriyaḥ-patiḥ ।
bhuñjānaṃ yajña-bhuk pātu sarva graha bhayaṅkaraḥ ॥ 3 ॥

As you walk, the lord of Vaikuntha protect you, and while sitting the Lord of the goddess of fortune. While eating may the lord of sacrifice protect you, the lord of all the fearful planets.

स्वप्न दृष्टा महोत्-पाता वृद्ध बाल ग्रहाश्च ये । सर्वे नश्यन्तु ते विष्णोर्नाम ग्रहण भीरवः ॥ ४ ॥
svapna dṛṣṭā mahot-pātā vṛddha bāla grahāśca ye ।
sarve naśyantu te viṣṇor nāma grahaṇa bhīravaḥ ॥ 4 ॥

May the great calamities seen in the dream ,and those which afflict the old man, the child, may all be negated by the name of Lord Viṣṇu.

❖ *The father smells the baby's head.*

अंगादङ्गात् संभूतो रूपाद्रुपाश्च संभवः । दिर्घायुष्मान्भवो धारा पुत्र वंश हितंकरः ॥

angād aṅgāt sambhūto rūpād rupāśca sambhavaḥ ।
dirghāyuṣmān bhavo dhārā putra vaṁśa hitaṅkaraḥ ॥

"Born from every limb, emerging in every form, may you have a long life. May you be blessed with sons and a lineage that prospers."

❖ *The father mixes the* **madhu-parka** *— ghee, honey and yoghurt and then with a golden ring wrapped with darbha give the child to taste while reciting the Viṣṇu-gāyatri.*

ॐ विश्वरूपाया विद्महे । विश्वातीताय धिमहि । तन्नो विष्णु प्रचोदयात् ॥
oṁ viśvarūpāyā vidmahe । viśvātītāya dhimahi । tanno viṣṇu pracodayāt ॥

आयुरारोग्यम् ऐश्वर्यं यशस्तेजो ज्वलामतिः । ब्रह्मपुत्र भवस्तेजस्त्रिमधु प्राशनेन ते ॥
āyur ārogyam aiśvaryaṁ yaśas-tejo jvalāmatiḥ ।
brahma-putra bhavas-tejas-trimadhu prāśanena te ॥

"By the consumption of the three types of honey (ritual offering), may you be blessed with long life, good health, prosperity, fame, brilliance, and a sharp intellect. May you become as radiant as the son of Brahma (divine and powerful)."

❖ *He touches the baby's heart and then smells the head while reciting the dvādasākṣari.*

❖ *Place the baby in the mother's lap*

देवाय सवित्रे नमः । सरस्वत्यै नमः । अश्विभ्यं नमः । कुमारी देवतापेयं भूमा जाताय वृद्धिदा आयुस्मन्तं यशस्वन्तं तेजस्विनं अपिक्रियात् ॥

devāya savitre namaḥ । sarasvatyai namaḥ । aśvibhyaṁ namaḥ । kumārī devatāpeyaṁ bhūmā jātāya vṛddhidā āyusmantaṁ yaśasvantaṁ tejasvinaṁ apikriyāt ॥

"Salutations to the deity Savitṛ (the Sun God). Salutations to Sarasvatī (the Goddess of wisdom). Salutations to the Ashvins (the twin deities of healing). May the divine power of Kumārī (the maiden goddess) grant growth and prosperity to the one born on this earth, bestowing upon them long life, fame, and brilliance."

❖ *Give him/her the right breast*

अयं कुमारं (इयं कुमारिं) जरां धयतु दीर्घमायुः ॥
ayaṃ kumāraṁ jarāṃ dhayatu dirgham āyuḥ ॥

❖ *father touches the ground*

समुद्र मेखले देवी पर्वतः स्थन मण्डले । विष्णु पत्नि नमस्तुभ्यं भूमि देवी नमोऽस्तु ते ॥ १ ॥
samudra mekhale devī parvataḥ sthana maṇḍale ।
viṣṇu patni namastubhyaṁ bhūmi devī namo'stu te ॥ 1 ॥

O Devi, who wears the ocean as her garment and the mountains as her breasts, salutations to you, the consort of Lord Vishnu, and salutations to you, the goddess of the earth.

रक्षैनं वसुधा देवि सदा सर्व-गते शुभे । आयुष्प्रमाणम् निखिलं निक्षिपस्व हरि प्रिये ॥ २ ॥
rakṣainaṃ vasudhā devi sadā sarva-gate śubhe ।
āyuṣpramāṇaṁ nikhilaṃ nikṣipasva hari priye ॥ 2 ॥

O goddess of the earth, always protect this child, being auspicious and beneficial to all. Bestow upon us a full life span, O beloved of Lord Hari.

अचिराद् आयुषस्तस्य ये केचित् परिपन्थिनः । जीवितारोग्य वित्तेषु निर्दहश्वाचिरेन तान् ॥ ३ ॥
acirād āyuṣas tasya ye kecit paripanthinaḥ ।
jīvitārogya vitteṣu nirdahaśvācirena tān ॥ 3 ॥

Those who obstruct the long life of this child, whether in terms of health, wealth, or vitality, destroy them quickly and permanently.

धारिण्य शेष भूतानां मातस्त्वम् अधिकाह्यसि । अजरा चाप्रमेया च सर्व भूत नमस्कृते ॥ ४ ॥
dhāriṇya śeṣa bhūtānāṃ mātas tvam adhikāhyasi ।
ajarā cāprameyā ca sarva bhūta namaskṛte ॥ 4 ॥

As the support and mother of all beings, you are greater than them. You are ageless, immeasurable, and worthy of the reverence of all beings.

त्वमेवाशेष जगतां प्रतिष्ठा चाश्रयोह्यसि । कुमारं पाहि मातस्त्वं ब्रह्मा तदनुमन्यताम् ॥ ५ ॥
tvam evāśeṣa jagatāṃ pratiṣṭhā cāśrayohyasi ।
kumāraṃ pāhi mātas tvaṃ brahmā tad anumanyatām ॥ 5 ॥

You alone are the support and refuge of the entire universe. O mother, protect this child, and may Lord Brahmā grant his permission.

- ❖ *father places the baby on the ground*
- ❖ *Place pot of water near head*

पानियं पावनं श्रेष्ठं गंगादि सरिदुद्भवम् । सर्व पाप प्रशमनं कुम्भोदक नमोऽस्तु ते ॥
pāniyaṁ pāvanaṁ śreṣṭhaṁ gaṅgādi sarid udbhavam ।
sarva pāpa praśamanaṁ kumbhodaka namo'stu te ॥

I pay my respects to this vessel. This pot of water from the Ganga which is pure and potable, the best there is. It purifies one from all sin.

Agni-mukham

ॐ भूर्भुवस्सुवः सूतिक नाम अग्निमावाहयामि स्थापयामि ।
ॐ सूतिक नाम अग्नये नमः । सुप्रतिष्ठो वरदो भव ॥
oṁ bhūr-bhuvas-suvaḥ sūtika nāma agnim āvāhayāmi sthāpayāmi ।
oṁ sūtika nāma agnaye namaḥ । supratiṣṭho varado bhava ॥

Saṅkalpaḥ — एवं गुन विशेषेण, विसिष्टायामस्यां शुभ तिथौ मम [अस्य यजमानस्य] भगवदाज्ञया भगवद्कैंकर्य रूपं – मम कुमरस्य/कुमार्याः आयुष्य अभिवृद्ध्यर्थं बल-सूतिकयोः चंडालादि पिशाचेभ्य संरक्षनार्थं फलि-करण होमं करिष्ये ॥

evaṁ guna viśeṣeṇa, visiṣṭāyām asyāṁ śubha tithau bhagavad ājñayā bhagavad kaiṅkarya rūpeṇa, mama kumarasya āyuṣya abhivṛddhyarthaṁ bala sūtikayoḥ piśācebhya saṃrakṣanārthaṁ phali-karaṇa homam kariṣye ॥

Thus, being characterized by these special qualities, on this auspicious day, by the order of the Lord, in the form of a devotional service, I will perform a fire sacrifice to increase the lifespan of my son/daughter and to protect them from the attacks of demons and to reap the fruits of this sacrifice.

- ❖ *Offer rice-husk with the following stotra.*

प्राच्यां रक्षस्व बालकम् गोविन्दम् शरणं गतः । गदां कौमोदकीं गृह्ण पद्मनाभ नमोऽस्तु ते ॥ स्वाहा x ३
prācyāṁ rakṣasva bālakaṁ govindaṁ śaraṇaṁ gataḥ ।
gadāṁ kaumodakīṁ gṛhṇa padmanābha namo'stu te ॥ svāhā x 3

Protect the child from the east, who has taken refuge in Govinda.
Take the mace and the conch, O lotus-navelled one, I offer my salutations to you. Swaha x3.

प्रग् गृह्य रक्ष गोविन्दम् आग्नेय्यां रक्ष सूकर । चन्द्र सूर्यं समा गृह्य खड्गं चान्द्रमसं तथा ॥ स्वाहा x ३
prag gṛhya rakṣa govindaṁ āgnyeyyāṁ rakṣa sūkara ।
candra sūryaṁ samā gṛhya khaḍgaṁ cāndramasaṁ tathā ॥ svāhā x 3

O Govinda protect in the southeast, May Varaha protect in the South-east.
Take up the sword that is equal to the sun and the moon, I offer my salutations to you. Swaha x3.

याम्यां रक्षस्व बालकम् गोविन्दम् शरणं गतः । हलम् आदाय सौनन्दे नमस्ते पुरुषोत्तम ॥ स्वाहा x ३
yāmyāṁ rakṣasva bālakaṁ govindaṁ śaraṇaṁ gataḥ ।
halam ādāya saunande namaste puruṣottama ॥ svāhā x 3

Protect the child is the south, who has taken refuge in Govinda.
Take up the plough, O son of Vasudeva, I bow to you, the best among men. Swaha x3.

नैर्ऋत्यां पुत्रं रक्षस्व दिव्य मूर्ते नृकेसरिन् । नमो नमस्ते गोविन्द श्रीवत्सं कण्ठ-भूषणम् ॥ स्वाहा x ३

nairṛtyāṁ putraṃ rakṣasva divya mūrte nṛkesarin ।
namo namaste govinda śrīvatsaṁ kaṇṭha-bhūṣaṇam ॥ svāhā x 3

Protect the child in the southwest, O divine Narasimha,
I offer my salutations to you, Govinda, with Sri-vatsa on your chest. Swaha x3.

प्रतीच्यां रक्षस्व बालकम् गोविन्दम् शरणं गतः । मुसलं शातनं गृह्य पद्मनाभ नमोऽस्तु ते ॥ स्वाहा x ३

pratīcyāṁ rakṣasva bālakaṁ govindaṁ śaraṇaṁ gataḥ ।
musalaṁ śātanaṁ gṛhya padmanābha namo'stu te ॥ svāhā x 3

Protect the child in the west, who has taken refuge in Govinda.
Take up the pestle, O lotus-navelled one, I offer my salutations to you. Swaha x3

वायव्यां रक्ष बालकं हयग्रीव नमोऽस्तु ते । वैनतेयं समारुह्य त्वन्तरिक्षे जनार्दन ॥ स्वाहा x ३

vāyavyāṁ rakṣa bālakaṃ hayagrīva namo'stu te ।
vainateyaṁ samāruhya tvantarikṣe janārdana ॥ svāhā x 3

Protect the child in the northwest, O Hayagriva, I offer my salutations to you.
Mount your vehicle Garuda and fly through the skies, O Janardana. Swaha x3.

उत्तरस्यां जगन्नाथ भवन्तं शरणं गतः । खड्गम् आदाय चर्माथ अस्त्र शास्त्रादिकं हरे ॥ स्वाहा x ३

uttarasyāṁ jagannātha bhavantaṁ śaraṇaṁ gataḥ ।
khaḍgam ādāya carmātha astra śāstrādikaṁ hare ॥ svāhā x 3

Protect the one who has taken refuge in Jagannath in the north,
take up the sword and the shield, O Hari, the wielder of weapons. Swaha x3.

नमस्ते रक्ष रक्षोघ्न ऐशान्यां शरणं गतः । पाञ्चजन्यं महा शङ्खम् अनुघोष्यं च पङ्कजम् ॥ स्वाहा x ३

namaste rakṣa rakṣoghna aiśānyāṁ śaraṇaṁ gataḥ ।
pāñcajanyaṁ mahā śaṅkham anughoṣyaṁ ca paṅkajam ॥ svāhā x 3

I offer my salutations to you, O destroyer of enemies, who protects in the northeast.
The great conchshell of Pāñcajanya and the lotus flower are resounding. Svaha x

- *Offer 108 ājya ahutis with the dvādaśākṣari mantra.*

  ॐ नमो भगवते वासुदेवाय स्वाहा ॥ oṁ namo bhagavate vāsudevāya svāhā ॥

- *Uttarāṅgam.*
- *Śānti pāṭhaḥ*
- *Ācārya saṁbhāvana*
- *Āśīrvādam*

6. NĀMAKARAṆA

Usually done in conjunction with jātakarma.

Saṅkalpaḥ — मम कुमर्या/कुमारस्य आयुष्य अभिवृद्ध्यर्थं सभायां सकल सत्पुरुष (श्री वैष्णव सङ्घ) मध्ये नाम प्रकटन सिद्ध्यर्थं नाम करणं करिष्ये ॥

mama kumaryāḥ/kumārasya āyuṣya abhivṛddhyarthaṁ sabhāyāṁ sakala satpuruṣa (śrī vaiṣṇava saṅgha) madhye nāma prakaṭana siddhyarthaṁ nāma karaṇaṁ kariṣye ॥

Today I will announce the name in the assembly of virtuous persons (Sri Vaishnava Sangha) for the flourishing and well-being of my daughter/son.

❖ *copper plate keep rice, write the name of the child and offer upacāras.*

ॐ नाम-करण देवताभ्यो नमः । १६ सम्पूज्य ॥
oṃ nāma-karaṇa devatābhyo namaḥ । 16 sampūjya ॥

❖ *The father recites the name of the child into his right ear three times and then announces it to the assembled devotees.*

putra

अङ्गादङ्गात् संभवसि हृदयादधिजायसे । आत्मा वै पुत्रनामासि स जीव शरदः शतम् ॥
अश्मा भव परशुर्भव हिरण्यमस्तृतं भव । तेजो वै पुत्रनामासि स जीव शरदः शतम् ॥
_____ देवता भक्तोऽसि ॥

aṅgādaṅgāt saṁbhavasi hṛdayād adhijāyase ।
ātmā vai putranāmāsi sa jīva śaradaḥ śatam ॥
aśmā bhava paraśur bhava hiraṇyam astṛtaṁ bhava ।
tejo vai putranāmāsi sa jīva śaradaḥ śatam ॥
_____ devatā bhakto'si ॥

Out of my limbs your birth, from my heart your origin, you are truly myself O son. Be as firm as a stone, as sharp as an axe as compact as gold, truly O son you are my splendour. So live long for an hundred autumns.

putri

अंगाद् अंगाद् च संभूता रुपाद् रुपाश्च संभवा । दीर्घ जीवित् चुदाराच पुत्रि वंश हिता भवः ।
।_____ देवता भक्तोऽसि ॥

Aṅgād aṅgād ca saṁbhūtā rupād rupāśca saṁbhavā ।
dīrgha jīvit cudārāca putri vaṁśa hitā bhavaḥ ।
_____ devatā bhakto'si ॥

"Born from one limb to another, and from one form to another, may you have long life and be endowed with strength. O daughter, may you become the source of prosperity and well-being for your lineage."

अग्निरिव शुचि भव । अदित्यैव तेजो भव । विस्नुरिव श्रीमान् भव । लक्ष्मीरिव दयालू भव । आयुष्मान् भव । ब्रह्मायुरायुर् भव ॥

agniriva śuci bhava । adityaiva tejo bhava । visnur iva śrīmān bhava । lakṣmīr-iva dayālū bhava । āyuṣmān bhava । brahmāyur āyur bhava ॥

"Be pure like fire. Be radiant like the sun. Be prosperous like Vishnu. Be compassionate like Lakshmi. May you live a long life. May you be blessed with the life span of Brahma."

❖ *The father now announces the name to the assembly*
❖ *ācārya sambhāvanam, visarjanaṁ and āśirvādam*

7. UPANIṢKRAMAṆAM

Done in the 4th month.

❖ *The child is taken out for the first time to be presented to the Lord in the temple.*

Saṅkalpaḥ — हरि ॐ तत् सत् गोविन्द x ३ ..... अद्य समस्त जातस्यात्म-जातस्य समस्त रोगादि निर्बर्हण पूर्वकम् आयुर्मेधा ऽभिवृद्ध्यर्थं श्री लक्ष्मी- नारायण प्रीत्यर्थञ्च गृहाद् बालकस्य निष्क्रमणं अहं करिष्ये ॥

hari oṃ tat sat govinda x 3 ..... adya samasta jātasyātma-jātasya samasta rogādi nirbarhaṇa pūrvakam āyur medhā 'bhivṛddhyarthaṁ śrī lakṣmī- nārāyaṇa prītyarthañca gṛhād bālakasya niṣkramaṇaṁ ahaṁ kariṣye ॥

Today, for the purpose of increasing the lifespan and intelligence of my child, and for the pleasure of Sri Lakshmi-Narayana, and to ward off all diseases and illnesses, I will perform the ritual of the departure from home.

❖ *Perform pūrvāṅgam*

Dik Prārthana[8]

जगन् निर्मान संहार स्थित्यनुग्रह कारिने । देवानां पतये तस्मै पुरुषाय नमो नमः ॥ १ ॥
jagan nirmāna saṁhāra sthityanugraha kārine ।
devānāṁ pataye tasmai puruṣāya namo namaḥ ॥ 1 ॥

Salutations to the person who creates, sustains, and destroys the universe, to whom the gods bow. (1)

येन तप्तं तपश्चोग्रं येन नम्री कृतो हरिः । धर्म प्रभव देवेश नमस्तस्मै नमो नमः ॥ २ ॥
yena taptaṁ tapaścograṁ yena namrī kṛto hariḥ ।
dharma prabhava deveśa namastasmai namo namaḥ ॥ 2 ॥

Salutations to the one by whose severe penance Lord Hari was pleased, who is the origin of righteousness and the lord of the gods. (2)

ब्रह्मा यस्य प्रसादेन सृष्टि वहति शाश्वतीम् । मुक्तिकामो नमस्तेऽस्तु सत्यायामित तेजसे ॥ ३
brahmā yasya prasādena sṛṣṭi vahati śāśvatīm ।
muktikāmo namaste'stu satyāyāmita tejase ॥ 3 ॥

Salutations to the one by whose grace Brahma who desires liberation, creates the eternal world, Salutations to the one whose radiance is truth. (3)

येन तप्तं तपो घोरं चिरं बदरिकाश्रमे । यद् अधीनं जगत् तस्मै नमो नारायणाय ते ॥ ४ ॥
yena taptaṁ tapo ghoraṁ ciraṁ badarikāśrame ।
yad adhīnaṁ jagat tasmai namo nārāyaṇāya te ॥ 4 ॥

Salutations to Lord Narayana, by whose penance at the Badarikashrama, the entire universe was made subservient. (4)

येन बिम्बम् इदं प्राप्तं यस्मिन्विश्वम् इदं व्रजेत् । तस्मै न्यस्त समस्ताय अच्युताय नमो नमः ॥ ५
yena bimbam idaṁ prāptaṁ yasmin viśvam idaṁ vrajet ।
tasmai nyasta samastāya acyutāya namo namaḥ ॥ 5 ॥

Salutations to Lord Achyuta, by whose presence the entire universe takes form and by whom it dissolves back into him. (5)

कृता धैर्य स्थितिर्येन दैत्य विप्रकृताय वै । पुरा पद्मोद्भवायाथ तस्मै ते हरये नमः ॥ ६ ॥
kṛtā dhairya sthitir yena daitya viprakṛtāya vai ।
purā padmodbhavāyātha tasmai te haraye namaḥ ॥ 6 ॥

[8] Sanatkumāra samhita

Salutations to Lord Hari, who granted strength and stability to the gods when they were oppressed by the anti-gods. (6)

आनन्दं परमं योगी पौरुषं येन नीयते । बीज भूताय जगताम् अनिरुद्ध नमोऽस्तु ते ॥ ७ ॥

ānandaṁ paramaṁ yogī pauruṣaṁ yena nīyate ।
bīja bhūtāya jagatām aniruddha namo'stu te ॥ 7 ॥

Salutations to Lord Aniruddha, who is the supreme bliss, the source of power, and by whom the entire universe is guided. (7)

यत्प्रसादज् जगत्सर्वं सदा च परिवर्धितम् । धर्म स्थितिः कृता येन तस्मै कृष्णाय ते नमः ॥ ८ ॥

yat prasādaj jagat sarvaṁ sadā ca parivardhitam ।
dharma sthitiḥ kṛtā yena tasmai kṛṣṇāya te namaḥ ॥ 8 ॥

Salutations to Lord Krishna, by whose grace the entire world is always flourishing, and who establishes righteousness. (8)

- *Take the baby outside and the sun is shown with the following mantra;*

ध्येय सदा सवित्र मण्डले मध्य वर्ती नारायणस् सरसिजासन सन्निविष्टः ।
केयुरवान् मकर कुण्डलवान् किरीटी हारि हिरण्य वपुः धृत शंख चक्रः ॥

dhyeya sadā savitra maṇḍale madhya vartī nārāyaṇas sarasijāsana sanniviṣṭaḥ ।
keyuravān makara kuṇḍalavān kirīṭī hāri hiraṇya vapuḥ dhṛta śaṅkha cakraḥ ॥

Narayana is worthy of being mediated upon in the centre of the Solar orb. Seated in the lotus posture, adorned with bracelets, earrings, crown and necklace; of golden hued body and holding the Conch and Discus.

नमो नमस्तेऽस्तु सदा विभावसो सर्वात्मने सप्त हयाय भानवे ।
अनन्त शक्तिर्मणि भूषणेन ददश्व भूक्तिं मम मुक्तिम् अव्ययम् ॥

namo namaste'stu sadā vibhāvaso sarvātmane sapta hayāya bhānave ।
ananta śaktir maṇi bhūṣaṇena dadaśva bhūktiṃ mama muktim avyayam ॥

Salutations, salutations always to the all-pervading Lord, who is the seven-horsed sun, the infinite power, adorned with jewels, and bestower of wealth and eternal liberation upon me.

- *take the child to the temple and present him to the local deity.*
- *In the evening show him the moon.*

सोमेश्वराय सोमाय तथा सोमोद्भवाय च । सोमस्य पतये नित्यं तुभ्यं सोमाय वै नमः ॥
अत्रि-नेत्र समुद्भूत क्षीरोदारणव संभव । रोहिणीश नमस्तुभ्यं रमाभ्रातर्मनः पते ॥

someśvarāya somāya tathā somodbhavāya ca ।
somasya pataye nityaṁ tubhyaṁ somāya vai namaḥ ॥
atri-netra samudbhūta kṣīrodāraṇava saṁbhava ।
rohiṇīśa namastubhyaṁ ramābhrātar manaḥ pate ॥

O Lord of Soma, emerged from Soma and eternal lord of Soma salutations to you. You were born from the eye of Atri and arose during the churning of the ocean, Salutations to you husband of Rohini and brother of Lakshmi, the master of the mind.

8. ANNAPRĀŚANA SAṀSKĀRA

Done in the sixth month after birth.

Saṅkalpaḥ — हरि ॐ तत् सत् गोविन्द x ३ ..... मम _____ नक्सत्रस्य _____ नाम बालकस्य मल प्राशन शुद्ध्यन्नाद्य ब्रह्मवर्चस तेज इन्द्रिय आयुर्लक्षण फल सिद्ध्यर्थं बीजगर्भ समुद्भवैनो निर्बर्हण द्वारा श्री लक्ष्मी- नारायण प्रीत्यर्थं अन्न प्राशनाख्य कर्म करिष्ये ॥

hari oṃ tat sat govinda x 3 ..... mama _____ naksatrasya _____ nāma bālakasya mala prāśana śuddhyannādya brahmavarcasa teja indiya āyur lakṣaṇa phala siddhyartha bījagarbha samudbhavaino nirbarhaṇa dvārā śrī lakṣmī- nārāyaṇa prītyarthaṃ anna prāśanākhya karma kariṣye ॥

"Hari Om Tat Sat Govinda Govinda Govinda... For my child, born under the _____ nakshatra, named _____, in order to obtain the fruits of purity, brilliance, vitality, and longevity from the ritual of first solid food feeding (Mala Prashan and Shuddhya-Annadya), for the removal of all impurities accumulated since conception, and to please Lord Lakshmi-Narayana, I will now perform the ceremony of *Annaprashan* (the first feeding of solid food)."

❖ *Viśvaksena pūjā & Puṇyāha vācānam*

Agni-mukham

ॐ भूर्भुवस्सुवः शुचिः नाम अग्निम् आवाहयामि स्थापयामि ।
ॐ शुचिः नाम अग्नये नमः । सुप्रतिष्ठो वरदो भव ॥

oṁ bhūr-bhuvas-suvaḥ śuciḥ nāma agnim āvāhayāmi sthāpayāmi ।
oṁ śuciḥ nāma agnaye namaḥ । supratiṣṭho varado bhava ॥

❖ *Puruṣa sūkta homa with caru.*

ॐ नम आव्याधिभ्यः oṁ nama āvyādhibhyaḥ

❖ *In a golden, silver or bell metal vessel mix pāyasaṁ, curd, honey, ghee & water. Offer to the Lord. Place the baby in the mother's lap and feed it while reciting the 5 prāṇahuti mantras*

ॐ प्राणाय स्वाहा । ॐ अपाणाय स्वाहा । ॐ व्यानाय स्वाहा । ॐ उदानाय स्वाहा । ॐ समानाय स्वाहा ॥
ॐ नारायणाय विद्महे । वासुदेवाय धीमहि । तन्नो विष्णु प्रचोदयात् ॥

oṁ prānāya svāhā । oṁ apānāya svāhā । oṁ vyānāya svāhā । oṁ udānāya svāhā । oṁ samānāya svāhā ॥ oṃ nārāyaṇāya vidmahe । vāsudevāya dhīmahi । tanno viṣṇu pracodayāt ॥

❖ *ācārya sambhāvanam*
❖ *visarjanam & āśirvādam*

9. CAULA SAṀSKĀRA

Performed in the second or third year.

Saṅkalpaḥ — हरिः ॐ तत्सत् । गोविन्द ३ ……।. अस्यां शुभ तिथौ — कश्यप गोत्रोद्भवस्य _____ दास अहं, _____ नक्षत्रे _____ राशौ जातं _____ नाम मम कुमारं चौल कर्मणा संस्करिष्यामि ॥

hariḥ oṃ tatsat | govinda 3 ……. asyāṁ śubha tithau — kaśyapa gotrodbhavasya _____ dāsa ahaṁ, _____ nakṣatre _____ rāśau jātaṁ _____ nāma mama kumāraṁ cauḷa karmaṇā saṁskariṣyāmi ॥

Hariḥ oṁ tatsat. Govinda, Govinda, Govinda, on this auspicious day I ..... of the clan of ..... sanctify my son ..... born in the sign of ..... through the sacrament of Tonsure.

❖ *Viśvaksena pūjā & Punyāha vācanam*

Agni-mukham

ॐ भूर्भुवस्सुवः सभ्य नाम अग्निमावाहयामि स्थापयामि ।
ॐ सभ्य नाम अग्नये नमः । सुप्रतिष्ठो वरदो भव ॥
oṁ bhūr-bhuvas-suvaḥ sabhya nāma agnim āvāhayāmi sthāpayāmi |
oṁ sabhya nāma agnaye namaḥ | supratiṣṭho varado bhava ॥

❖ *Perform all the preliminary rites of the fire sacrifice.*
❖ *Perform the aghara & ajyabhaga.*
❖ *Offer 108 ahutis with Visnu gāyatri & puruṣa sūktam.*
❖ *Perform caru homa with the dvādasākṣari - 12 ahutis.*
❖ *Sviṣṭākṛt homa and pūrṇahuti*

Digvapanam

❖ *Sit the boy to the west of the fire facing east. His mother stands holding a lump of cow-dung or a lump of dough into which the hair will be folded.*
❖ *The father combs the hair silently with a porcupine's quill that has three white spots, with three Darbha blades, and with a bunch of unripe Udumbara fruits.*

❖ *Mix hot and cold water with the dvādasāksari.*
❖ *Lay 3 blades of darbha grass on the head and cut with the pranava.*
❖ *Have the tonsure done by the barber with the cut hair being placed on a ball of cow-dung.*
❖ *Recite svasti-vācanam.*

स्वस्तयेऽस्तु सदाविष्णुः स्वस्तयेऽस्तु चतुर्मुखः। स्वस्तयेऽस्तु सदा वह्निः स्वस्तयेऽस्तु यमस् सदा ॥१॥
svastaye'stu sadāviṣṇuḥ svastaye'stu caturmukhaḥ |
svastaye'stu sadā vahniḥ svastaye'stu yamas sadā ॥ 1 ॥
May Vishnu always be auspicious to us. May the four-faced Brahma be auspicious. May Agni (fire) always be auspicious. May Yama always be auspicious.

स्वस्तयेऽस्तु निऋर्त्याख्यः स्वस्तये वरुणोऽस्तु नः। स्वस्तयेऽस्तु सदा वायुः स्वस्तयेऽस्तु धनेश्वरः ॥२॥
svastaye'stu niṛrtyākhyaḥ svastaye varuṇo'stu naḥ |
svastaye'stu sadā vāyuḥ svastaye'stu dhaneśvaraḥ ॥ 2 ॥
May Nirriti be auspicious. May Varuna be auspicious to us. May Vayu (wind) always be auspicious. May Kubera (lord of wealth) be auspicious.

स्वस्तयेऽस्तु सदेशानः स्वस्तयेऽस्तु मरुद्-गणः । स्वस्तये संतु वसवो रुद्राश्च स्वस्तये तथा ॥ ३ ॥

svastaye'stu sadeśānaḥ svastaye'stu marud-gaṇaḥ ।
svastaye santu vasavo rudrāśca svastaye tathā ॥ 3 ॥

May Ishana always be auspicious. May the group of Maruts be auspicious. May the Vasus be auspicious, and likewise the Rudras be auspicious.

आदित्यास्स्वस्तये संतु मुनयस्-स्वस्तये तथा । गंधर्वास्स्वस्तये संतु स्वस्तये संतु किंनरः ॥ ४ ॥
ādityās svastaye santu munayas-svastaye tathā ।
gandharvās svastaye santu svastaye santu kiṁnaraḥ ॥ 4 ॥

May the Adityas be auspicious, and likewise the sages. May the Gandharvas be auspicious, and may the Kinnaras be auspicious.

स्वस्तये संतु नागाश्च स्वस्तये संतु पन्नगाः । स्वस्तये संतु विश्वेशाः स्वस्तयेऽप्सरसस् सदा ॥ ५ ॥
svastaye santu nāgāśca svastaye santu pannagāḥ ।
svastaye santu viśveśāḥ svastaye'psarasas sadā ॥ 5 ॥

May the Nagas be auspicious, and may the Pannagas (serpents) be auspicious. May the Vishvedevas be auspicious, and may the Apsaras always be auspicious.

स्वस्तये संतु नद्यश्च स्वस्तये संतु सागराः । स्वस्तये संतु शैलश्च वेदाश्च स्वस्तये तथा ॥ ६ ॥
svastaye santu nadyaśca svastaye santu sāgarāḥ ।
svastaye santu śailaśca vedāśca svastaye tathā ॥ 6 ॥

May the rivers be auspicious, and may the oceans be auspicious. May the mountains be auspicious, and likewise may the Vedas be auspicious.

स्वस्तये मातरस् संतु पितरस् स्वस्तये तथा । देव-पारिषदास् सर्वे स्वस्तये संतु नस्सदा ॥ ७ ॥
svastaye mātaras santu pitaras svastaye tathā ।
deva-pāriṣadās sarve svastaye santu nas- sadā ॥ 7 ॥

May the mothers be auspicious, and likewise the fathers. May all the attendants of the gods always be auspicious to us.

स्वस्ति भागवतानाम्तु स्वस्ति चाप्यग्र-जन्मनाम् । स्वस्ति वैष्णवानां तु स्वस्ति चैव गवामपि ॥ ८ ॥
svasti bhāgavatānām tu svasti cāpyagra-janmanām ।
svasti vaiṣṇavānāṁ tu svasti caiva gavāmapi ॥ 8 ॥

May there be auspiciousness for the devotees of Vishnu, and auspiciousness for the twice-born. May there be auspiciousness for the Vaishnavas, and also for the cows.

स्वस्ति वै स्थावराणां तु जंगमानां तथैव च । स्वस्ति चैवाथ मंत्राणां स्वस्ति वै कर्मणाम् अपि ॥ ९ ॥
svasti vai sthāvarāṇāṁ tu jaṅgamānāṁ tathaiva ca ।
svasti caivātha mantrāṇāṁ svasti vai karmaṇām api ॥ 9 ॥

May there be auspiciousness for the immobile beings, and also for the mobile ones. And may there be auspiciousness for the mantras, and auspiciousness for the rituals.

- *ācārya sambhāvanam*
- *visarjanam*
- *āśirvādam*
- *Enfold the hair in the dough and bury somewhere safe.*

PŪJĀ BHĀGAḤ

LAKṢMĪ PŪJĀ VIDHIḤ

Saṅkalpaḥ हरिः ॐ तत्सत् । गोविन्द गोविन्द गोविन्द । भगवद् आज्ञया भगवद् कैंकर्य रूपेण । श्री महा-लक्ष्मी प्रीत्यर्थं, यथा शक्त्या यथा मिलित उपचार द्रव्यैः, वैदिक तथा पुराणोक्त मन्त्रैश्च ध्यान आवाहनादि षोडश उपचारैः महालक्ष्मी पूजनं करिष्ये ॥

hariḥ oṁ tat sat | govinda govinda govinda | bhagavad ājñayā bhagavad kaiṅkarya rūpeṇa | śrī mahā-lakṣmī prītyarthaṁ, yathā śaktyā yathā milita upacāra dravyaiḥ, vaidika tathā purāṇokta mantraiśca dhyāna āvāhanādi ṣoḍaśa upacāraiḥ mahālakṣmī pūjanaṁ kariṣye ॥

"Harih Om Tat Sat. Govinda, Govinda, Govinda. By the command of the Lord, and in service to the Lord, for the pleasure of Shri Maha Lakshmi, with the offerings I am capable of and with the materials collected, I will now perform the worship of Maha Lakshmi with Vedic and Puranic mantras, through the sixteen-step ritual process (Shodashopachara) including meditation, invocation, and other prescribed procedures."

Dhyānam

या सा पद्मासनस्था विपुल कटि तटी पद्म पत्रायताक्षी ।
गम्भीरा वर्तनाभिः स्तन-भर नमिता शुभ्र वस्त्रोत्तरीय ॥
लक्ष्मीर्-दिव्यैर्-गजेन्द्रैर्-मणि-गण खचितैस्स्नापिता हेम-कुम्भैः ।
नित्यं सा पद्म-हस्ता मम वसतु गृहे सर्व मांगल्य युक्ता ॥

yā sā padmāsanasthā vipula kaṭi taṭī padma patrāyatākṣī |
gambhīrā vartanābhiḥ stana-bhara namitā śubhra vastrottarīya ||
lakṣmīr-divyair-gajendrair-maṇi-gaṇa khacitais-snāpitā hema-kumbhaiḥ |
nityaṁ sā padma-hastā mama vasatu gṛhe sarva māṅgalya yuktā ||

She sits in the lotus posture, with wide hips and a graceful waist, her eyes fixed on the lotus petals. With a profound demeanor, her breasts full and bent, adorned in pure white garments. Bathed by divine elephants and adorned with a multitude of gemstones, she holds a golden pitcher. May she, with her lotus hands, always reside in my home, bringing auspiciousness to all.

पद्मासनस्थां पद्म-करां पद्म माला-विभूषिताम् । क्षीर-सागर संभूतां क्षीर-वर्ण सम-प्रभाम् ॥
क्षीर-वर्ण समं वस्त्रं दधानां हरि-वल्लभाम् । भावये भक्ति-योगेन कलशे-स्मिन् मनोहरे ॥

padmāsanasthāṁ padma-karāṁ padma mālā-vibhūṣitām |
kṣīra-sāgara saṁbhūtāṁ kṣīra-varṇa sama-prabhām ||
kṣīra-varṇa samaṁ vastraṁ dadhānāṁ hari-vallabhām |
bhāvaye bhakti-yogena kalaśe-smin manohare ||

I meditate upon you in this vessel, through the Yoga of devotion, O beloved of Hari. Seated upon a lotus, holding two lotuses in your hands and wearing a lotus garland. Born from the Milky-ocean, as brilliant in radiance as milk, wearing milk-white raiment.

ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं, कमले कमलालये, प्रसीद प्रसीद, सकल सौभाग्यं देहि देहि, ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं, महालक्ष्म्यै नमः ॥
oṁ śrīṁ hrīṁ śrīṁ, kamale kamalālaye, prasīda prasīda, sakala saubhāgyaṁ dehi dehi, oṁ śrīṁ hrīṁ śrīṁ, mahālakṣmyai namaḥ ||

1. **āvāhanam** - Invocation

हिरण्य-वर्णां हरिणीं सुवर्ण रजत-स्रजाम् । चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥ १ ॥

hiraṇya-varṇāṁ hariṇīṁ suvarṇa rajata-srajām |
candrāṁ hiraṇmayīṁ lakṣmīṁ jātavedo ma āvaha || 1 ||

सर्व मङ्गल-माङ्गल्ये विष्णु-वक्षः-स्थलालये । आवाहयामि देवी त्वां अभिष्ठ फलदा भव ॥
sarva maṅgala-māṅgalye viṣṇu-vakṣaḥ-sthalālaye |
āvāhayāmi devī tvāṁ abhiṣṭha phaladā bhava ||

O Most auspicious of auspicious things, dwelling upon the chest of Vishnu, I invoke you O Goddess, the one who grants all desires.

2. **āsanam** - Enthronement

तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् । यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् ॥ २ ॥
tāṁ ma āvaha jātavedo lakṣmīm anapagāminīm |
yasyāṁ hiraṇyaṁ vindeyaṁ gāmaśvaṁ puruṣān aham || 2 ||

अनेक रत्न खचितं क्षीर-सागर संभवे । सुवर्ण सिंहासनं देवी स्वीकुरुष्व हरि-प्रिये ॥
aneka ratna khacitaṁ kṣīra-sāgara saṁbhave |
suvarṇa siṁhāsanaṁ devī svīkuruṣva hari-priye ||

O Goddess born of the Milky ocean, please accept this golden lion throne, made of embossed gold and embedded with various gems.

3. **pādyam** - Washing of the feet.

अश्व-पूर्वां रथ-मध्यां हस्ति-नाद प्रबोधिनीम् । श्रीयं देवीम् उपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् ॥ ३ ॥
aśva-pūrvāṁ ratha-madhyāṁ hasti-nāda prabodhinīm |
śrīyaṁ devīm upahvaye śrīrmā devī juṣatām || 3 ||

गङ्गा-सरिद्-आनीतं गन्ध-पुष्प समन्वितम् । पाद्यं ददामि ते देवी प्रसीद परमेश्वरी ॥
gaṅgā-sarid-ānītaṁ gandha-puṣpa samanvitam |
pādyaṁ dadāmi te devī prasīda parameśvarī ||

I offer you this water for washing your feet O Goddess, brought from the Ganges and scented with sandal paste and flowers. Have mercy O Supreme Goddess.

4. **arghyam** - Libation for the hands

कां सोस्मितां हिरण्य प्राकाराम् आर्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां तर्पयन्तीम् । पद्मे स्थितां पद्म-वर्णां तामिहोपह्वये श्रीयम् ॥
kāṁ sosmitāṁ hiraṇya prākārām ārdrāṁ jvalantīṁ tṛptāṁ tarpayantīm |
padme sthitāṁ padma-varṇāṁ tām ihopahvaye śrīyam || 4 ||

गंगा-नदी-समानीतं सुवर्ण कलश-स्थितम् । गृहाणार्घ्यं मया दत्तं पुत्र-पौत्र-फल-प्रदे ॥
gaṅgā-nadī-samānītaṁ suvarṇa kalaśa-sthitam |
gṛhāṇ-ārghyaṁ mayā dattaṁ putra-pautra-phala-prade ||

I offer you this water for a libation - brought from the Ganges in golden pots, O Goddess the giver of progeny.

5. **ācamaniyam** - Water for Sipping

चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं लोके देव जुष्टामुदाराम् ।
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्येऽलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे ॥ ५ ॥
candrāṁ prabhāsāṁ yaśasā jvalantīṁ śriyaṁ loke deva juṣṭām udārām |
tāṁ padminīmīṁ śaraṇam-ahaṁ prapadye'lakṣmīr me naśyatāṁ tvāṁ vṛṇe || 5 ||

प्रसन्नं शीतलं तोयं प्रसन्न मुख पङ्कजे । गृहाणाचमनार्थाय गरुड-ध्वज-वल्लभे ॥
prasannaṁ śītalaṁ toyaṁ prasanna mukha paṅkaje |
gṛhāṇācamanārthāya garuḍa-dhvaja-vallabhe ||

Please accept this cool and pleasing water for sipping, O You of a pleasing lotus-like countenance, beloved of the One with the Garuda ensign.

6. **madhuparkam** - honey mixture

महा-लक्ष्मी महा-देवी मध्वाज्य दधि-संयुक्तम् । मधु-पर्कं गृहाणेमं मधुसूदन-वल्लभे ॥
mahā-lakṣmī mahā-devī madhvājya dadhi-saṁyuktam ।
madhu-parkaṁ gṛhāṇemaṁ madhusūdana-vallabhe ॥

O Great Lakshmi, Great Goddess, please accept this sweet mixture composed of honey, ghee and yoghourt, O Beloved of Vishnu.

7. **pañcāmṛta snānam** - Bathing with the Five Nectres.

पयो-दधि घृतैर्युक्तं शर्करा मधु-संयुक्तम् । पञ्चामृतं गृहाणेदं महा-लक्ष्मी नमोस्तुते ॥
payo-dadhi ghṛtair yuktaṁ śarkarā madhu-saṁyuktam ।
pañcāmṛtaṁ gṛhāṇedaṁ mahā-lakṣmī namostute ॥

O Great Lakshmi please accept this mixture comprised of milk, yoghourt, ghee, sugar and honey, salutations to you.

8. **śuddhodaka snānam** - Bathing with fresh water.

आदित्य वरणे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस् तव वृक्षोऽथ बिल्वः ।
तस्य फलानि तपसा नुदन्तु मायान्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥ ६ ॥
āditya varaṇe tapaso'dhijāto vanaspatis tava vṛkṣo'tha bilvaḥ ।
tasya phalāni tapasā nudantu māyāntarā yāśca bāhyā alakṣmīḥ ॥ 6 ॥

हेम-कुम्भ-स्थितं स्वच्छं गङ्गादि-सरिद्-आहृतम् । स्नानार्थे सलिलं देवि गृह्यतां सागरात्मजे ॥
hema-kumbha-sthitaṁ svacchaṁ gaṅgādi-sarid-āhṛtam ।
snānārthe salilaṁ devi gṛhyatāṁ sāgarātmaje ॥

Please accept this pure water for bathing, O Goddess, brought in golden pots from the Ganges and other rivers.

9. **Vastram** - raiment

उपैतु मां देव-सखः कीर्तिश्च मणिना सह । प्रादुर्भूतोऽस्मि राष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिंऋद्धिं ददातु मे ॥
upaitu māṁ deva-sakhaḥ kīrtiśca maṇinā saha ।
prādur-bhūto'smi rāṣṭre'smin kīrtim-ṛddhiṁ dadātu me ॥

दिव्याम्बरयुगं सूक्ष्मं कञ्चुकं च मनोहरम् । महा-लक्ष्मी महा-देवि गृहाणेदं मयार्पितम् ॥
divyāmbara-yugaṁ sūkṣmaṁ kañcukaṁ ca manoharam ।
mahā-lakṣmī mahā-devi gṛhāṇedaṁ mayārpitam ॥

O Great Lakshmi, Great Goddess, please accept this set of clothing, that I offer to you, subtle, divine and pleasing, a sari together with a bodice.

10. **Maṅgala sūtraṁ** - Marriage Token

माङ्गल्य मणि संयुक्तं मुक्त-विद्रुम सम्युक्तम् । दत्तं मङ्गल सूत्रं च गृहाण हरि-वल्लभे ॥
māṅgalya maṇi saṁyuktaṁ mukta-vidruma samyuktam ।
dattaṁ maṅgala sūtraṁ ca gṛhāṇa hari-vallabhe ॥

O Beloved of Hari, please accept this marriage token that is offered, with golden ornament and decorated with pearls and gems.

11. **bhūṣaṇam** - Adornments

क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् । अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ॥ ८ ॥
kṣut-pipāsāmalāṁ jyeṣṭhām alakṣmīṁ nāśayāmyaham ।
abhūtim asamṛddhiṁ ca sarvāṁ nirṇuda me gṛhāt ॥ 8 ॥

रत्न ताटङ्क केयूर हार-कङ्कण भूषिते । भूषनानि महा-राणि गृहाण करुणा-निधे ॥

ratna tāṭaṅka keyūra hāra-kaṅkaṇa bhūṣite ।
bhūṣanāni mahā-rāṇi gṛhāṇa karuṇā-nidhe ॥

O Great Queen, the repository of compassion, please accept these various ornaments for your head, arms and feet.

12. **candanam** - Sandal Paste

गन्ध-द्वारां दुराधर्षां नित्य पुष्टां करीषिणीम् । ईश्वरीगुं सर्व भूतानां ताम् इहोपह्वये श्रियम् ॥ ९ ॥
gandha-dvārāṁ durādharṣāṁ nitya puṣṭāṁ karīṣiṇīm ।
īśvarīguṁ sarva bhūtānāṁ tām ihopahvaye śriyam ॥ 9 ॥

कर्पूर चन्दनोपेतं कस्तूरी-कुङ्कुमान्वितम् । सर्व गन्धं गृहाणेदं सर्व मङ्गल दायिनि ॥
karpūra candanopetaṁ kastūrī-kuṅkumānvitam ।
sarva gandhaṁ gṛhāṇedaṁ sarva maṅgala dāyini ॥

O Giver of all auspiciousness, please accept this sandal wood paste mixed with fragrant camphor and musk and vermillion.

13. **puṣpam** - Flowers

मन्दार पारिजाताब्जैः केतक्युत्पल-पाटलैः । मल्लिका-जाति-वकुल्लैः पुष्पैस्त्वां पूजयाम्यहम् ॥
mandāra pārijātābjaiḥ ketaky-utpala-pāṭalaiḥ ।
mallikā-jāti-vakullaiḥ puṣpais-tvāṁ pūjayāmy-aham ॥

“With mandara, parijata, lotus, ketaki, utpala, patala, jasmine, jati, vakula, and other flowers, I worship you.”

Aṅga Pūjā

वर-लक्ष्म्यै नमः पादौ पूजयामि	Vara-lakṣmyai namaḥ - pādau pūjayāmi
महा-लक्ष्म्यै नमः गुल्फौ पूजयामि	mahā-lakṣmyai namaḥ - gulphau pūjayāmi
इन्दिरायै नमः जङ्घे पूजयामि	indirāyai namaḥ - jaṅghe pūjayāmi
चण्डिकायै नमः जानुनी पूजयामि	caṇḍikāyai namaḥ - jānunī pūjayāmi
क्षीराब्धि-तनयायै नमः ऊरू पूजयामि	kṣīrābdhi-tanayāyai namaḥ - ūrū pūjayāmi
पीतांबर-धारिण्यै नमः कटिं पूजयामि	pītāṁbara-dhāriṇyai namaḥ - kaṭiṁ puja 0
सागर-संभवायै नमः गुह्यं पूजयामि	sāgara-saṁbhavāyai namaḥ - guhyaṁ 0
नारायण-प्रियायै नमः नाभिं पूजयामि	nārāyaṇa-priyāyai namaḥ - nābhiṁ 0
जगत्-कुक्ष्यै नमः कुक्षिं पूजयामि	jagat-kukṣyai namaḥ - kukṣiṁ pūjayāmi
विश्व-जनन्यै नमः वक्षः पूजयामि	viśva-jananyai namaḥ - vakṣaḥ pūjayāmi
सुस्तन्यै नमः स्तनौ पूजयामि	sustanyai namaḥ - stanau pūjayāmi
कंबु-कण्ठ्यै नमः कण्ठं पूजयामि	kaṁbu-kaṇṭhyai namaḥ - kaṇṭhaṁ pūja 0
सुन्दर्यै नमः स्कन्धौ पूजयामि	sundaryai namaḥ - skandhau pūjayāmi
पद्म-हस्तायै नमः हस्तान् पूजयामि	padma-hastāyai namaḥ - hastān pūjayāmi
बहु-प्रदायै नमः बाहून् पूजयामि	bahu-pradāyai namaḥ - bāhūn pūjayāmi
चन्द्र-वदनायै नमः वक्त्रं पूजयामि	candra-vadanāyai namaḥ - vaktraṁ 0
चञ्चलायै नमः चुबुकं पूजयामि	cañcalāyai namaḥ - cubukaṁ pūjayāmi
बिंबोष्ठ्यै नमः ओष्ठं पूजयामि	biṁboṣṭhyai namaḥ - oṣṭhaṁ pūjayāmi
अनघायै नमः अधरं पूजयामि	anaghāyai namaḥ - adharaṁ pūjayāmi
सुकपोलायै नमः कपोलौ पूजयामि	sukapolāyai namaḥ - kapolau pūjayāmi
फल-प्रदायै नमः फालं पूजयामि	phala-pradāyai namaḥ - phālaṁ pūjayāmi
नीलालकायै नमः अलकान् पूजयामि	nīlālakāyai namaḥ - alakān pūjayāmi

शिवायै नमः शिरः पूजयामि śivāyai namaḥ - śiraḥ pūjayāmi
सर्व-मङ्गलायै नमः सर्वाण्याङ्गानि पूजयामि sarva-maṅgalāyai namaḥ - sarvāṇyāṅgāni pūjayāmi

Śrī Lakṣmī aṣṭhottara śata-nāmavalliḥ

ॐ प्रकृत्यै नमः । विकृत्यै । विद्यायै । सर्व-भूत-हित-प्रदायै । श्रद्धायै । विभूत्यै । सुरभ्यै । परम्-आत्मिकायै । वाचे । पद्मालयायै ॥ १० ॥

oṁ prakṛtyai namaḥ | vikṛtyai | vidyāyai | sarva-bhūta-hita-pradāyai | śraddhāyai | vibhūtyai | surabhyai | param-ātmikāyai | vāce | padmālayāyai ॥ 10 ॥

पद्मायै । शुचये । स्वाहायै । स्वधायै । सुधायै । धन्यायै । हिरण्मय्यै । लक्ष्म्यै । नित्य-पुष्टायै । विभावर्यै ॥ २०

padmāyai | śucaye | svāhāyai | svadhāyai | sudhāyai | dhanyāyai | hiraṇmayyai | lakṣmyai | nitya-puṣṭāyai | vibhāvaryai ॥ 20 ॥

अदित्यै । दित्यै । दीप्तायै । वसुधायै । वसु-धारिण्यै । कमलायै । कान्त्यै । कामाक्ष्यै । क्षीरोद-सम्भवायै । अनुग्रह-परायै ॥ ३० ॥

adityai | dityai | dīptāyai | vasudhāyai | vasu-dhāriṇyai | kamalāyai | kāntyai | kāmākṣyai | kṣīroda-sambhavāyai | anugraha-parāyai ॥ 30 ॥

ऋद्ध्यै । अनघायै । हरि-वल्लभायै । अशोकायै । अमृतायै । दीप्तायै । लोक-शोक-विनाशिन्यै । धर्म-निलयायै । करुणायै । लोक-मात्रे ॥ ४० ॥
ṛddhyai | anaghāyai | hari-vallabhāyai | aśokāyai | amṛtāyai | dīptāyai | loka-śoka-vināśinyai | dharma-nilayāyai | karuṇāyai | loka-mātre ॥ 40 ॥

पद्म-प्रियायै । पद्म-हस्तायै । पद्माक्ष्यै । पद्म-सुन्दर्यै । पद्मोद्भवायै । पद्म-मुख्यै । पद्म-नाभ-प्रियायै । रमायै । पद्म-माला-धरायै । देव्यै ॥ ५० ॥

padma-priyāyai | padma-hastāyai | padmākṣyai | padma-sundaryai | padmodbhavāyai | padma-mukhyai | padma-nābha-priyāyai | ramāyai | padma-mālā-dharāyai | devyai ॥ 50 ॥

पद्मिन्यै । पद्म-गन्धिन्यै । पुण्य-गन्धायै । सु-प्रसन्नायै । प्रसाद्-आभि-मुख्यै । प्रभायै । चन्द्र-वदनायै । चन्द्रायै । चन्द्र-सहोदर्यै । चतुर्-भुजायै ॥ ६० ॥

padminyai | padma-gandhinyai | puṇya-gandhāyai | su-prasannāyai | prasād-ābhi-mukhyai | prabhāyai | candra-vadanāyai | candrāyai | candra-sahodaryai | catur-bhujāyai ॥ 60 ॥

चन्द्र-रूपायै । इन्दिरायै । इन्दु-शीतलायै । आह्लाद-जनन्यै । पुष्ट्यै । शिवायै । शिवञ्-कर्यै । सत्यै । विमलायै । विश्व-जनन्यै ॥ ७० ॥

candra-rūpāyai | indirāyai | indu-śītalāyai | āhlāda-jananyai | puṣṭyai | śivāyai | śivañ-karyai | satyai | vimalāyai | viśva-jananyai ॥ 70 ॥

तुष्ट्यै । दारिद्र्य-नाशिन्यै । प्रीति-पुष्करिण्यै । शान्तायै । शुक्ल-माल्याम्बरायै । श्रियै । भास्कर्यै । बिल्व-निलयायै । वरारोहायै । यशस्विन्यै ॥ ८० ॥

tuṣṭyai | dāridrya-nāśinyai | prīti-puṣkariṇyai | śāntāyai | śukla-mālyāmbarāyai | śriyai | bhāskaryai | bilva-nilayāyai | varārohāyai | yaśasvinyai ॥ 80 ॥

वसुन्धरायै । उदाराङ्गायै । हरिण्यै । हेम-मालिन्यै । धन-धान्य-कर्यै । सिद्ध्यै । स्त्रैण-सौम्यायै । शुभ-प्रदायै । नृप-वेश्म गतानन्दायै । वर-लक्ष्म्यै ॥ ९० ॥

vasundharāyai | udārāṅgāyai | hariṇyai | hema-mālinyai | dhana-dhānya-karyai | siddhyai |

straiṇa-saumyāyai । śubha-pradāyai । nṛpa-veśma gatānandāyai । vara-lakṣmyai ॥ 90 ॥

वसु-प्रदायै । शुभायै । हिरण्य-प्राकारायै । समुद्र-तनयायै । जयायै । मङ्गला-देव्यै । विष्णु-वक्षस्-स्थल-स्थितायै । विष्णु-पत्न्यै । प्रसन्न्-आक्ष्यै । नारायण-समाश्रितायै । दारिद्य-ध्वंसिन्यै । देव्यै । सर्वो-पद्रव वारिण्यै । नव-दुर्गायै । महा-काल्यै । ब्रह्म-विष्णु-शिवात्मिकायै । त्रिकाल-ज्ञान-संपन्नायै । भुवनेश्वर्यै ॥ १०८ ॥

vasu-pradāyai । śubhāyai । hiraṇya-prākārāyai । samudra-tanayāyai । jayāyai । maṅgalā-devyai । viṣṇu-vakṣas-sthala-sthitāyai । viṣṇu-patnyai । prasann-ākṣyai । nārāyaṇa-samāśritāyai । dāridya-dhvaṁsinyai । devyai । sarvo-padrava vāriṇyai । nava-durgāyai । mahā-kālyai । brahma-viṣṇu-śivātmikāyai । trikāla-jñāna-saṁpannāyai । bhuvan-eśvaryai ॥ 108 ॥

14. **dhūpam** - Incense

मनसः काम्म् आकूतिं वाचः सत्यमशीमहि । पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ॥ १० ॥
manasaḥ kāmam ākūtiṁ vācaḥ satyam aśīmahi ।
paśūnāṁ rūpam-annasya mayi śrīḥ śrayatāṁ yaśaḥ ॥ 10 ॥

वनस्पति-रसोद् भूतं गन्धाड्यो गन्ध उत्तमः । आघ्रेह्य सर्व देवानां धुपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ।
vanaspati-rasod bhūtaṁ gandhāḍyo gandha uttamaḥ ।
āghrehya sarva devānāṁ dhupo'yaṁ pratigṛhyatām ।

This is an offering of the essence of plants, the finest fragrance. May this incense be pleasing to all the gods, may they accept it.

15. **dīpam** - Lamp

कर्दमेन प्रजा-भूता मयि संभव कर्दम । श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्म मालिनीम् ॥ ११ ॥
kardamena prajā-bhūtā mayi saṁbhava kardama ।
śriyaṁ vāsaya me kule mātaraṁ padma mālinīm ॥ 11 ॥

भक्त्या दीपं प्रयच्छामि महालष्मी परमेश्वरी । त्राहि मां तिमिरात्घोरात्दिव्य ज्योति नमोऽस्तुते ॥
bhaktyā dīpaṁ prayacchāmi mahālaṣmī parameśvarī ।
trāhi māṁ timirāt ghorāt divya jyoti namo'stute ॥

With devotion, I offer this lamp to the great Goddess Mahalakshmi, the Supreme Divine. Please protect me from the intense darkness and I bow to your divine light.

16. **Naivedyam** - food

आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे । निच देवीं मातरगुं श्रियं वासय मे कुले ॥ १२ ॥
āpaḥ sṛjantu snigdhāni ciklīta vasa me gṛhe ।
nica devīṁ mātaraguṁ śriyaṁ vāsaya me kule ॥ 12 ॥

रम्भ-फलं घृतं क्षीरं गोधूमस्य च चूर्णकम् । शर्करा युक्त नैवेद्यं संपादं भक्ष्यमुत्तमम् ॥
rambha-phalaṁ ghṛtaṁ kṣīraṁ godhūmasya ca cūrṇakam ।
śarkarā yukta neivedyaṁ saṁpādaṁ bhakṣyam uttamam ॥

Offered as a sacred food offering, it consists of ripe fruits, clarified butter (ghee), milk, and wheat flour. Sweetened with sugar, this is a delicious and excellent edible offering.

मध्य पानीयं । उत्तरपोषनं । हस्त-प्रक्षालन् आर्थम् । मुख-प्रक्षालन् आर्थम् ॥
madhya pānīyaṁ । uttarapoṣanaṁ । hasta-prakṣālan ārtham । mukha-prakṣālan ārtham ॥

17. **Tāmbūlam** - Betel

पूगि फलं महद् दिव्यं नागवल्लि दलैर् युतं । एला लवन्ग संयुक्तं तांबूलं प्रतिगृह्यताम् ॥
pūgi phalaṁ mahad divyaṁ nāgavalli dalair yutaṁ ।
elā lavanga saṁyuktaṁ tāṁbūlaṁ pratigṛhyatām ॥

Accept this offering of a fragrant and divine betel nut, adorned with betel leaves. It is mixed with cardamom and cloves. Please accept this betel leaf offering.

18. **Nīrājanam** - Waving of camphor flame

आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं सुवर्णां हेम मालिनीम् । सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥
ārdrāṁ yaḥ kariṇīṁ yaṣṭiṁ suvarṇāṁ hema mālinīm ।
sūryāṁ hiraṇmayīṁ lakṣmīṁ jātavedo ma āvaha ॥

ॐ महा-देव्यै च विद्महे, विष्णु-पत्न्यै च धीमहि, तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ॥
oṁ mahā-devyai ca vidmahe, viṣṇu-patnyai ca dhīmahi,
tanno lakṣmīḥ pracodayāt ॥

ॐ धनुर्धरायै विद्महे, सर्वसिद्ध्यै च धीमहि, तन्नो धराः प्रचोदयात् ॥
oṁ dhanur-dharāyai vidmahe, sarva-siddhyai ca dhīmahi,
tanno dharāḥ pracodayāt ॥

19. **Puṣpāñjalī** - Offering flowers

तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीम् अनपगामिनीम् । यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषान् अहम् ॥

tāṁ ma āvaha jātavedo lakṣmīm anapagāminīm । yasyāṁ hiraṇyaṁ prabhūtaṁ gāvo dāsyo'śvān vindeyaṁ puruṣān aham ॥

अहिंसा प्रथमं पुष्पं पुष्पं इन्द्रिय-निग्रहः । सर्व-भूत दया पुष्पं क्षमा पुष्पं विशेषतः ॥
शान्ति पुष्पं तपः पुष्पं ज्ञान पुष्पं तथैव च । सत्यं अष्ठविधं पुष्पं देवी प्रीतिकरं भवेत् ॥

ahiṁsā prathamaṁ puṣpaṁ puṣpaṁ indriya-nigrahaḥ ।
sarva-bhūta dayā puṣpaṁ kṣamā puṣpaṁ viśeṣataḥ ॥
śānti puṣpaṁ tapaḥ puṣpaṁ jñāna puṣpaṁ tathaiva ca ।
satyaṁ aṣṭhavidhaṁ puṣpaṁ devī prītikaraṁ bhavet ॥

Non-violence is the foremost flower, self-control is the flower of the senses. Compassion towards all beings is the flower, forgiveness is a special flower. Peace is the flower, austerity is the flower, knowledge is also a flower. Truth in its eight forms is the flower, may it bring delight to the Goddess.

HAYAGRĪVA PŪJĀ VIDHIḤ

Hayagrīva mūla mantra [navākṣara mantra];

ॐ हौं क्ष्रौं शिरसे नमो हौं oṁ hauṁ kṣrauṁ śirase namo hauṁ

- *Perform all the preliminaries - Viśvaksena Pūjā, kalaśa pūjā etc.*
- *pīṭha pūjā*

dvāpara-pālas;	धातृ विधातृ.	dhātṛ and vidhātṛ
center	अच्युत सप्रिवार	acyuta saprivāra
East	गंग, यमुन, शङ्खनिधि, पद्मनिधि & गरुड gaṅga, yamuna, śaṅkhanidhi, padmanidhi & garuḍa	
centre	आधार शक्ति , अनन्त नागराज ādhāra sakti, ananta nāgarāja	

Dhyānam - Visualisations

- *Perform sosana, dahana, plavana.*
- *Perform nyāsa on oneself with mūla mantra*

ॐ क्ष्रौं हृद्याय नमः	oṁ kṣrauṁ hṛdyāya namaḥ	*Heart*
ॐ ह्रीं शिरसे स्वाहा	oṁ hrīṁ śirase svāhā	*Head*
ॐ क्ष्रूं शिखायै वषट्	oṁ kṣrūṁ śikhāyai vaṣaṭ	*Crown*
ॐ क्ष्रैं कवचाय हुं	oṁ kṣraiṁ kavacāya huṁ	*Shoulders*
ॐ क्ष्रौं नेत्रभ्यां वौसट्	oṁ kṣrauṁ netrabhyāṁ vausat	*Eyes*
ॐ हः अस्त्राय फट्।	oṁ haḥ astrāya phaṭ.	*Clap*

- *Create a mental egg with the bija mantras;*

यं क्ष्रौं रं लं yaṁ kṣauṁ raṁ laṁ

- *Split it with the oṁkāra.*
- *Visualize hayagriva seated upon a throne inside the egg*

वन्दे पूरित चन्द्र मण्डल-गतं श्वेतारविन्दासनम् ।
मन्दाकिन्यमृतांशुक् कुन्द कुमुदषीरेन्दु हासाननम् ॥
मुद्रा पुस्तक शंख चक्र विधृत श्रीमद् भुजा मण्डलम् ।
निर्यन्-निर्मल भारती परिमलं विश्वेशं अश्वाननम् ॥

vande pūrita candra maṇḍala-gataṁ śvetāravindāsanam ।
mandākinyamṛtāṁśuka kunda kumudaṣīrendu hāsānanam ॥
mudrā pustaka śaṅkha cakra vidhṛta śrīmad bhujā maṇḍalam ।
niryan-nirmala bhāratī parimalaṁ viśveśaṁ aśvānanam ॥

I adore the Lord with a white lotus seat, who resides in the orb of the fully bloomed moon, whose face shines with the gentle rays of the moon, adorned with the fragrance of musk, saffron, jasmine, and moonlight. He carries in his divine hands the symbols of mudra, book, conch, and discus, and his armlets are resplendent. He is the immaculate Lord of Bharati, the fragrance of purity, with the face of a horse.

वन्दे तुरङ्ग वदनं शशि-बिम्ब संस्तं, चन्द्र वदाताममृतात्म करैस्समन्तात् ।
अण्दान्तरं बहिरपि प्रतिभास युतं, शखाक्ष पुस्तक सुबोध युताब्ज बाहुम् ॥

vande turaṅga vadanaṁ śaśi-bimba saṁstaṁ,
candra vadātam amṛtātma karais samantāt ।
aṇdāntaraṁ bahir api pratibhāsa yutaṁ,
śakhākṣa pustaka subodha yutābja bāhum ॥

I salute horse-headed one, resembling the crescent moon, Radiant like the nectar-filled soul, with its hands extending in all directions. Within and beyond, it shines with extraordinary brilliance, holding a book of profound knowledge, with lotus-like arms.

वन्दे लक्ष्मी-पतिं देवं शंख चक्र गदा-धरम् । विद्या मूर्तिं हयग्रीवं शब्दार्थ ज्ञान लब्धये ॥
अमृताध्मात मेघाभं अमृता-हरणं विभुम् । पाञ्च-रात्रागमार्चाय वन्दे वैकुण्ठ भूपतिम् ॥
vande lakṣmī-patiṁ devaṁ śaṅkha cakra gadā-dharam ।
vidyā mūrtiṁ hayagrīvaṁ śabdārtha jñāna labdhaye ॥
amṛtādhmāta meghābhaṁ amṛtā-haraṇaṁ vibhum ।
pāñca-rātrāgamārcāya vande vaikuṇṭha bhūpatim ॥

I worship the Lord of Lakshmi, who holds the conch, discus, and mace. The embodiment of knowledge, Hayagriva, who grants the understanding of sound and its meaning. He is like a cloud filled with nectar, the remover of ignorance, all-pervading and majestic. I offer my homage for Pancharatra, to the Lord of Vaikuntha, the abode of supreme bliss.

ज्ञानानन्द-मयं देवं निर्मलं स्फठिकाकृतिम् । आधारं सर्व विद्यानां हयग्रीवमुपास्महे ॥
jñānānanda-mayaṁ devaṁ nirmalaṁ sphaṭhikākṛtim ।
ādhāraṁ sarva vidyānāṁ hayagrīvam upāsmahe ॥

The divine form filled with the bliss of knowledge, pure like a crystal, We meditate upon Hayagriva, the foundation of all knowledge.

- *Show sankha, padma, gadā & cakra mudras.*
- *Offer upacāras using mūla mantra, hayagrīva gāyatri, puruṣa-sūktam etc.*

ॐ वागीश्वराय विद्महे । हयग्रीवाय धीमहि तन्नो हंस प्रचोदयात् ॥
oṁ vāgīśvarāya vidmahe । hayagrīvāya dhīmahi tanno haṁsa pracodayāt ॥

āvāhanam

यस्य दर्शनम् इच्छन्ति देवाः स्वाभीष्ट सिद्धये । कृपया देव-देवेश मदग्रे सन्निधो भव ॥
yasya darśanam icchanti devāḥ svābhīṣṭa siddhaye ।
kṛpayā deva-deveśa mad agre sannidho bhava ॥
यस्य ते परमेशान स्वागतं स्वागतं प्रभो । कृतार्थोऽनुगृहीतोऽस्मि सफलञ्-जीवनं मम ॥
yasya te parameśāna svāgataṃ svāgataṁ prabho ।
kṛtārtho’nugṛhīto'smi saphalañ-jīvanaṁ mama ॥
यद् आगतोऽसि देवेश चिदानन्द-मयाव्यय । अज्ञानाद्वा प्रमादाद्वा वैकल्पात् साधकस्य च ।
yad āgato'si deveśa cidānanda-mayāvyaya ।
ajñānādvā pramādādvā vaikalpāt sādhakasya ca ।
यद् अपूर्णं भवेत् कृत्यन् तथाप्य् अभिमुखो भव ॥
yad apūrṇaṁ bhavet kṛtyan tathāpy abhimukho bhava ॥

"Whose sight the gods desire for the fulfillment of their wishes, Please, O Lord of Lords, be present before me. O Supreme Lord, you are most welcome indeed. I feel blessed and my life is successful. As You have come, O Lord, who is full of eternal bliss, dispelling ignorance and carelessness, and fulfilling the seeker's desires, Even if incomplete, become inclined towards me."

pādyam

यद् भक्ति लेश सम्पर्कात् परमानन्द सम्भवः । तस्मै ते परमेशान पाद्यं शुद्धाय कल्पये ॥
yad bhakti leśa samparkāt paramānanda sambhavaḥ ।
tasmai te parameśāna pādyaṃ śuddhāya kalpaye ॥

"From even a slight contact with devotion arises supreme bliss.
Therefore, O Supreme Lord, I offer pure adoration unto your divine feet."

ācamanam

देवानाम् अपि देवाय देवानान् दैवताय च । आचामन् कल्पयामीश स्वधया शुद्धि-हेतवे ॥
devānām api devāya devānān daivatāya ca |
ācāman kalpayāmīśa svadhayā śuddhi-hetave ||

"To the god among gods, to the deity among deities,
I offer the ceremonial water, with pure intention, for the sake of purification."

ārghyam

ताप त्रय हरन् दिव्यं परमानन्द लक्षणम् । ताप त्रय विमोक्षाय तवार्घ्यङ् कल्पयाम्यहम् ॥
tāpa traya haran divyaṁ paramānanda lakṣaṇam ||
tāpa traya vimokṣāya tavārghyaṅ kalpayāmyaham ||

"You are the divine embodiment of supreme bliss, capable of removing the threefold sufferings. I offer this libation to you for the liberation from the threefold afflictions."

madhu-parkam

सर्व कालुष्य हीनाय परि पूर्ण सुधात्मकम् । मधु-पर्कम् इमन् देव कल्पयामि प्रसीद मे ॥
sarva kāluṣya hīnāya pari pūrṇa sudhātmakam |
madhu-parkam iman deva kalpayāmi prasīda me ||

"To the one devoid of all impurities, complete and divine in nature,
I offer this honey-mixture. O God, please accept it and be gracious to me."

atha punarācamanīyam

उच्छिष्टोप्य शुचिर्वापि यस्य स्मरण मात्रतः । शुद्धिम् आप्नोति तस्मै ते पुनराचमनन्त्विदम् ॥
ucchiṣṭopya śucir vāpi yasya smaraṇa mātrataḥ |
śuddhim āpnoti tasmai te punar ācamanantvidam ||

"Even if one has consumed remnants of food, by the mere remembrance of whom (the divine), one attains purity. Therefore, I offer this act of ceremonial cleansing to you once again."

abhyaṅgam

स्नेहम् गृहाण स्नेहेन लोक-नाथ महाशय । सर्व लोकेषु शुद्धात्मन्ददामि स्नेहमुत्तमम् ॥
snehaṃ gṛhāṇa snehena loka-nātha mahāśaya |
sarva lokeṣu śuddhātman dadāmi sneham uttamam ||

"Accept my affection, O Lord of the world, with affection. I offer the highest form of love to you, who is pure-hearted, for the well-being of all beings."

snānam

परमानन्द बोधाब्धि निमग्न निज मूर्तये । साङ्गोपाङ्गमिदं स्नानं कल्पयाम्यहमीश ते ॥
paramānanda bodhābdhi nimagna nija mūrtaye |
sāṅgopāṅgam idaṃ snānaṁ kalpayāmyaham īśa te ||

"To the one immersed in the ocean of supreme bliss and knowledge, in your own divine form, I offer this ceremonial bath, along with all its accompanying rituals, O Lord."

vāsaḥ

माया विना न ते जन्म निज गूहोरु तेजसे । निरावरण विज्ञाय वासस्ते कल्पयाम्यहम् ॥
māyā vinā na te janma nija gūhoru tejase |
nirāvaraṇa vijñāya vāsaste kalpayāmyaham ||

यम् आश्रित्य महा माया जगत् संमोहिनी तु सा । तस्मै ते परमेशान कल्पयाम्य् उत्तरीयकम् ॥
yam āśritya mahā māyā jagat saṃmohinī tu sā |
tasmai te parameśāna kalpayāmy uttarīyakam ||

"Without Maya, neither the birth nor the individual existence of your radiant form exists. Understanding your imperishable knowledge, I imagine an abode or garment for you. Taking refuge in the great illusionary Maya, which enchants the world, I create your upper garment."

Yajna-sūtram

यस्य शक्ति त्रयेणेदं सम्प्रोक्तम् अखिलञ् जगत् ॥ यज्ञसूत्राय तस्मै ते यज्ञ-सूत्रं प्रकल्पयेत् ॥

yasya śakti trayeṇedaṃ samproktam akhilañ jagat ॥
yajña-sūtrāya tasmai te yajña-sūtraṁ prakalpayet ॥

"By whose threefold power this entire universe is spoken of, I create a Yajna-sutra (sacred thread) for that Supreme Being."

bhūṣaṇam

स्वभाव सुन्दराङ्गाय सत्यासत्याश्रयाय ते । भूषणानि विचित्राणि कल्पयामि सुरार्चित ॥

svabhāva sundar-āṅgāya satyāsatyāśrayāya te ॥
bhūṣaṇāni vicitrāṇi kalpayāmi surārcita ॥

"I create wondrous adornments for you, who possess a beautiful form and serve as the refuge of both truth and untruth, and who are adored by the gods. ″

jalam

समस्त देव देवेश सर्व तृप्ति करं परम् । अखण्डानन्द सम्पूर्णं गृहाण जलम् उत्तमम् ॥

samasta deva deveśa sarva tṛpti karaṁ param ॥
akhaṇḍānanda sampūrṇaṁ gṛhāṇa jalam uttamam ॥

"O Supreme Lord of all gods, the bestower of complete satisfaction, You who are replete with supreme boundless bliss please accept this offering water."

gandham

परमानन्द सौरभ्य परिपूर्ण दिगन्तरम् । गृहाण परमं गन्धं कृपया परमेश्वर ॥

paramānanda saurabhya pari-pūrṇa digantaram ।
gṛhāṇa paramaṁ gandhaṃ kṛpayā parameśvara ॥

"O Supreme God, who pervades the entire universe with the fragrance of supreme bliss, kindly accept this supreme fragrance."

puṣpam

तुरीय-गुण सम्पन्न-नानागुण मनोहरम् । आनन्द सौरभं पुष्पं गृह्यतामिदमुत्तमम् ॥

turīya-guṇa sampanna-nānāguṇa manoharam ।
ānanda saurabhaṁ puṣpaṃ gṛhyatām idam uttamam ॥

"This excellent flower, imbued with the qualities of the fourth state of consciousness and various enchanting attributes, is offered to you, the fragrance of supreme bliss."

Hayagrīva aṣṭhottara śata-nāmavalliḥ

ॐ हय-ग्रीवाय नमः । महा-विष्णवे ओ । केशवाय । मधुसूदनाय । गोविन्दाय । पुण्डरीकाक्षाय । विष्णवे । विश्वंभराय । हरये ॥ १० ॥

oṁ haya-grīvāya namaḥ । mahā-viṣṇave o । keśavāya । madhusūdanāya । govindāya । puṇḍarīkākṣāya । viṣṇave । viśvaṁbharāya । haraye ॥ 10 ॥

आदित्याय । सर्व वागीशाय । सर्वा धराय । सनातनाय । निराधाराय । निराकाराय । निरीशाय । निरुपद्रव्याय । निरञ्जनाय । निश्कलङ्काय ॥ २० ॥

ādityāya । sarva vāgīśāya । sarvā dharāya । sanātanāya । nirādhārāya । nirākārāya । nirīśāya । nir-upadravyāya । nirañjanāya । niśkalaṅkāya ॥ 20

नित्य तृप्ताय । निरामयाय । चिदानन्दाय । साक्षिने । शरण्याय । सर्व-दायकाय । श्रीमते । लोक-त्रया दीशाय । शिवाय । सारस्वत्-प्रदाय ॥ ३० ॥

nitya tṛptāya । nirāmayāya । cidānandāya । sākṣine । śaraṇyāya । sarva-dāyakāya । śrīmate । loka-trayā dīśāya । śivāya । sārasvat-pradāya ॥ 30 ॥

वेदोद्धर्त्रे । वेद-निधये । वेद-वेध्याय । पुरातनाय । पूर्णाय । पूरयित्रे । पुण्याय । पुण्य-कीर्तये । परात्-परस्मै । परमात्मणे ॥ ४० ॥
vedoddhartre | veda-nidhaye | veda-vedhyāya | purātanāya | pūrṇāya | pūrayitre | puṇyāya | puṇya-kīrtaye | parāt-parasmai | paramātmaṇe ॥ 40

परस्मै-ज्योतिषे । परेशाय । पारकाय । परस्मै । सकलोपणिषद्वेध्याय । निष्कलाय । सर्व-शास्त्र-कृते । अक्षमाला-ज्ञान-मुद्रा-युक्त-हस्ताय । वर-प्रदाय । पुराण-पुरुषाय ॥ ५० ॥
parasmai-jyotiṣe | pareśāya | pārakāya | parasmai | sakalopaṇiṣad vedhyāya | niṣkalāya | sarva-śāstra-kṛte | akṣamālā-jñāna-mudrā-yukta-hastāya | vara-pradāya | purāṇa-puruṣāya ॥ 50 ॥

श्रेष्टाय । धरण्याय । परमेश्वराय । शान्ताय । दान्ताय । जित-क्रोधाय । जित-अमित्राय । जगन्-मयाय । जरा-मृत्यु-हराय । जीवाय ॥ ६० ॥
śreṣṭāya | dharaṇyāya | parameśvarāya | śāntāya | dāntāya | jita-krodhāya | jita-amitrāya | jagan-mayāya | jarā-mṛtyu-harāya | jīvāya ॥ 60 ॥

जयदाय । जाड्य-नाशनाय । जप-प्रियाय । जप-स्तुथ्याय । जप-कृते । प्रिय-कृते । प्रभवे । विमलाय । विस्व-रूपाय । विश्व-गोप्त्रे ॥ ७० ॥
jayadāya | jāḍya-nāśanāya | japa-priyāya | japa-stuthyāya | japa-kṛte | priya-kṛte | prabhave | vimalāya | visva-rūpāya | viśva-goptre ॥ 70 ॥

विधि-स्तुथाय । विदये । विष्णवे । शिव-स्तुथाय । शान्तिदाय । क्षान्ति-पारकाय । श्रेय-प्रदाय । श्रुति-मयाय । श्रेयसाम्-पथये । ईश्वराय ॥ ८० ॥
vidhi-stuthāya | vidaye | viṣṇave | śiva-stuthāya | śāntidāya | kṣānti-pārakāya | śreya-pradāya | śruti-mayāya | śreyasām-pathaye | īśvarāya ॥ 80 ॥

अच्युताय । अनन्त-रूपाय । प्राण-दाय । पृथिवी-पतये । अव्यक्ताय । व्यक्त-रूपाय । सर्व-साक्षिने । तमो-हराय । अज्ञान-नाशकाय । ज्ञानिने ॥ ९० ॥
acyutāya | ananta-rūpāya | prāṇa-dāya | pṛthivī-pataye | avyaktāya | vyakta-rūpāya | sarva-sākṣine | tamo-harāya | ajñāna-nāśakāya | jñānine ॥ 90 ॥

पूर्ण-चन्द्र-समप्रभाय । ज्ञान-दाय । वाग्-पतये । योगिने । योगीशाय । सर्व-काम-दाय । महा-मौनिने । महा-योगिने । मौनीशाय । श्रेयसाम्निधये ॥ १०० ॥
pūrṇa-candra-samaprabhāya | jñāna-dāya | vāg-pataye | yogine | yogīśāya | sarva-kāma-dāya | mahā-maunine | mahā-yogine | maunīśāya | śreyasām-nidhaye ॥ 100

हम्साय । परम-हंसाय । विश्व-गोप्त्रे । विराजे । स्वराजे । शुध-स्फटिक-सङ्काशाय । जटा-मण्डल-सम्युत्ताय । आदि-मध्यान्त-रहिताय ॥१०८॥ सर्व-वागीश्वरेश्वराय नमः
hamsāya | parama-haṁsāya | viśva-goptre | virāje | svarāje | śudha-sphaṭika-saṅkāśāya | jaṭā-maṇḍala-samyuttāya | ādi-madhyānta-rahitāya ॥108॥ sarva-vāgīśvareśvarāya namaḥ

Uttara Pūjā

dhūpaḥ

वनस्पति रसोत्पन्नो गन्धाढ्यो गन्ध उत्तमः । आघ्रेयः सर्व देवानां धूपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ॥
vanas-pati rasotpanno gandhāḍhyo gandha uttamaḥ |
āghreyaḥ sarva devānān dhūpo'yaṁ pratigṛhyatām ॥
"This fragrant and superior incense, born from the essence of plants, is to be accepted as an offering by all the gods."

dīpaḥ

सुप्रकाशो महा-दीपः सर्वतस् तिमिरापहः । सबाह्याभ्यन्तर ज्योतिर्दीपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ॥

suprakāśo mahā-dīpaḥ sarvatas timirāpahaḥ ।
sabāhyābhyantara jyotir dīpo'yaṁ pratigṛhyatām ॥

"This divine lamp, shining brightly and dispelling all darkness, is to be accepted as an offering, illuminating both the external and internal realms."

naivedyam

सत्पात्र सिद्धं स हविर्विविधान् एकभक्षणम् । निवेदयामि देवेश सानुगाय गृहाण तत् ॥

satpātra siddhaṃ sa havir vividhān eka-bhakṣaṇam ।
nivedayāmi deveśa sānugāya gṛhāṇa tat ॥

"I offer this well-prepared and diverse oblation, meant for the righteous recipient, as a humble offering to you, O Lord. Please accept it along with your attendants."

ācamanam

समस्त देव-देवेश सर्वज्ञप्तिकरं परम् । अखण्डानन्द सम्पूर्णं गृहाण जलमुत्तमम् ॥

samasta deva-deveśa sarvajñaptikaraṁ param ।
akhaṇḍānanda sampūrṇaṃ gṛhāṇa jalam uttamam ॥

"O Supreme Lord of all gods, the bestower of supreme knowledge, please accept this excellent and complete offering of boundless blissful water."

tāmbūlam

ताम्बूलञ्च वरन् दिव्यङ्कर्पूरादि सुवासितम् । मया निवेदितं भक्त्या गृहाण परमेश्वर ॥

tāmbūlañca varan divyaṅ karpūrādi suvāsitam ।
mayā niveditaṁ bhaktyā gṛhāṇa parameśvara ॥

"I offer this divine betel nut along with fragrant camphor and other aromatic substances with devotion. Please accept it, O Supreme Lord."

Hayagrīva Stotram

नमो हय-शिरसे विद्याध्यक्षाय वै नमः । नमो विद्या-स्वरूपाय विद्या-दात्रे नमो नमः । नमः शान्ताय देवाय त्रिगुणायात्मने नमः ॥ १ ॥

oṁ namo haya-śirase vidyādhyakṣāya vai namaḥ ।
namo vidyā-svarūpāya vidyā-dātre namo namaḥ ।
namaḥ śāntāya devāya triguṇāyātmane namaḥ ॥ 1 ॥

Obeisances to the horse-head, the master of knowledge. Obeisances to You, the form of knowledge, the giver of knowledge. Obeisances to the peaceful Lord, of the three gunas.

सुरासुरा निहन्त्रे च सर्व दुष्ट-विनाशिने । सर्व-लोकाधिपतये ब्रह्म-रूपाय वै नमः ॥ २ ॥

surāsurā nihantre ca sarva duṣṭa-vināśine ।
sarva-lokādhipataye brahma-rūpāya vai namaḥ ॥ 2 ॥

O vanquisher of the gods and demons, you destroy all evil. O Lord of all the worlds, You are the form of the Absolute Truth.

नमश्चेश्वर-वन्द्याय शंख-चक्र-धराय च । नम आद्याय दान्ताय सर्व सत्त्व-हिताय च ॥ ३ ॥

namaśceśvara-vandyāya śaṅkha-cakra-dharāya ca ।
nama ādyāya dāntāya sarva sattva-hitāya ca ॥ 3 ॥

Obeisances to the Lord, who is worshiped and who holds the conchshell and disc. I offer my respectful obeisances unto You, the original, self-sufficient and well-wisher of all living entities.

त्रिगुणायागुणायैव ब्रह्म विष्णु स्वरूपिणे । कर्त्रे हर्त्रे सुरेशाय सर्वगाय नमो नमः ॥ ४ ॥

triguṇāyāguṇāyaiva brahma viṣṇu svarūpiṇe ।
kartre hartre sureśāya sarvagāya namo namaḥ ॥ 4 ॥

"Salutations, again and again, to the Brahman, Vishnu, who is beyond the three gunas (modes of nature) and also the embodiment of those gunas. Salutations to the creator, sustainer, lord of the gods, and the all-pervading one."

Śrī Hayagrīva Stuti

लसद् हास्य हयग्रीव लसद् ओष्ठ-द्वयारुण । लसद्दन्तावल्लि शोभ हयग्रीव लसत् स्मित ॥ १ ॥
lasad hāsya hayagrīva lasad oṣṭha-dvayāruṇa ।
lasad dantāvalli śobha hayagrīva lasat smita ॥ 1 ॥

"Radiant with laughter, the horse-faced one, radiant with the redness of His lips,
Radiant are His teeth, shining with a beautiful smile.

लसत् फाल हयग्रीव लसत् कुन्तल मस्तक । लसत् कर्ण हयग्रीव लसन् नयन पङ्कजम् ॥ २ ॥
lasat phāla hayagrīva lasat kuntala mastaka ।
lasat karṇa hayagrīva lasan nayana paṅkajam ॥ 2 ॥

Radiant is His forehead, radiant are His locks of hair,
Radiant are His ears, and radiant are His lotus-like eyes.

लसद् वीक्ष हयग्रीव लसद् भू-मण्डल द्वय । लसद् ग्रीव हयग्रीव लसद् हस्त-तल षड्भुज ॥ ३ ॥
lasad vīkṣa hayagrīva lasad bhū-maṇḍala dvaya ।
lasad grīva hayagrīva lasad hasta-tala ṣaḍbhuja ॥ 3 ॥

Radiant is His glance, radiant are His two globes of the earth,
Radiant is His neck, horse-faced one, radiant are His six arms."

लसत् पार्श्व लसत् पृष्ट कक्षांस युग सुन्दर । हयग्रीव लसद् वक्षः स्तन मध्य वलि-त्रय ॥ ४ ॥
lasat pārśva lasat pṛṣṭa kakṣāṁsa yuga sundara ।
hayagrīva lasad vakṣaḥ stana madhya vali-traya ॥ 4 ॥

"Radiant are His sides, radiant is His beautiful back, adorned with yuga-shaped marks,
Hayagriva's chest shines, with three lines in the middle like a creeper.

हयग्रीव लसत् कुक्षे लसद् रोम लताञ्चित । हयग्रीव लसन् नाभे लसत् कटि युगान्तर ॥ ५ ॥
hayagrīva lasat kukṣe lasad roma latāñcita ।
hayagrīva lasan nābhe lasat kaṭi yugāntara ॥ 5 ॥

Hayagriva's abdomen shines, adorned with curly hair,
Radiant is His navel, shining in the middle of His waist.

लसद् उरो हयग्रीव लसज् जानु युग प्रभा । हयग्रीव लसज् जान्घा युग्म पादांबुज द्वय ॥ ६ ॥
lasad uro hayagrīva lasaj jānu yuga prabhā ।
hayagrīva lasaj jānghā yugma pādāṁbuja dvaya ॥ 6 ॥

Radiant is His chest, Hayagriva's knee shines with radiance,
Hayagriva's thighs shine, with a pair of lotus-like feet.

हयग्रीव लसत् पादतल रेखारुण ध्युते । लसन् नखाङ्गुलि शोभ हयग्रीव अति सुन्दर ॥ ७ ॥
hayagrīva lasat pādatala rekhāruṇa dhyute ।
lasan nakhāṅguli śobha hayagrīva ati sundara ॥ 7 ॥

Hayagriva's soles of the feet have radiant lines of red color,
His beautiful nails shine, Hayagriva is extremely captivating.

लसत् किरीट केयूर कङ्कनाङ्गद कुण्डल । हयग्रीव लसद् रत्न हार कौस्तुभ मण्डन ॥ ८ ॥
lasat kirīṭa keyūra kaṅkanāṅgada kuṇḍala ।
hayagrīva lasad ratna hāra kaustubha maṇḍana ॥ 8 ॥

Radiant is His crown, necklace, armlets, and bracelets,
Hayagriva shines with jewel necklaces and the Kaustubha gem."

हयग्रीव लसन् मध्य लसच् चन्दन चार्चित । लसद् रत्न मया कल्प श्रीवत्स कृत भूषन ॥ ९ ॥
hayagrīva lasan madhya lasac candana cārcita ।
lasad ratna mayā kalpa śrīvatsa kṛta bhūṣana ॥ 9 ॥

"Hayagriva's divine form is adorned with sandalwood paste in the middle,
Radiant with gem-studded ornaments, like the Kaustubha gem and the Srivatsa mark.

हयग्रीव लसत् काञ्चि रत्नकिङ्किणि मेखला । हयग्रीव लसद्वस्त्र मणि नूपुर मण्डित ॥ १० ॥

hayagrīva lasat kāñci ratna kiṅkiṇi mekhalā ।
hayagrīva lasad vastra maṇi nūpura maṇḍita ॥ 10 ॥

Hayagriva's waist is adorned with a waistband of shining gems,
Hayagriva's attire is decorated with ankle bells made of precious gems.

हयग्रीवेन्दु बिम्बस्थ लसच् छंकाक्ष पुस्तक । लसन् मुद्र हयग्रीव लसद् इन्दु समद्युते ॥ ११ ॥
hayagrīvendu bimbastha lasac chaṁkākṣa pustaka ।
lasan mudra hayagrīva lasad indu samadyute ॥ 11 ॥

In Hayagriva's hands is a moon-like mirror and a shining book,
Radiant are His divine imprints, and He shines like the moon.

हयग्रीव रमा हस्त रत्न कुम्भ श्रुतामृत । हयग्रीव समान श्री चतूरूपोप सेवित ॥ १२ ॥
hayagrīva ramā hasta ratna kumbha śrutāmṛta ।
hayagrīva samāna śrī catūrūpopa sevita ॥ 12 ॥

Hayagriva holds the jar of the nectar of knowledge in His hands, adorned with gems,
Hayagriva is equal to all forms and is worshiped by the four-faced Brahma.

हयग्रीव सुर श्रेष्ठ हयग्रीव सुर प्रिय । हयग्रीव सुर अराध्य जय शिष्ठ जयेष्ठद ॥ १३ ॥
hayagrīva sura śreṣṭha hayagrīva sura priya ।
hayagrīva sura arādhya jaya śiṣṭha jayeṣṭhada ॥ 13 ॥

Hayagriva is the best among the gods, Hayagriva is dear to the gods,
Hayagriva is worshiped by the gods, victory to the best and the eldest."

हयग्रीव महा वीर्य हयग्रीव मह बल । हयग्रीव महा धैर्य जय दुष्ट विनष्टि द ॥ १४ ॥
hayagrīva mahā vīrya hayagrīva maha bala ।
hayagrīva mahā dhairya jaya duṣṭa vinaṣṭi da ॥ 14 ॥

Hayagriva is of great valor, Hayagriva is of great strength,
Hayagriva possesses immense courage, victorious over evil and destruction.

भयं मृत्युं क्षयं व्यर्थ व्ययं नाना मयं च मे । हरे संहरे दैत्यारे हरे नर-हरे यथा ॥ १५ ॥
bhayaṁ mṛtyuṁ kṣayaṁ vyartha vyayaṁ nānā mayaṁ ca me ।
hare saṁhare daityāre hare nara-hare yathā ॥ 15 ॥

I fear, death, decay, vanity, and various illusions,
O Lord Hayagriva, destroy the demons, like the destroyer of mankind.

भक्तिं शक्तिं विरक्तिं च भुक्तिं युक्तिं च युक्ति द । हरे मे देहि दैत्यारे हरे नर-हरे यथा ॥ १६ ॥
bhaktiṁ śaktiṁ viraktiṁ ca bhuktiṁ yuktiṁ ca yukti da ।
hare me dehi daityāre hare nara-hare yathā ॥ 16 ॥

Grant me devotion, power, detachment, enjoyment, and proper reasoning,
O Lord Hayagriva, bestow upon me as you did to the demons and humans.

सदा सर्वेष्ट लाभा च सर्वानिष्ट निवृत्तये । हयग्रीव स्तुतिभिः पात्या वादिराज यतीर् इथा ॥ १७
sadā sarveṣṭa lābhā ca sarvāniṣṭa nivṛttaye ।
hayagrīva stutibhiḥ pātyā vādirāja yatīr ithā ॥ 17 ॥

Always bring fulfillment of all desires and the cessation of all undesirable things,
O Hayagriva, the king of poets, worshiped with hymns and prayers.

चिन्तामणी हयग्रीवो वश्येत्य निशेवितः । सो ऽपि सर्वार्थ दो नृणां किं उत सौ हयानन ॥ १८ ॥
cintāmaṇī hayagrīvo vaśyetya niśevitaḥ ।
so 'pi sarvārtha do nṛṇāṁ kiṁ uta sau hayānana ॥ 18 ॥

Hayagriva, the wish-fulfilling gem, is served and attended,
Even he, the fulfiller of all desires, needs no horses, O Hayagriva.

Note: These verses extol the mighty qualities of Lord Hayagriva, including his strength, courage, and ability to overcome evil. The devotee seeks his protection from various fears and illusions and requests the blessings of devotion, power, detachment, enjoyment, and proper reasoning. It is emphasized that Hayagriva, the fulfiller of desires, needs no external means to accomplish everything.

NṚSIṀHA PŪJĀ/HOMA VIDHIḤ

aṅga nyāsam

क्षां हृदयाय नमः	kṣrāṁ hṛdayāya namaḥ	*touch the heart with the fist*
क्षीं शिरसे स्वाहा	kṣrīṁ śirase svāhā	*touch the head*
क्षूं शिखायै वषट्	kṣrūṁ śikhāyai vaṣaṭ	*touch the śikha with the thumb*
क्षैं कवचाय हुं	kṣraiṁ kavacāya huṁ	*touch both shoulders with the fist*
क्षौं नेत्राभ्यां वौषट्	kṣrauṁ netrābhyāṁ vauṣaṭ	*touch the eyes*
क्षः अस्त्राय फट्	kṣraḥ astrāya phaṭ	*clap the hands and snap the fingers*

ॐ भूर्भुवस्सुवः इति दिग् बन्धः oṁ bhūrbhuvassuvaḥ iti dig bandhaḥ

Lakṣmī-nṛsiṁha Dhyānam

सत्य ज्ञान सुख स्वरूपममलं क्षीराब्धि मध्य-स्थितं
योगारूडं अति-प्रसन्न वदनं भूषा सहस्रोज्वलम् ।
त्र्यक्षं चक्र-पिनाकसाभय-करं बिभ्राणम् अर्कछविं
छत्री-भूत फणीन्द्रम् इन्दु-धवलं लक्ष्मी-नृसिंहं भजे ॥

satya jñāna sukha svarūpam amalaṁ kṣīrābdhi madhya-sthitaṁ
yogārūḍam ati-prasanna vadanaṁ bhūṣā sahasrojvalam ।
tryakṣaṁ cakra-pināka-sābhaya-karaṁ bibhrāṇam arka-chaviṁ
chatrī-bhūta phaṇīndram indu-dhavalaṁ lakṣmī-nṛsiṁhaṁ bhaje ॥

I worship the embodiment of truth, knowledge, and bliss, whose form is immaculate and who resides in the middle of the milky ocean. He is seated on the divine eagle, with an exceedingly serene and radiant countenance. He adorns Himself with thousands of dazzling ornaments. He holds the trident, the bow Pinaka, and the fear-dispelling chakra. He is like a resplendent sun and moon combined, and He manifests as the protector of all beings, of moon-like colour manifesting in the divine form of Lakshmi-Narasimha.

yoga-nṛsiṁha dhyānam

शंख-चक्र धरं चैव सर्वाभरण भूषितम् । सर्वा वयव संपूर्णस् सर्व सिद्ध करश्शुभः ॥
चक्रं च दक्षिणहस्ते शंखं वामे न्यसद् बुधः । योगपट्ट समायुक्तम् असीनं सम्यगासने ॥
हस्तयोः कूर्परं न्यस्य पादजानू तु संस्थितः । श्री भूमिभ्यां समोपेतं ब्रह्म-शंकर संयुतम् ॥

śaṅkha-cakra dharaṁ caiva sarvābharaṇa bhūṣitam ।
sarvā vayava saṁpūrṇas sarva siddha karaś śubhaḥ ॥
cakraṁ ca dakṣiṇa-haste śaṅkhaṁ vāme nyasad budhaḥ ।
yogapaṭṭa samāyuktam asīnaṁ samyag āsane ॥
hastayoḥ kūrparaṁ nyasya pādajānū tu saṁsthitaḥ ।
śrī bhūmibhyāṁ samopetaṁ brahma-śaṅkara saṁyutam ॥

He is adorned with the conch and the discus, and adorned with all types of ornaments. He possesses all the auspicious and perfect attributes. The discus is held in His right hand, and the conch in His left hand. He is seated on a divine yoga seat, properly positioned, with the yoga band around His folded legs. . He holds the mace in one hand, and His feet are placed together. He is equal to both Bhumi Devi (Mother Earth) and Lord Brahma, and united with Lord Shiva.

❖ *Pour the water and flower into the right hand and place it on top of the kalasa.*

ॐ हों नमो भगवते नारसिंहाय नमः आगच्छ आगच्छ । x ३
oṁ hoṁ namo bhagavate nārasiṁhāya namaḥ āgaccha āgaccha । x 3

ॐ क्ष्रौं नरसिंहाय नमः - आवाहयामि स्थापयामि आसनं समर्पयामि । अर्घ्यम् । पाद्यम् । आचमनियम् । स्नानम् । वस्त्रम् । उपवीतम् । गन्धम् । पुष्पमालिकां । पुष्पै पूजयामि —

oṁ kṣrauṁ narasiṁhāya namaḥ - āvāhayāmi sthāpayāmi āsanaṁ samarpayāmi । arghyam । pādyam । ācamaniyam । snānam । vastram । upavītam । gandham । puṣpamālikāṁ । puṣpai pūjayāmi —

ॐ श्री नरसिंहाय । महासिंहाय । दिव्यसिंहाय । महाबलाय । उग्रसिंहाय । महादेवाय । उपेन्द्राय । आग्निलोचनाय । रौद्राय । शौरये । महावीराय । सुविक्रमाय । पराक्रमाय । हरये । कोलाहलाय । चक्रये । विजयाय । जयाय । व्ययाय । श्री लक्ष्मी-नृसिंहाय नमः ॥

oṁ śrī narasiṁhāya । mahāsiṁhāya । divyasiṁhāya । mahābalāya । ugrasiṁhāya । mahādevāya । upendrāya । āgnilocanāya । raudrāya । śauraye । mahāvīrāya । suvikramāya । parākramāya । haraye । kolāhalāya । cakraye । vijayāya । jayāya । vyayāya । śrī lakṣmī-nṛsiṁhāya namaḥ ॥

Narasiṁha aṣṭhottara śata nāmavalli

नरसिंहाय । महा-सिंहाय । दिव्य-सिंहाय । महा-बलाय । उग्र-सिंहाय । महा-देवाय । उपेन्द्राय । अग्नि-लोचनाय । रौद्राय । शौरये ॥ १० ॥

nara-siṁhāya । mahā-siṁhāya । divya-siṁhāya । mahā-balāya । ugra-siṁhāya । mahā-devāya । upendrāya । agni-locanāya । raudrāya । śauraye ॥ 10 ॥

महा-वीराय । सुविक्रम पराक्रमाय । हरिकोलाहलाय । चक्रिणे । विजयाय । जयाय । अव्ययाय । दैत्यान्तकाय । परब्रह्मणे । अघोराय ॥ २० ॥

mahā-vīrāya । suvikrama parākramāya । hari-kolāhalāya । cakriṇe । vijayāya । jayāya । avyayāya । daityāntakāya । para-brahmaṇe । aghorāya ॥ 20 ॥

घोरविक्रमाय । ज्वालमुखाय । ज्वालमालिने । महा-ज्वालाय । महा-प्रभवे । निटिलाक्षाय । सहस्राक्षाय । दुर्निरीक्षयाय । प्रतापनाय । महा-दंष्ट्रायुदाय ॥ ३० ॥

ghora-vikramāya । jvāla-mukhāya । jvāla-māline । mahā-jvālāya । mahā-prabhave । niṭilākṣāya । sahasrākṣāya । dur-nirīkṣayāya । pratāpanāya । mahā-daṁṣṭrāyudāya ॥ 30 ॥

प्राज्ञाय । हिरण्यक-निषूदनाय । चण्डकोपिने । सुरारिघ्नाय । सदार्थि-घ्नाय । सदा-शिवाय । गुण-भद्राय । महा-भद्राय । बल-भद्राय । सुभद्रकाय ॥ ४० ॥

prājñāya । hiraṇyaka-niṣūdanāya । caṇḍakopine । surārighnāya । sadārthi-ghnāya । sadā-śivāya । guṇa-bhadrāya । mahā-bhadrāya । bala-bhadrāya । subhadra-kāya ॥ 40 ॥

करालाय । विकरालाय । गतायुषाय । सर्व कर्तृकाय । भैरवा-डंभराय । दिव्याय । अगम्याय । सर्व शत्रुजिते । अमोघास्त्राय । शस्त्र-धराय ॥ ५० ॥

karālāya । vikarālāya । gatāyuṣāya । sarva kartṛkāya । bhairavā-ḍaṁbharāya । divyāya । agamyāya । sarva śatrujite । amoghāstrāya । śastra-dharāya ॥ 50 ॥

सव्यचूडाय । सुरेश्वराय । सहस्र-बाहवे । वज्र-नखाय । सर्व-सिद्धये । जनारदनाय । अनन्ताय । भगवते । स्थूलाय । अगम्याय ॥ ६० ॥

savyacūḍāya । sureśvarāya । sahasra-bāhave । vajra-nakhāya । sarva-siddhaye । janāradanāya । anantāya । bhagavate । sthūlāya । agamyāya ॥ 60 ॥

परावराय । सर्व मन्त्रैक रूपाय । सर्व यन्त्र विधारनाय । अव्ययाय । परमानन्दाय । कालजिते । खग-वाहनाय । भक्तति-वत्सलाय । अव्यक्ताय । सुव्यक्ताय ॥ ७० ॥

parāvarāya । sarva mantraika rūpāya । sarva yantra vidhāranāya । avyayāya । paramānandāya । kālajite । khaga-vāhanāya । bhaktāti-vatsalāya । avyaktāya । suvyaktāya ॥ 70 ॥

सुलभाय । शुचये । लोकैक-नायकाय । सर्वाय । शरणागत- वत्सलाय । धीराय । धराय । सर्वज्ञाय । भीमाय । भीम-पराक्रमाय ॥ ८० ॥

sulabhāya । śucaye । lokaika-nāyakāya । sarvāya । śaraṇāgata- vatsalāya । dhīrāya । dharāya । sarvajñāya । bhīmāya । bhīma-parākramāya ॥ 80 ॥

वेद-प्रियाय । नुताय । पूज्याय । भवहृते । परमेश्वराय । श्रीवत्स-वक्षसे । श्रीवासाय । विभवे । सङ्कर्षणाय । प्रभवे ॥ ९० ॥

veda-priyāya । nutāya । pūjyāya । bhava-hṛte । parameśvarāya । śrīvatsa-vakṣase । śrīvāsāya । vibhave । saṅkarṣaṇāya । prabhave ॥ 90 ॥

त्रिविक्रमाय । त्रिलोकात्माय । कालाय । सर्वेश्वरेश्वराय । विश्वम्भराय । स्थिराभाय । आच्युताय । पुरुषोत्तमाय । अधोक्षजाय । अक्षयाय ॥ १०० ॥

tri-vikramāya । tri-lokātmāya । kālāya । sarveśvar-eśvarāya । viśvambharāya । sthirābhāya । ācyutāya । puruṣottamāya । adhokṣajāya । akṣayāya ॥ 100 ॥

सेव्याय । वनमालिने । प्रकंपनाय । गुरवे । लोक-गुरवे । सृष्ठ्रे । परं-ज्योतिषे । परायणाय ॥ १०८ ॥

sevyāya । vanamāline । prakaṁpanāya । gurave । loka-gurave । sṛṣṭhre । paraṁ-jyotiṣe । parāyaṇāya ॥ 108 ॥

धूपम् । दीपम् । नैवेद्यम् । ताम्बूलम् । फलम् । कर्पूर निराजनम् ।
dhūpam । dīpam । naivedyam । tāmbūlam । phalam । karpūra nirājanam ।

ॐ वज्र-नखाय विद्महे, तीक्ष्न-दंष्ट्राय धीमहि, तन्नो नारसिंह प्रचोदयात् ॥
oṁ vajra-nakhāya vidmahe, tīkṣna-daṁṣṭrāya dhīmahi, tanno nārasiṁha pracodayāt ॥

सर्वाभरण भूषाङ्गं त्रि-नेत्रं सौम्य विग्रहम् । श्री-भू-नीलाधिपं देवं नारसिंहम् उपास्महे ॥
sarvābharaṇa bhūṣāṅgaṁ tri-netraṁ saumya vigraham ।
śrī-bhū-nīlādhipaṁ devaṁ nārasiṁham upāsmahe ॥

We worship Lord Narasimha, Whose body is adorned with all ornaments, Who has three eyes, Who has a gentle form, And who is the Lord of Lakshmi, Bhu and Nila.

Homaḥ Mantrāḥ

1. nṛsiṁha mūla mantra

ॐ क्ष्रौं नमो भगवते नारसिंहाय स्वाहा ॥
oṁ kṣrauṁ namo bhagavate nārasiṁhāya svāhā ॥

2. abhaya narasiṁha mantra

ॐ नमो भगवते नरसिंहाय, नमस् तेजस्तेजसे, आविराविर्भव, वज्र नख वज्र दंष्ट्र, कर्माशयान् रन्धय रन्धय, तमो ग्रस ग्रस स्वाहा, अभयम् आत्मनि भूयिष्ठा ॐ क्ष्रौं स्वाहा ॥
oṁ namo bhagavate narasiṁhāya, namas tejas-tejase, āvir āvir bhava, vajra nakha vajra daṁṣṭra, karmāśayān randhaya randhaya, tamo grasa grasa svāhā, abhayam ātmani bhūyiṣṭhā oṁ kṣrauṁ svāhā ॥

Ahobila Narasiṁha Stotra

लक्ष्मी कटाक्ष सरसी रुह राज हंसम्, पक्षीन्द्र शैल भवनं भव नाशम् ईशम् ।
गोक्षीर सार घण सार पतीर वर्णम्, वन्दे कृपा निधिम् अहोबल नारसिंहम् ॥ १ ॥

lakṣmī kaṭākṣa sarasī ruha rāja haṁsam
pakṣīndra śaila bhavanaṁ bhava nāśam īśam |
gokṣīra sāra ghaṇa sāra patīra varṇam
vande kṛpā nidhim ahobala nārasiṁham || 1 ||

I salute the treasury of compassion, the Narasimha of Ahobila, Who is the royal swan playing in the pond of Lakshmi's glances, Who lives on Garudadhri*, Who is the god destroying rebirth, Who is the colour of cow's milk, camphor and snow.

** Another name for Ahobila.*

आद्यान्त शून्यम् अजम् अव्ययं अप्रमेयम्, आदित्य चन्द्र शिखि लोचनम् आदि देवम् ।
अब्जा मुखाब्ज मद लोलुप मत्त भृङ्गम्, वन्दे कृपा निधिम् अहोबल नारसिंहम् ॥ २ ॥

ādyānta śūnyam ajam avyayaṁ aprameyam
āditya candra śikhi locanam ādi devam |
abjā mukhābja mada lolupa matta bhṛṅgam
vande kṛpā nidhim ahobala nārasiṁham || 2 ||

I salute the treasury of compassion, the Narasimha of Ahobila, Who does not have beginning, death, birth, change or definition, Who has sun, moon and fire as eyes, who is primeval, And who is like the inebriated bee flying round lotus face of Lakshmi.

कोटीर कोटि घटितोज्ज्वल कान्ति कान्तम् केयूर हार मणि कुण्डल मन्दिताङ्गम् ।
चूदाग्र रञ्जित सुधाकर पूर्ण बिम्बम्, वन्दे कृपा निधिम् अहोबल नारसिंहम् ॥ ३ ॥

koṭīra koṭi ghaṭitojjvala kānti kāntam
keyūra hāra maṇi kuṇḍala manditāṅgam |
cūdāgra rañjita sudhākara pūrṇa bimbam
vande kṛpā nidhim ahobala nārasiṁham || 3 ||

I salute the treasury of compassion, the Narasimha of Ahobila who shines with the lustre of well tied thick shiny hair. Who wears crown, necklaces, ear studs and radiates, and who is like the attractive face of the full moon.

वाराह वामन नृसिंह सुभाग्यम् ईशम्, क्रीडा विलोल हृद्यं विबुधेन्द्र वन्द्यम् ।
हंसात्मकं परमहंस मनो विहारम्, वन्दे कृपा निधिम् अहोबल नारसिंहम् ॥ ४ ॥

vārāha vāmana nṛsiṁha subhāgyam īśam
krīḍā vilola hṛdyaṁ vibudhendra vandyam |
haṁsātmakaṁ paramahaṁsa mano vihāram
vande kṛpā nidhim ahobala nārasiṁham || 4 ||

I salute the treasury of compassion, the Narasimha of Ahobila, Who is fortunate the god who was Varaha, Vamana and Narasimha, Who has a heart full of frolic, who is worshipped by kings of devas, Who manifests as swan of discrimination and, lives in the mind of great sages.

मण्डाकिनी जनन हेतु पदारविन्दम्, वृन्दार कालय विनोदनम् उज्ज्वलाङ्गम् ।
मन्दार पुष्प तुलसी रचिताङ्घ्रि पद्मम्, वन्दे कृपा निधिम् अहोबल नारसिंहम् ॥ ५ ॥

maṇḍākinī janana hetu padāravindam
vṛndāra kālaya vinodanam ujjvalāṅgam |
mandāra puṣpa tulasī racitāṅghri padmam
vande kṛpā nidhim ahobala nārasiṁham || 5 ||

I salute the treasury of compassion, the Narasimha of Ahobila, from whose feet was the birth of river Ganga, Who has a shining body making the assembly of Gods happy, And whose lotus feet is decorated by ocimum and Mandara (Celestial coral tree) flowers.

तारुण्य कृष्ण तुलसी दल धामरभ्यम्,धात्री रमाभि रमणं महनीय रूपम् ।
मन्त्राधि राज मथ दानव मान भङ्गम्, वन्दे कृपा निधिम् अहोबल नारसिंहम् ॥ ६ ॥

tāruṇya kṛṣṇa tulasī dala dhāmarabhyam
dhātrī ramābhi ramaṇaṁ mahanīya rūpam ।
mantrādhi rāja matha dānava māna bhaṅgam
vande kṛpā nidhim ahobala nārasiṁham ॥ 6 ॥

I salute the treasury of compassion, the Narasimha of Ahobila, Who is attractive being decorated by the black Tulasi leaves, Who has an attractive great form and the beloved of Goddess Lakshmi and the earth, Who is worshipped by king of mantras and creates insult to the asuras.

॥ इति अहोबल नारसिंह स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ iti ahobala nārasiṁha stotraṁ sampūrṇam ॥

Mantrarāja Pada Stotram

वृतोत्फुल्ल विशालाक्षं विपक्ष क्षय दीक्षितम् । निनाद त्रस्त विश्वाण्डं विष्णुं उग्रं नमाम्यहम् ॥ १
vṛtotphulla viśālākṣaṁ vipakṣa kṣaya dīkṣitam ।
ninmāda trasta viśvāṇḍaṁ viṣṇuṁ ugraṁ namāmy-aham ॥ 1 ॥

I offer my salutation to the ferocious Lord, who has big round eyes; who has vowed to destroy the demonic forces and by His fierce resonates throughout the entire universe.

सर्वैरवध्यतां प्राप्तं सबलौघं दितेस्सुतम् । नखाग्रैस्सकली चक्रे यस्तं वीरं नमाम्यहम् ॥ २ ॥
sarvair-avadhyatāṁ prāptaṁ sabalaughaṁ dites-sutam ।
nakhāgrais- sakalī cakre yas-taṁ vīraṁ namāmy-aham ॥ 2 ॥

I offer my salutations to the valorous Lord with sharp craws, tore into pieces Hiraṇyakaśipu, son of Kaśyapa and Diti, who could not be killed by anyone else.

पादावष्टबध पातालं मूर्धा विष्ट त्रिविष्टपम् । भुज प्रविष्ट अष्ट-दिशं महा-विष्णुं नमाम्यहम् ॥ ३
pādāvaṣṭabadha pātālaṁ mūrdhā viṣṭa tri-viṣṭapam ।
bhuja praviṣṭa aṣṭa-diśaṁ mahā-viṣṇuṁ namāmy-aham ॥ 3 ॥

"Whose feet extend to the netherworld, whose head reaches the highest realms, and whose arms pervade in all eight directions. I offer my salutations to that great Vishnu."

ज्योतींश्यर्केन्दु नक्षत्र ज्वल नादीन्यनुक्रमात् । ज्वलन्ति तेजसा यस्य तं ज्वलन्तं नमाम्यहम् ॥ ४
jyotīṁś yarkendu nakṣatra jvala nādīny-anukramāt ।
jvalanti tejasā yasya taṁ jvalantaṁ namāmy-aham ॥ 4 ॥

"Radiant like the sun, moon, and stars, illuminating rivers in sequence. I offer my salutations to that radiant being, whose brilliance shines forth."

सर्वेन्द्रियैरपि विना सर्वं सर्वत्र सर्वदा । जानाति यो नमाम्याद्यं तं अहं सर्वतो-मुखम् ॥ ५ ॥
sarvendriyair-api vinā sarvaṁ sarvatra sarvadā ।
jānāti yo namāmyādyaṁ taṁ ahaṁ sarvato-mukham ॥ 5 ॥

"Without the need for any sense organs, knowing everything, everywhere, and always. I offer my salutations to that primal being, who has faces in all directions."

नरवत् सिंहवच्चैव रूपं यस्य महात्मनः । महा-सतं महा-दंष्ट्रं तं नृसिंहं नमाम्यहम् ॥ ६ ॥
nara-vat siṁha-vac caiva rūpaṁ yasya mahātmanaḥ ।
mahā-sataṁ mahā-daṁṣṭraṁ taṁ nṛsiṁhaṁ namāmy-aham ॥ 6 ॥

"Whose form is like that of a lion among men, and whose great truth and mighty fangs I bow down to that divine being, Narasimha."

यन्नाम स्मरणाद् भीता भूत वेताल राक्षासाः । रोगाद्याश्च प्रनश्यन्ति भीषणं तं नमाम्यहम् ॥७ ॥
yan-nāma smaraṇād bhītā bhūta vetāla rākṣāsāḥ ।
rogādyāśca pranaśyanti bhīṣaṇaṁ taṁ namāmy-aham ॥ 7 ॥

"Frightened by the mere remembrance of whose name, ghosts, ghouls, and demons perish, and diseases and afflictions are destroyed—I offer my salutations to that terrifying being."

सर्वोऽपि यं समाश्रित्य सकलं भद्रम् अश्नुते । श्रीया च भद्रया जुष्टो यस्तं भद्रं नमाम्यहम् ॥ ८ ॥
sarvo'pi yaṁ samāśritya sakalaṁ bhadram aśnute ।
śrīyā ca bhadrayā juṣṭo yastaṁ bhadraṁ namāmy-aham ॥ 8 ॥

"By taking refuge in whom everything auspicious is obtained, and who is endowed with divine grace and auspiciousness, I offer my salutations to that auspicious being."

साक्षात्स्वकाशे सम्प्राप्तं मृत्युं शत्रुगणानपि । भक्तानां नाशयैद् यस्तु मृत्यु मृत्युं नमाम्यहम् ॥९॥
sākṣāt svakāśe samprāptaṁ mṛtyuṁ śatruganān api ।
bhaktānāṁ nāśayaid yastu mṛtyu mṛtyuṁ namāmy-aham ॥ 9 ॥

"Even death, the enemy of the enemy, is conquered by the one who attains the direct realization of their own true nature. To destroy the devotees, Death itself faces death. I offer my salutations to that Death."

नमस्कारात्मकं यस्मै विध्याया आत्म-निवेदनम् । त्यक्तु दुःखो अखिलान् कामान् अश्नुते तं नमाम्यहम् ॥ १० ॥

namaskār-ātmakaṁ yasmai vidhyāyā ātma-nivedanam ।
tyaktu duḥkho akhilān kāmān aśnute taṁ namāmy-aham ॥ 10 ॥

"I offer my salutations to that person who dedicates themselves to knowledge and self-surrender. Renouncing all sorrows and desires, they attain happiness. I bow down to that person."

दास भूताः स्वतः सर्वे ह्यात्मनः परमात्मनः । अतोऽहम् अपि ते दास इति मत्वा नमाम्यहम् ॥ ११
dāsa bhūtāḥ svataḥ sarve hyātmanaḥ paramātmanaḥ ।
ato'ham api te dāsa iti matvā namāmy-aham ॥ 11 ॥

"All beings are servants of the Supreme Soul and the individual sousl themselves. Therefore, considering myself also as your servant, I offer my obeisance to you."

शङ्करेणादरात् प्रोक्तं पदानां तत्त्वम् उत्तमम् । त्रिसन्ध्यां यो जपेत्तस्य विद्य आयुश्श्रीश्चवर्धते ॥
śaṅkareṇādarāt proktaṁ padānāṁ tattvam uttamam ।
tri sandhyāṁ yo japet tasya vidya āyuś- śrīśca vardhate ॥ 12 ॥

Lakṣmi Nṛsiṁha Karuṇa Rasa Stotram

श्रीमत् पयो निधि निकेतन चक्रपाणे भोगीन्द्र भोग मणिराजित पुण्य मूर्ते ।
योगीश शाश्वत शरण्य भवाब्धि पोत लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १ ॥
śrīmat payo nidhi niketana cakrapāṇe
bhogīndra bhoga maṇirājita puṇya mūrte ।
yogīśa śāśvata śaraṇya bhavābdhi pota
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 1 ॥

O the Lord, who resides in the great ocean of milk, the one holding a discus in your hands (Chakrapani) The one whose auspicious form is looking resplendent with the rays reflecting from the gems present on the hoods of serpent Adi sesha. O the Lord of Yogas, the eternal one, from whom we can seek refuge, who can act like a boat helping to cross the ocean of samsara, I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

ब्रह्मेन्द्र रुद्र मरुदर्क किरीट कोटि सघट्टित् आङ्घ्रि कमलामल कान्ति कान्त ।
लक्ष्मी लसत् कुच सरोरुह राज हंस लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ २ ॥
brahmendra rudra marudarka kirīṭa koṭi
saghaṭṭit āṅghri kamalāmala kānti kānta ।
lakṣmī lasat kuca saroruha rāja haṁsa
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 2 ॥

The Lord before whom millions of crowns of Gods like Brahma, Indra, Rudra, Marutas, Arka (Sun God) Get together to prostrate before the glorious lotus like feet to obtain its splendour, who is the royal swan playing at the lotus lake like bosom of Goddess Lakshmi, I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार दाव दहनाकुल भीकरोरु ज्वाला वलीभिर् अतिदग्ध तनूर हस्य ।
त्वत्पाद पद्म सरसीं शरणागतस्य लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ३ ॥

saṁsāra dāva dahanākula bhīkaroru
jvālā valībhir atidagdha tanūra hasya ।
tvat pāda padma sarasīṁ śaraṇāgatasya
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 3 ॥

I am frightened wandering in the huge forest of Samsara, O the slayer of demon Mura (So called Murari) I am suffering from the several ferocious and fierce animals in this path of samsara, where they offer desires that terrifies me. Suffering from the intense heat and envy caused due to these desires, I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार ज्वाल पतितस्य जगन्निवास सर्वेन्द्रि यार्थ वधिसाग्र झषोपमस्य ।
प्रोत् कम्पित प्रचुर तालुक मस्तकस्य लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ४ ॥

saṁsāra jvāla patitasya jagannivāsa
sarvendri yārtha vadhisāgra jhaṣopamasya ।
prot kampita pracura tāluka mastakasya
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 4 ॥

Being in the well of samsara, which is highly fearsome due to its immeasurable depths I was in the place of sorrow within the path of samsara that is filled with hundreds of serpents that lead to deep sorrow O Lord, to this miserable creature, who is afflicted with all these sorrows and reached the state of wretchedness, (Please protect me) I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार कूपम् अति घोरम् अगाध मूलं संप्राप्य दुःख शत सर्प समाकुलस्य ।
दीनस्य देव कृपया पदम् आगतस्य लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ५ ॥

saṁsāra kūpam ati ghoram agādha mūlaṁ
saṁprāpya duḥkha śata sarpa samākulasya ।
dīnasya deva kṛpayā padam āgatasya
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 5 ॥

O Lord, I was sunk in this huge ocean of samsara where I have been caught by the terrible time, Which is like being caught by a crocodile and my life is subdued by its catch and by planets Where I am even affected by the waves of sensory temptations and entanglement, I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार भीकर करीन्द्र कराभिगात निष्पीड्यमान वपुषः सकलार्ति नाश ।
प्राण प्रयान भव भीति समाकुलस्य लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ६ ॥

saṁsāra bhīkara karīndra karābhigāta
niṣpīḍyamāna vapuṣaḥ sakalārti nāśa ।
prāṇa prayāna bhava bhīti samākulasya
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 6 ॥

I was on the tree of Samsara, which grew from my sins that acted as the seeds, karma acting as branches Where my uncontrollable senses (Indriyas) were the leaves and flowers formed from my desires caused by Kamadeva (Ananga) for which the fruits are misery, I was suffering on that tree and now falling down, O the compassionate one I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार सर्प विष दिग्ध महोग्र तीव्र दंष्टृआग्र कोटि परिदष्ट विनष्ट मूर्तेः ।
नागारि वाहन सुधाब्धि निवास सौरे लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ७ ॥

saṁsāra sarpa viṣa digdha mahogra tīvra

daṁṣṭrāgra koṭi paridaṣṭa vinaṣṭa mūrteḥ ।
nāgāri vāhana sudhābdhi nivāsa saure
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 7 ॥

Lord, I was bitten by the poisonous mouth of the dreadful serpent of Samsara. I am getting burnt and destroyed by the terrible poison of its great fangs O the one having the enemy of serpents (Naagari, Garuda) as your vahana, the one who resides in the ocean of nectar, O Shouri I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार वृक्षम् अघ बीजम् अनन्त कर्म साखायुतं करन पत्रम् अनङ्ग पुष्पम् ।
आरुह्य दुःख पलिनं पततो दयालो लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ८ ॥
saṁsāra vṛkṣam agha bījam ananta karma
sākhāyutaṁ karana patram anaṅga puṣpam ।
āruhya duḥkha palinaṁ patato dayālo
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 8 ॥

(Lord Lakshmi Narasimha) I am frighted by the burning fierce fire of Samsara. The raging fires are burning all the parts of my body I seek the refuge of the lake of lotus like feet of yours (for healing) O Lord, I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार सागर विशाल कराल काल नक्रग्रह ग्रसित निग्रह विग्रहस्य ।
व्यग्रस्य राग निचयोर्मिनि पीडितस्य लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ९ ॥
saṁsāra sāgara viśāla karāla kāla
nakragraha grasita nigraha vigrahasya ।
vyagrasya rāga nicayormini pīḍitasya
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 9 ॥

Being fallen in the net or hook of Samsara and living in that world, all my indriyas have been affected just like the hooked fish (And the position is just like hooked fish) where the hook is tearing my head apart from my body I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार सागर निमज्जनम् उह्यमानम् दीनं विलोकय विभो करुणा निधे माम् ।
प्रह्लाद खेद परिहार कृतावतार लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १० ॥
saṁsāra sāgara nimajjanam uhyamānam
dīnaṁ vilokaya vibho karuṇā nidhe mām ।
prahlāda kheda parihāra kṛtāvatāra
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 10 ॥

I was in the samsara, which is like getting struck by the tusk of a ferocious elephant which has crushed my vital parts of the body, O the destroyer of all the distresses. I was with great fear about this journey of this life in the cycle of samsara, I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

संसार घोर गहने चरतो मुरारे । मारोग्र भीकर मृग प्रचुरार्दितस्य ।
आर्तस्य मत्सर निदाघसु दुःखितस्य लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ११॥
saṁsāra ghora gahane carato murāre ।
mārogra bhīkara mṛga pracurārditasya ।
ārtasya matsara nidāghasu duḥkhitasya
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 11 ॥

O Lord, I was blind due to the blockage of my viveka (Intellect to discriminate between good and bad), and the great wealth I have is taken away by the thief with the name of Indriyas (senses), all together they pushed me into the dark well filled up with desires and delusion, I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

बद्ध्वा गले यमभटा बहु तर्जयन्तः कर्शन्ति यत्र भव पाश शतैर् युतं माम् ।
एकाकिनं परवशं चकितं दयालो लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १२ ॥

baddhvā gale yamabhaṭā bahu tarjayantaḥ
karśanti yatra bhava pāśa śatair yutaṁ mām ।
ekākinaṁ paravaśaṁ cakitaṁ dayālo
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 12 ॥

When the servants of Yama catch me and drag me and when I was bound with hundreds of nooses around my neck. Being single in such a situation with full of fear under others, O merciful one I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

लक्ष्मी पते कमलनाभ सुरेश विष्णो यज्ञेश यज्ञ मधुसूदन विश्वरूप ।
ब्रह्मण्य केशव जनार्दन वासुदेव लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १३ ॥
lakṣmī pate kamalanābha sureśa viṣṇo
yajñeśa yajña madhusūdana viśvarūpa ।
brahmaṇya keśava janārdana vāsudeva
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 13 ॥

O the Lord of Lakshmi, who has lotus in his navel (Kamalnabha), the Lord Vishnu. The Lord of Vaikunta, who is Krishna, the slayer of demon Madhu (Madhusudhana), The one whose eyes are like lotuses. Who is the ultimate self, the Lord who killed the demon Kesi (Kesava), the protector of all the beings or the refuge to all the people (Janardhana), O Vasudeva I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

एकेण चक्रं अपरेण करेण शङ्खम्, अन्येन सिन्धु तनयाम् अवलम्ब्य तिष्ठन् ।
वामेतरेण वरदाभय पद्म चिह्नम् लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १४ ॥
ekeṇa cakraṁ apareṇa kareṇa śaṅkham
anyena sindhu tanayām avalambya tiṣṭhan ।
vāmetareṇa varadābhaya padma cihnam
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 14 ॥

The one who holds the chakra (Sudarshana chakra) and conch (Shanka, Panchajanya) with his upper hands. One hand present embracing the daughter of the ocean (Goddess Lakshmi, present on the lap) and the lower left hands showing the symbols of bestowing nature (Varada mudra) and the other with symbol of protection (Abhaya mudra), I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

अन्धस्य मे हृत् विवेक महाधनस्य चोरैर् महाबलिभिर् इन्द्रिय नामधेयैः ।
मोहान्धकार कुहरे विनिपातितस्य लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १५ ॥
andhasya me hṛt viveka mahādhanasya
corair mahābalibhir indriya nāmadheyaiḥ ।
mohāndhakāra kuhare vinipātitasya
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 15 ॥

O Lord, I was getting drowned in this ocean of Samsara please show your mercy on this pitiable one, O the Lord of all, the compassionate one, the one who incarnated to remove the difficulties of Prahlada, I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

प्रह्लाद नारद पराशर पुण्डरीक व्यासादि भागवत पुङ्गव हृन्निवास ।
भक्तानुरक्त परिपालन पारिजात लक्ष्मी नृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १६ ॥
prahlāda nārada parāśara puṇḍarīka
vyāsādi bhāgavata puṅgava hṛnnivāsa ।
bhaktānurakta paripālana pārijāta
lakṣmī nṛsiṁha mama dehi karāvalambam ॥ 16 ॥

The one who recites in the hearts of the holy sages like Prahlada, Narada, Parasara, Pundarika and Vyasa. The one who is like the Parijatha flower (indicating wish fulfilling nature) to his devotees, who offers his protection and who is always interested and inseparable from his devotees I bow to you Lord Lakshmi Narasimha, please give me the support of your divine hands.

लक्ष्मी नृसिंह चरणाब्ज मधु व्रतेन स्तोत्रं कृतं शुभकरं भुवि शन्करेण ।
ये तत् पठन्ति मनुजा हरि भक्ति युक्ताः ते यान्ति तत् पद सरोजं अखण्ड रूपम् ॥ १७ ॥

lakṣmī nṛsiṁha caraṇābja madhu vratena
stotraṁ kṛtaṁ śubhakaraṁ bhuvi śankareṇa ।
ye tat paṭhanti manujā hari bhakti yuktāḥ
te yānti tat pada sarojaṁ akhaṇḍa rūpam ॥ 17 ॥

This stotram composed by the Shankara (Guru Adi Shankara), who is the bee that's drinking the nectar of the lotus like feet of the Lord Lakshmi Narasimha those humans who recite this stotram with devotion to Lord Hari they can attain the Lotus feet of the divine form of Lord Lakshmi Narasimha.

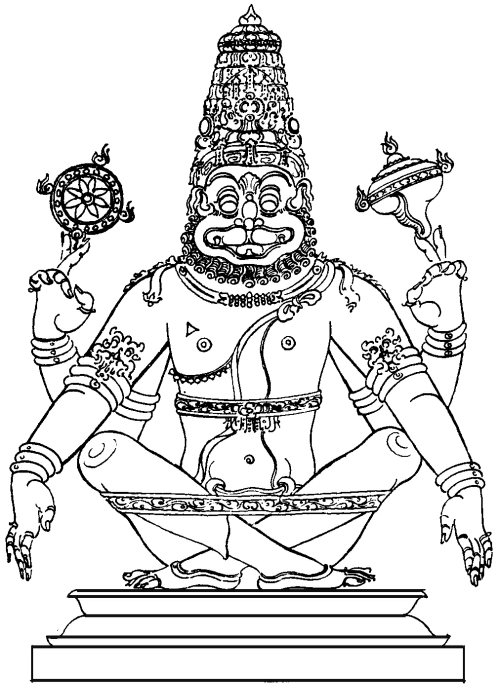

RĀMA PŪJĀ VIDHIḤ

Rāma Dhyānam

वामे भूमि-सुता पुरश्च हनुमान् पश्चात् सुमित्रा-सुतः ।
शत्रुघ्नो भरतश्च पार्श्व-दलयोर् वायव्यादि कोणेषु च ॥
सुग्रीवश्च विभीषणश्च युवराट् तारा-सुतो जाम्भवान् ।
मध्ये नील सरोज कोमल रुचिं रामं भजे श्या श्यामलम् ॥

vāme bhūmi-sutā puraśca hanumān paścāt sumitrā-sutaḥ ।
śatrughno bharataśca pārśva-dalayor vāyavyādi koṇeṣu ca ॥
sugrīvaśca vibhīṣaṇaśca yuvarāṭ tārā-suto jāmbhavān ।
madhye nīla saroja komala ruciṁ rāmaṁ bhaje śyāmalam ॥

On the left side are the daughter of the earth – Sita, Hanuman and Sumitra's son, Shatrughna and Bharata, along with the army, are on the right side. Sugriva and Vibhishana, the younger brother of Ravana, along with Tara's son, Jambavan, are also there. In the middle, I adore the dark and beautiful Lord Rama, whose radiance is soft like the blue lotus.

श्यामं वारिज पत्र-नेत्रम् अमलं प्रज्ञान-मूर्तिं हरिम् ।
विद्युत् दीप्त पिशङ्ग रम्य वसनं भास्वत् किरीटोज्ज्वलम् ॥
कर्णा लंबित हेम कुण्डल लसद् ब्रूवल्लिम् अत्यद्भुतम् ।
श्रीमन्तं भगवन्तम् इन्दु सहितं श्री जानकीशं स्मरेत् ॥

śyāmaṁ vārija patra-netram amalaṁ prajñāna-mūrtiṁ harim ।
vidyut dīpta piśaṅga ramya vasanaṁ bhāsvat kirīṭojjvalam ॥
karṇā laṁbita hema kuṇḍala lasad brūvallim atyadbhutam ।
śrīmantaṁ bhagavantam indu sahitaṁ śrī jānakīśaṁ smaret ॥

I contemplate the glorious Lord, Hari, who is dark like a rain-filled cloud, whose eyes are pure and filled with knowledge. He shines with the brilliance of lightning, adorned with charming attire and a radiant crown. His ears are adorned with hanging golden earrings, and his face is incredibly beautiful. I meditate upon the divine Lord, accompanied by the moon, along with the resplendent Goddess Sita.

वैदेही सहितं सुर द्रुम-तले हैमे महा मण्टपे ।
मध्ये पुष्पकम् आसने मणि-मये वीरासने सुस्थितम् ॥

vaidehī sahitaṁ sura druma-tale haime mahā maṇṭape ।
madhye puṣpakam āsane maṇi-maye vīrāsane susthitam ॥

In the magnificent golden pavilion, situated beneath the celestial tree, along with Sita, in the middle, there is a gem-studded and splendid throne known as Pushpaka.

अग्रे वाछयति प्रभञ्जनसुते तत्त्वं मुनिभ्यः परम् ।
व्याख्यान्तं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे श्यामलम् ॥

agre vāchayati prabhañjanasute tattvaṁ munibhyaḥ param ।
vyākhyāntaṁ bharatādibhiḥ parivṛtaṁ rāmaṁ bhaje śyāmalam ॥

I adore the dark and beautiful Lord Rama, who is seated at the forefront, listening attentively to the profound wisdom being expounded by the sages, while being surrounded by Bharata and others who are engaged in discussions and explanations.

श्रिमद् दिव्य मुनिन्द्र चित्त निलयं सीता मनो नायकम् ।
वाल्मीकोद्भव वाक् पयोधी शशिनं स्मेराननं चिन्मयम् ॥

śrimad divya munindra citta nilayaṁ sītā mano nāyakam ।
vālmīkodbhava vāk payodhī śaśinaṁ smerānanaṁ cinmayam ॥

I contemplate upon the divine abode of the revered sage Valmiki, the leader of sages, and the captivating Lord of Sita's heart. His speech is an ocean of nectar, and his face radiates with the blissful smile resembling the moon.

नित्य नीरद नील-कायम् अमलं निर्वाण संदायकम् ।
शान्तं नित्यम् अनामयं शुभकरं श्री राम चन्द्रं भजे ॥
nitya nīrada nīla-kāyam amalaṁ nirvāṇa saṁdāyakam ।
śāntaṁ nityam anāmayaṁ śubhakaraṁ śrī rāma candraṁ bhaje ॥

I worship the eternally pure, ocean-blue Lord Rama, who bestows eternal bliss, who is peaceful, forever immaculate, and the bestower of auspiciousness.

ॐ दशरथाय विद्महे, सीत-वल्लभाय धीमहि, तन्नो रामः प्रचोदयात् ॥
oṁ daśarathāya vidmahe, sīta-vallabhāya dhīmahi, tanno rāmaḥ pracodayāt ॥
ॐ जनक-नन्दिन्यै विद्महे, भूमि-जायै धीमहि, तन्नो सीता प्रचोदयात् ॥
oṁ janaka-nandinyai vidmahe, bhūmi-jāyai dhīmahi, tanno sītā pracodayāt ॥
ॐ आञ्जनेयाय विद्महे, महाबलाय धीमहि, तन्नो हनुमान् प्रचोदयात् ॥
oṁ āñjaneyāya vidmahe, mahābalāya dhīmahi, tanno hanumān pracodayāt ॥

आदौ राम तपोवन्दादि गमनं हत्वा मृगं काञ्चनम् ।
वैदेहि हरणं जटायु मरणं सुग्रीव संभाषणम् ।
वालि निग्रहनं समुद्र तरणं लङ्कापूरि दाहनम् ।
पश्चात् रावण कुम्भकरण हननं त्वेतद्धि रामायणम् ॥
ādau rāma tapovandādi gamanaṁ hatvā mṛgaṁ kāñcanam ।
vaidehi haraṇaṁ jaṭāyu maraṇaṁ sugrīva saṁbhāṣaṇam ।
vāli nigrahanaṁ samudra taraṇaṁ laṅkāpūri dāhanam ।
paścāt rāvaṇa kumbhakaraṇa hananaṁ tvetaddhi rāmāyaṇam ॥

In the beginning, there was Rama's journey to the forest, killing the golden deer, Sita's abduction, Jatayu's demise, the conversation with Sugriva, the subjugation of Vali, the crossing of the ocean, the burning of Lanka, and finally, the slaying of Ravana and Kumbhakarna. This indeed is the summary of the epic of Ramayana.

Śrīrāma aṣṭhottara śata-nāmavalliḥ

ॐ श्री रामाय नमः । राम-भद्राय । राम-चन्द्राय । शाश्वताय । राजीव-लोचनाय । श्रीमते । राजेन्द्राय । रघु-पुङ्गवाय । जानकी-वल्लभाय । जैत्राय ॥१० ॥

oṁ śrī rāmāya namaḥ । rāma-bhadrāya । rāma-candrāya । śāśvatāya । rājīva-locanāya । śrīmate । rājendrāya । raghu-puṅgavāya । jānakī-vallabhāya । jaitrāya ॥10

जिता-मित्राय । जनार्दनाय । विश्वमित्र-प्रियाय । दान्ताय । शरण-त्राण-तत्-पराय । वालि-प्रमथनाय । वाग्मिने । सत्य-वाचे । सत्य-विक्रमाय । सत्य-व्रताय ॥ २० ॥

jitā-mitrāya । janārdanāya । viśvamitra-priyāya । dāntāya । śaraṇa-trāṇa-tat-parāya । vāli-pramathanāya । vāgmine । satya-vāce । satya-vikramāya । satya-vratāya ॥ 20

व्रत-धराय । हनुमद्-आश्रिताय । कौसलेयाय । खर-ध्वंसिने । विराध-वध-पण्डिताय । विभीषण-परित्रात्रे । हर-कोदण्ड-खण्डनाय । सप्त-ताल-प्रभेत्रे । दश-ग्रीव-शिरो-हराय । जामदग्न्य- महा-दर्प-दलनाय ॥ ३० ॥

vrata-dharāya । hanumad-āśritāya । kausaleyāya । khara-dhvaṁsine । virādha-vadha-paṇḍitāya । vibhīṣaṇa-paritrātre । hara-kodaṇḍa-khaṇḍanāya । sapta-tāla-prabhetre । daśa-grīva-śiro-harāya । jāmadagnya- mahā-darpa-dalanāya ॥ 30 ॥

ताटकान्तकाय । वेदान्त-साराय । वेदात्मने । भव-रोगस्य-भेषजाय । दूषण-त्रि-शिरो-हन्त्रे । त्रि-मूर्तये । त्रि-गुणात्मकाय । त्रि-विक्रमाय । त्रि-लोकात्मने । पुण्य-चारित्र-कीर्तनाय ॥ ४० ॥

tāṭakāntakāya । vedānta-sārāya । vedātmane । bhava-rogasya-bheṣajāya । dūṣaṇa-tri-śiro-hantre । tri-mūrtaye । tri-guṇātmakāya । tri-vikramāya । tri-lokātmane । puṇya-cāritra-kīrtanāya ॥ 40 ॥

त्रि-लोक-रक्षकाय । धन्विने । दण्डकारण्य-पुण्य-कृते । अहल्या-शाप-शमनाय । पितृ-भक्ताय । वर-प्रदाय । जितेन्द्रियाय । जित-क्रोधाय । जिता-मित्राय । जगद्-गुरवे ॥ ५० ॥

tri-loka-rakṣakāya । dhanvine । daṇḍakāraṇya-puṇya-kṛte । ahalyā-śāpa-śamanāya । pitṛ-bhaktāya । vara-pradāya । jitendriyāya । jita-krodhāya । jitā-mitrāya । jagad-gurave ॥ 50 ॥

ऋक्ष-वानर-सङ्घातिने । चित्र-कूट-समाश्रयाय । जयन्त-त्राण-वरदाय । सुमित्रा-पुत्र-सेविताय । सर्व-देवादि-देवाय । मृत-वानर-जीवनाय । माया-मारीच-हन्त्रे । महा-देवाय । महा-भुजाय । सर्व-देव-स्तुताय ॥ ६० ॥

ṛkṣa-vānara-saṅghātine । citra-kūṭa-samāśrayāya । jayanta-trāṇa-varadāya । sumitrā-putra-sevitāya । sarva-devādi-devāya । mṛta-vānara-jīvanāya । māyā-mārīca-hantre । mahā-devāya । mahā-bhujāya । sarva-deva-stutāya ॥ 60 ॥

सरण्याय । ब्रह्मण्याय । मुनि-संस्तुताय । महा-योगिने । महोदराय । सुग्रीव्-एप्सित-राज्य-दाय । सर्व-पुण्याधिक-फलाय । स्मृत-सर्वाघ-नाशाय । आदि-पुरुषाय । परम-पुरुषाय ॥ ७० ॥

saraṇyāya । brahmaṇyāya । muni-saṁstutāya । mahā-yogine । mahodarāya । sugrīv-epsita-rājya-dāya । sarva-puṇyādhika-phalāya । smṛta-sarvāgha-nāśāya । ādi-puruṣāya । parama-puruṣāya ॥ 70 ॥

महा-पुरुषाय । पुण्योदयाय । दया-साराय । पुराण-पुरुषोत्तमाय । स्मित-वक्त्राय । मित-भाषिणे । पूर्व-भाषिणे । राघवाय । अनन्त-गुण-गम्भीराय । धीरोदात्त-गुणोत्तमाय ॥ ८० ॥

mahā-puruṣāya । puṇyodayāya । dayā-sārāya । purāṇa-puruṣottamāya । smita-vaktrāya । mita-bhāṣiṇe । pūrva-bhāṣiṇe । rāghavāya । ananta-guṇa-gambhīrāya । dhīrodātta-guṇottamāya ॥ 80 ॥

माया-मानुष-चारित्राय । महा-देवादि-पूजिताय । सेतु-कृते । जित-वाराशये । सर्व-तीर्थमयाय । हरये । श्यामाङ्गाय । सुन्दराय । शूराय । पीत-वाससे ॥ ९० ॥

māyā-mānuṣa-cāritrāya । mahā-devādi-pūjitāya । setu-kṛte । jita-vārāśaye । sarva-tīrthamayāya । haraye । śyāmāṅgāya । sundarāya । śūrāya । pīta-vāsase ॥ 90 ॥

धनुर्-धराय । सर्व-यज्ञाधिपाय । यज्वने । जरा-मरण-वर्जिताय । विभीषण-प्रतिष्ठात्रे । सर्वाप-गुण-वर्जिताय । परमात्मने । परब्रह्मणे । सच्चिद्-आनन्द-विग्रहाय । परस्मै-ज्योतिषे ॥ १०० ॥

dhanur-dharāya । sarva-yajñādhipāya । yajvane । jarā-maraṇa-varjitāya । vibhīṣaṇa-pratiṣṭhātre । sarvāpa-guṇa-varjitāya । paramātmane । para-brahmaṇe । sac-cid-ānanda-vigrahāya । parasmai-jyotiṣe ॥ 100 ॥

परस्मै धाम्ने । पराकाशाय । परात्पराय परेशाय पारगाय पाराय सर्व-देवात्मकाय ॐ परस्मै ब्रह्मणे नमः ॥ १०८

parasmai dhāmne । parākāśāya । parātparāya pareśāya pāragāya pārāya sarva-devātmakāya oṁ parasmai brahmaṇe namaḥ ॥ 108 ॥

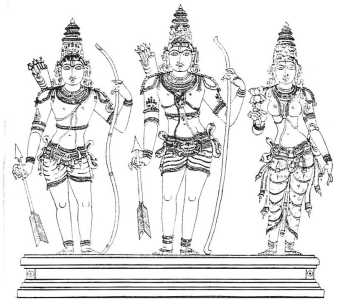

VĀMANA PŪJĀ VIDHIḤ

Sankalpaḥ — ॐ अद्य भाद्रपद मासे शुक्ल पक्षे द्वादस्यां शुभ तिथौ _____ गोत्रस्य, _____ धन धाण्य सुतान् विताऽतुल विभूति धर्म अर्थ काम मोक्ष — चतुर् वर्ग फल प्राप्ति पूर्वकं, विष्णु लोक प्राप्तिः कामनः सांग सायुध सपरिवार श्री विष्णु पूजनं तत् कथा श्रवणं च अहं करिष्ये ।

oṁ adya bhādrapada māse śukla pakṣe dvādasyāṁ śubha tithau _____ gotrasya, _____ dhana dhāṇya sutān vitā'tula vibhūti dharma artha kāma mokṣa — catur varga phala prāpti pūrvakaṁ, viṣṇu loka prāptiḥ kāmanaḥ sāṅga sāyudha saparivāra śrī viṣṇu pūjanaṁ tat kathā śravaṇaṁ ca ahaṁ kariṣye.

On this auspicious day, the twelfth day of the bright fortnight in the month of Bhadrapada, I, _____ of the _____ gotra, will perform worship of Lord Vishnu along with his weapons and family, and listen to his stories, with the desire to attain Vishnu's abode. May this worship bestow upon me wealth, grains, children, unparalleled prosperity, and the four goals of human life - dharma (righteousness), artha (wealth), kama (desires), and moksha (liberation).

Dhyānam

ह्रस्व पादं ह्रस्व कायं महा शिर समर्भकम् । पानि पादोदर कृषं ह्रस्व जङ्गोरु केसरम् ॥
मौन्ज्य मेखलया वीतं उपवित जिनोत्तरम् । जटिलं वामणं विप्रं माया माणवकं हरिम् ॥
अतसि पुष्प संकासं तिल कृष्णाजिनोपरि । कुरुक्षेत्रे प्रतिष्ठाप्य वामनं स्थापयाम्यहम् ॥
ब्रह्माण्डं उदरे यस्य महद्भूतैरधिष्ठितम् । मायावी वामनः श्रीसो समायातु जगत्-पतिः ॥

hṛasva pādaṁ hṛasva kāyaṁ mahā śira samarbhakam ।
pāni pādodara kṛṣaṁ hṛasva jaṅgoru kesaram ॥
maunjya mekhalayā vītaṁ upavita jinottaram ।
jaṭilaṁ vāmaṇaṁ vipraṁ māyā māṇavakaṁ harim ॥
atasi puṣpa saṁkāsaṁ tila kṛṣṇājinopari ।
kurukṣetre pratiṣṭhāpya vāmanaṁ sthāpayāmyaham ॥
brahmāṇḍaṁ udare yasya mahad bhūtair adhiṣṭhitam ।
māyāvī vāmanaḥ śrīso samāyātu jagat-patiḥ ॥

I mediate upon Vamana with short legs, short torso, a large head. Short arms, a small belly, strong thighs. Adorned with a darbha belt and a sacred thread. Wearing tangled hair and saffron robes adorned with a dark flower resembling a sesame seed on a black deerskin. May the Lord Hari, the bewildering brahmin, be pleased. I invoke and establish Vamana here in Kurukshetra, the field of action. May the enchanting Vamana, the Lord of the universe, who contains the vast cosmos within His belly, descend into this world.

ॐ साङ्गं सायुधं सपरिवारं भगवन् श्री वामण इह गच्छ इह तिष्ठ सुप्रतिष्ठो भव ॥
oṁ sāṅgaṁ sāyudhaṁ saparivāraṁ bhagavan śrī vāmaṇa iha gaccha iha tiṣṭha supratiṣṭho bhava ॥

इदं ध्यान पुष्पं श्रिवामनाय नमः । idaṁ dhyāna puṣpaṁ śrivāmanāya namaḥ ।

❖ *offer 16 upacāras.*

Aṅga pūjā

मत्स्याय नमः पादौ पूज्यामि!	matsyāya namaḥ - pādau pūjyāmi!
कुर्माय नमः कटिं पूज्यामि!	kurmāya namaḥ - kaṭiṁ pūjyāmi!
वाराहाय नमः जन्घे पूज्यामि!	vārāhāya namaḥ - janghe pūjyāmi!
नृसिंहाय नमः उरू पूज्यामि!	nṛsiṁhāya namaḥ - urū pūjyāmi!
वामनाय नमः कण्टं पूज्यामि!	vāmanāya namaḥ - kaṇṭaṁ pūjyāmi!
राम-द्वयाय नमः भुजौ पूज्यामि!	rāma-dvayāya namaḥ - bhujau pūjyāmi!

कृष्णाय नमः मुखं पूज्यामि!	kṛṣṇāya namaḥ - mukhaṁ pūjyāmi!
बौधाय नमः शिरा पूज्यामि!	baudhāya namaḥ - śirā pūjyāmi!
कल्किने नमः केशान् पूज्यामि!	kalkine namaḥ - keśān pūjyāmi!
वामनाय नमः सर्वांगानि पूज्यामि!	vāmanāya namaḥ - sarvāṅgāni pūjyāmi!

यज्ञेशाय । यज्ञ-पुरुषाय । अच्युताय । तीर्थ-पादाय । तीर्थ-श्रवाय । श्रवण मङ्गल नामधेयाय । कृधीशाय । भगवते । दीन-नाथाय । विश्वाय ॥ 10 ॥

yajñeśāya । yajña-puruṣāya । acyutāya । tīrtha-pādāya । tīrtha-śravāya । śravaṇa maṅgala nāmadheyāya । kṛdhīśāya । bhagavate । dīna-nāthāya । viśvāya ॥ 10 ॥

विश्वभवनाय । स्थिति-संयमाय । पुरुषाय । शक्ति-गुणाय । भूम्ने । स्वस्थाय शश्वद्-उपबृंहिताय । पूर्ण-बोध-व्यापादितात्मने । तमसे । हरये । देव-देवेशाय ॥ 20 ॥

viśvabhavanāya । sthiti-saṁyamāya । puruṣāya । śakti-guṇāya । bhūmne । svasthāya śaśvad-upabṛṁhitāya । pūrṇa-bodha-vyāpāditātmane । tamase । haraye । deva-deveśāya ॥ 20 ॥

सर्व-व्यापिने । जनार्दनाय । सत्त्वादि-गुण-भेदेन लोक-व्यापारकारिणे । बहु-रूपाय । अरूपाय । सर्वैकाद्भुत-रूपाय । निर्गुणाय । गुणात्मने । लोक-नाथाय । परम-ज्ञान-रूपिणे ॥ 30 ॥

sarva-vyāpine । janārdanāya । sattvādi-guṇa-bhedena loka-vyāpārakāriṇe । bahu-rūpāya । arūpāya । sarvaikādbhuta-rūpāya । nirguṇāya । guṇātmane । loka-nāthāya । parama-jñāna-rūpiṇe ॥ 30 ॥

सद्भक्त जन वात्सल्यशीलिने । मङ्गलात्मने । यस्यावतार-रूपाणि ह्यर्जयन्ति मुनीश्वराय । आदि-पुरुषाय । देवाय । इष्टार्थ-सिद्धये । जगद्धेतवे । मायिने । जगद्-रूपाय । जगत्पालाय ॥ 40 ॥

sad bhakta jana vātsalyaśīline । maṅgalātmane । yasyāvatāra-rūpāṇi hyarjayanti munīśvarāya । ādi-puruṣāya । devāya । iṣṭārtha-siddhaye । jagaddhetave । māyine । jagad-rūpāya । jagat-pālāya ॥ 40 ॥

पद्म-जाधवाय । शान्ताय । करुणार्णवाय । सङ्ग-वर्जिताय । सर्व-वन्दिताय । यज्ञेश्वराय । यज्ञ-भुजाय । यज्ञ-कर्मसु निष्ठिताय । यज्ञ-फलदाय । यज्ञ-कर्म-प्रबोधकाय ॥ 50 ॥

padma-jādhavāya । śāntāya । karuṇārṇavāya । saṅga-varjitāya । sarva-vanditāya । yajñeśvarāya । yajña-bhujāya । yajña-karmasu niṣṭhitāya । yajña-phaladāya । yajña-karma-prabodhakāya ॥ 50 ॥

प्राप्तवान्-परमं धामाय । लोक-साक्षिणे । सर्व-नायकाय । हृत्पद्म-निलयाय । ज्ञान-साक्षिणे ॥

prāptavān-paramaṁ dhāmāya । loka-sākṣiṇe । sarva-nāyakāya । hṛt-padma-nilayāya । jñāna-sākṣiṇe ॥ 55 ॥

❖ dhūpa + dīpa + naivedyam.

Puṣpāñjali

ॐ नमो वामन रूपाय नमस्तेऽस्तु त्रिविक्रम । नमस्ते बलि बन्धनाय वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥
oṁ namo vāmana rūpāya namaste'stu trivikrama ।
namaste bali bandhanāya vāsudeva namo’stu te ॥

"Om, I bow to the form of Vamana, salutations to you, O Trivikrama (another name for Lord Vamana)! Salutations to you, the one who bound Bali! O Vasudeva, my salutations to you."

HOMA

- *homa is performed using the following Vedic mantra;*

ॐ इ॒दं विष्णु॒र्विच॑क्रमे त्रे॒धा नि॑द॑धे प॒दम् । समू॑ढमस्य पागुँ सु॒रे स्वाहा॑ ॥
oṁ i̱daṁ viṣṇu̱r vica̍krame tre̱dha nida̍dhe pa̱dam ।
samū̍ḍham asya pāgmaँ su̱re svāhā̍ ॥

Through all this world strode Vishnu; thrice His foot he planted, and the whole was gathered in His footstep's dust.

- *Visarjanam*
- *The following morning take bath*
- *perform 5 upacara puja*
- *offer puṣpānjali with the following mantra;*

नमो नमस्ते गोविन्द बुध श्रवण संज्ञकः । अघौघ संक्षयं कृत्वा सर्व सौख्य करो भव ॥
namo namaste govinda budha śravaṇa saṁjñakaḥ ।
aghaugha saṁkṣayaṁ kṛtvā sarva saukhya karo bhava ॥

Salutations, salutations to Govinda, the one associated with the planet Mercury (Budha) and the asterism of Shravana. Eliminating all sins and afflictions, may he bring forth all happiness.

यान्तु देवगनाः सर्वे पूजां आदाय मामकिम् । इष्ट काम प्रसिध्यर्थं पुनर् आगमनाय च ॥
yāntu devaganāḥ sarve pūjāṁ ādāya māmakim ।
iṣṭa kāma prasidhyarthaṁ punar āgamanāya ca ॥

Let all the celestial beings go, tasking the essence of the offerings for me. For the fulfillment of desired wishes and for their return.

ॐ भूर्भुवस्सुवः सांगं सायुधं सपरिवारं भगवन् श्री वामन पुजितोऽसि प्रसीद क्षमस्व स्वस्थानं गच्छ !
oṁ bhūr bhuvas suvaḥ sāṅgaṁ sāyudhaṁ saparivāraṁ bhagavan śrī vāmana pujito'si prasīda kṣamasva svasthānaṁ gaccha !

Dakṣina dānam

अद्य कृतत् एतत् श्री वामन पूजनं तत्कथा श्रवण कर्म प्रतिष्ट अर्थं एतावद् द्रव्य मूल्यक हिरण्यं अग्नि दैवतं यथा _____गोत्राय, _____ नाम ब्रह्मणाय दक्षिणं अहं संप्रददे ॥

adya kṛtat etat śrī vāmana pūjanaṁ tat kathā śravaṇa karma pratiṣṭha arthaṁ etāvad dravya mūlyaka hiraṇyaṁ agni daivataṁ yathā _____gotrāya, ____ nāma brahmaṇāya dakṣiṇaṁ ahaṁ saṁpradade ॥

"Today, having performed this worship of Lord Vamana and listened to His stories, for the purpose of confirming this ritual, I now offer this amount of wealth (in the form of gold) to the deity of fire as a donation to the Brahmin of _____ gotra (lineage), by the name of _____. I present this offering as the prescribed offering (dakshina)."

DHANVANTARI PŪJĀ VIDHIḤ

Sankalpaḥ — ॐ गोविन्द गोविन्द गोविन्द, श्रीमद् भगवतो .....अस्यां शुभ तिथौः—
oṁ govinda govinda govinda, śrīmad bhagavato ..... asyāṁ śubha tithau:—

Institutional

अस्मिन् विद्यालये स्थितानां सकल जनानां अध्यापकानां, विद्यार्थिनां, अस्माकं ससुहृदां, सकुटुम्बानाम् अस्मिन् लोके स्थितानां सकल भूतानां क्षेम स्थैर्य विजय आयुर् आरोग्य ऐश्वर्य सहयोग सङ्गथन अभिवृध्येर्थं समस्त रोग परिहार द्वारा, मनश्-शान्ति प्राप्त्यर्थं, शरीर-धृड-गात्रता सिद्ध्यर्थं, धर्म अर्थ काम मोक्ष चतुर् विध फल पुरुष अर्थ सिद्ध्यर्थं श्रीमद् धन्वन्तरिम् उद्दिष्य श्री धन्वन्तरि प्रीत्यर्थं पुराणोक्त प्रकारेण श्री धन्वन्तरि पूजां [वृत होमादिकं] अहं करिष्ये ॥

asmin vidyālaye sthitānāṁ sakala janānāṁ adhyāpakānāṁ, vidyārthināṁ, asmākaṁ sasuhradāṁ, sakuṭumbānām asmin loke sthitānāṁ sakala bhūtānāṁ kṣema sthairya vijaya āyur ārogya aiśvarya sahayoga saṅgathana abhivṛdhyerthaṁ samasta roga parihāra dvārā, manaś-śānti prāptyarthaṁ, śarīra-dhṛḍa-gātratā siddhyarthaṁ, dharma artha kāma mokṣa catur vidha phala puruṣa artha siddhyarthaṁ śrīmad dhanvantarim uddiṣya śrī dhanvantari prītyarthaṁ purāṇokta prakāreṇa śrī dhanvantari pūjāṁ [vṛata homādikaṁ] ahaṁ kariṣye ॥

In this school, for the well-being, stability, victory, longevity, health, prosperity, and support of all the teachers, students, our well-wishers, and all families residing in this communitty, and for the overall enhancement through the elimination of all diseases, attainment of mental peace, strength and firmness of the body, and for the accomplishment of the four goals of life – righteousness, wealth, pleasure, and liberation – I shall perform the worship [including rituals like Vrata and Homa] of Lord Dhanvantari in the manner described in the Puranas, with the aim of pleasing Lord Dhanvantari.

Personal

पूर्व उक्त गुण विशेषण विसिष्टायाम् अस्यां शुभ तिथौ _____ नक्षत्रे जातायाः (F) जातस्य (M) _____ नामधेय अप-मृत्यु दोष परिहारार्थं सर्व अरिष्ठ शान्त्यर्थं सर्व अभिष्ठ सिद्ध्यर्थं सर्व रोग परिहार द्वार श्री धन्वन्तरि प्रसाद सिद्ध्यर्थं श्री धन्वन्तरि पूजां करिष्ये ॥

pūrva ukta guṇa viśeṣaṇa visiṣṭāyām asyāṁ śubha tithau _____ nakṣatre jātāyāḥ (f) jātasya (m) _____ nāmadheya apa-mṛtyu doṣa parihārārthaṁ sarva ariṣṭha śāntyarthaṁ sarva abhiṣṭha siddhyarthaṁ sarva roga parihāra dvāra śrī dhanvantari prasāda siddhyarthaṁ śrī dhanvantari pūjāṁ kariṣye ॥

In the auspicious moment of the aforementioned special qualities, for _____born under the constellation _____ (fill in the specific Nakshatra) this ceremony is performed for the alleviation of untimely death doshas, for the pacification of all negativity, for the accomplishment of all desired objectives, and for the remedy of all diseases. To seek the blessings of Lord Dhanvantari, I shall perform the worship of Lord Dhanvantari for the attainment of his grace.

Dhyāna śloka

शङ्खं चक्रं जलौकं दधद् अमृत घटं चारु दोर्भिस् छतुर्भिः ।
सूक्ष्म स्वछ्हन् हृदयंशुक परिविलसन् मौलिं अम्भोज नेत्रं ॥
कालं भोदोज्-ज्वलाङ्गं कटि तट विलसच् चारु पिताम्बराड्यम् ।
वन्दे धन्वन्तरिं तं निखिल गद वन प्रौड दावाग्नि नीलाम् ॥

śaṅkhaṁ cakraṁ jalaukaṁ dadhad amṛta ghaṭaṁ cāru dorbhis chaturbhiḥ ।
sūkṣma svachhan hṛdayaṁśuka parivilasan mauliṁ ambhoja netraṁ ॥
kālaṁ bhodoj-jvalāṅgaṁ kaṭi taṭa vilasac cāru pitāmbarāḍyam ।
vande dhanvantariṁ taṁ nikhila gada vana prauḍa dāvāgni nīlām

Salutations to Dhanvantari, who holds with his four arms a conch (success), a wheel or disk of energy (freedom), a leech (purity) and a pot celestial ambrosia (happy, long and fulfilled life), in whose heart shines a very subtle, clear, gentle and pleasing blaze of light, this light also shines all around his head and lotus eyes, who by his mere play destroys all diseases like a mighty forest fire.

dhyānam

चतुर्भुजं पीत वस्त्रं सर्वालङ्कार शोभितम् । ध्यायेद् धन्वन्तरिं देवं सुरा-सुर नमस्कृतम् ॥

catur bhujaṁ pīta vastraṁ sarvālaṅkāra śobhitam ।
dhyāyed dhanvantariṁ devaṁ surā-sura namas-kṛtam ॥

I meditate on Lord Dhanvantari, the four-armed deity dressed in yellow garments, adorned with all ornaments, and revered by both gods and demons.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - ध्यायामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - dhyāyāmi

āvāhanam

सर्व लोक परित्राण दीक्षा-दीक्षितं अव्ययम् । आवाहयामि लोकेशं पीयूषाञ्चित हस्तकम् ॥

sarva loka paritrāṇa dīkṣā-dīkṣitaṁ avyayam ।
āvāhayāmi lokeśaṁ pīyūṣāñcita hastakam ॥

I invoke the Lord of the world, the imperishable one, consecrated for the protection of all realms, holding nectar in his hand.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - आवाहयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - āvāhayāmi

āsana

विविध रत्न खचितं कार्त स्वर विनिर्मितम् । गृहाणेदं महा स्वामिन् आसनं मृदुलं शुभम् ॥

vividha ratna khacitaṁ kārta svara vinirmitam ।
gṛhāṇedaṁ mahā svāmin āsanaṁ mṛḍulaṁ śubham ॥

O great master, please accept this soft and auspicious seat, studded with various gems and made of gold.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - आसनं समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - āsanaṁ samarpayāmi

pādyam

गङ्गादि सर्व तीर्थेभ्यो मयानीतं शुभोदकम् । तोयं एतत् सुख स्पर्शं पाद्यार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥

gaṅgādi sarva tīrthebhyo mayānītaṁ śubhodakam ।
toyaṁ etat sukha sparśaṁ pādyārthaṁ pratigṛhyatām ॥

Please accept this water for washing your feet, brought by me from all holy rivers like the Ganges, which is pleasant to touch.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - पाद्यं समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - pādyaṁ samarpayāmi

arghyam

अर्घ्यं च फल संयुक्तं गन्ध पुष्पाक्षतैर् युतम् । अनाथ नाथ सर्वज्ञ गृहाण करूणा निधे ॥

arghyaṁ ca phala saṁyuktaṁ gandha puṣpākṣatair yutam ।
anātha nātha sarvajña gṛahāṇa karūṇā nidhe ॥

O Lord of the helpless, omniscient one, repository of compassion, please accept this offering (arghya) mixed with fruits, fragrances, flowers, and rice grains.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - अर्घ्यं समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - arghyaṁ samarpayāmi

ācamaniyam

मन्दाकिन्याः समानीतं सुवर्ण कलशे स्थितम् । आचम्यतां महादेव सुगन्धि विमलं जलम् ॥

mandākinyāḥ samānītaṁ suvarṇa kalaśe sthitam ।
ācamyatāṁ mahādeva sugandhi vimalaṁ jalam ॥

O great god, please sip this fragrant and pure water, brought from the celestial Ganges and placed in a golden vessel.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - आचमनियं ।

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - ācamaniyaṁ ।

snānam

गङ्गा सरस्वतीर् एवा कावेरीभ्यः समाहृतम् । तोयं एतत् सुख स्पर्शं स्नानार्थं प्रतिगृह्येताम् ॥

gaṅgā sarasvatīr evā kāverībhyaḥ samāhṛtam ।
toyaṁ etat sukha sparśaṁ snānārthaṁ pratigṛhyetām ॥

Please accept this water for bathing, which is pleasant to touch, collected from the Ganges, Saraswati, and Kaveri rivers.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - स्नानं समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - snānaṁ samarpayāmi

vastram

वस्त्रं च सोम देवत्यं लज्ज यास्तु निवारणं । देह अलङ्कारनं देव गृहाण पीताम्बरम् ॥

vastraṁ ca soma devatyaṁ lajja yāstu nivāraṇaṁ ।
deha alaṅkāranaṁ deva gṛhāṇa pītāmbaram ॥

O god, please accept this yellow garment, associated with the moon god, which removes shame and adorns the body.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - वस्त्र समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - vastra samarpayāmi

alaṅkāram

किरीट हार केयूर कुण्डलं कवचं तथा । भूषनानि गृहाणेश मया भक्त्या समर्पितम् ॥

kirīṭa hāra keyūra kuṇḍalaṁ kavacaṁ tathā ।
bhūṣanāni gṛhāṇeśa mayā bhaktyā samarpitam ॥

O Lord, please accept these ornaments offered by me with devotion: a crown, necklace, armlets, earrings, and armor.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - अलङ्कारं ओ ।

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - alaṅkāraṁ o ।

gandham

कस्तूरी कुंकुमैर् युक्तं घण सार विमिश्रितम् । मलयाचल संभूतं चन्दनं प्रतिगृह्येताम् ॥

kastūrī kuṁkumair yuktaṁ ghaṇa sāra vimiśritam ।
malayācala saṁbhūtaṁ candanaṁ pratigṛhyetām ॥

Please accept this sandalwood paste mixed with musk, saffron, and camphor, originating from the Malaya mountains.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - गन्धं समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - gandhaṁ samarpayāmi

akṣatām

शालेयान् चन्द्र वर्णाभान् हरिद्रा राग रञ्जितान् । अक्षतांश्च गृहाणेश अक्षत फलदो भव ॥

śāleyān candra varṇābhān haridrā rāga rañjitān ।
akṣatāṁś ca gṛhāṇeśa akṣata phalado bhava ॥

O Lord, please accept these unbroken rice grains, white as the moon and colored with turmeric. May you grant unbroken success.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - अक्षतां समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - akṣatāṁ samarpayāmi

puṣpam

मालादिनि सुगन्धीनि मालत्यादिनि वै प्रभो । मया हृतानि पूजार्थं पुष्पानि प्रतिगृह्येताम् ॥

mālādini sugandhīni mālatyādini vai prabho ।
mayā hṛtāni pūjārthaṁ puṣpāni pratigṛhyetām ॥

O Lord, please accept these fragrant flowers like jasmine and others, which I have brought for worship

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - पुष्पं समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - puṣpaṁ samarpayāmi

aṅga pūjā

केशवाय नमः - पादौ पूजयामि keśavāya namaḥ - pādau pūjayāmi
नारायणाय नमः - जानुनि पुजयामि nārāyaṇāya namaḥ - jānuni pujayāmi
माधवाय नमः - जङ्घे पुजयामि mādhavāya namaḥ - jaṅghe pujayāmi
गोविन्दाय नमः - उरू पुजयामि govindāya namaḥ - urū pujayāmi
विष्णवे नमः - कटिं पुजयामि viṣṇave namaḥ - kaṭiṁ pujayāmi
मधुसूदनाय नमः - नाभिं पुजयामि madhusūdanāya namaḥ - nābhiṁ pujayāmi
त्रिविक्रमाय नमः - पृष्ठं पुजयामि trivikramāya namaḥ - pṛṣṭhaṁ pujayāmi
वामनाय नमः - उदरं पुजयामि vāmanāya namaḥ - udaraṁ pujayāmi
श्रीधराय नमः - कण्ठं पुजयामि śrīdharāya namaḥ - kaṇṭhaṁ pujayāmi
हृषिकेशाय नमः - हस्तान् पुजयामि hṛṣikeśāya namaḥ - hastān pujayāmi
पद्मनाभाय नमः - मुखं पुजयामि padmanābhāya namaḥ - mukhaṁ pujayāmi
दामोदराय नमः - नेत्रे पुजयामि dāmodarāya namaḥ - netre pujayāmi
धन्वन्तरये नमः - श्रोत्रे पुजयामि dhanvantaraye namaḥ - śrotre pujayāmi
पीयूष कलश हस्ताय - ललाटं पुजयामि pīyūṣa kalaśa hastāya - lalāṭaṁ pujayāmi
आयुर्वेद स्वरूपाय - सिरशे पुजयामि āyurveda svarūpāya - siraśe pujayāmi
सर्व रोग हराय नमः - सर्वाङ्गाणि पुजयामि
sarva roga harāya namaḥ- sarvāṅgāṇi pujayāmi

patra pūjā

अनन्ताय नमः - तुलसि पत्रम् anantāya namaḥ - tulasi patram
समुद्र मथनोद्भवाय - सुमना पत्रम् samudra mathanodbhavāya - sumanā patram
मन्दरोधराय - मन्दार पत्रम् mandarodharāya - mandāra patram
वीभत्स्याय नमः - बिल्व पत्रम् vībhatsyāya namaḥ - bilva patram
विष्णवे नमः - विष्णु क्रान्त पत्रम् viṣṇave namaḥ - viṣṇu krānta patram
जिष्णवे नमः - जाजी पत्रम् jiṣṇnave namaḥ - jājī patram
देवदेवाय नमः - देवदारू पत्रम् devadevāya namaḥ - devadārū patram
मङ्गलाय नमः - मरुग् पत्रम् maṅgalāya namaḥ - marug patram
दैत्य दमनाय नमः - दमन पत्रम् daitya damanāya namaḥ - damana patram
वटवे नमः - वट पत्रम् vaṭave namaḥ - vaṭa patram
अश्वत्थाय नमः - अश्वत्थ पत्रम् aśvatthāya namaḥ - aśvattha patram
रम्भा नर्तन लालसाय - रम्भा पत्रम् rambhā nartana lālasāya - rambhā patram
भीमाय नमः - भूर्ज पत्रम् bhīmāya namaḥ - bhūrja patram
अव्ययाय नमः - अपमार्ग पत्रम् avyayāya namaḥ - apamārga patram
सकल मुनीध्याय - सकल पत्रानि समर्पयामि। sakala munīdhyāya - sakala patrāni samarpayāmi.

puṣpa pūjā

पद्मनाभाय नमः - पद्म पुष्पम् padmanābhāya namaḥ - padma puṣpam
यज्ञ पुरुषाय नमः - यूथिका पुष्पम् yajña puruṣāya namaḥ - yūthikā puṣpam
वेदागमन पारगाय - पातली पुष्पम् vedāgamana pāragāya - pātalī puṣpam
कमनीयाय नमः - करवीर पुष्पम् kamanīyāya namaḥ - karavīra puṣpam
महनीयाय नमः - मल्लिका पुष्पम् mahanīyāya namaḥ - mallikā puṣpam

चन्द्रादित्य नयनाय - चंपक पुष्पम् candrāditya nayanāya - caṁpaka puṣpam
जाढ्या-पहारकाय - जाजी पुष्पम् jāḍhyā-pahārakāya - jājī puṣpam
केतवे नमः - केटकी पुष्पम् ketave namaḥ - keṭakī puṣpam
पारिजात मृडु पदाय - पारिजात पुष्पम् pārijāta mṛḍu padāya - pārijāta puṣpam
मन्दाराद्रि निकेतनाय - मन्दार पुष्पम्। mandārādri niketanāya - mandāra puṣpam.
पुण्य पुरुषाय नमः - पुन्नाग पुष्पम् puṇya puruṣāya namaḥ - punnāga puṣpam
सकलागम स्तुताय - सकल पुष्पाणि समर्पयामि।
sakalāgama stutāya - sakala puṣpāṇi samarpayāmi.

Dhanvantari aṣṭhottara śata-nāmavalliḥ

ॐ धन्वन्तरये नमः । धर्म-ध्वजाय । धरा-वल्लभाय । धीराय । धिषण-वन्द्याय । धर्मिकाय । धर्म नियामकाय । धर्म रूपाय । धीरोदात्त गुणोज्वलाय ॥१० ॥
oṁ dhanvantaraye namaḥ | dharma-dhvajāya | dharā-vallabhāya | dhīrāya | dhiṣaṇa-vandyāya | dharmikāya | dharma niyāmakāya | dharma rūpāya | dhīrodātta guṇojvalāya ॥10 ॥

धर्म-विदे । धरा-धारिणे । धात्रे । धातृ गर्व-भिदे । धात्रे-डिताय । धराधर-रूपाय । धार्मिक प्रियाय । धार्मिक वन्द्याय । धार्मिक जन-ध्याताय । धनदादि समर्चिताय ॥ २० ॥
dharma-vide | dharā-dhāriṇe | dhātre | dhātṛ garva-bhide | dhātre-ḍitāya | dharādhara-rūpāya | dhārmika priyāya | dhārmika vandyāya | dhārmika jana-dhyātāya | dhanadādi samarcitāya ॥ 20

धनञ्जय रूपाय । धनञ्जय वन्द्याय । धनञ्जय सारथये । धिषण रूपाय । धिषण पूज्याय । धिषणाग्रज सेव्याय । धिषणाधिपाय । धिषण्-आदायकाय । धार्मिक शिखामणये । धी-प्रदाय ॥ ३० ॥
dhanañjaya rūpāya | dhanañjaya vandyāya | dhanañjaya sārathaye | dhiṣaṇa rūpāya | dhiṣaṇa pūjyāya | dhiṣaṇāgraja sevyāya | dhiṣaṇādhipāya | dhiṣaṇ-ādāyakāya | dhārmika śikhāmaṇaye | dhī-pradāya ॥ 30 ॥

धी-रुपाय । ध्यान गम्याय । ध्यान ध्यात्रे । ध्यातृ-ध्येय पदाम्बुजाय । धी-स्वरूपिणे । धीर सम्पूज्याय । धीर समर्चिताय । धीर शिखामणये । धुरं धराय । धूप धूपित विग्रहाय ॥ ४० ॥
dhī-rupāya | dhyāna gamyāya | dhyāna dhyātre | dhyātṛ-dhyeya padāmbujāya | dhī-svarūpiṇe | dhīra sampūjyāya | dhīra samarcitāya | dhīra śikhāmaṇaye | dhuraṁ dharāya | dhūpa dhūpita vigrahāya ॥ 40 ॥

धूप दीपादि पूजा प्रियाय । धूमादि मार्ग दर्शकाय । धृष्ट संमर्दनाय । धृष्टद्युम्नाय । धृष्ठद्युम्न स्तुताय । धेनुकासुर सूदनाय । धेनु व्रज रक्षकाय । धेनुकासुर वर-प्रदाय । धैर्याय । धैर्य-वताम् अग्रणये ॥ ५० ॥
dhūpa dīpādi pūjā priyāya | dhūmādi mārga darśakāya | dhṛṣṭa saṁmardanāya | dhṛṣṭadyumnāya | dhṛṣṭhadyumna stutāya | dhenukāsura sūdanāya | dhenu vraja rakṣakāya | dhenukāsura vara-pradāya | dhairyāya | dhairya-vatām agraṇaye ॥ 50

धैर्य-वतां धैर्य-दाय । धैर्य-स्थिरकाय । धीयाम्-पतये । धौम्याय । धौम्येडित पदाय । धौम्यादि मुनिस्तुताय । धर्म मर्ग विघ्न सूदनाय ॥ ६० ॥
dhairya-vatāṁ dhairya-dāya | dhairya-sthirakāya | dhīyām-pataye | dhaumyāya | dhaumyeḍita padāya | dhaumyādi munistutāya | dharma marga vighna sūdanāya ॥ 60 ॥

धर्म राज्ञै । धर्म मार्ग परैक वन्द्याय । धाम त्रय मन्दिराय । धनुर्-वातादि रोगघ्नाय । धूत सर्वाद्य वृन्दाय । धारणा रूपाय । धारणा मार्ग दर्शकाय । ध्यान मार्ग तत्पराय । ध्यान मार्गैक लभ्याय । ध्यान मात्र सुलभाय ॥ ७० ॥

dharma rājñai | dharma mārga paraika vandyāya | dhāma traya mandirāya | dhanur-vātādi rogaghnāya | dhūta sarvādya vṛndāya | dhāraṇā rūpāya | dhāraṇā mārga darśakāya | dhyāna mārga tatparāya | dhyāna mārgaika labhyāya | dhyāna mātra sulabhāya ॥ 70 ॥

ध्यातृ-पाप-हराय । ध्यातृ ताप त्रय हराय । धन धान्य प्रदाय । धन धान्य मत्त सूदनाय । धूम-केतु वर प्रदाय । धर्माध्य-क्षाय । धेनु रक्षाधुरीणाय । धरणी रक्षण धुरीणाय । धृत मोहिनी रूपाय । धीर समर्चिताय ॥ ८० ॥

dhyātṛ-pāpa-harāya | dhyātṛ tāpa traya harāya | dhana dhānya pradāya | dhana dhānya matta sūdanāya | dhūma-ketu vara pradāya | dharmādhya-kṣāya | dhenu rakṣādhurīṇāya | dharaṇī rakṣaṇa dhurīṇāya | dhṛta mohinī rūpāya | dhīra samarcitāya || 80 ||

धृताश्विनी वोदा सरूपाय । धर्माभिवृद्धि कर्त्रे । धर्म गोप्त्रे धर्म बान्धवाय । धर्म हेतवे । धार्मिक व्रज रक्षा धुरीणाय । धनञ्जयादि वर प्रदाय । धनञ्जय सेवा तुष्टाय । धनञ्जय सहाय्य कृते । धनञ्जय स्तोत्र पात्राय ॥ ९० ॥

dhṛtāśvinī vodā sarūpāya | dharmābhivṛddhi kartre | dharma goptre dharma bāndhavāya | dharma hetave | dhārmika vraja rakṣā dhurīṇāya | dhanañjayādi vara pradāya | dhanañjaya sevā tuṣṭāya | dhanañjaya sahāyya kṛte | dhanañjaya stotra pātrāya || 90 ||

धनञ्जय गर्व हर्त्रे । धनञ्जय स्तुति हर्षिताय । धनञ्जय वियोग खिन्नाय । धनञ्जय गीतोपदेश कृते । धर्माधर्म विचार परायणाय । धर्म साक्षिणे । धर्म नियामकाय । धर्म धुरन्धराय । धन दृप्त जन दूरगाय । धर्म पालकाय ॥ १०० ॥

dhanañjaya garva hartre | dhanañjaya stuti harṣitāya | dhanañjaya viyoga khinnāya | dhanañjaya gītopadeśa kṛte | dharmādharma vicāra parāyaṇāya | dharma sākṣiṇe | dharma niyāmakāya | dharma dhurandharāya | dhana dṛpta jana dūragāya | dharma pālakāya || 100 ||

धर्म मार्गोपदेश कृद्वन्द्याय । धर्म तनय वन्द्याय । धर्म रूप विदुर वन्द्याय । धर्म-तनय स्तुत्याय । धी धृति स्मृति प्रदाय । धर्म-तनय संसेव्याय । धिक्कृत महारोगार्णवाय । धारा मृत हस्ताय ॥ १०८ ॥ धृतामृत कलश कराय श्रीमद् धन्वन्तरये नमः ॥

dharma mārgopadeśa kṛdvandyāya | dharma tanaya vandyāya | dharma rūpa vidura vandyāya | dharma-tanaya stutyāya | dhī dhṛti smṛti pradāya | dharma-tanaya saṁsevyāya | dhikkṛta mahārogārṇavāya | dhārā mṛta hastāya || 108 || dhṛtāmṛta kalaśa karāya śrīmad dhanvantaraye namaḥ ||

dhūpam

धूपं सुगन्धं उद्भूतं देव दारु विमिश्रीतम् । कपिलाज्येन संयुक्तं आघ्रेयं प्रतिगृह्यताम् ॥
dhūpaṁ sugandhaṁ udbhūtaṁ deva dāru vimiśrītam |
kapilājyena saṁyuktaṁ āghreyaṁ pratigṛhyatām ||

Please accept this fragrant incense mixed with sacred wood and cow's ghee, offered for your pleasure.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - धूपम् आघ्रापयामि
oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - dhūpam āghrāpayāmi

dīpam

साज्यं च वर्ति संयुक्तं वह्निना योजितं मया । दीपं गृहान देवेश लक्ष्मी बन्ध्नमोऽस्तुते ॥
sājyaṁ ca varti saṁyuktaṁ vahninā yojitaṁ mayā |
dīpaṁ gṛhāna deveśa lakṣmī bandhnamo’stute ||

O Lord of gods, please accept this lamp with its wick and ghee, lit by me with fire. May it bring prosperity.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - दीपं दर्शयामि
oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - dīpaṁ darśayāmi

naivedyam

अन्नं चतुर्विधं स्वादु रसैः षड्भिः समन्वितम् । भक्ष्य भोज्यादि संयुक्तं नैवेद्यं प्रतिगृह्यताम्
annaṁ catur vidhaṁ svādu rasaiḥ ṣaḍbhiḥ samanvitam |
bhakṣya bhojyādi saṁyuktaṁ naivedyaṁ pratigṛhyatām

Please accept this food offering of four kinds, endowed with six tastes, along with various delicacies to eat and enjoy.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - नैवेद्य नैवेदयामि

मध्ये पानियं समर्पयामि । उत्तर पोषनं समर्पयामि । हस्त प्रक्षालनं, पाद प्रक्षालनं समर्पयामि । पुनर् आचमनं सम्पर्पयामि ॥

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - naivedya naivedayāmi
madhye pāniyaṁ samarpayāmi । uttara poṣanaṁ samarpayāmi ।
hasta prakṣālanaṁ, pāda prakṣālanaṁ samarpayāmi ।
punar ācamanaṁ samparpayāmi ॥

tāmbūlam

एला लवङ्ग कर्पूर क्रमुकादि समन्वितम् । ताम्बूल दल संउक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् ॥

elā lavaṅga karpūra kramukādi samanvitam ।
tāmbūla dala saṁuktaṁ tāmbūlaṁ pratigṛhyatām ॥

Please accept this betel offering prepared with cardamom, cloves, camphor, areca nut and betel leaves.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - ताम्बूलं समर्पयामि ॥ ॐ धं धन्वन्तरये नमः - सुवर्ण पुष्पं समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - tāmbūlaṁ samarpayāmi ॥
oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - suvarṇa puṣpaṁ samarpayāmi

prārthana

बुद्धिं शक्तिं तथोत्साहं आयुरारोग्यं एव च । देहान्ते तव सायुज्यं देहि धन्वन्तरे मम ॥

buddhiṁ śaktiṁ tathotsāhaṁ āyur ārogyaṁ eva ca ।
dehānte tava sāyujyaṁ dehi dhanvantare mama ॥

O Dhanvantari, grant me intelligence, strength, enthusiasm, long life, good health, and union with you at the end of this life.

नमस्ते भगवन् भूयो नमस्ते धरणी-धर । नमस्ते देव-देवेश नमस्ते भक्त-वत्सल ॥

namaste bhagavan bhūyo namaste dharaṇī-dhara ।
namaste deva-deveśa namaste bhakta-vatsala ॥

Salutations to you, O Lord, again and again. Salutations to you, O Supporter of the Earth. Salutations to you, O God of gods. Salutations to you, O Lover of devotees.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - इति मानसा अभिष्ट प्रार्थनां करोमि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - iti mānasā abhiṣṭa prārthanāṁ karomi

mantra puṣpam

देवं सहस्र-शीर्शं च विश्व संभुवम् । विश्व शान्ति प्रदातारं मन्त्र पुष्पं गृहाण भो ॥

devaṁ sahasra-śīrśaṁ ca viśva saṁbhuvam ।
viśva śānti pradātāraṁ mantra puṣpaṁ gṛhāṇa bho ॥

O God with a thousand heads, creator of the universe, bestower of universal peace, please accept this offering of mantras as flowers.

ॐ धं धन्वन्तरये नमः - इति मन्त्र पुष्पं समर्पयामि

oṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ - iti mantra puṣpaṁ samarpayāmi

pradakṣiṇam

यानि कानि च पापानि जन्मान्तर कृतानि च । तानि तानि प्रनश्यन्ति प्रदक्षिन पदे पदे ॥

yāni kāni ca pāpāni janmāntara kṛtāni ca ।
tāni tāni pranaśyanti pradakṣina pade pade ॥

Whatever sins have been committed in this or previous births, may they be destroyed with each step of circumambulation.

आवाहनं न जानामि न जानामि तव अर्चनं । विसर्जनं न जानामि क्षम्यतां परमेश्वर ॥

āvāhanaṁ na jānāmi na jānāmi tava arcanaṁ ।
visarjanaṁ na jānāmi kṣamyatāṁ parameśvara ॥

I do not know how to invoke you, worship you, or bid you farewell. Please forgive me, O Supreme Lord.

अपराध सहस्राणि कृइयते ऽहर्निषं मया । दासोऽहं इति मां मत्वा क्षमस्व परमेश्वर ॥

aparādha sahasrāṇi kṛiyate 'har-niṣaṁ mayā ।
dāso'haṁ iti māṁ matvā kṣamasva parameśvara ॥

Thousands of offenses I commit day and night. Considering me your servant, please forgive me, O Supreme Lord.

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि । पुत्रान् देहि धनं देहि स्वास्थ्यं च देहि मे सदा ॥

rūpaṁ dehi jayaṁ dehi yaśo dehi dviṣo jahi ।
putrān dehi dhanaṁ dehi svāsthyaṁ ca dehi me sadā ॥

Grant me beauty, victory, fame, and destroy my enemies. Grant me children, wealth, and good health always.

उपायन दानं छत्र चामर व्यजन दर्पन नृत्य गीत वाद्य अन्दोलिकादि समस्त राजोपचारान् समर्पयामि ॥

upāyana dānaṁ chatra cāmara vyajana darpana nṛtya gīta vādya andolikādi samasta rājopacārān samarpayāmi ॥

I offer you all the royal honors - gifts, umbrella, fan, mirror, dance, music, palanquin and other regal services.

Dhanvantari stotram

क्षीरोद मथनोद्भूतं दिव्य गन्धानुलेपितम् । सुधा कलश-हस्तं तं वन्दे धन्वन्तरिं हरिम् ॥ १ ॥

kṣīroda mathanodbhūtaṁ divya gandhānulepitam ।
sudhā kalaśa-hastaṁ taṁ vande dhanvantariṁ harim ॥ 1 ॥

I worship Lord Dhanvantari, the divine incarnation emerged from the churning of the milk ocean, adorned with heavenly fragrance, holding the pot of nectar in his hand. I bow down to Lord Hari, the one who possesses the shining splendor and dispels darkness.

नमो लोक-त्रयाध्यक्ष तेजसा जित-भास्कर । नमो विष्णो नमो जिष्णो नमस्ते कैटभार्दन ॥ २ ॥

namo loka-trayādhyakṣa tejasā jita-bhāskara ।
namo viṣṇo namo jiṣṇo namaste kaiṭabhārdana ॥ 2 ॥

Salutations to the Lord who presides over the three realms, whose radiance conquers the brilliance of the sun. Salutations to Lord Vishnu, the conqueror of enemies, and salutations to you, O annihilator of the demon Kaitabha.

नमो सर्ग क्रिया कर्त्रे जगत्-पालये नमः । नमस्स्मृतार्त्ति नाशाय नमः पुष्कर-मालिने ॥ ३ ॥

namo sarga kriyā kartre jagat-pālaye namaḥ ।
namas smṛtārtti nāśāya namaḥ puṣkara-māline ॥ 3 ॥

Salutations to the creator of the universe and the sustainer of cosmic activities. Salutations to the protector of the world, and salutations to you, adorned with a garland of lotus flowers, who destroys the afflictions caused by ignorance.

दिव्यौषधि स्वरूपाय सुधा कलश-पाणये । शङ्ख-चक्र-गदा पद्म धारिणे वनमालिने ॥ ४ ॥

divyauṣadhi svarūpāya sudhā kalaśa-pāṇaye ।
śaṅkha-cakra-gadā padma dhāriṇe vanamāline ॥ 4 ॥

Salutations to the one who embodies divine medicine, holding a pot of nectar in his hand. Adorned with a conch, discus, mace, and lotus, and wearing a garland made of forests.

देवेन्द्रादि सुरेड्याय नमः क्षीराब्धि जन्मने । निर्गुणाय विशेषाय हरये ब्रह्म-रूपिणे ॥ ५ ॥

devendrādi sureḍyāya namaḥ kṣīrābdhi janmane ।
nir-guṇāya viśeṣāya haraye brahma-rūpiṇe ॥ 5 ॥

I bow down to the Lord of gods headed by Indra, who took birth from the ocean of milk. Salutations to the formless one, the special one, the embodiment of Lord Hari.

जगत्-प्रतिष्ठितं यत्र जगतां यो न दृश्यते । नमः स्थूलाति-सूक्ष्माय तस्मै देवाय शङ्खिने ॥ ६ ॥

jagat-pratiṣṭhitaṁ yatra jagatāṁ yo na dṛśyate ।
namaḥ sthūlāti-sūkṣmāya tasmai devāya śaṅkhine ॥ 6 ॥

That which establishes the world, yet remains unseen by the world. Salutations to the Lord who transcends the gross and subtle aspects of existence, the one who holds the divine conch.

यन्न पश्यन्ति पश्यन्तं जगदप्यखिलं नराः । अपश्यद्भिर् जगद् अद्यत्र दृश्यते हृदि संस्थितः ॥ ७

yanna paśyanti paśyantaṁ jagad-apyakhilaṁ narāḥ ।
apaśyadbhir jagad adyatra dṛśyate hṛdi saṁsthitaḥ ॥ 7 ॥

Men perceive the world that is seen, but they do not perceive the one who sees. The world is seen by those who are devoid of vision, but it is perceived by the one residing in the heart.

यस्मिन् अन्नं पयश्चैव नद्यश्चैवाखिलं जगत् । तस्मै नमोस्तु जगतामाधाराय नमो नमः ॥ ८ ॥

yasminn annaṁ payaścaiva nadyaścaivākhilaṁ jagat ।
tasmai namostu jagatām-ādhārāya namo namaḥ ॥ 8 ॥

In whom resides food, drink, and all the rivers of the world. Salutations to the support of the universe, again and again.

आद्यः प्रजापतिर्यश्च यः पितृणां परः पतिः । पतिः सुराणां यस्तस्मै नमः कृष्णाय वेधसे ॥ ९ ॥

ādyaḥ prajāpatir yaśca yaḥ pitṛṇāṁ paraḥ patiḥ ।
patiḥ surāṇāṁ yas-tasmai namaḥ kṛṣṇāya vedhase ॥ 9 ॥

The first progenitor, the supreme lord of the ancestors, the husband of the goddess of wealth. The lord of the gods, salutations to Lord Krishna, the creator of the Vedas.

ये प्रवृत्तौ निवृत्तौ च इज्यते कर्मभिः स्वकैः । स्वर्गापवर्ग फलदो नमस्-तस्मै गदा भृते ॥ १० ॥

ye pravṛttau nivṛttau ca ijyate karmabhiḥ svakaiḥ ।
svargāpavarga phalado namas-tasmai gadā bhṛte ॥ 10 ॥

Salutations to the wielder of the mace, who bestows the fruits of heaven and liberation, for the performance and cessation of actions by individuals according to their own duties.

यश्चिन्त्यमानो मनसा सद्यः पापं व्यपोहति । नमस्तस्मै विशुद्धाय वराय हरि-मेधसे ॥ ११ ॥

yaścintyamāno manasā sadyaḥ pāpaṁ vyapohati ।
namas tasmai viśuddhāya varāya hari-medhase ॥ 11 ॥

Salutations to the pure one, who, by the power of the mind, instantly dispels sinful thoughts, O Lord Vishnu, the embodiment of sacrifice.

यं बुद्ध्वा सर्व भूतानि देव देवेशम् अव्ययम् । न पुनर्जन्म मरणे प्राप्नुवन्ति नमामि तम् ॥ १२ ॥

yaṁ buddhvā sarva bhūtāni deva deveśam avyayam ।
na punar janma maraṇe prāpnuvanti namāmi tam ॥ 12 ॥

I bow down to the imperishable Lord of gods, who, when realized, frees all beings from the cycle of birth and death. I offer my salutations to that supreme being.

यो यज्ञे यज्ञ-परमैः इज्यते यज्ञ संज्ञितः । तं यज्ञ-पुरुषं विष्णुं नमामि प्रभुम् ईश्वरम् ॥१३

yo yajñe yajña-paramaiḥ ijyate yajña saṁjñitaḥ ।
taṁ yajña-puruṣaṁ viṣṇuṁ namāmi prabhum īśvaram ॥ 13 ॥

I offer my salutations to Lord Vishnu, the supreme deity, the ultimate object of sacrifice, who is known as Yajna. He is the Lord and the controller.

गीयते सर्व वेदेषु वेदविद्भिस्त्वषां पतिः । यस्तस्मै वेद-वेद्याय विष्णवे जिष्णवे नमः ॥ १४ ॥

gīyate sarva vedeṣu veda-vidbhistvaṣāṁ patiḥ ।
yas-tasmai veda-vedyāya viṣṇave jiṣṇave namaḥ ॥ 14 ॥

He is sung in all the Vedas by those who have realized the essence of the Vedas. Salutations to the knower of the Vedas, the victorious Lord Vishnu.

यतो विश्वं समुत्पन्नं यस्मिंश्च लयम्-एष्यति । विश्वोद्भव प्रतिष्ठाय नमस्तस्मै महात्मने ॥१५ ॥

yato viśvaṁ samutpannaṁ yasmiṁśca layam-eṣyati ।
viśvodbhava pratiṣṭhāya namas-tasmai mahātmane ॥15 ॥

From whom the entire universe is manifested and in whom it ultimately dissolves. Salutations to that great soul who is the source and foundation of the universe.

ब्रह्मादि स्तंब पर्यन्तं येन विश्वम् इदं ततम् । माया जालं समुत्तर्तुं तम् उपेन्द्रं नमाम्यहम् ॥

brahmādi staṁba paryantaṁ yena viśvam idaṁ tatam ।
māyā jālaṁ samuttarttuṁ tam upendraṁ namāmyaham ॥

I bow down to Lord Upendra, by whom this entire universe, from Brahma to the end, is pervaded. He is the one who transcends the web of illusion.

विषाद तोष रोषाद्यैः योऽजस्रं सुख दुःखजैः । नृत्यत्यखिल भूतस्थः तम् उपेन्द्रं नमाम्यहम् ॥१७
viṣāda toṣa roṣādyaiḥ yo'jasraṁ sukha duḥkhajaiḥ ।
nṛtyatyakhila bhūtasthaḥ tam upendraṁ namāmyaham ॥17

I offer my salutations to Lord Upendra, who dances in joy, sorrow, anger, and other emotions, and who continually dances in the hearts of all beings.

यम् आराध्य विशुद्धेन कर्मणा मनसागिरा । तरन्त्य विद्याम् अखिलान् आदिवैद्यं नमाम्यहम् ॥१८
yam ārādhya viśuddhena karmaṇā manasā girā ।
tarantya vidyām akhilān ādi-vaidyaṁ namāmyaham ॥ 18 ॥

I offer my salutations to Lord Upendra, who, through pure actions and the power of the mind, helps transcend all knowledge and the primordial Vedic teachings.

यः स्थितो विश्वरूपेण विभर्त्ति निखिलौषधीः । तं रत्न कलशोद्भासि हस्तं धन्वन्तरिं नमः ॥ १९
yaḥ sthito viśva-rūpeṇa vibhartti nikhilauṣadhīḥ ।
taṁ ratna kalaśodbhāsi hastaṁ dhanvantariṁ namaḥ ॥ 19 ॥

I offer my salutations to Lord Dhanvantari, who, in his universal form, sustains and nourishes all herbs and plants, shining like a gem-filled vessel in his hand.

विश्वं विश्वपतिं विष्णुं तं नमामि प्रजापतिं । मूर्त्या चासुर मय्या तु तद्विधानि निहन्ति यः ॥२०॥
viśvaṁ viśva-patiṁ viṣṇuṁ taṁ namāmi prajāpatiṁ ।
mūrtyā cāsura mayyā tu tad-vidhāni nihanti yaḥ ॥ 20 ॥

I bow down to Lord Vishnu, the Lord of the universe and the creator of beings. He destroys the enemies according to his divine form, defeating them with his power.

रात्रि रूपः सूर्य रूपः भजेत्तं साम्य रूपिणम् । हन्ति विद्या प्रदानेन यस्तु ह्यज्ञानजं तमः ॥ २१ ॥
rātri rūpaḥ sūrya rūpaḥ bhajettaṁ sāmya rūpiṇam ।
hanti vidyā pradānena yastu hyajñānajaṁ tamaḥ ॥ 21 ॥

The one who assumes the form of night and the form of the sun, I worship that Lord who possesses equality. By bestowing knowledge, he destroys ignorance and darkness.

यश्च भेषज रूपेण जगदाप्यायते सदा । यस्याक्षिणी चन्द्र सूर्यौ सर्व लोक शुभं करौ ॥ २२ ॥
yaśca bheṣaja rūpeṇa jagadāpyāyate sadā ।
yasyākṣiṇī candra sūryau sarva loka śubhaṁ karau ॥ 22 ॥

He who continuously benefits the world in the form of medicine, whose eyes are like the shining sun and moon, the auspicious dispellers of darkness for all worlds.

पश्यतः कर्म सततं तं च धन्वन्तरिं नमः । यस्मिन् सर्वेश्वरे विश्वं जगत्स्थाव जरङ्गमम् ॥ २३ ॥
paśyataḥ karma satataṁ taṁ ca dhanvantariṁ namaḥ ।
yasmin sarveśvare viśvaṁ jagatsthāva jaraṅgamam ॥ 23 ॥

I offer my salutations to Lord Dhanvantari, who constantly observes the actions of beings. In whom the entire universe, both stationary and moving, resides.

आभाति तमजं विष्णुं नमामि प्रभुमव्ययम् । एवं स्तुतोऽथ भगवान् देवो धन्वन्तरि सदा ॥ २४ ॥
ābhāti tamajaṁ viṣṇuṁ namāmi prabhumavyayam ।
evaṁ stuto'tha bhagavān devo dhanvantari sadā ॥ 24 ॥

I bow down to the eternal Lord Vishnu, who shines brilliantly and dispels all darkness. Thus, the Lord Dhanvantari, the divine deity, is praised.

इति श्री मत्स्य पुराणान्तर्गत धन्वन्तरि स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥
iti śrī matsya purāṇāntargata dhanvantari stotraṁ sampūrṇam ॥

अनेन यथा लब्धोपचार पूजा विधानेन धन्वन्तरि सुप्रीत सुप्रसन्नो वरदो भवतु ॥
anena yathā labdhopacāra pūjā vidhānena dhanvantariḥ suprītaḥ suprasanno varado bhavatu ॥

Śrī Dhanvantari japa kalpa

ॐ अष्य श्री धन्वन्तरि माला महामन्त्र भरद्वाज रिसिः । गायत्रि छन्दः । धन्वन्तरि देवता । धन्वन्तरि प्रसाद सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥

oṁ aṣya śrī dhanvantari mālā mahāmantra bharadvāja risiḥ । gāyatri chandaḥ । dhanvantari devatā । dhanvantari prasāda siddhyarthe jape viniyogaḥ ॥

nyāsa

ॐ ह्रां अंगुष्ठाभ्यां नमः oṁ hrāṁ aṅguṣṭhābhyāṁ namaḥ

ॐ ह्रीं तर्जनिभ्यां नमः oṁ hrīṁ tarjanibhyāṁ namaḥ

ॐ ह्रूं मध्यमाभ्यां नमः oṁ hrūṁ madhyamābhyāṁ namaḥ

ॐ ह्रैं अनामिकाभ्यां नमः oṁ hraiṁ anāmikābhyāṁ namaḥ

ॐ ह्रौं कनिष्ठिकाभ्यां नमः oṁ hrauṁ kaniṣṭhikābhyāṁ namaḥ

ॐ धं धन्वन्तरे नमः करतल कर पृष्ठाभ्यां नमः
oṁ dhaṁ dhanvantare namaḥ karatala kara pṛṣṭhābhyāṁ namaḥ

ॐ ह्रां हृदयाय नमः oṁ hrāṁ hṛdayāya namaḥ

ॐ ह्रीं शिरसे स्वाहा oṁ hrīṁ śirase svāhā

ॐ ह्रूं शिखायै वषट् oṁ hrūṁ śikhāyai vaṣaṭ

ॐ ह्रैं कवचाय हुं oṁ hraiṁ kavacāya huṁ

ॐ ह्रौं नेत्र त्रयाय वौषट् oṁ hrauṁ netra trayāya vauṣaṭ

ॐ धं धन्वन्तरे नमः अस्त्राय फट्, इति दिग् बन्धः।
oṁ dhaṁ dhanvantare namaḥ astrāya phaṭ, iti dig bandhaḥ.

dhyānam

नमामि धन्वन्तरिम् आदिदेवं सुरासुरैर् वन्दित पाद पद्मम् ।
लोके जरा रोग भय मृत्यु नाशं दातारं ईसं विविधौसधीनाम् ॥

namāmi dhanvantarim ādidevaṁ surāsurair vandita pāda padmam ।
loke jarā roga bhaya mṛtyu nāśaṁ dātāraṁ īsaṁ vividhausadhīnām ॥

I bow to Dhanvantari, the primordial god, whose lotus feet are worshipped by both gods and antigods. In this world, he destroys old age, disease, fear, and death, the lord who bestows various medicines

mālā mantra

१. ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं धं धन्वन्तरये नमः स्वाहा
1. oṁ hrāṁ hrīṁ hrūṁ dhaṁ dhanvantaraye namaḥ svāhā

२. भूमौ स्खलित पादानां भूमिर् एव अवलम्बनं । त्वयि जातापराधानां त्वं एव शरणं मम ॥
2. bhūmau skhalita pādānāṁ bhūmir eva avalambanaṁ । tvayi jātāparādhānāṁ tvaṁ eva śaraṇaṁ mama ॥

३. ॐ नमो भगवन् वासुदेव धन्वन्तरे, महा-विष्णु नारायण वैकुण्ट, आरोग्यं देहि देहि, दिर्घायुष्यं देहि देहि, श्री मूर्तये नमस्स्वाहा
3. oṁ namo bhagavan vāsudeva dhanvantare, mahā-viṣṇu nārāyaṇa vaikuṇṭa, ārogyaṁ dehi dehi, dirghāyuṣyaṁ dehi dehi, śrī mūrtaye namas-svāhā

वासुदेवाय धन्वन्त्रये अमृत कलश हस्ताय सर्व आमय नाशनाय त्रैलोक्य नाथाय श्रि महा विष्णवे नमः

4. vāsudevāya dhanvantraye amṛta kalaśa hastāya sarva āmaya nāśanāya trailokya nāthāya śri mahā viṣṇave namaḥ ॥

HANUMĀN PŪJĀ VIDHĀNAM

saṅkalpaḥ— हरिः ॐ तत् सत् ..... श्रीमन् नारायण प्रीत्यर्थम् । श्री आञ्जनेय स्वामि उद्दिश्य, श्री आञ्जनेय स्वामि पूर्ण कृपा कटाक्ष सिद्ध्यर्थं, श्री आञ्जनेय स्वामि प्रसाद सिद्ध्यर्थं, श्री सीता-राम-भक्त श्री-हनुमत् पूजनं करिष्ये ॥

— hariḥ oṁ tat sat ..... śrīman nārāyaṇa prīty-artham । śrī āñjaneya svāmi uddiśya, śrī āñjaneya svāmi pūrṇa kṛpā kaṭākṣa siddhyarthaṁ, śrī āñjaneya svāmi prasāda siddhyarthaṁ, śrī sītā-rāma-bhakta śrī-hanumat pūjanaṁ kariṣye ॥

Hari Om Tat Sat... For the pleasure of Lord Narayana, I shall perform the worship of Sri Hanuman, the devotee of Sri Sita and Rama, with the purpose of obtaining the complete grace and blessings of Sri Anjaneya Swami, and to attain the prasad (divine grace) of Sri Anjaneya Swami.

dhyānam

बालार्कायुत तेजसं त्रिभुवन् प्रक्षोभकं सुन्दरम् । सुग्रीवादि समस्त वानर-गणैः संसेव्य पादाम्बुजम् ॥
नादेनैव समस्त राक्षस गणान् सन्त्रासयन्तं प्रभु । श्रीमद् राम पदाम्बुज स्मृति-रतं ध्यायामि वातात्मजम् ॥

bālārkāyuta tejasaṁ tribhuvan prakṣobhakaṁ sundaram ।
sugrīvādi samasta vānara-gaṇaiḥ saṁsevya pādāmbujam ॥
nādenaiva samasta rākṣasa gaṇān santrāsayantaṁ prabhu ।
śrīmad rāma padāmbuja smṛti-rataṁ dhyāyāmi vātātmajam ॥

Hanuman has the effulgence of a thousand young suns and his beauty disturbs the three worlds. Sugriva and all the monkeys worshiped the lotus feet of the Lord.
With his roar Lord Hanuman terrified all the hosts of demons. I meditate upon the son of the wind, who is engaged in remembrance of the lotus feet of the blessed Lord Rāma.

ॐ हौं हणुमते नमः oṁ hauṁ haṇumate namaḥ
ॐ नमो भगवते आञ्जनेयाय महाबलाय स्वाहा ।
oṁ namo bhagavate āñjaneyāya mahābalāya svāhā ।
ॐ हनुमते रुद्रात्मकाय हुं फट् । oṁ hanumate rudrātmakāya huṁ phaṭ ।

upacāram

आसनम् । पाद्यम् । अर्घ्यम् । आचमनीयम् । स्नानम् । स्नानानन्तरम् पुनर् आचमनीयम् । वस्त्रं यज्ञोपवीतम् उत्तरीय आभरणार्थे इमे अक्षताः । गन्धान् । हरिद्रा चूर्णम् । गन्धस्योपरि अक्षतान् । पुष्पाणि समर्पयामि —
āsanam । pādyam । arghyam । ācamanīyam । snānam । snānānantaram punar ācamanīyam । vastraṁ yajñopavītam uttarīya ābharaṇārthe ime akṣatāḥ । gandhān । haridrā cūrṇam । gandhasyopari akṣatān । puṣpāṇi samarpayāmi —

ॐ श्री आञ्जनेयाय नमः । वायु-पुत्राय । ब्रह्मचारिणे । सर्वारिष्ट निवारकाय । शुभ-कराय । पिङ्गलाक्षाय । अक्षापहाय । सीतान्-वेषण तत्पराय । कपि-वराय । कोटीन्दु सूर्य प्रभाय । लङ्का-द्वीप भयङ्कराय । सकल-दाय । सुग्रीव सम्मानिताय । देवेन्द्रादि समस्त-देव विनुताय । काकुतस्थ दूताय । ॐ हनुमते नमः ॥
oṁ śrī āñjaneyāya namaḥ । vāyu-putrāya । brahmacāriṇe । sarvāriṣṭa nivārakāya । śubha-karāya । piṅgalākṣāya । akṣāpahāya । sītān-veṣaṇa tatparāya । kapi-varāya । koṭīndu sūrya prabhāya । laṅkā-dvīpa bhayaṅkarāya । sakala-dāya । sugrīva sammānitāya । devendrādi samasta-deva vinutāya । kākutastha dūtāya । oṁ hanumate namaḥ ॥

Hanumad Aṣṭottara-śatam

ॐ आञ्जनेयाय नमः । महावीराय । हनुमते । मारुतात्मजाय । तत्त्व-ज्ञान-प्रदाय । सीता-देवी-मुद्रा-प्रदायकाय । अशोक-वनिका-च्छेत्त्रे । सर्व-माया-विभञ्जनाय । सर्व-बन्ध-विमोक्त्रे । रक्षो-विध्वम्सकाय ॥ १० ॥

oṁ āñjaneyāya namaḥ । mahāvīrāya । hanumate । mārutātmajāya । tattva-jñāna-pradāya । sītā-devī-mudrā-pradāyakāya । aśoka-vanikā-cchettre । sarva-māyā-vibhañjanāya । sarva-bandha-vimoktre । rakṣo-vidhvamsakāya ॥ 10 ॥

पर-विद्या-परी-हरय । पर-शौर्य-विनाशनाय । पर-मन्त्र-निरा-कर्त्रे । पर-यन्त्र-प्रभेदकाय । सर्व-ग्रह-विनाशिने । भीमसेन-सहाय-कृते । सर्व-दुःख-हराय । सर्व-लोक-चारिणे । मनोजवाय । परिजातद्रु-मूलस्थाय ॥ २० ॥

para-vidyā-parī-haraya । para-śaurya-vināśanāya । para-mantra-nirā-kartre । para-yantra-prabhedakāya । sarva-graha-vināśine । bhīmasena-sahāya-kṛte । sarva-duḥkha-harāya । sarva-loka-cāriṇe । manojavāya । parijātadru-mūlasthāya ॥ 20 ॥

सर्व-मन्त्र-स्वरूपवते । सर्व-तन्त्र-स्वरूपिणे । सर्व-यन्त्रात्मकाय । कपीश्वराय । महा-कायाय । सर्व-रोग-हराय । प्रभवे । बल-सिद्धि-कराय । सर्व-विद्या-संपत् प्रदायकाय । कपि-सेना-नायकाय ॥ ३० ॥

sarva-mantra-svarūpavate । sarva-tantra-svarūpiṇe । sarva-yantrātmakāya । kapīśvarāya । mahā-kāyāya । sarva-roga-harāya । prabhave । bala-siddhi-karāya । sarva-vidyā-saṁpat pradāyakāya । kapi-senā-nāyakāya ॥ 30 ॥

भविष्यच्-चतुराननाय । कुमार-ब्रह्मचारिणे । रक्त-कुण्डल-दीप्तिमते । चञ्चलद्वाल-सन्नद्ध-लम्ब-मान-शिखोज्वलाय । गन्धर्व-विद्या तत्त्व-ज्ञाय । महा-बल-पराक्रमाय । कारा-गृह-विमोक्त्रे । शृङ्गकला-बन्ध-मोचकाय । सागरोत्तारकाय । प्राज्ञाय ॥ ४० ॥

bhaviṣyac-caturānanāya । kumāra-brahmacāriṇe । rakta-kuṇḍala-dīptimate । cañcaladvāla-sannaddha-lamba-māna-śikhojvalāya । gandharva-vidyā tattva-jñāya । mahā-bala-parākramāya । kārā-gṛha-vimoktre । śṛṅgkalā-bandha-mocakāya । sāgarottārakāya । prājñāya ॥ 40 ॥

राम-दूताय । प्रतापवते । वानराय । केसरि-सुताय । सीता-शोक-निवारणाय । अञ्जन-गर्भ-सम्भूताय । बालार्क-सदृशाननाय । विभीषण-प्रियकराय । दश-ग्रीव-कुलान्तकाय । लक्ष्मण-प्राण-दात्रे ॥ ५० ॥

rāma-dūtāya । pratāpavate । vānarāya । kesari-sutāya । sītā-śoka-nivāraṇāya । añjana-garbha-sambhūtāya । bālārka-sadṛśānanāya । vibhīṣaṇa-priyakarāya । daśa-grīva-kulāntakāya । lakṣmaṇa-prāṇa-dātre ॥ 50 ॥

वज्र-काय । महा-द्युतये । चिरञ्जीविने । राम-भक्ताय । दैत्य-कार्य-विघातकाय । अक्ष-हन्त्रे । काञ्च-नाभाय । पञ्च-वक्त्राय । मह-तपसे । लङ्किणी-भञ्जनाय ॥ ६० ॥

vajra-kāya । mahā-dyutaye । cirañjīvine । rāma-bhaktāya । daitya-kārya-vighātakāya । akṣa-hantre । kāñca-nābhāya । pañca-vaktrāya । maha-tapase । laṅkiṇī-bhañjanāya ॥ 60 ॥

श्रीमते । सिंहिका-प्राण-भञ्जनाय । गन्ध-मादन-शैलस्थाय । लङ्का-पुर-विदाहकाय । सुग्रीव-सचिवाय । धीराय । शूराय । दैत्य-कुलान्तकाय । सुरार्चितय । महातेजसे ॥ ७० ॥

śrīmate । siṁhikā-prāṇa-bhañjanāya । gandha-mādana-śailasthāya । laṅkā-pura-vidāhakāya । sugrīva-sacivāya । dhīrāya । śūrāya । daitya-kulāntakāya । surārcitaya । mahātejase ॥ 70 ॥

राम-चूडामणि-प्रदाय । काम-रूपिणे । पिङ्गलाक्षाय । वार्धि-मैनाक-पूजिताय । कबली-कृत-मार्ताण्ड-मण्डलाय । विजितेन्द्रियाय । रम-सुग्रीव-सन्धात्रे । महा-रावण-मर्दनाय । स्फटिकाभाय । वाग्-अधीशाय ॥ ८० ॥

rāma-cūḍāmaṇi-pradāya । kāma-rūpiṇe । piṅgalākṣāya । vārdhi-maināka-pūjitāya । kabalī-kṛta-mārtāṇḍa-maṇḍalāya । vijitendriyāya । rama-sugrīva-sandhātre । mahā-rāvaṇa-mardanāya ।

sphaṭikābhāya । vāg-adhīśāya ॥ 80 ॥

नव-व्याकृति-पिण्डिताय । चतुर्बाहवे । दीन-बन्धवे । महात्मने । भक्त-वत्सलाय । सञ्जीवन-नगा-हर्त्रे । शुचये । वाग्मिने । दृड-व्रताय । काल-नेमि-प्रमथनाय ॥ ९० ॥

nava-vyākṛti-piṇḍitāya । catur-bāhave । dīna-bandhave । mahātmane । bhakta-vatsalāya । sañjīvana-nagā-hartre । śucaye । vāgmine । dṛḍa-vratāya । kāla-nemi-pramathanāya ॥ 90 ॥

हरि-मर्कट-मर्कटाय । दान्ताय । शान्ताय । प्रसन्नात्मने । शत-कण्ठ-मदापहृते । योगिने । राम-कथा-लोलाय । सीतान्-वेषण-पण्डिताय । वज्र-दंष्ट्राय । वज्र-नखाय ॥ १०० ॥

hari-markaṭa-markaṭāya । dāntāya । śāntāya । prasannātmane । śata-kaṇṭha-madāpahrte । yogine । rāma-kathā-lolāya । sītān-veṣaṇa-paṇḍitāya । vajra-daṁṣṭrāya । vajra-nakhāya ॥ 100 ॥

रुद्र-वीर्य-समुद्भवाय । इन्द्रजित्प्रहितामोघ-ब्रह्मास्त्र-विनिवारकाय । पार्थ-ध्वजाग्र-संवासिने । शर-पञ्जर-भेदकाय । दश-बाहवे । लोक-पूज्याय । जाम्बवत्-प्रिति-वर्धनाय । सीता-समेत-श्री-राम-पाद-सेवा-धुरन्धराय ॥ १०८ ॥

rudra-vīrya-samudbhavāya । indrajit-prahitā-mogha-brahmāstra-vinivārakāya । pārtha-dhvajāgra-saṁvāsine । śara-pañjara-bhedakāya । daśa-bāhave । loka-pūjyāya । jāmbavat-priti-vardhanāya । sītā-sameta-śrī-rāma-pāda-sevā-dhurandharāya ॥ 108 ॥

धूपार्थं, दीपार्थम् अक्षतान् समर्पयामि । श्री आञ्जनेयाय नमः — एतत् सर्वम् निवेदयामि । ताम्बूलं समर्पयामि ॥

dhūpārthaṁ, dīpārtham akṣatān samarpayāmi । śrī āñjaneyāya namaḥ — etat sarvam nivedayāmi । tāmbūlaṁ samarpayāmi ॥

hārati

नीराजनं सुमाङ्गल्यं कोटि-सूर्य समप्रभम् । अहं भक्त्या प्रदास्यामि स्वीकुरुष्व दया-निधे ॥
nīrājanaṁ sumāṅgalyaṁ koṭi-sūrya samaprabham ।
ahaṁ bhaktyā pradāsyāmi svīkuruṣva dayā-nidhe ॥

ॐ श्री आञ्जनेयाय नमः समस्तापराध क्षमार्थं सर्व मङ्गल प्राप्त्यर्थं कर्पूर नीराजने दर्शयामि ॥ रक्षां धारयामि । मन्त्र-पुष्पं समर्पयामि ।

oṁ śrī āñjaneyāya namaḥ samastāparādha kṣamārthaṁ sarva maṅgala prāptyarthaṁ karpūra nīrājane darśayāmi ॥ rakṣāṁ dhārayāmi । mantra-puṣpaṁ samarpayāmi ।

namaskāram

महाशैलं समुत्पाद्य धावन्तं रावणं प्रति । तिष्ठ तिष्ठ रणे दुष्ट घोर रावं समुत्सृजन ।
mahāśailaṁ samutpādya dhāvantaṁ rāvaṇaṁ prati ।
tiṣṭha tiṣṭha raṇe duṣṭa ghora rāvaṁ samut-sṛjana ।
Having raised the great mountain and charging towards the fierce Ravana, stand firm, stand firm in the battle, abandon the wicked and dreadful Ravana.

लाक्षार सारुणं रौद्रं कालान्तक यमोपमम् ॥ ज्वलदग्नि लसन् नेत्रं सूर्य कोटि सम-प्रभम् ।
lākṣāra sāruṇaṁ raudraṁ kālāntaka yamopamam ॥
jvalad agni lasan netraṁ sūrya koṭi sama-prabham ।
He is the essence of righteousness, formidable, fierce, resembling Yama (the god of death) at the end of time.

अङ्गदाद्यैर्महावीरैर्वेष्टितं रुद्र-रूपिणम् ॥ वज्र-देहाय कालाग्नि रुद्रायामित तेजसे ।
aṅgadādyair mahāvīrair veṣṭitaṁ rudra-rūpiṇam ॥
vajra-dehāya kālāgni rudrāyāmita tejase ।
With blazing eyes like the flames of fire, radiating brightness equivalent to millions of suns, enveloped by great and heroic beings like Angada, appearing in the form of Rudra (Shiva).
With a body like a thunderbolt and radiant like the fire of time, I bow to that Rudra whose brilliance is like the fire of death (Kalaagni).

ब्रह्मास्त्र स्तंभना यास्मै नमस्ते रुद्र मूर्तये ॥ मर्कटेश महोत्साह सर्व-शोक विनाशक ।
शत्रून् संहर मां रक्ष श्रीयं दासाय देहि मे ॥

brahmāstra staṁbhanā yāsmai namaste rudra mūrtaye ॥
markaṭeśa mahotsāha sarva-śoka vināśaka ।
śatrūn saṁhara māṁ rakṣa śrīyaṁ dāsāya dehi me ॥

Salutations to the form of Rudra, who possesses the Brahmastra (a powerful weapon) and can paralyze his enemies. O Markatesha (another name for Hanuman), the mighty and enthusiastic one, destroyer of all sorrows, annihilate my enemies, protect me, and grant me prosperity, O gracious one.

Prārthana

मनोजवं मारुत तुल्य-वेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम् ।
वातात्मजं वानर यूथ मुख्यं श्रीराम-दूतं शिरसा नमामि ॥

manojavaṁ māruta tulya-vegaṁ jitendriyaṁ buddhimatāṁ variṣṭham ।
vātātmajaṁ vānara yūtha mukhyaṁ śrīrāma-dūtaṁ śirasā namāmi ॥

I bow down to the swift-footed, equal to the wind in speed, the conqueror of the senses, the most intelligent among the wise, the son of the wind and the chief of the monkey army, the messenger of Lord Rama, Sri Hanuman.

उल्लङ्घ्यः सिन्धोः सलिलं सलीलं यः शोक-वह्निं जनकात्मजायाः ।
आदाय तेनैव ददाह लङ्कां नमामि तं प्राञ्जलिर्-आञ्जनेयम् ॥

ullaṅghyaḥ sindhoḥ salilaṁ salīlaṁ yaḥ śoka-vahniṁ janakātmajāyāḥ ।
ādāya tenaiva dadāha laṅkāṁ namāmi taṁ prāñjalir-āñjaneyam ॥

I bow down with folded hands to that Anjaneya (Hanuman), who crossed the ocean simply by jumping, and extinguished the sorrowful fire in Janaka's daughter (Sita), and who burnt Lanka with the same fire.

अञ्जनेयम् अति-पाटलाननं काञ्चनाद्रि कमनीय विग्रहम् ।
पारिजात-तरु-मूलं वासिनं भावयामि पवमानन्दनम् ॥

añjaneyam ati-pāṭalānanaṁ kāñcanādri kamanīya vigraham ।
pārijāta-taru-mūlaṁ vāsinaṁ bhāvayāmi pavamānandanam ॥

I contemplate upon Anjaneya, with a radiant and charming golden complexion, whose face shines like a fully bloomed lotus, who resides at the base of the celestial Parijata tree, and who brings joy to the wind god (Vayu).

यत्र यत्र रघुनाथ कीर्तनं तत्र तत्र कृत-मस्तकाञ्जलिम् ।
वाष्पवारि-परिपूर्ण-लोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम् ॥

yatra yatra raghunātha kīrtanaṁ tatra tatra kṛta-mastakāñjalim ।
vāṣpavāri-paripūrṇa-locanaṁ mārutiṁ namata rākṣasāntakam ॥

Wherever the glory of Lord Raghunath (Rama) is sung, I bow down there with my head humbly held in my hands, paying homage to Hanuman, whose eyes are filled with tears, and who is the destroyer of demons.

श्री राम अर्पणम् अस्तु śrī rāma arpaṇam astu

APPENDICES

STOTRAS

JITANTE STOTRAM

जितन् ते पुण्डरीकाक्ष नमस्ते विश्व-भावन । नमस्ते ऽस्तु हृषीकेश महा-पुरुष पूर्वज ॥ १ ॥
jitan te puṇḍarīkākṣa namaste viśva-bhāvana |
namaste 'stu hṛṣīkeśa mahā-puruṣa pūrvaja || 1 ||

Victory to You O Lotus-eyed One, obeisance to the Universal object of meditation, Obeisance to You Master-of-the-senses, the Great Being that was first manifest.

नमस्ते वासुदेवाय शान्तानान्त चिद्-आत्मने ।अजिताय नमस्तुभ्यं षाड्गुण्या-निधये नमः ॥ २ ॥
namaste vāsudevāya śāntānānta cid-ātmane |
ajitāya namas-tubhyaṃ ṣāḍ-guṇyā-nidhaye namaḥ || 2 ||

Salutations to the All-pervading One, Peaceful, Eternal, the Form of Consciousness. O Invincible One salutations to You, the substratum of the six qualities.

महा-विभूति संस्थाय नमस्ते पुरुषोत्तम । सहस्र-शीरसे नित्यं सहस्र-चरणाय ते ॥ ३ ॥
mahā-vibhūti saṃsthāya namaste puruṣottama |
sahasra-śīrase nityaṃ sahasra-caraṇāya te || 3 ||

O source of the Great Energy, the Best Person, to You salutations. To You of a Thousand-heads and a thousand feet, eternal homage be.

सहस्र-बाहवे तुभ्यं सहस्र-नयनाय ते । अमृताय नमस्-तुभ्यं एक मूर्तये ते नमः ॥ ४ ॥
sahasra-bāhave tubhyaṃ sahasra-nayanāya te |
amṛtāya namas-tubhyaṃ eka mūrtaye te namaḥ || 4 ||

To You of countless arms, to You of countless eyes, To You who are immortal, to You who are One only, salutations be.

अनेक मूर्तये तुभ्यं अक्षराय च ते नमः । व्यापिने वेद-वेद्याय नमस्ते परमात्मने ॥ ५ ॥
aneka mūrtaye tubhyaṃ akṣarāya ca te namaḥ |
vyāpine veda-vedyāya namaste paramātmane || 5 ||

Salutations to You of innumerable forms, who are imperishable, All-pervading the source of revelation, salutations to the Supreme Soul.

चिन्मात्र रूपिणे तुभ्यं नमस्ते मन्त्र-मूर्तये । अणिष्ठाय स्थविष्ठाय महिष्ठाय च ते नमः ॥ ६ ॥
cin-mātra rūpiṇe tubhyaṃ namaste mantra-mūrtaye |
aṇiṣṭhāya sthaviṣṭhāya mahiṣṭhāya ca te namaḥ || 6 ||

Homage to You who are the form of Pure Consciousness, and manifest in the mantra. Salutations to You of Minute Form, of Expansive Form, and of Mighty Form.

नेदिष्ठाय दविष्ठाय क्षेपिष्ठाय नमो नमः । वर्षिष्ठाय यविष्ठाय कनिष्ठाय नमो नमः ॥ ७ ॥
nediṣṭhāya daviṣṭhāya kṣepiṣṭhāya namo namaḥ |
varṣiṣṭhāya yaviṣṭhāya kaniṣṭhāya namo namaḥ || 7 ||

To You who are the closest, the Farthest, Swiftest salutations again & again. To You who are the best, the Smallest, the Youngest, salutations again & again.

पञ्चात्मने नमस्-तुभ्यं सर्वान्तर्यामिणे नमः । कल्पना-क्रोड-रूपाय सृष्टि-स्थित्यन्त हेतवे ॥ ८ ॥
pañcātmane namas-tubhyaṃ sarvāntaryāmiṇe namaḥ |
kalpanā-kroḍa-rūpāya sṛṣṭi-sthityanta hetave || 8 ||

Homage to You who manifests in five forms, who is the Indweller of all beings. Manifest as a Boar in the beginning of time, the Cause of creation, preservation and dissolution.

नमस्ते गुण-रूपाय गुण-रूपाति वर्तिने । आदि-मध्यान्त शून्याय तत्त्व-देवा नमो नमः ॥ ९ ॥
namaste guṇa-rūpāya guṇa-rūpāti vartine ।
ādi-madhyānta śūnyāya tattva-devā namo namaḥ ॥ 9 ॥

Salutations to You who are the form of the Gunas, and the force behind them, to You who are the First, the Middle and the Last, the Void and the Lord of the elements.

प्रणव प्रतिपाद्याय नमः प्रणव-रूपिणे । व्यस्ताय च समस्ताय समस्त व्यस्त-रूपिणे ॥ १० ॥
praṇava pratipādyāya namaḥ praṇava-rūpiṇe ।
vyastāya ca samastāya samasta vyasta-rūpiṇe ॥ 10 ॥

You are the source of the primordial sonar vibration, salutations to You as such. You are the parts as well as the whole, Your forms are all the divisions.

लोक-यात्रा प्रसिद्ध्यर्थं सृष्ट ब्रह्मादि रूपिणे । नमस्तुभ्यं नृसिंहादि मूर्ति-भेदाय विष्णवे ॥ ११ ॥
loka-yātrā prasiddhyarthaṃ sṛṣṭa brahmādi rūpiṇe ।
namas-tubhyaṃ nṛsiṃhādi mūrti-bhedāya viṣṇave ॥ 11 ॥

In order to create the universe You manifested Yourself as Brahma and the others. Salutations to You O Vishnu who took the form of Narasimha and others.

विपाकैः कर्मभिः क्लेशैर् अस्पृष्ट वपुषे नमः । नमो ब्रह्मण्य-रूपाय तेजसां निधये नमः ॥ १२ ॥
vipākaiḥ karmabhiḥ kleśair aspṛṣṭa vapuṣe namaḥ ।
namo brahmaṇya-rūpāya tejasāṃ nidhaye namaḥ ॥ 12 ॥

Salutations to You who are not affected by the sorrowfull results of actions, Obeisance to the Lord of the Brahmins, to the Source of all Glory salutations.

नित्य साधारणानेक लोक रक्षापरिच्छदा । सच्चिद्-आनन्द-रूपाय वरेण्याय नमो नमः ॥ १३ ॥
nitya sādhāraṇāneka loka rakṣāpariccha dā ।
sac-cid-ānanda-rūpāya vareṇyāya namo namaḥ ॥ 13 ॥

You are the eternal determined protector of the innumerable galaxies. Obeisance to You the most Venerable, having the form of Truth, Consciousness & Bliss absolute.

यजमानाय यज्ञाय यष्टव्याय नमो नमः । इज्या-फलात्मने तुभ्यं नमः स्वार्थाय शालिने ॥ १४ ॥
yajamānāya yajñāya yaṣṭavyāya namo namaḥ ।
ijyā-phalātmane tubhyaṃ namaḥ svārthāya śāline ॥ 14 ॥

Obeisance again & again to the Initiator of sacrifice, to Sacrifice itself and to the Objects of Sacrifice, You are the Fruit of Sacrifice, salutations to You who are Your own determiner.

नमः परम-हंसाय नमः सत्त्व-गुणाय ते । स्थिताय परम व्योम्नि भूयो भूयो नमो नमः ॥ १५ ॥
namaḥ parama-haṃsāya namaḥ sattva-guṇāya te ।
sthitāya parama vyomni bhūyo bhūyo namo namaḥ ॥ 15 ॥

Salutations to the Supreme Swan, obeisance to You who are the embodiment of Goodness, Salutations again and again to You who are situated in the Transcendental Realm.

नमस्ते निस्तरङ्गाय नमस्ते सर्व-साक्षिणे । संसार सागरोत्तार कारणाय च ते नमः ॥ १६ ॥
namaste nistaraṅgāya namaste sarva-sākṣiṇe ।
saṃsāra sāgarottāra kāraṇāya ca te namaḥ ॥ 16 ॥

Salutations to the Redeemer, obeisance to the Universal Witness Salutations to You who are the Saviour from the ocean of rebirth.

सर्व लोक शरण्याय लक्ष्मीशाय च ते नमः । नियन्त्रे शेषिणे तुभ्यं नमस्ते मन्त्र मूर्तये ॥ १७ ॥
sarva loka śaraṇyāya lakṣmīśāya ca te namaḥ ।
niyantre śeṣiṇe tubhyaṃ namaste mantra mūrtaye ॥ 17 ॥

Salutations to You O Lord of Lakshmi, the suitable refuge of the entire universe, To You, O Controller and Substantive salutations, obeisance to the externalization of Sonic Vibration.

संसार सागरे घोरे विषया वर्त-सङ्ग्कुले । अपारे दुस्तरे ऽगाधे पतितं कर्मभिः स्वकैः ॥ १८ ॥
saṃsāra sāgare ghore viṣayā varta-saṅgkule ।
apāre dustare 'gādhe patitaṃ karmabhiḥ svakaiḥ ॥ 18 ॥

We have fallen by the results of our own actions, being confused by material involvements, into into this awful ocean of transmigration, which is deep, shoreless, unfathomable, hard to cross.

अनाथम् अगतिं भीरुं दयया परया हरे । माम् उद्धर दयासिन्धो सिन्धोरस्मात् सुदुस्तरात् ॥ १९ ॥
anātham agatiṃ bhīruṃ dayayā parayā hare ।
māṃ uddhara dayā-sindho sindhor asmāt sudustarāt ॥ 19 ॥

O Lord save me, out of compassion, from this dreadful ocean, hard to transcend, which I greatly fear. I am helpless and have no other refuge but You who are an Ocean of Compassion.

मन्त्र हानिं क्रिया हानिं हानिं वा ऽन्यां त्वदर्चने । क्षमस्व मम देव त्वं अपराध सहो ह्यसि ॥ २० ॥
mantra hāniṃ kriyā hāniṃ hāniṃ vā 'nyāṃ tvad arcane ।
kṣamasva mama deva tvaṃ aparādha saho hyasi ॥ 20 ॥

I am devoid of knowledge of the sacred formulae, of ritual methadology, & devoid of means to worship You. Forgive my dereliction O my Lord! Have patience with me!

भूमौ स्खलित पादानां भूमिर् एवावलम्बनम् । त्वयि जातापराधानां त्वम् एव शरणं मम ॥ २१ ॥
bhūmau skhalita pādānāṃ bhūmir evāvalambanam ।
tvayi jātāparādhānāṃ tvam eva śaraṇaṃ mama ॥ 21 ॥

I have fallen into materialism and taken it as my support, I have neglected my duty to You, who alone are my Refuge.

सो ऽहन्ते देव देवेश नार्चनादौ स्तुतेन च । सामर्थ्यवान् कृपा मात्रम् अनोवृत्ति प्रसीद मे ॥ २२ ॥
so 'hante deva deveśa nārcanādau stutena ca ।
sāmarthyavān kṛpā mātram anovṛtti prasīda me ॥ 22 ॥

I have not worshipped You or hymned Your praises, You have the capacity and the disposition to forgive me.

अपचारापदेशेन कृतान् अहरहर् मया । अपचारानिमान् सर्वान् क्षमस्व पुरुषोत्तम ॥ २३ ॥
apacārāpadeśena kṛtān aharahar mayā ।
apacārānimān sarvān kṣamasva puruṣottama ॥ 23 ॥

The misdeeds which I have done daily on various pretexts,I beg You to forgive them all, O Supreme Person.

ज्ञानतोऽज्ञानतो वाऽपि यथोक्तं न कृतं मया । तत्सर्वं पूर्णम् एवास्तु सुतृप्तो भव सर्वदा ॥ २४ ॥
jñānato 'jñānato vā'pi yathoktaṃ na kṛtaṃ mayā ।
tat sarvaṃ pūrṇam evāstu su-tṛpto bhava sarvadā ॥ 24 ॥

Whatever I may have done knowingly or unknowingly, or actions not done which I promised to do, may all that be fulfilled by You, and may You be satisfied thereby.

ॐ अच्युत जगन्नाथ मन्त्र-मूर्ते जनार्दन । रक्ष मां पुण्डरीकाक्ष क्षमस्वाज प्रसीद ॐ ॥ २५ ॥
oṁ acyuta jagan-nātha mantra-mūrte janārdana ।
rakṣa māṃ puṇḍarīkākṣa kṣamasvāja prasīda oṁ ॥ 25 ॥

O Inviolable Lord of the Universe, the Externalization of Sonic Vibration, Lord of Beings, Save me. O Lotus-eyed Lord! Forgive me! Have compassion upon me!

VIṢṆU STOTRAM

(Viṣṇu Purāṇa 1:9:39–56)

नमामि सर्वं सर्वेशम् अनन्तम् अजम् अव्ययम् । लोक धाम धराधारम् अप्रकाशम् अभेदिनम् ॥ १ ॥
namāmi sarvaṃ sarveśam anantam ajam avyayam ।
loka dhāma dharādhāram aprakāśam abhedinam ॥ 1 ॥

"We glorify him who is all things; the lord supreme over all; unborn, imperishable; the protector of the mighty ones of creation; the unperceived,

नारायणम् अणीयांसम् अशेषणाम् अणीयसाम् । समस्तानां गरिष्ठं च भूतादीनां गरीयसाम् ॥ २ ॥
nārāyaṇam aṇīyāṃsam aśeṣaṇām aṇīyasām ।
samastānāṃ gariṣṭhaṃ ca bhūtādīnāṃ garīyasām ॥ 2 ॥

Indivisible is Nārāyaṇa; the smallest of the smallest, the largest of the largest of all the elements;

यत्र सर्वं यतः सर्वम् उत्पन्नं मत् पुरः-सरम् । सर्व भूतश् च यो देवः पराणाम् अपि यः परः ॥ ३ ॥
yatra sarvaṃ yataḥ sarvam utpannaṃ mat puraḥ-saram ।
sarva bhūtaś ca yo devaḥ parāṇām api yaḥ paraḥ ॥ 3 ॥

In whom are all things, from whom all things arise; who was there before existence; the god who is all beings;

परः परस्मात् पुरुषात् परमात्म स्वरूप-धृक् । योगिभिश्-चिन्त्यते यो ऽसौ मुक्ति हेतोर् मुमुक्षुभिः ॥ ४ ॥
paraḥ parasmāt puruṣāt paramātma svarūpa-dhṛk ।
yogibhiś-cintyate yo 'sau mukti hetor mumukṣubhiḥ ॥ 4 ॥

He who is the end of ultimate objects; who is beyond all and is identified with the Cosmic consciousness; who is contemplated as the cause of final liberation by Yogis anxious to be free.

सत्तादयो न सन्तीशे यत्र च प्राकृता गुणाः । स शुद्धः सर्व शुद्धेभ्यः पुमान् आद्यः प्रसीदतु ॥ ५ ॥
sattādayo na santīśe yatra ca prākṛtā guṇāḥ ।
sa śuddhaḥ sarva śuddhebhyaḥ pumān ādyaḥ prasīdatu ॥ 5 ॥

He is beyond all the three guṇas that belong to undeveloped nature. May that purest of all pure spirits this day be bestow his compassion on us.

कला काष्ठा निमेषादि काल सूत्रस्य गोचरे । यस्य शक्तिर् न शुद्धस्य प्रसीदत् स नो हरिः ॥ ६ ॥
kalā kāṣṭhā nimeṣādi kāla sūtrasya gocare ।
yasya śaktir na śuddhasya prasīdat sa no hariḥ ॥ 6 ॥

May that Hari be propitious to us, whose inherent might is not an object of the progressive chain of moments or of days that make up time.

प्रोच्यते परमेशो हि यः शुद्धो ऽप्युपचारतः । प्रसीदतु स नो विष्णुरात्मा यः सर्व देहिनाम् ॥ ७ ॥
procyate parameśo hi yaḥ śuddho 'pyupacārataḥ ।
prasīdatu sa no viṣṇurātmā yaḥ sarva dehināṃ ॥ 7 ॥

May he who is called the supreme God Vishnu, who is not in need of any assistance, Hari, the over-self of all embodied substance, be favourable unto us.

यः कारणं च कार्यश् च कारणस्यापि कारणम् । कार्य स्यापि च यः कार्यं प्रसीदतु स नो हरिः ॥ ८ ॥
yaḥ kāraṇaṃ ca kāryaś ca kāraṇasyāpi kāraṇam ।
kārya syāpi ca yaḥ kāryaṃ prasīdatu sa no hariḥ ॥ 8 ॥

May that Hari, who is both cause and effect; who is the cause of cause, the effect of effect; he who is the effect of successive effect;

कार्य कार्यस्य यत् कार्यं तत् कार्यस्यापि यः स्वयम् । तत् कार्य कार्यभूतो यस्ततश्च प्रणता स्म तम् ॥ ९ ॥
kārya kāryasya yat kāryaṃ tat kāryasyāpi yaḥ svayam ।
tat kārya kāryabhūto yas tataś ca praṇatā sma tam ॥ 9 ॥

He who is the effect of the effect of the effect himself; the product of the effect of the effect of the effect, or elemental substance; to him I bow.

कारणं कारणस्यापि तस्य कारण-कारणम् । तत् कारणानां हेतुं त्वां प्रणता स्म सुरेश्वरम् ॥ १० ॥
kāraṇaṃ kāraṇasyāpi tasya kāraṇa-kāraṇam ।
tat kāraṇānāṃ hetuṃ tvāṃ praṇatā sma sureśvaram ॥ 10 ॥

The cause of the cause; the cause of the cause of the cause; the cause of them all; to him the God of all gods I bow.

भोक्तारं भोज्य भूतं च स्रष्टारं सृज्यम् एव च । कार्य कर्म स्वरूपं तं प्रणता स्म परं पदम् ॥ ११ ॥
bhoktāraṃ bhojya bhūtaṃ ca sraṣṭāraṃ sṛjyam eva ca ।
kārya karma svarūpaṃ taṃ praṇatā sma paraṃ padam ॥ 11 ॥

To him who is the enjoyer and thing to be enjoyed; the creator and thing to be created; who is the agent and the effect; to that Supreme Being I bow.

विशुद्धं बोधनं नित्यम् अजम् अक्षयम् अव्ययम् । अव्यक्तम् अविकारं यत् तद् विष्णोः परमं पदम् ॥ १२ ॥
viśuddhaṁ bodhanaṁ nityam ajam akṣayam avyayam ।
avyaktam avikāraṃ yat tad viṣṇoḥ paramaṃ padam ॥ 12 ॥

That is the highest state of Viṣṇu which is pure, intelligent, perpetual, unborn, undecayable, inexhaustible, inscrutable, immutable;

न स्थुलं न च सूक्ष्मं यन्न विशेषण गोचरम् । तत् पदं परमं विष्णोः प्रणमाम सदामलम् ॥ १३ ॥
na sthulaṃ na ca sūkṣmaṃ yanna viśeṣaṇa gocaram ।
tat padaṃ paramaṃ viṣṇoḥ praṇamāma sadāmalam ॥ 13 ॥

It is neither gross nor subtle, nor capable of being defined devoid of all particularities: to that ever immaculate state of Viṣṇu I bow.

यस्या युतायुतांशांशे विश्व शक्तिर् इयं स्थिता । पर-ब्रह्म स्वरूपं यत् प्रणमामस् तम् अव्ययम् ॥ १४ ॥
yasyā yutāyutāṁśāṁśe viśva śaktir iyaṃ sthitā ।
para-brahma svarūpaṃ yat praṇamāmas tam avyayam ॥ 14 ॥

To him whose faculty to create the universe abides in but a tiny part of the ten-millionth part of him; to him who is one with the inexhaustible Supreme Being, I bow.

यन्न देवा न मुनयो न चाहं न च शङ्करः । जानन्ति परमेश स्य तद् विष्णोः परमं पदम् ॥ १५ ॥
yanna devā na munayo na cāhaṃ na ca śaṅkaraḥ ।
jānanti parameśa sya tad viṣṇoḥ paramaṃ padam ॥ 15 ॥

and to the glorious nature of the supreme Viṣṇu, which nor gods, nor sages, nor I, nor Śankara apprehend;

यद् योगिनः सदोद्युक्ताः पुण्य पाप क्षये क्षयम् । पश्यन्ति प्रणवे चिन्त्यं तद् विष्णोः परमं पदम् ॥ १६ ॥
yad yoginaḥ sadodyuktāḥ puṇya pāpa kṣaye kṣayam ।
paśyanti praṇave cintyaṃ tad viṣṇoḥ paramaṃ padam ॥ 16 ॥

that nature which the Yogis, after incessant effort, effacing both moral merit and demerit, behold to be contemplated in the mystical monosyllable Om:

शक्तयो यस्य देवस्य ब्रह्म विष्णु शिवात्मिकाः । भवन्त्य् अभूत पूर्वस्य तद् विष्णोः परमं पदम् ॥ १७ ॥
śaktayo yasya devasya brahma viṣṇu śivātmikāḥ ।
bhavanty abhūta pūrvasya tad viṣṇoḥ paramaṃ padam ॥ 17 ॥

the supreme glory of Viṣṇu, who is the first of all; of whom, one only god, the triple energy is the same with Brahmā, Viṣṇu, and Śiva:

सर्वेश सर्व भूतात्मन् सर्व सर्वाश्रयाच्युत । प्रसीद विष्णो भक्तानां व्रज नो दृष्टि गोचरम् ॥ १८ ॥
sarveśa sarva bhūtātman sarva sarvāśrayācyuta ।
prasīda viṣṇo bhaktānāṃ vraja no dṛṣṭi gocaram ॥ 18 ॥

O lord of all, great soul of all, refuge of all, undecayable, have pity upon your servants; O Viṣṇu, be manifest unto us."

SVASTI-VĀCANAM

(sanatkumāre ṛṣirātre 6;40-49)

स्वस्तयेऽस्तु सदाविष्णुः स्वस्तयेऽस्तु चतुर्मुखः। स्वस्तयेऽस्तु सदा वह्निः स्वस्तयेऽस्तु यमस् सदा ॥१॥
svastaye'stu sadāviṣṇuḥ svastaye'stu caturmukhaḥ।
svastaye'stu sadā vahniḥ svastaye'stu yamas sadā॥ 1॥

May Vishnu always be auspicious to us. May the four-faced Brahma be auspicious. May Agni (fire) always be auspicious. May Yama always be auspicious.

स्वस्तयेऽस्तु निऋर्त्याख्यः स्वस्तये वरुणोऽस्तु नः। स्वस्तयेऽस्तु सदा वायुः स्वस्तयेऽस्तु धनेश्वरः ॥२॥
svastaye'stu niṛrtyākhyaḥ svastaye varuṇo'stu naḥ।
svastaye'stu sadā vāyuḥ svastaye'stu dhaneśvaraḥ॥ 2॥

May Nirriti be auspicious. May Varuna be auspicious to us. May Vayu (wind) always be auspicious. May Kubera (lord of wealth) be auspicious.

स्वस्तयेऽस्तु सदेशानः स्वस्तयेऽस्तु मरुद्-गणः । स्वस्तये संतु वसवो रुद्राश्च स्वस्तये तथा ॥ ३ ॥
svastaye'stu sadeśānaḥ svastaye'stu marud-gaṇaḥ।
svastaye santu vasavo rudrāśca svastaye tathā॥ 3॥

May Ishana always be auspicious. May the group of Maruts be auspicious. May the Vasus be auspicious, and likewise the Rudras be auspicious.

आदित्यास्स्वस्तये संतु मुनयस्-स्वस्तये तथा । गंधर्वास्स्वस्तये संतु स्वस्तये संतु किंनरः ॥ ४ ॥
ādityās svastaye santu munayas-svastaye tathā।
gandharvās svastaye santu svastaye santu kiṁnaraḥ॥ 4॥

May the Adityas be auspicious, and likewise the sages. May the Gandharvas be auspicious, and may the Kinnaras be auspicious.

स्वस्तये संतु नागाश्च स्वस्तये संतु पन्नगाः । स्वस्तये संतु विश्वेशाः स्वस्तयेऽप्सरसस् सदा ॥ ५ ॥
svastaye santu nāgāśca svastaye santu pannagāḥ।
svastaye santu viśveśāḥ svastaye'psarasas sadā॥ 5॥

May the Nagas be auspicious, and may the Pannagas (serpents) be auspicious. May the Vishvedevas be auspicious, and may the Apsaras always be auspicious.

स्वस्तये संतु नद्यश्च स्वस्तये संतु सागराः । स्वस्तये संतु शैलश्च वेदाश्च स्वस्तये तथा ॥ ६ ॥
svastaye santu nadyaśca svastaye santu sāgarāḥ।
svastaye santu śailaśca vedāśca svastaye tathā॥ 6॥

May the rivers be auspicious, and may the oceans be auspicious. May the mountains be auspicious, and likewise may the Vedas be auspicious.

स्वस्तये मातरस् संतु पितरस् स्वस्तये तथा । देव-पारिषदास् सर्वे स्वस्तये संतु नस्सदा ॥ ७ ॥
svastaye mātaras santu pitaras svastaye tathā।
deva-pāriṣadās sarve svastaye santu nas- sadā॥ 7॥

May the mothers be auspicious, and likewise the fathers. May all the attendants of the gods always be auspicious to us.

स्वस्ति भागवतानाम्तु स्वस्ति चाप्यग्र-जन्मनाम् । स्वस्ति वैष्णवानां तु स्वस्ति चैव गवामपि ॥ ८ ॥
svasti bhāgavatānām tu svasti cāpyagra-janmanām।
svasti vaiṣṇavānāṁ tu svasti caiva gavāmapi॥ 8॥

May there be auspiciousness for the devotees of Vishnu, and auspiciousness for the twice-born. May there be auspiciousness for the Vaishnavas, and also for the cows.

स्वस्ति वै स्थावराणां तु जंगमानां तथैव च । स्वस्ति चैवाथ मंत्राणां स्वस्ति वै कर्मणाम् अपि ॥ ९ ॥
svasti vai sthāvarāṇāṁ tu jaṅgamānāṁ tathaiva ca।
svasti caivātha mantrāṇāṁ svasti vai karmaṇām api॥ 9॥

May there be auspiciousness for the immobile beings, and also for the mobile ones. And may there be auspiciousness for the mantras, and auspiciousness for the rituals.

MANGALA STOTRAM

(Viṣṇu Samhita)

जगन्-निर्माण संहार स्थित्यनुग्रह हेतवः । देवानां ईश्वरा देवां मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ १ ॥
jagan-nirmāṇa saṁhāra sthityanugraha hetavaḥ ।
devānāṁ īśvarā devāṁ maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 1 ॥

They are the causes of the creation, destruction, existence and grace of the universe. May the the lord of the gods bestow upon us all auspiciousness.

विष्णुर् ब्रह्मा च रुद्रश्च प्रचण्डश्चण्ड एव च । गरुत्मान् ऋषभश्चैते मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ २ ॥
viṣṇur brahmā ca rudraśca pracaṇḍaścaṇḍa eva ca ।
garutmān ṛṣabhaścaite maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 2 ॥

May Vishnu, Brahmā, Rudra, Pracaṇḍa and Caṇḍa. May Garuḍa and Ṛṣabha bestow all auspiciousness upon us.

इन्द्रश्चाग्नि यमश्चैव निऋर्तिर् वरुणस् तथा । वायुर् वैश्रवणेशानौ मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ ३ ॥
indraścāgni yamaścaiva nirṛtir varuṇas tathā ।
vāyur vaiśravaṇeśānau maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 3 ॥

Indra, Agni, Yama, Nirṛti and Varuna. May the wind and the lord of Vaiśravā bestow all auspiciousness upon us.

वराह नरसिंहौ च राम श्रीधर वामनाः । हयास्य वासुदेवौ च मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ ४ ॥
varāha narasiṁhau ca rāma śrīdhara vāmanāḥ ।
hayāsya vāsudevau ca maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 4 ॥

O Varaha, O Narasimha, O Rāma, Śrīdhara and the Vāmanas and May Lord Hayariva and Vāsudeva bestow all auspiciousness upon this horse.

पूरुश्च निऋर्तिश्चैव सिंहो नारायणाच्युतौ । अनिरुद्धो हरिः कृष्णो मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ ५ ॥
pūruśca nirṛtiścaiva siṁho nārāyaṇācyutau ।
aniruddho hariḥ kṛṣṇo maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 5 ॥

May Pūru and Nirṛti Narasimha Nārāyaṇa and Acyuta. May Lord Hari, Lord Aniruddha and Lord Kṛṣṇa bestow upon us all auspiciousness.

अष्टोत्तर सहस्रं तु विष्णु-पार्षदाश्च ये । अनुपारिषदाश्चान्ये मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ ६ ॥
aṣṭottara sahasraṁ tu viṣṇu-pārṣadāśca ye ।
anupāriṣadāścānye maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 6 ॥

There were 18,000 associates of Lord Viṣṇu. May the other councilors bestow upon us all auspiciousness.

भूर्लोक भुवर्लोकाद्याः सप्तलोकाः प्रकीर्तिताः । सागराश्च तथा सर्वे मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ ७
bhūrloka bhuvarlokādyāḥ sapta lokāḥ prakīrtitāḥ ।
sāgarāśca tathā sarve maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 7 ॥

The seven worlds, beginning with Bhūrloka and Bhuvarloka, have been described. May all the oceans and the oceans bestow upon us auspiciousness.

तथा पाताल लोकाश्च रुद्रलोकास्सुखोषिताः । दिक्षु सर्वासु तिष्ठन्तो मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ ८
tathā pātāla lokāśca rudralokās sukhoṣitāḥ ।
dikṣu sarvāsu tiṣṭhanto maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 8 ॥

Similarly, the worlds of the underworld and the worlds of Rudra are happily enjoyed. May those who are present in all directions bestow upon us auspiciousness.

गङ्गाच यमुना चैव तथा गोदा सरस्वती । नर्मदा चैव कावेरी मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ ९ ॥
gaṅgāca yamunā caiva tathā godā sarasvatī ।

narmadā caiva kāverī maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 9 ॥

The Ganges, Yamuna, Goda and Sarasvatī are also mentioned. May the rivers Narmadā and Cauvery bestow upon us all auspiciousness.

सूर्यादयो ग्रहाश्चाथ मेषाद्याह राशयस्तथा । मासाश्चापि सविष्णवाद्या मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥
sūryādayo grahāścātha meṣādyāha rāśayas tathā ।
māsāścāpi sa-viṣṇavādyā maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 10 ॥

May the sun and other planets and the signs of the zodiac, such as Aries. May the months, along with the devotees of Lord Viṣṇu, bestow upon us all auspiciousness.

सर्वे विद्येश्वराश्चापि ये दिव्या ये च मानवाः । दिव्यन्तरिक्ष भूमिस्च मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ ११
sarve vidyeśvarāścāpi ye divyā ye ca mānavāḥ ।
divyantarikṣa bhūmis ca maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 11 ॥

All the gods of knowledge, both divine and human. May the heavenly sky and the earth bestow upon us all auspiciousness.

अहिर्बुध्निः पिनाकी च भवनोऽथेश्वरस्तथा । स्थाणु भवच्च पापारि मङ्गलं प्रदिशन्तु नः ॥ १२
ahirbudhniḥ pināk ca bhavano'theśvaras tathā ।
sthāṇu bhavacca pāpāri maṅgalaṁ pradiśantu naḥ ॥ 12 ॥

The serpent, Budhni, Pinaki, Bhavana and Ishwara. May you, O eraser of sins, remain steadfast and bestow upon us all good fortune.

एवं मङ्गल वादात् तास्सिद्धिं यच्छन्ति देवताः । सर्व कर्म समारम्भे कर्तव्यं च सुमङ्गलम् ॥ १३
evaṁ maṅgala vādāt tās siddhiṁ yacchanti devatāḥ ।
sarva karma samārambhe kartavyaṁ ca sumaṅgalam ॥ 13 ॥

Thus, by the auspicious declaration, may the gods grant perfection. At the beginning of all activities one should perform auspicious rituals.

GARUḌA STOTRAM

वाहनाय महा-विष्णु ताक्षाय अमित तेजसे । गरुडाय नमस्तुभ्यं सर्व सर्वेन्द्र मृत्सवे ॥१॥
vāhanāya mahā-viṣṇu tārkṣāya amita tejase ।
garuḍāya namas-tubhyaṁ sarva sarvendra mṛtsave ॥ 1 ॥

O great Lord Viṣṇu, O carrier, O Tārkṣa, O immeasurably effulgent one, O Lord of all beings, I offer my respectful obeisances unto You, Garuḍa.

नमो नमस्ते पक्षिन्द्र स्वाध्याय वपुषे नमः । विहगेन्द्र नमस्ते ऽस्तु समुत्पातिक कल्पक ॥२॥
namo namaste pakṣindra svādhyāya vapuṣe namaḥ ।
vihagendra namaste 'stu samuttpātika kalpaka ॥ 2 ॥

O lord of birds, I offer my respectful obeisances unto You, whose body is the form of the Vedas. O lord of the birds, I offer my respectful obeisances unto you, who are the creator of the universe.

आहृतामृत कुम्भाय जननि दास्य योचते । सुरा सुरेन्द्र जयने नागेन्द्र आभरणाय ते ॥३॥
āhṛtāmṛta kumbhāya janani dāsya yocate ।
surā surendra jayane nāgendra ābharaṇāya te ॥ 3 ॥

"The Mother (Devi) is believed to offer the ambrosia-filled vessel (kumbha) to her servant. To conquer the gods through sura (divine nectar), you adorn yourself with Nagendra's (serpent king) ornaments.

यदाधारमिदं सर्वं तदा आधारं ते नमः । पक्षो यस्य बृहत्-साम रथन्तरमपि द्वयम् ॥४॥
yadādhāram idaṁ sarvaṁ tadā ādhāraṁ te namaḥ ।
pakṣo yasya bṛhat-sāma rathantaram api dvayam ॥ 4 ॥

When this entire universe finds its support, then my salutations to that support. Whose wings are the Brihatsama, and Rathantara hymns.

अक्षिणी चाऽपि गायत्री त्री बृहत्साम शिरस्कृतम् । सोमाऽत्म नमस्तस्मै वाम देव्यङ्ग सम्पदे ॥
akṣiṇī cā 'pi gāyatrī trī bṛhat-sāma śiras-kṛtam ।

somā 'tma namas tasmai vāma devyaṅga sampade ॥ 5 ॥

"The right eye is Gayatri, the threefold Bṛhatsam adorns the head. Salutations to Soma (moon), and to the left eye, which bestows divine wealth. "

नम प्राणादि वायुनाम् ईशाय गरुडात्मने । दोषान् नयन् आखण्डान् गुणाऋनव सर्वतः ।
विघ्नान् जहि सर्वाणि अस्मत् सात्कुरु मामपि ॥६॥

nama prāṇādi vāyunām īśāya garuḍātmane ।
doṣān nayan ākhaṇḍān guṇāṛnava sarvataḥ ।
vighnān jahi sarvāṇi asmat sātkuru mām api ॥ 6 ॥

I bow to the Lord who is the life force of all beings, who manifests as the wind and has Garuda as His soul. Destroying all faults and bestowing unending virtues everywhere, remove all obstacles and bless me with your grace."

GARUḌA GATI TALA

श्रीमद् गरुडं खचित किरीटाभरणं, पद्म नूपुर किङ्किनी घोषं, साम गायत पक्ष युग्मं, व्याहृति ऋक्षं, सकल युगल पतिं, सकल सृष्टि पतिं, शत्रु मर्दन्-आन्तकं, ब्रह्म भव वन्दितं, कनकाच लोचनं, पङ्कज पुञ्जाननं, तत् तच् चरन गतिर् अभष किङ्किणी जुझ्झटतो अशुर रव सकल विभव संहारं, संभव त्रिदिव गंइतं गंइतं आमृअता भरणं, अम्बा बन्ध विमोचनं, खग वाद्यं सकल लोक वैरि नाग वैरि ज्वाला ज्वालं, वाहन वैकुण्ठ नाथं, सकल भूत हृदय गेहं, तत् तत् सकल भूत हृदय गेहं तद् ईष शत-कृत्य सह बान कुल कोटिं ॥

śrīmad garuḍaṃ khacita kirīṭābharaṇaṃ, padma nūpura kiṅkinī ghoṣaṃ, sāma gāyata pakṣa yugmaṁ, vyāhṛti ṛkṣaṁ, sakala yugala patiṃ, sakala sṛṣṭi patiṃ, śatru mardan-āntakaṃ, brahma bhava vanditaṃ, kanakāca locanaṃ, paṅkaja puñjānanaṃ, tat tac carana gatir abhaṣa kiṅkiṇī jujhjhaṭato aśura rava sakala vibhava saṃhāraṃ, saṃbhava tridiva gaṃitaṃ gaṃitaṃ āmṛatā bharaṇaṃ, ambā bandha vimocanaṃ, khaga vādyaṃ sakala loka vairi nāga vairi jvālā jvālaṃ, vāhana vaikuṇṭha nāthaṃ, sakala bhūta hṛdaya gehaṃ, tat tat sakala bhūta hṛdaya gehaṃ tad īṣa śata-kṛtya saha bāna kula koṭiṃ ॥

I bow to Garuda, who: Wears a crown studded with gems. Has anklets and small bells that make melodious sounds. Has wings that sing the Sama Veda. Bears the Vyahritis (sacred utterances) as his constellations. Is the lord of all pairs and the master of all creation. Crushes enemies and brings about their end. Is worshipped by Brahma and Shiva. Has golden eyes and a lotus-like face. Moves with grace, his anklets jingling. Destroys the pride and power of demons with his terrifying roar. Brings nectar from the heavens. Frees his mother from bondage. Is the enemy of snakes, blazing like fire. Is the vehicle of Lord Vaikuntha (Vishnu). Resides in the hearts of all beings. Carries countless arrows to destroy evil.

मद मद्य कर पक्ष कर पाद युगलं, तत् तत् त्रिर् मद्दल ताल काहल सर्व वाद्य रवं विनता-नन्दं विनता-नन्दं ॥

mada madya kara pakṣa kara pāda yugalaṃ, tat tat trir maddala tāla kāhala sarva vādya ravaṃ vinatā-nandaṃ vinatā-nandaṃ ॥

I bow to Garuda, who: Has wings that create intoxicating sounds. Has feet that make rhythmic sounds. Is accompanied by the sounds of drums, cymbals, and all musical instruments.Brings joy to his mother Vinata.

इन्द्रादि-भिस्-सह कुमुदादि-भिस्-सह विश्व गुण वाहनं, तत् तत् विश्व गुण वाहनं । तत् तत् मृद गमन पक्ष रभषं, सुगन्धित पट्टू कपटुका सुर कुल निश्शेषं, झन झन महोत्तुङ्ग शाकिनी डाकिनी सहितं, सुहृदय झन झन जघृनि किङ्किणी हण हण विकृत कङ्कणं । भुजग कुल भूषनं, विहग विभीषनं, बृहत् पक्षं विपक्ष-घनं, हरि-वाहन हरि-केटनं, गरुट्मन्तं नमस्येऽहं नमस्येऽहं । अलिक लालित तनु सु-कोमल मलिन सदृष गतिं, भृउकुटि-भीषन नील नाशिक पिङ्गल लोचनं, कणक कल्पित खचित रत्न करण्ड मकुट धरं, विहग परिवृधं, अहि विभीषनं, अषुर वैरि-धरं तत् शद् अशुर वैरि धरं ॥

indrādi-bhis-saha kumudādi-bhis-saha viśva guṇa vāhanaṃ, tat tat viśva guṇa vāhanaṃ । tat tat mṛda gamana pakṣa rabhaṣaṃ, sugandhita paṭṭū kapaṭukā sura kula niśśeṣaṃ, jhana jhana mahottuṅga śākinī ḍākinī sahitaṃ, suhṛdaya jhana jhana jaghṛni kiṅkiṇī haṇa haṇa vikṛta

kaṅkaṇaṃ । bhujaga kula bhūṣanaṃ, vihaga vibhīṣanaṃ, bṛhat pakṣaṃ vipakṣa-ghanaṃ, hari-vāhana hari-keṭanaṃ, garuṭmantaṃ namasye'haṃ namasye'haṃ । alika lālita tanu su-komala malina sadṛṣa gatiṃ, bhṛukuṭi-bhīṣana nīla nāśika piṅgala locanaṃ, kaṇaka kalpita khacita ratna karaṇḍa makuṭa dharaṃ, vihaga parivṛdhaṃ, ahi vibhīṣanaṃ, aṣura vairi-dharaṃ tat śad aśura vairi dharaṃ ॥

Is the vehicle carrying universal qualities, accompanied by Indra and other gods. Moves gracefully with flapping wings. Is adorned with fragrant silk garments. Is accompanied by Shakinis and Dakinis (female supernatural beings). Wears jingling ornaments and bracelets. Is adorned with serpents. Is terrifying to birds. Has large wings that destroy enemies. Is the vehicle and banner of Hari (Vishnu). Has a body as delicate as a bee's wing but moves powerfully. Has a terrifying frown, blue beak, and reddish-brown eyes. Wears a crown studded with gems. Is surrounded by birds. Is feared by serpents. Is the enemy of demons

AṢṬHOTTARA ŚATA-NĀMAVALLI SAṄGRAHA

1. Śrī Viṣṇu aṣṭhottara śata-nāmavalliḥ

ॐ विष्णवे नमः । लक्ष्मी-पतये । गोपालाय । वैकुन्ठाय । गरुड-ध्वजाय । पर-ब्रह्मणे । जगन्-नाथाय । वासुदेवाय । त्रि-विक्रमाय । दैत्यांतकाय ॥ १० ॥
oṁ viṣṇave namaḥ । lakṣmī-pataye । gopālāya । vaikunṭhāya । garuḍa-dhvajāya । para-brahmaṇe । jagan-nāthāya । vāsudevāya । tri-vikramāya । daityāntakāya ॥ 10 ॥

मधु-रिपवे । ताक्ष्र्य-वाहाय । सनातनाय । नारायणाय । पद्म-नाभाय । हृषिकेशाय । सुधा-प्रदाय । माधवाय । पुंडरिकाक्षाय । स्थिति-कर्त्रे ॥ २० ॥
madhu-ripave । tārkṣya-vāhāya । sanātanāya । nārāyaṇāya । padma-nābhāya । hṛṣikeśāya । sudhā-pradāya । mādhavāya । puṇḍarikākṣāya । sthiti-kartre ॥ 20 ॥

परात्पराय । वनमालिने । यज्ञ-रूपाय । चक्र-पाणये । गदा-धराय । उपेंद्राय । केशवाय । हम्साय । समुद्र-मथनाय । हरये ॥ ३० ॥
parātparāya । vanamāline । yajña-rūpāya । cakra-pāṇaye । gadā-dharāya । upendrāya । keśavāya । hamsāya । samudra-mathanāya । haraye ॥ 30 ॥

गोविंदाय । ब्रह्म-जनकाय । कैटभासुर- मर्दनाय । श्रीधराय । काम-जनकाय । शेष-शायिने । चतुर्भुजाय । पांचजन्य-धराय । श्रीमते । शार्ङ्ग-पाणये ॥ ४० ॥
govindāya । brahma-janakāya । kaiṭabhāsura- mardanāya । śrīdharāya । kāma-janakāya । śeṣa-śāyine । catur-bhujāya । pāñcajanya-dharāya । śrīmate । śārṅga-pāṇaye ॥ 40 ॥

जनार्दनाय । पितांबर-धराय । देवाय । सूर्य-चंद्र-विलोचनाय । मत्स्य-रूपाय । कूर्म-रूपाय । क्रोढ-रूपाय । नृकेशरिनि । वामनाय । भार्गवाय ॥ ५० ॥
janārdanāya । pitāmbara-dharāya । devāya । sūrya-candra-vilocanāya । matsya-rūpāya । kūrma-rūpāya । kroḍha-rūpāya । nṛkeśarini । vāmanāya । bhārgavāya ॥ 50

रामाय । हलिने । कृष्णाय । हयाननाय । विश्वंबराय । सिंसुमाराय । श्रीधराय । कपिलाय । ध्रुवाय । दत्तात्रेयाय ॥ ६० ॥
rāmāya । haline । kṛṣṇāya । hayānanāya । viśvambarāya । simsumārāya । śrīdharāya । kapilāya । dhruvāya । dattātreyāya ॥ 60 ॥

अच्युताय । अनंताय । मुकुंदाय । दधि-वामनाय । धन्वंतरये । श्री-निवासाय । प्रद्युम्नाय । पुरुषोत्तमाय । श्रीवत्स-कौस्तुभोरस्काय । मुरारातये ॥ ७० ॥
acyutāya । anantāya । mukundāya । dadhi-vāmanāya । dhanvantaraye । śrī-nivāsāya । pradyumnāya । puruṣottamāya । śrīvatsa-kaustubhoraskāya । murārātāye ॥ 70 ॥

अधोक्षजाय । वृषभाय । मोहिनि-रूप-धारिणे । संकर्षणाय । पृथवे । क्षीराब्धि-शायिने । भूतात्मने । भगवते । भक्त-वत्सलाय । अनिरुद्धाय ॥ ८० ॥
adhokṣajāya । vṛṣabhāya । mohini-rūpa-dhāriṇe । saṅkarṣaṇāya । pṛthave । kṣīrābdhi-śāyine । bhūtātmane । bhagavate । bhakta-vatsalāya । aniruddhāya ॥ 80 ॥

अप्रमेयात्मने । त्रि-धाम्ने । भूत-भावनाय । श्वेत-द्वीपे-निवास्तव्याय । सूर्य-मंडल-मध्य -गाय । सनकादि-संसेविताय । गजेंद्र-वरदाय । नारायणाय । नील-कांताय । धरा-कांताय ॥ ९० ॥
aprameyātmane । tri-dhāmne । bhūta-bhāvanāya । śveta-dvīpe-nivāstavyāya । sūrya-maṇḍala-madhya -gāya । sanakādi-samsevitāya । gajendra-varadāya । nārāyaṇāya । nīla-kāntāya । dharā-kāntāya ॥ 90 ॥

वेदात्मने । बाद्रायनाय । भागिरथि-जन्म-भूमि-पाद-पद्माय । सताम्-प्रभवे । स्वभुवे । विभवे । गनश्यामाय । जगत्-कारणाय । अव्ययाय । बुद्धावताराय ॥ १०० ॥
vedātmane | bādrāyanāya | bhāgirathi-janma-bhūmi-pāda-padmāya | satām-prabhave | svabhuve | vibhave | ganaśyāmāya | jagat-kāraṇāya | avyayāya | buddhāvatārāya ॥100 ॥

शांतात्मने । लिलाधृत-वराकृतये । दमोदराय । विराट्-रूपाय । भूत-भवत्-प्रभवे । आदि-देवाय । देव-देवाय । प्रह्लाद-परिपालकाय ॥ १०८ ॥

śāntātmane | lilādhṛta-varākṛtaye | damodarāya | virāṭ-rūpāya | bhūta-bhavat-prabhave | ādi-devāya | deva-devāya | prahlāda-paripālakāya ॥ 108 ॥

2. Śrī Kṛṣṇa aṣṭhottara śata-nāmavalliḥ

ॐ श्री कृष्णाय नमः । कमल-नाथाय । वासुदेवाय । सनातनाय । वासुदेवात्मजाय । पुण्याय । लील-मानुष-विग्रहाय । श्रीवत्स-कौस्तुभ-धराय । यशोदा-वत्सलाय । हरये ॥ १० ॥

oṁ śrī kṛṣṇāya namaḥ | kamala-nāthāya | vāsudevāya | sanātanāya | vāsudevātmajāya | puṇyāya | līla-mānuṣa-vigrahāya | śrīvatsa-kaustubha-dharāya | yaśodā-vatsalāya | haraye ॥ 10

चतुर्-भुजात्त-चक्रासि-गदा-शङ्खाद्-युदा-युधाय । देवकी-नन्दनाय । श्रीशाय । नन्द-गोप-प्रियात्मजाय । यमुना-वेग-संहारिणे । बल-भद्र-प्रियानुजाय । पूतन-जीवित-हराय । शकटासुर-भञ्जनाय । नन्द-व्रज-जनानन्दिने । सच्चिद्-आनन्द-विग्रहाय ॥ २० ॥

catur-bhujātta-cakrāsi-gadā-śaṅkhād-yudā-yudhāya | devakī-nandanāya | śrīśāya | nanda-gopa-priyātmajāya | yamunā-vega-saṁhāriṇe | bala-bhadra-priyānujāya | pūtana-jīvita-harāya | śakaṭāsura-bhañjanāya | nanda-vraja-janānandine | saccid-ānanda-vigrahāya ॥ 20 ॥

नवनीत-विलिप्ताङ्गाय । नवनीत-नटाय । अनघाय । नवनीत-नवा-हाराय । मुचुकुन्द-प्रसादकाय । षोडश-स्त्री-सहस्रेशाय । त्रि-भङ्गिने । ललिताकृतये । शुक-वाग्-अमृताब्धीन्दवे । गोविन्दाय ॥ ३० ॥

navanīta-viliptāṅgāya | navanīta-naṭāya | anaghāya | navanīta-navā-hārāya | mucukunda-prasādakāya | ṣoḍaśa-strī-sahasreśāya | tri-bhaṅgine | lalitākṛtaye | śuka-vāg-amṛtābdhīndave | govindāya ॥ 30 ॥

योगिनाम्-पतये । वत्स-वाट-चराय । अनन्ताय । धेनुकासुर-मर्दनाय । तृणी-कृत-तृणावर्ताय । यमलार्जुन-भञ्जनाय । उत्ताल-ताल-भेत्रे । तमाल-श्यामल्-आकृतये । गोप-गोपीश्वराय । योगिने ॥ ४० ॥
yoginām-pataye | vatsa-vāṭa-carāya | anantāya | dhenukāsura-mardanāya | tṛṇī-kṛta-tṛṇāvartāya | yamalārjuna-bhañjanāya | uttāla-tāla-bhetre | tamāla-śyāmal-ākṛtaye | gopa-gopīśvarāya | yogine ॥ 40 ॥

कोटि-सूर्य-सम-प्रभाय । इलाआ-पतये । परस्मै-ज्योतिषे । यादवेन्द्राय । यदु-द्वहाय । वन-मालिने । पीत-वाससे । पारिजात-अपहारकाय । गोवर्धन-अचलोद्धर्त्रे । गोपालाय ॥ ५० ॥
koṭi-sūrya-sama-prabhāya | ilā-pataye | parasmai-jyotiṣe | yādavendrāya | yadu-dvahāya | vana-māline | pīta-vāsase | pārijāta-apahārakāya | govardhana-acaloddhartre | gopālāya ॥ 50 ॥

सर्व-पालकाय । अजाय निरञ्जनाय । काम-जनकाय । कञ्ज-लोचनाय । मधुघ्ने । मथुरा-नाथाय । द्वारका-नायकाय । बलिने । वृन्दावन्-आन्तर-सञ्चारिणे । तुलसी-दाम-भूषणाय ॥ ६० ॥

sarva-pālakāya | ajāya nirañjanāya | kāma-janakāya | kañja-locanāya | madhughne | mathurā-nāthāya | dvārakā-nāyakāya | baline | vṛndāvan-āntara-sañcāriṇe | tulasī-dāma-bhūṣaṇāya ॥ 60

स्यामन्तक-मणेर्-हर्त्रे । नर-नारायण-आत्मकाय । कुब्ज-आकृष्टाम्बर-धराय । मायिने । परम-पूरुषाय । मुष्टिकासुर-चाणूर-मल्लयुध्-विशारधाय । संसार-वैरिणे । कंसारये । मुरारये । नरकान्तकाय ॥ ७० ॥

syāmantaka-maṇer-hartre । nara-nārāyaṇa-ātmakāya । kubja-ākṛṣṭāmbara-dharāya । māyine । parama-pūruṣāya । muṣṭikāsura-cāṇūra-mallayudh-viśāradhāya । saṁsāra-vairiṇe । kaṁsāraye । murāraye । narakāntakāya ॥ 70 ॥

अनादि-ब्रह्म-चारिणे । कृष्णा-व्यशन-कर्शकाय । शिषुपाल-शिरस्-छेत्रे । दुर्योधन-कुलान्तकाय । विदुराक्रूर-वरदाय । विश्वरूप-प्रदर्शकाय । सत्य-सङ्कल्पाय । सत्य-वाचे । सत्यभामा-रतये । जयिने ॥ ८० ॥

anādi-brahma-cāriṇe । kṛṣṇā-vyaśana-karśakāya । śiṣupāla-śiras-chetre । duryodhana-kulāntakāya । vidurākrūra-varadāya । viśvarūpa-pradarśakāya । satya-saṅkalpāya । satya-vāce । satyabhāmā-rataye । jayine ॥ 80 ॥

सुभद्रा-पूर्वजाय । विष्णवे । भीष्म-मुक्ति-प्रदायकाय । जगद्-गुरवे । जगन्-नाथाय । वेणु-नाद-विशारदाय । वृषभासुर-विध्वंसिने । बाणासुर-करान्तकाय । युधिष्ठिर-प्रतिष्ठात्रे । बर्हि-बर्हावत्-अंसकय ॥ ९० ॥

subhadrā-pūrvajāya । viṣṇave । bhīṣma-mukti-pradāyakāya । jagad-gurave । jagan-nāthāya । veṇu-nāda-viśāradāya । vṛṣabhāsura-vidhvaṁsine । bāṇāsura-karāntakāya । yudhiṣṭhira-pratiṣṭhātre । barhi-barhāvat-aṁsakaya ॥ 90 ॥

पार्थ-सारथये । अव्यक्ताय । गीतामृत-महोदधये । कालइय-फणि-माणिक्य-रञ्जित-श्री-पदाम्बुजाय । दामोदराय । यज्ञ-भोक्त्रे । दानवेन्द्र-विनाशकाय । नारायणाय । पर-ब्रह्मणे । पन्नगाशन-वाहनाय ॥ १०० ॥

pārtha-sārathaye । avyaktāya । gītāmṛta-mahodadhaye । kāliya-phaṇi-māṇikya-rañjita-śrī-padāmbujāya । dāmodarāya । yajña-bhoktre । dānavendra-vināśakāya । nārāyaṇāya । para-brahmaṇe । pannagāśana-vāhanāya ॥ 100 ॥

जल-क्रीडा-समासक्त-गोपी-वस्त्रापहारकाय । पुण्य-श्लोकाय । तीर्थपादाय । वेद-वेद्याय । दया-निधये । सर्व-भूतात्मकाय । सर्व-ग्रह-रूपिणे । परात्पराय ॥ १०८ ॥

jala-krīḍā-samāsakta-gopī-vastrāpahārakāya । puṇya-ślokāya । tīrthapādāya । veda-vedyāya । dayā-nidhaye । sarva-bhūtātmakāya । sarva-graha-rūpiṇe । parātparāya ॥ 108 ॥

4. Sudarśana aṣṭhottara śata-nāmavalliḥ

ॐ श्री सुदर्शनाय नमः । चक्र-राजाय । तेजो-व्युहाय । महा-द्युताय । सहस्र-बाहवे । दीप्तांगाय । अरुणाक्षाय । प्रतापवते । अनेकादित्य-संकाशाय । प्रोर्ध्व-ज्वल-भिरंजिताय ॥ १० ॥

oṁ śrī sudarśanāya namaḥ । cakra-rājāya । tejo-vyuhāya । mahā-dyutāya । sahasrabahave । dīptāṅgāya । aruṇākṣāya । pratāpavate । anekāditya-saṁkāśāya । prordhva-jvala-bhirañjitāya ॥ 10

सौदामणि-सहस्राभाय । मणि-कुंडल-शोभिताय । पंच-भूत-मनो-रूपाय । षट्कोणंतर-संस्थिताय । हरांत-करणोद्भुत-रोष-भीषन-विग्रहाय । हरि-पाणि-लसत्-पद्म-विहार-रमणोहराय । श्रीकार-रूपाय । सर्व-ज्ञानाय । सर्व-लोक-अर्चित-प्रभवे । चतुर्दश-सहस्राराय ॥ २० ॥

saudāmaṇi-sahasrabhāya । maṇi-kuṇḍala-śobhitāya । pañca-bhūta-mano-rūpāya । ṣaṭkoṇantara-saṁsthitāya । harānta-karaṇodbhuta-roṣa-bhīṣana-vigrahāya । hari-pāṇi-lasat-padma-vihāra-ramaṇoharāya । srīkāra-rūpāya । sarva-jñānāya । sarva-loka-arcita-prabhave । catur-daśa-sahasrārāya ॥ 20 ॥

चतुर्-वेद-मयाय । अनलाय । भक्त-चंद्रमस-ज्योतिषे । भव-रोग-विनाशकाय । रेफात्मकाय । मकारात्मने । रक्षो-सृग्-भुषितांगकाय । सर्व-दैत्य-ग्रीवनाल-विभेदन-महा-गजाय । ज्वलकराय ॥ ३०

catur-veda-mayāya । analāya । bhakta-candramasa-jyotiṣe । bhava-roga-vināśakāya । rephātmakāya । makārātmane । rakṣo-sṛug-bhuṣitāṅgakāya । sarva-daitya-grīvanāḷa-vibhedana-mahā-gajāya । jvala-karāya ॥ 30 ॥

भीम-कर्मणे । त्रिलोचनाय । नील-वर्त्मने । नित्य-सुखाय । निर्मल-श्रीयै । निरंजनाय । रक्त-माल्यांबर-धराय । रक्त-चंदन-भूषिताय । रजो-गुण-कृते । शूराय ॥ ४० ॥

bhīma-karmaṇe । trilocanāya । nīla-vartmane । nitya-sukhāya । nirmala-śrīyai । nirañjanāya । rakta-mālyāmbaradharāya । rakta-candana-bhūṣitāya । rajo-guṇa-kṛte । śūrāya ॥ 40 ॥

राक्षस-कुल-मोहनाय । नित्य-क्षेम-कराय । प्रज्ञाय । पाषंड-जन-खंडनाय । नारायण-ज्ञानुवर्थिने । नैगमांत-प्रकाशकाय । बलि-मंदन-दोर्दंड-खंडनाय । विजयाकृतये । मित्र-भाविने । सर्व-मयाय ॥

rākṣasa-kula mohanāya । nitya-kṣema-karāya । prajñāya । pāṣaṇḍa-jana-khaṇḍanāya । nārāyaṇa-jñānuvarthine । naigamānta-prakāśakāya । bali-mandana-dordaṇḍa-khaṇḍanāya । vijayākṛtaye । mitra-bhāvine । sarva-mayāya ॥ 50 ॥

तमो-विध्वंशनाय । रजस्सत्त्व-तमोध्वर्तिने । त्रि-गुणात्मने । त्रिलोक-धृते । हरिमाय-गुणोपेथाय । अव्ययाय । अक्षर-रूप-भाजे । परमात्मने । परम-ज्योतिषे । पंच-कृत्य-परायणाय ॥ ६० ॥

tamo-vidhvaṁśanāya । rajas-sattva-tamodhvartine । tri-guṇātmane । triloka-dhṛte । harimāya-guṇopethāya । avyayāya । akṣara-rūpa-bhāje । paramātmane । parama-jyotiṣe । pañca-kṛtya-parāyaṇāya ॥ 60 ॥

ज्ञान-शक्त-बल्-ऐश्वर्य-वीर्य । तेज-प्रभामयाय । सदासत्-परमाय । पूर्णाय । वामयाय । वर्धाय । अच्युताय । जीवाय । हरये । हंस-रूपाय । पंचषट्-पीट-रूपकाय ॥ ७० ॥

jñāna-śakta-bal-aiśvarya-vīrya । teja-prabhāmayāya । sadāsat-paramāya । pūrṇāya । vāmayāya । vardhāya । acyutāya । jīvāya । haraye । haṁsa-rūpāya । pañcaṣaṭ-pīṭa-rūpakāya ॥ 70 ॥

मातृक-मंडल्-आध्यक्षाय । मधु-ध्वंसिने । मनो-मयाय । बुद्धि-रूपाय । चित्त-साक्षिने । साराय । हंसाक्षर-द्वयाय । मंत्र-यंत्र-प्रभवाय । मंत्र-यंत्रमयाय । विभवे ॥ ८० ॥

mātṛka-maṇḍal-ādhyakṣāya । madhu-dhvaṁsine । manomayāya । buddhi-rūpāya । citta-sākṣine । sārāya । haṁsākṣara-dvayāya । mantra-yantra-prabhavāya । mantra-yantramayāya । vibhave ॥ 80

स्रष्ट्रे । क्रियास्-पतये । शुद्धाय । मंत्रे । भोक्त्रे । त्रिविक्रमाय । निरायुधाय । असंरंभाय । सर्व-युध-समन्विताय । ओंकार-रूपाय ॥ ९० ॥

sraṣṭre । kriyās-pataye । śuddhāya । mantre । bhoktre । trivikramāya । nir-āyudhāya । asaṁraṁbhāya । sarva-yudha-samanvitāya । oṁkāra-rūpāya ॥ 90 ॥

पूर्णात्मने । ओंकारात्-साध्य-भंजनाय । ऐंकाराय । वाग्-प्रदाय । वाग्मिने । श्रींकार्-ऐश्वर्य-वर्धनाय । क्लीं-कार्-मोहन्-आकाराय । हुं-फट्-क्षोभनाकृतये । इंद्रार्चित-मनो-वेगाय । धरणि-भार-नाशकाय । वीराराध्याय ॥ १०० ॥

pūrṇātmane । oṁ-kārāt-sādhya-bhañjanāya । aiṁ-kārāya । vāg-pradāya । vāgmine । śrīṁ-kār-aiśvarya-vardhanāya । klīṁ-kār-mohan-ākārāya । huṁ-phaṭ-kṣobhanākṛtaye । indrārcita-mano-vegāya । dharaṇi-bhāra-nāśakāya । vīrārādhyāya ॥ 100 ॥

विश्वरूपाय । वैष्णवाय । विष्णु-भक्ति-दायकाय । सत्य-व्रताय । सत्य-पराय । सत्य-धर्मानुषंगकाय । नारायण-कृप-व्यूह-तेज-चक्राय । श्री सुदर्शनाय ॥ १०८ ॥

viśvarūpāya । vaiṣṇavāya । viṣṇu-bhakti-dāyakāya । satya-vratāya । satya-parāya । satya-dharmānuṣaṅgakāya । nārāyaṇa-kṛpa-vyūha-teja-cakrāya । śrī sudarśanāya ॥

5. Śrīraṅganātha aṣṭhottara śata-nāmavalih

श्री-रंग-नाथाय नमः । देवेशाय । श्री-रंग-ब्रह्म-संज्ञकाय । शेष-पर्यंक-शयनाय । श्री-निवास-भुजांतराय । इंद्र-नीलोपल-श्यामाय । पुंडरीक-निभेक्षणाय । श्री-वत्स-लांचिताय । हारिणे । वन-मालिने ॥ १० ॥

śrī-raṅga-nāthāya namaḥ । deveśāya । śrī-raṅga-brahma-saṁjñakāya । śeṣa-paryaṅka-śayanāya । śrī-nivāsa-bhujāntarāya । indra-nīlopala-śyāmāya । puṇḍarīka-nibhekṣaṇāya । śrī-vatsa-lāñcitāya । hāriṇe । vana-māline ॥ 10 ॥

हला-युधाय । पीतांबर-धराय । देवाय । नराय । नारायणाय । हरये । श्रीभू- सहिताय । पुरुषाय । महा-विष्णवे । सनातनाय ॥ २० ॥

halā-yudhāya । pītāmbara-dharāya । devāya । narāya । nārāyaṇāya । haraye । śrībhū- sahitāya । puruṣāya । mahā-viṣṇave । sanātanāya ॥ 20 ॥

सिंहासनस्थाय । भगवते । वासुदेवाय । प्रभावृताय । कंदर्प कोटिलावण्याय । कस्तूरि-तिलकाय । अच्युताय । शंख - चक्र - गदा-पद्म - सुलक्षित-चतुर्भुजाय । श्रीमत्सुंदरजामात्रे । नाथाय ॥ ३० ॥

siṁhāsanasthāya । bhagavate । vāsudevāya । prabhāvṛtāya । kandarpa koṭilāvaṇyāya । kastūri-tilakāya । acyutāya । śaṅkha - cakra - gadā-padma - sulakṣita-caturbhujāya । śrīmatsundarajāmātre । nāthāya ॥ 30 ॥

देव-शिखामणये । श्री-रंग-नायकाय । लक्ष्मि-वल्लभाय । तेजसां-निधये । सर्व-शर्म-प्रदाय । अहिशाय । साम-गान-प्रियोत्सवाय । अमृतत्व-प्रदाय । नित्याय । सर्व-प्रभवे ॥ ४० ॥

deva-śikhāmaṇaye । śrī-raṅga-nāyakāya । lakṣmi-vallabhāya । tejasāṁ-nidhaye । sarva-śarma-pradāya । ahiśāya । sāma-gāna-priyotsavāya । amṛtatva-pradāya । nityāya । sarva-prabhave ॥ 40 ॥

अरिंदमाय । श्री-भद्र-कुंकुम्-आलिप्ताय । श्रीमूर्तये । चित्त-रङ्जिताय । सर्व-लक्षण्-संपन्नाय । शांतात्मने । तीर्थनायकाय । श्रीरंगनायकीशाय । यज्ञमूर्तये । हिरण्मयाय ॥ ५० ॥

arindamāya । śrī-bhadra-kuṅkum-āliptāya । śrīmūrtaye । citta-raṅjitāya । sarva-lakṣaṇ-sampannāya । śāntātmane । tīrthanāyakāya । śrīraṅganāyakīśāya । yajñamūrtaye । hiraṇmayāya ॥ 50 ॥

प्रणवाकार-सदनाय । प्रणतार्थ-प्रदायकाय । गोदा-प्राणेश्वराय । कृष्णाय । जगन्-नाथाय । जयद्रथाय । निचुलापुर-वल्लीशाय । नित्य-मंगल-दायकाय । गंध-स्तंभ-द्वयो-ल्लास-गायत्री-रूपमंडपाय । भृत्य-वर्ग-शरण्याय ॥ ६० ॥

praṇavākāra-sadanāya । praṇatārtha-pradāyakāya । godā-prāṇeśvarāya । kṛṣṇāya । jagan-nāthāya । jayadrathāya । niculāpura-vallīśāya । nitya-maṅgala-dāyakāya । gandha-stambha-dvayo-llāsa-gāyatrī-rūp-amaṇḍapāya । bhṛtya-varga-śaraṇyāya ॥ 60 ॥

बल-भद्र-प्रसादकाय । वेद-शृंग-विमान-स्थाय । व्याघ्रासुर निषूदकाय । गरुडानंत-सेनेश-गज-वक्त्रादि-सेविताय । शंकर-प्रिय-माहात्म्याय । श्यामाय । शंतनु-वंदिताय । पांचरात्रार्चिताय । नेत्रे । भक्त-नेत्रोत्सव-प्रदाय ॥ ७० ॥

bala-bhadra-prasādakāya । veda-śṛṅga-vimāna-sthāya । vyāghrāsura niṣūdakāya । garuḍānanta-seneśa-gaja-vaktrādi-sevitāya । śaṅkara-priya-māhātmyāya । śyāmāya । śantanu-vanditāya । pāñcarātrārcitāya । netre । bhakta-netrotsava-pradāya ॥ 70 ॥

कलशांभोधि-निलयाय । कमलासन-पूजिताय । सनंदनंद -सनक-सुत्रामामर-सेविताय । सत्य-लोक-पुरावासाय । चक्षुषे । अष्टाक्षराय । अव्ययाय । इक्ष्वाकु-पूजिताय । वसिष्ठादि-स्तुताय । अनघाय ॥ ८० ॥

kalaśāmbhodhi-nilayāya । kamalāsana-pūjitāya । sananda-nanda -sanaka-sutrāmāmara-sevitāya । satya-loka-purāvāsāya । cakṣuṣe । aṣṭākṣarāya । avyayāya । ikṣvāku-pūjitāya । vasiṣṭhādi-stutāya । anaghāya ॥ 80 ॥

राघवाराधिताय । स्वामिने । रामाय । राजेंद्र-वंदिताय । विभीषण्-आर्चितपदाय । लंका-राज्य-वर-प्रदाय । कावेरी-मध्य-निलयाय । कल्याण-पुर-वास्तुकाय । धर्म-वर्मादि-चोलेंद्र-पूजिताय । पुण्य-कीर्तनाय ॥ ९० ॥

rāghavārādhitāya । svāmine । rāmāya । rājendra-vanditāya । vibhīṣaṇ-ārcitapadāya । laṅkā-rājya-vara-pradāya । kāverī-madhya-nilayāya । kalyāṇa-pura-vāstukāya । dharma-varmādi-colendra-

pūjitāya | puṇya-kīrtanāya || 90 ||

पुरुषोत्तम-कृत-स्थानाय । भू-लोक-जन-भाग्यदाय । अज्ञान-दमन-ज्योतिषे । अर्जुन-प्रिय-सारथये । चंद्र-पुष्करिणी-नाथाय । चंडादि-द्वार-पालकाय । कुमुदादि-परिवाराय । पांड्य-सारूप्य-दायकाय । सप्तावरण-संवीत-सदनाय । सुर-पोषकाय ॥ १०० ॥

puruṣottama-kṛta-sthānāya | bhū-loka-jana-bhāgyadāya | ajñāna-damana-jyotiṣe | arjuna-priya-sārathaye | candra-puṣkariṇī-nāthāya | caṇḍādi-dvāra-pālakāya | kumudādi-parivārāya | pāṇḍya-sārūpya-dāyakāya | saptāvaraṇa-saṁvīta-sadanāya | sura-poṣakāya || 100 ||

नवनीत-शुभाहाराय । विहारिणे । नारद-स्तुताय । रोहिणी-जन्मताराय । कार्तिकेय-वर-प्रदाय । श्रीरंगाधिपतये । श्रीमते । श्रीमद्रंग-महा-निधये ॥१०८॥ श्री-रंग-नाथाय । श्रीरंग-परब्रह्मणे ॥

navanīta-śubhāhārāya | vihāriṇe | nārada-stutāya | rohiṇī-janmatārāya | kārtikeya-vara-pradāya | śrīraṅgādhipataye | śrīmate | śrīmad-raṅga-mahā-nidhaye ॥108॥ śrī-raṅga-nāthāya | śrīraṅga-parabrahmaṇe ॥

6. Śrī Lakṣmī aṣṭhottara śata-nāmavalliḥ

ॐ प्रकृत्यै नमः । विकृत्यै । विद्यायै । सर्व-भूत-हित-प्रदायै । श्रद्धायै । विभूत्यै । सुरभ्यै । परम्-आत्मिकायै । वाचे । पद्मालयायै ॥ १० ॥

oṁ prakṛtyai namaḥ | vikṛtyai | vidyāyai | sarva-bhūta-hita-pradāyai | śraddhāyai | vibhūtyai | surabhyai | param-ātmikāyai | vāce | padmālayāyai || 10 ||

पद्मायै । शुचये । स्वाहायै । स्वधायै । सुधायै । धन्यायै । हिरण्मय्यै । लक्ष्म्यै । नित्य-पुष्टायै । विभावर्यै ॥ २०

padmāyai | śucaye | svāhāyai | svadhāyai | sudhāyai | dhanyāyai | hiraṇmayyai | lakṣmyai | nitya-puṣṭāyai | vibhāvaryai || 20 ||

अदित्यै । दित्यै । दीप्तायै । वसुधायै । वसु-धारिण्यै । कमलायै । कान्त्यै । कामाक्ष्यै । क्षीरोद-सम्भवायै । अनुग्रह-परायै ॥ ३० ॥

adityai | dityai | dīptāyai | vasudhāyai | vasu-dhāriṇyai | kamalāyai | kāntyai | kāmākṣyai | kṣīroda-sambhavāyai | anugraha-parāyai || 30 ||

ऋद्ध्यै । अनघायै । हरि-वल्लभायै । अशोकायै । अमृतायै । दीप्तायै । लोक-शोक-विनाशिन्यै । धर्म-निलयायै । करुणायै । लोक-मात्रे ॥ ४० ॥

ṛddhyai | anaghāyai | hari-vallabhāyai | aśokāyai | amṛtāyai | dīptāyai | loka-śoka-vināśinyai | dharma-nilayāyai | karuṇāyai | loka-mātre || 40 ||

पद्म-प्रियायै । पद्म-हस्तायै । पद्माक्ष्यै । पद्म-सुन्दर्यै । पद्मोद्भवायै । पद्म-मुख्यै । पद्म-नाभ-प्रियायै । रमायै । पद्म-माला-धरायै । देव्यै ॥ ५० ॥

padma-priyāyai | padma-hastāyai | padmākṣyai | padma-sundaryai | padmodbhavāyai | padma-mukhyai | padma-nābha-priyāyai | ramāyai | padma-mālā-dharāyai | devyai || 50 ||

पद्म-गन्धिन्यै । पद्मिन्यै । पुण्य-गन्धायै । सु-प्रसन्नायै । प्रसाद्-आभि-मुख्यै । प्रभायै । चन्द्र-वदनायै । चन्द्रायै । चन्द्र-सहोदर्यै । चतुर्-भुजायै ॥ ६० ॥

padma-gandhinyai | padminyai | puṇya-gandhāyai | su-prasannāyai | prasād-ābhi-mukhyai | prabhāyai | candra-vadanāyai | candrāyai | candra-sahodaryai | catur-bhujāyai || 60 ||

चन्द्र-रूपायै । इन्दिरायै । इन्दु-शीतलायै । आह्लाद-जनन्यै । पुष्ट्यै । शिवायै । शिवञ्-कर्यै । सत्यै । विमलायै । विश्व-जनन्यै ॥ ७० ॥

candra-rūpāyai | indirāyai | indu-śītalāyai | āhlāda-jananyai | puṣṭyai | śivāyai | śivañ-karyai | satyai | vimalāyai | viśva-jananyai || 70 ||

तुष्ट्यै । दारिद्र्य-नाशिन्यै । प्रीति-पुष्करिण्यै । शान्तायै । शुक्ल-माल्याम्बरायै । श्रियै । भास्कर्यै । बिल्व-निलयायै । वरारोहायै । यशस्विन्यै ॥ ८० ॥

tuṣṭyai | dāridrya-nāśinyai | prīti-puṣkariṇyai | śāntāyai | śukla-mālyāmbarāyai | śriyai | bhāskaryai | bilva-nilayāyai | varārohāyai | yaśasvinyai || 80 ||

वसुन्धरायै । उदाराङ्गायै । हरिण्यै । हेम-मालिन्यै । धन-धान्य-कर्यै । सिद्ध्यै । स्त्रैण-सौम्यायै । शुभ-प्रदायै । नृप-वेश्म गतानन्दायै । वर-लक्ष्म्यै ॥ ९० ॥

vasundharāyai | udārāṅgāyai | hariṇyai | hema-mālinyai | dhana-dhānya-karyai | siddhyai | straiṇa-saumyāyai | śubha-pradāyai | nṛpa-veśma gatānandāyai | vara-lakṣmyai || 90 ||

वसु-प्रदायै । शुभायै । हिरण्य-प्राकारायै । समुद्र-तनयायै । जयायै । मङ्गला-देव्यै । विष्णु-वक्षस्-स्थल-स्थितायै । विष्णु-पत्न्यै । प्रसन्न्-आक्ष्यै । नारायण-समाश्रितायै । दारिद्य-ध्वंसिन्यै । देव्यै । सर्वो-पद्रव वारिण्यै । नव-दुर्गायै । महा-काल्यै । ब्रह्म-विष्णु-शिवात्मिकायै । त्रिकाल-ज्ञान-संपन्नायै । भुवनेश्वर्यै ॥ १०८ ॥

vasu-pradāyai | śubhāyai | hiraṇya-prākārāyai | samudra-tanayāyai | jayāyai | maṅgalā-devyai | viṣṇu-vakṣas-sthala-sthitāyai | viṣṇu-patnyai | prasann-ākṣyai | nārāyaṇa-samāśritāyai | dāridya-dhvaṁsinyai | devyai | sarvo-padrava vāriṇyai | nava-durgāyai | mahā-kālyai | brahma-viṣṇu-śivātmikāyai | trikāla-jñāna-saṁpannāyai | bhuvan-eśvaryai || 108 ||

7. Śrī Veṅkaṭevara aṣṭhottara śata-nāmavalih

श्री वेंकटेशाय नमः । श्री-निवासाय । लक्ष्मी-पतये । अनामयाय । अमृतांशाय । जगद्-वंद्याय । गोविंदाय । शाश्वताय । प्रभवे । शेशाद्रि-निलायाय ॥ १० ॥

śrī veṅkaṭeśāya namaḥ | śrī-nivāsāya | lakṣmī-pataye | anāmayāya | amṛtāṁśāya | jagad-vandyāya | govindāya | śāśvatāya | prabhave | śeśādri-nilāyāya || 10 ||

देवाय । केशवाय । देवाय । मधु-सूदनाय । अमृताय । कृष्णाय । श्री-हरये । ज्ञान-पंजराय । श्रीवत्स वक्षसे । सर्वेशाय ॥ २० ॥

devāya | keśavāya | devāya | madhu-sūdanāya | amṛtāya | kṛṣṇāya | śrī-haraye | jñāna-pañjarāya | śrīvatsa vakṣase | sarveśāya || 20 ||

गोपालाय । पुरुषोत्तमाय । गोपीश्वराय । परञ्-ज्योतिषे । वैकुंठ-पतये । अव्ययाय । सुधा-तनवे । यादवेंद्राय । चतुर्-वेदात्मकाय ॥ ३० ॥

gopālāya | puruṣottamāya | gopīśvarāya | parañ-jyotiṣe | vaikuṇṭha-pataye | avyayāya | sudhā-tanave | yādavendrāya | catur-vedātmakāya || 30 ||

विष्णवे । अच्युताय । पद्मिनी-प्रियाय । धरा-पतये । सुर-पतये । निर्मलाय । देव-पूजिताय । चतुर्-भुजाय । चक्र-धराय । त्रि-धाम्ने ॥ ४० ॥

viṣṇave | acyutāya | padminī-priyāya | dharā-pataye | sura-pataye | nirmalāya | deva-pūjitāya | catur-bhujāya | cakra-dharāya | tri-dhāmne || 40 ||

त्रि-गुणाश्रयाय । निर्विकल्पाय । निष्कलंकाय । निरांतकाय । निरंजनाय । निराभासाय । नित्य तृप्ताय । निर्-उप्रदवाय । निर्-गुणाय । गदा-धराय ॥ ५० ॥

tri-guṇāśrayāya | nirvikalpāya | niṣkalaṅkāya | nirāntakāya | nirañjanāya | nirābhāsāya | nitya tṛptāya | nir-upradavāya | nir-guṇāya | gadā-dharāya || 50 ||

शार्ङ्ग-पाणये । नंदकिने । शंख-धारकाय । अनेक-मूर्तये । अव्यक्ताय । कटि-हस्ताय । वर-प्रदाय । अनेकात्मने । दीन-बंधवे । आर्त-लोकाभय-प्रदाय ॥ ६० ॥

śārṅga-pāṇaye | nandakine | śaṅkha-dhārakāya | aneka-mūrtaye | avyaktāya | kaṭi-hastāya | vara-pradāya | anekātmane | dīna-bandhave | ārta-lokābhaya-pradāya ॥ 60

आकाश-राज-वरदाय । योगि-हृत्-पद्म-मंदिराय । दामोदराय । जगत्-पालाय । पापघ्नाय । भक्त-वत्सलाय । त्रि-विक्रमाय । शिंशुमाराय । जटामकुट शोभिताय । शंख मद्योल्ल सन्मंजु किंकिण्याढ्य करंडकाय ॥ ७० ॥

ākāśa-rāja-varadāya | yogi-hṛt-padma-mandirāya | dāmodarāya | jagat-pālāya | pāpaghnāya | bhakta-vatsalāya | tri-vikramāya | śiṁśumārāya | jaṭāmakuṭa śobhitāya | śaṅkha madyolla sanmañju kiṁkiṇyāḍhya karaṇḍakāya ॥ 70 ॥

नील-मेघ-श्याम तनवे । बिल्व-पत्रार्चन प्रियाय । जगद्-व्यापिने । जगत्-कर्त्रे । जगत्-साक्षिणे । जगत्-पतये । चिंतितार्थ प्रदायकाय । जिष्णवे । दाशार्हाय । दश-रूपवते ॥ ८० ॥

nīla-megha-śyāma tanave | bilva-patrārcana priyāya | jagad-vyāpine | jagat-kartre | jagat-sākṣiṇe | jagat-pataye | cintitārtha pradāyakāya | jiṣṇave | dāśārhāya | daśa-rūpavate ॥ 80 ॥

देवकी नंदनाय । शौरये । हय-ग्रीवाय । जनार्दनाय । कन्या-श्रवण-तारेज्याय । पीतांबर-धराय । अनघाय । वनमालिने । पद्म-नाभाय । मृगयासक्त मानसाय ॥ ९० ॥

devakī nandanāya | śauraye | haya-grīvāya | janārdanāya | kanyā-śravaṇa-tārejyāya | pītāmbara-dharāya | anaghāya | vanamāline | padma-nābhāya | mṛgayāsakta mānasāya ॥ 90 ॥

अश्वरूढाय । खड्ग-धारिणे । धनार्जन समुत्सुकाय । घन-सार-लसन्-मध्य कस्तूरी तिलकोज्ज्वलाय । सच्चितानंद-रूपाय । जगन्-मंगल दायकाय । यज्ञ-भोक्त्रे । चिन्मयाय । परमेश्वराय ॥ १०० ॥

aśvarūḍhāya | khaḍga-dhāriṇe | dhanārjana samutsukāya | ghana-sāra-lasan-madhya kastūrī tilakojjvalāya | saccitānanda-rūpāya | jagan-maṅgala dāyakāya | yajña-bhoktre | cinmayāya | parameśvarāya ॥ 100 ॥

परमार्थ प्रदायकाय । शांताय । श्रीमते । दोर्दंड विक्रमाय । परात्-पराय । पर-ब्रह्मणे । श्रीविभवे । जगदीश्वराय । अलमेलु मंगा समेत वेंकटेश्वराय नमः ॥

paramārtha pradāyakāya | śāntāya | śrīmate | dordaṇḍa vikramāya | parāt-parāya | para-brahmaṇe | śrīvibhave | jagadīśvarāya | alamelu maṅgā sameta veṅkaṭeśvarāya namaḥ ॥

8. Rāmānuja Aṣṭhottara

ॐ रामानुजाय नमः । पुष्कराक्षाय । यतींद्राय । करुणाकराय । कांति-मध्यात्मजाय । श्रीमते । लीला-मानुष-विग्रहाय । सर्व-शास्त्रार्थ-तत्त्व-ज्ञाय । सर्व-ज्ञाय । सज्जन-प्रियाय ॥ १० ॥

oṁ rāmānujāya namaḥ | puṣkarākṣāya | yatīndrāya | karuṇākarāya | kānti-madhyātmajāya | śrīmate | līlā-mānuṣa-vigrahāya | sarva-śāstrārtha-tattva-jñāya | sarva-jñāya | sajjana-priyāya ॥ 10

नारायण-कृपा-पात्राय । श्री-भूत-पुर-नायकाय । अनघाय । भक्त-मंदाराय । केशवानंद-वर्धनाय । कांचि-पूर्ण-प्रीय-सखाय । प्रणतार्ति-विनाशकाय । पुण्य-संकीर्तनाय । पुण्याय । ब्रह्म-राक्षस-मोचकाय ॥ २० ॥

nārāyaṇa-kṛpā-pātrāya | śrī-bhūta-pura-nāyakāya | anaghāya | bhakta-mandārāya | keśavānanda-vardhanāya | kāñci-pūrṇa-prīya-sakhāya | praṇatārti-vināśakāya | puṇya-saṁkīrtanāya | puṇyāya | brahma-rākṣasa-mocakāya ॥ 20 ॥

यादव-पादिता-पार्थ-वृक्ष-छेद-कुटारकाय । अमोघाय । लक्ष्मण-मुनये । शारदा-षोक-नाशनाय । निरंतर-जनाज्ञान-विमोचन-विचक्षनाय । वेदांत-द्वय-सार-ज्ञाय । वरदांबु-प्रदायकाय । पराभिप्राय-तत्त्व-ज्ञाय । यामुन-अंगुलि-मोचकाय । देव-राज-कृप-लब्ध-षड्-वाक्यार्थ-महो-दधये ॥ ३० ॥

yādava-pāditā-pārtha-vṛkṣa-cheda-kuṭārakāya । amoghāya । lakṣmaṇa-munaye । śāradā-ṣoka-nāśanāya । nirantara-janājñāna-vimocana-vicakṣanāya । vedānta-dvaya-sāra-jñāya । varadāmbu-pradāyakāya । parābhiprāya-tattva-jñāya । yāmuna-aṅguli-mocakāya । deva-rāja-kṛpa-labdha-ṣaḍ-vākyārtha-maho-dadhaye ॥ 30 ॥

पूर्णार्य-लब्ध-सन्-मंत्राय । शौरि-पादाब्ज-षट्-पदाय । त्रि-दंड-धारिणे । ब्रह्म-ज्ञाय । ब्रह्म-ज्ञान-परायणाय । रंगेश-कैंकर्य-रथाय । विभूति-द्वय-नायकाय । गोष्टि-पूर्ण-कृप-लब्ध-मंत्र-राज-प्रकाशकाय । वरारंगानुकंपात्त-द्राविडाम्नाय-पारगाय । मालाधरार्य-सुज्ञात-द्राविड्-आम्नाय-तत्त्वधिये ॥ ४० ॥

pūrṇārya-labdha-san-mantrāya । śauri-pādābja-ṣaṭ-padāya । tri-daṇḍa-dhāriṇe । brahma-jñāya । brahma-jñāna-parāyaṇāya । raṅgeśa-kaiṅkarya-rathāya । vibhūti-dvaya-nāyakāya । goṣṭi-pūrṇa-kṛpa-labdha-mantra-rāja-prakāśakāya । varāraṅgānukampātta-drāviḍāmnāya-pāragāya । mālādharārya-sujñāta-drāviḍ-āmnāya-tattvadhiye ॥ 40 ॥

चतुस्सप्त-शिश्याढ्याय । पंचाचार्य-पदाश्रयाय । प्रपीत-विष-तीर्थांब-प्रकटि-कृत-वैभवाय । प्रणतार्थि-हराचार्याय-दत्त-भीक्षैक-भोजनाय । पवित्री-कृत-कूरेशाय भागिनेय-त्रि-दंड-काय । कूरेश-दाशरथ्यादि-चरमार्थ-प्रकाशकाय । रंगेश-वेंकटेशादि-प्रकटि-कृत्-वैभवाय । देवराज-अर्चन-रताय । मूक-मुक्ति-प्रदायकाय ॥ ५० ॥

catus-sapta-śiśyāḍhyāya । pañcācārya-padāśrayāya । prapīta-viṣa-tīrthāmba-prakaṭi-kṛta-vaibhavāya । praṇatārthi-harācāryāya-datta-bhīkṣaika-bhojanāya । pavitrī-kṛta-kūreśāya bhāgineya-tri-daṇḍa-kāya । kūreśa-dāśarathyādi-caramārtha-prakāśakāya । raṅgeśa-veṅkaṭeśādi-prakaṭi-kṛt-vaibhavāya । devarāja-arcana-ratāya । mūka-mukti-pradāyakāya ॥ 50 ॥

यज्ञ-मूर्ति-प्रतिष्टात्रे । मन्नाथाय । धरणी-धराय । वरदाचार्य सद्-भक्ताय । यज्ञेशार्थि विनाशखय । अनंताभिष्ट-फल-दाय । विट्टलेश प्रपूजिताय । श्रीषैल-पूर्ण-करुणालब्ध-रामायणार्थकाय । प्रपत्ति धर्मैक-रताय । गोविंदार्य-प्रियानुजाय ॥ ६० ॥

yajña-mūrti-pratiṣṭātre । man-nāthāya । dharaṇī-dharāya । varadācārya sad-bhaktāya । yajñeśārthi vināśakhaya । anantābhiṣṭa-phala-dāya । viṭṭaleśa prapūjitāya । śrīṣaila-pūrṇa-karuṇālabdha-rāmāyaṇārthakāya । prapatti dharmaika-ratāya । govindārya-priyānujāya ॥ 60 ॥

व्यास-सूत्रार्थ-तत्त्व-ज्ञाय । बोधायन मतानुगाय । श्री-भाष्यादि महा-ग्रंथ-कारकाय । कलि-नाशनाय । अद्वैत-मत-विच्छेत्रे । विशिष्टाद्वैत-पारगाय । कुरंग-नगरी-पूर्ण मंत्र-रत्नोपदेशिकाय । विनाशितेतर-मताय । शेषी-कृत रमापतये । पुत्री-कृत शठारातये ॥ ७० ॥

vyāsa-sūtrārtha-tattva-jñāya । bodhāyana matānugāya । śrī-bhāṣyādi mahā-grantha-kārakāya । kali-nāśanāya । advaita-mata-vicchetre । viśiṣṭādvaita-pāragāya । kuraṅga-nagarī-pūrṇa mantra-ratnopadeśikāya । vināś-itetara-matāya । śeṣī-kṛta ramāpataye । putrī-kṛta śaṭhārātaye ॥ 70 ॥

शठ-जीते । र्ण-मोचकाय । भाषा-दत्त-हय-ग्रीवाय । भाष्य-काराय । महा-यशसे । पवित्री-कृत भु-भागाय । कूर्म-नाथ प्रकाशकाय । श्री-वेंकटाचलाधीश शंख-चक्र-प्रदायकाय । श्री-वेंकटेश-श्वशुराय । श्री-राम-सक देशिकाय ॥ ८० ॥

śaṭha-jīte । rṇa-mocakāya । bhāṣā-datta-haya-grīvāya । bhāṣya-kārāya । mahā-yaśase । pavitrī-kṛta bhu-bhāgāya । kūrma-nātha prakāśakāya । śrī-veṅkaṭācalādhīśa śaṅkha-cakra-pradāyakāya । śrī-venkaṭeśa-śvaśurāya । śrī-rāma-saka deśikāya ॥ 80

कृपा-मात्र प्रसन्नार्याय । गोपिका मोक्ष-दायकाय । समीचीनार्य सच्छिश्य सत्-कृताय । वैष्णव-प्रियाय । कृमि-कांट-नृप-ध्वंसीने । सर्व मंत्र महोदधये । अंगी-कृतांध्र-पूर्णार्याय । सालग्राम प्रतिष्टिथाय । श्री भक्त-ग्राम-पूर्णेशाय । विष्णु-वर्धन रक्षकाय ॥ ९० ॥

kṛpā-mātra prasann-āryāya । gopikā mokṣa-dāyakāya । samīcīnārya sac-chiśya sat-kṛtāya । vaiṣṇava-priyāya । kṛmi-kāṇṭa-nṛpa-dhvaṁsīne । sarva mantra mahodadhaye । aṅgī-kṛtāndhra-pūrṇāryāya । sālagrāma pratiṣṭithāya । śrī bhakta-grāma-pūrṇeśāya । viṣṇu-vardhana rakṣakāya ॥ 90 ॥

बौध-ध्वांत सहस्त्रांशवे । शेष-रूप-प्रदर्शकाय । नगरी-कृत वेदाद्रये । डिल्लीष्वर समर्चिताय । नारायण प्रतिष्टात्रे । संपत्-पुत्र विमोचकाय । संपत्-कुमार जनकाय । साधु-लोक शिखामणये । सुप्रतिष्टित गोविंद-राजाय । पूर्ण-मनोरथाय ॥ १०० ॥

baudha-dhvānta sahasrāṁśave । śeṣa-rūpa-pradarśakāya । nagarī-kṛta vedādraye । ḍillīṣvara samarcitāya । nārāyaṇa pratiṣṭātre । saṁpat-putra vimocakāya । saṁpat-kumāra janakāya । sādhu-loka śikhāmaṇaye । supratiṣṭita govinda-rājāya । pūrṇa-manorathāya ॥ 100 ॥

गोदाग्रजाय । दिग्-विजेत्रे । गोदाभिष्ठ प्रपूरकाय । सर्व-संशय-विच्छेत्रे । विष्णु-लोक प्रदायकाय । अव्याहत-महद्वर्त्मने । यति-राजाय । जगत्-गुरवे ॥ १०८ ॥ ॐ श्रीमते रामाणुजाय नमः ॥

godāgrajāya । dig-vijetre । godābhiṣṭha prapūrakāya । sarva-samśaya-vicchetre । viṣṇu-loka pradāyakāya । avyāhata-mahad-vartmane । yati-rājāya । jagat-gurave ॥ 108 ॥ oṁ śrīmate rāmāṇujāya namaḥ ॥

Puṣpāñjali

वंदे विश्वासनं देवं विश्वाख्यं विश्वतो मुखं । विश्वतः श्रुति मूल्यं च विश्व-रूपं नमाम्यहं ॥ १ ॥
vande viśvāsanaṁ devaṁ viśvākhyaṁ viśvato mukhaṁ ।
viśvataḥ śruti mūlyaṁ ca viśva-rūpaṁ namāmyahaṁ ॥ 1 ॥
I bow to the Lord who is the seat of the universe, known as the universe, facing all directions, the root of all scriptures, and of universal form.

नारायण नमस्तेऽस्तु लक्ष्मी नारायण प्रभो । विष्णु नारायणः साक्षात्रुद्रो नारायणः स्वयम् ॥ २ ॥
nārāyaṇa namaste'stu lakṣmī nārāyaṇa prabho ।
viṣṇu nārāyaṇaḥ sākṣāt rudro nārāyaṇaḥ svayam ॥ 2 ॥
Salutations to you, Narayana, Lord Lakshmi-Narayana. Vishnu is Narayana, and Rudra is Narayana himself.

ब्रह्मादित्यश्च वायुश्च हरि नारायणस्तथा । नारायणश्च भूतानि वह्निर्नारायणः परः ॥ ३ ॥
brahmādityaśca vāyuśca hari nārāyaṇas tathā ।
nārāyaṇaśca bhūtāni vahnir nārāyaṇaḥ paraḥ ॥ 3 ॥
Brahma, the Sun, Wind, and Hari are all Narayana. All beings are Narayana, and Fire is the supreme Narayana.

सर्वं नारायणो देवो नारायण नमो ऽस्तु ते । नारायणस्त्वमेवैकः सर्वं व्याप्य व्यवस्थितः ॥ ४ ॥
sarvaṁ nārāyaṇo devo nārāyaṇa namo 'stu te ।
nārāyaṇas tvam evaikaḥ sarvaṁ vyāpya vyavasthitaḥ ॥ 4 ॥
Everything is Lord Narayana. Salutations to you, Narayana. You alone are Narayana, pervading and existing in everything.

अंतर्-बहिश्च भूतानां नित्यो गम्यो न केनचित् । सर्वेषां कारणं पूर्वं वाग्भिर्वाच्यो न कस्यचित् ॥ ५ ॥
antar-bahiśca bhūtānāṁ nityo gamyo na kenacit ।
sarveṣāṁ kāraṇaṁ pūrvaṁ vāgbhir vācyo na kasyacit ॥ 5 ॥
You are within and without all beings, eternal, inaccessible to anyone. You are the prime cause of all, indescribable by words.

भूत भव्य भवद्यच्च विश्वं सर्वं त्वयि स्थितम् । उद्बोधकश्च शक्तिनां तथापि त्वं न गम्यसे ॥ ६ ॥
bhūta bhavya bhavad yacca viśvaṁ sarvaṁ tvayi sthitam ।
udbodhakaśca śaktināṁ tathāpi tvaṁ na gamyase ॥ 6 ॥
The past, present, future, and the entire universe reside in you. You are the awakener of all powers, yet you remain unfathomable.

स्वरूपं नैव चाकारो नालांकारस्त्वयि प्रभो । एवं चेदपि भक्तानां कार्यार्थं रूपमुद्धृतम् ॥ ७ ॥
svarūpaṁ naiva cākāro nālāṅkāras tvayi prabho ।
evaṁ cedapi bhaktānāṁ kāryārthaṁ rūpam uddhṛtam ॥ 7 ॥
You have no form or ornaments, O Lord. Yet, for the sake of your devotees, you assume a form.

रूपेणानेन देवेश मामुद्धर भवार्णवात् । योगिनां सिद्ध रूपोऽसि ज्ञानिनां ज्ञं प्रकाशसे ॥ ८ ॥
rūpeṇānena deveśa mām uddhara bhavārṇavāt ।
yogināṁ siddha rūpo'si jñānināṁ jñaṁ prakāśase ॥ 8 ॥
O Lord of Gods, with this form, lift me from the ocean of existence. You are the perfected form for yogis, and you shine as knowledge for the wise.

यथा ये चिंतयंतेऽङ्घ्रि तत्तद्भवति निश्चितम् । ज्ञात्वैवं चिंत्यते भुमंस्तत्कुरुष्व दया-निधे ॥ ९ ॥
कामये तव पादाब्जं सर्व काम प्रपूरकम् ॥ १० ॥
yathā ye cintayante'ṅghri tat tad bhavati niścitam ।
jñātvaivaṁ cintyate bhumaṁs tat kuruṣva dayā-nidhe ॥ 9 ॥
kāmaye tava pādābjaṁ sarva kāma prapūrakam ॥ 10 ॥
Whatever form your devotees meditate upon, that you become. Knowing this, O Lord, I contemplate you. O Ocean of Mercy, please fulfill this. I desire your lotus feet, which fulfill all desires.

ज्ञात्वैनं त्वां नमस्करोमि - वत्साय नमो वत्स-रूपाय नमो वत्स भूपाय नमो वत्स पालाय नमो वत्स कालाय नमो वत्स-हराय नमो वत्स चराय नमो वत्स धराय नमो वत्स पराय नमो नमः ॥ १ ॥
jñātvainaṁ tvāṁ namas-karomi - vatsāya namo vatsa-rūpāya namo vatsa bhūpāya namo vatsa pālāya namo vatsa kālāya namo vatsa-harāya namo vatsa carāya namo vatsa dharāya namo vatsa parāya namo namaḥ ॥ 1 ॥

Salutations to the calf, to the calf-form, to the lord of calves, to the protector of calves, to the time of calves, to the remover of calves, to the mover among calves, to the supporter of calves, to the supreme calf - repeated salutations.

गरुडाय नमो गरुड रूपाय नमो गरुड भूपाय नमो गरुड प्रियाय नमो गरुड अंकाय नमो गरुड वाहनाय नमो गरुड पोषकाय नमो नमः ॥ २ ॥
garuḍāya namo garuḍa rūpāya namo garuḍa bhūpāya namo garuḍa priyāya namo garuḍa aṅkāya namo garuḍa vāhanāya namo garuḍa poṣakāya namo namaḥ ॥ 2 ॥

Salutations to Garuda, to the Garuda-form, to the lord of Garuda, to the beloved of Garuda, to the lap of Garuda, to the vehicle Garuda, to the nourisher of Garuda - repeated salutations.

विश्वाय नमो विश्व पालाय नमो विश्व कालाय नमः कालाय नमः काल-कालाय नमः सर्वाय नमः सर्व रूपाय नमः सर्व भूपाय नमः सर्व हरायः नमः सर्व कराय नमः सर्व धराय नमो नमः ॥ ३ ॥
viśvāya namo viśva pālāya namo viśva kālāya namaḥ kālāya namaḥ kāla-kālāya namaḥ sarvāya namaḥ sarva rūpāya namaḥ sarva bhūpāya namaḥ sarva harāyaḥ namaḥ sarva karāya namaḥ sarva dharāya namo namaḥ ॥ 3 ॥

Salutations to the universe, to the protector of the universe, to the time of the universe, to time, to the time of time, to all, to all forms, to the lord of all, to the remover of all, to the creator of all, to the supporter of all - repeated salutations.

विश्वेभ्यो विश्वरूपेभ्यो नमस्तेऽस्तु सर्व रूपेभ्यः | बालाय नमो बाल-कृष्णाय नमः सर्व भूत कामनाय नमः ॥

viśvebhyo viśvarūpebhyo namaste'stu sarva rūpebhyaḥ ॥
bālāya namo bāla-kṛṣṇāya namaḥ sarva bhūta kāmanāya namaḥ ॥

Salutations to all universal forms, salutations to all your forms. Salutations to the child, to child Krishna, salutations to the fulfiller of desires of all beings.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय कृष्णश्च प्रसीदतां । सर्वतः पाणि-पादांतं सर्वतोऽक्षिशिरो मुखम् । सर्वतः श्रुतिमन्लोके सर्वमावृत्य तिष्ठति ॥

oṁ namo bhagavate vāsudevāya kṛṣṇaśca prasīdatāṁ । sarvataḥ pāṇi-pādāntaṁ sarvato'kṣiśiro mukham । sarvataḥ śrutiman loke sarvam āvṛtya tiṣṭhati ॥

Om, salutations to Lord Vasudeva. May Krishna be pleased. With hands and feet everywhere, with eyes, heads and mouths everywhere, with ears everywhere, he exists encompassing all in the world.

Agnir-nāmāni

Names of the fires.

Kriya	Agni	Kriya	Agni
vivāha	yojaka	śānti kriya	mṛḍā
caturthi	śikhi	puṣṭi kriya	Varadā, baladā
garbhadāna	marutaḥ	abhicāra	krodha
puṁsavana	candra pavamāna	vaśi kriya	kāmadā
sīmanta	maṅgala	koṭi homa	mahāśanaḥ
jātakarma	pragalbha prabalaḥ	vara-dāna	kāmadā
nāmakaraṇa	pārthiva	lakṣa homa	abhiṣṭāda
annaprāśana	śuciḥ	laukika kriya	pāvakaḥ
cauḷa	sabhya	dīkṣa	samudbhava
godāna	sūrya	vaiśvadeva	pāvaka
visarga	vaiśvānara	prāyaścitte	viṭ
samavartana	kṣaya	devānām	havya-vāhana
pākayajña	pāvakaḥ	pitṛnām	kavya-vāhana
vṛṣotsarga	adhvaro		

DHYĀNA ŚLOKAS

Vaikuntha natha

सव्यं पादं प्रसार्य श्रित दुरित हरं दक्षिणं कुञ्चयित्वा ।
जानुन्यादाय सव्येतरम् इतर भुजं नाग भोगे निधाय ॥
पश्चाद् बाहु-द्वयेन प्रति-भट-शमने, धारयन् शङ्ख-चक्रे ।
देवी भूषादि जुष्टो जनयतु, जगतां शर्म वैकुण्ठ-नाथः ॥

savyaṃ pādaṃ prasārya śrita durita haraṁ dakṣiṇaṃ kuñcayitvā ।
jānunyādāya savyetaram itara bhujaṁ nāga-bhoge nidhāya ॥
paścād bāhu-dvayena prati-bhaṭa-śamane dhārayan śaṅkha cakre ।
devī bhūṣādi juṣṭo janayatu jagatāṃ śarma vaikuṇṭha-nāthaḥ ॥

The Lord of Vaikunta is seated on the Serpent Throne, with His left leg hanging down, with His right which removes the distress of those who take refuge in it, bent and kept upon the throne, with His right arm hanging over His right knee, and the left hand braced upon the throne, He holds in His back hands the conch and discus which are used for quelling the enemies, He sits in the company of His consorts and is well adorned; May He give happiness to the entire world.

Narasiṃha dhyāna śloka

बिभ्राणं शक्ति खड्गं ज्वलन-मथ शृणी कुन्त-दन्तौ कुठारं
चक्रं शङ्खाब्ज-पाशान् हल-मुसल-गदा-खेट-शूलाञ्श्च दोर्भिः ।
प्रत्यालीढं तमीषे त्रिनयन-लसितं पिङ्गकेशं सुदंष्ट्रम्
देवं पञ्चार्ध योगासन-लसित चतुश्चक्र-भास्यं नृसिंहम् ॥

bibhrāṇaṃ śakti khaḍgaṃ jvalana-matha sṛṇī kunta-dantau kuṭhāraṃ
cakraṃ śaṅkhābja-pāśān hala-musala-gadā-kheṭa-śūlāñśca dorbhiḥ ।
pratyālīḍhaṃ tamīṣe trinayana-lasitaṃ piṅgakeśaṃ sudaṃṣṭram
devaṃ pañcārdha yogāsana-lasita catuścakra-bhāsyaṃ nṛsiṃham ॥

I worship Lord Narasimha, who: Holds in his hands a spear, sword, flame, conch, trident, axe, discus, conch, lotus, noose, plow, pestle, mace, shield, and spear; Stands in the pratyalidha pose, adorned with three shining eyes, With tawny hair and fierce fangs; is a divine being, seated in the five-limbed yoga posture, radiant with four wheels (chakras), in the form of half-man, half-lion.

Lakṣmī narasiṁha dhyāna

सरस्चन्द्र निभं देवं शङ्ख-चक्र वराभयान् । बिभ्रानं पुण्डरिकाक्षं लक्ष्म्यालिङ्गित विग्रहम् ॥
सिंह वक्त्रं महाकायं नृसिंहं हृदीभावयेत् ।

sarascandra nibhaṁ devaṁ śaṅkha-cakra varābhayān ।
bibhrānaṁ puṇḍarikākṣaṁ lakṣmyāliṅgita vigraham ॥
siṁha vaktraṁ mahākāyaṁ nṛsiṁhaṁ hṛdībhāvayet ।

I contemplate in my heart upon the Lord Narasimha having a Lion face, with a huge body, with eyes like lotuses, the colour of the moon, holding the Conch and Discus, embracing mother Lakshmi.

Lakṣmī narasimha

श्रीमन् नृकेशरि तनो जगद् एक बन्धो, श्री नील-कण्थ करुणार्णव सामराज
वह्नीदुतीव्र कर नेत्र पिनाक पाणे शीतांशु शेकर रमेश्वर पाहि विष्णो ॥

śrīman nṛkeśari tano jagad eka bandho, śrī nīla-kaṇtha karuṇārṇava sāmarāja
vahnīdutīvra kara netra pināka pāṇe śītāṁśu śekara rameśvara pāhi viṣṇo ॥

Protect every one O Vishnu, the glorious one, O lord of the Man-lion form, the sole benefactor of the universe, the blue-necked one, the ocean of compassion, the Lord who manifest through the sama mantras, the one who has the sun and the moon for eyes and is armed with the pinaki bow, O lord of Lakshmi, with the moon as a crest ornament.

Mukunda

क्षीरोदन्वत् प्रदेशे शुचिमणि विलसत्सैकते मौक्तिकानां
मालाक्लप्तासनस्थः स्फटिकमणि निभैर्मौक्तिकैर्मण्डिताङ्गः ।
शुभ्रैरभ्रैरुपरि विरचितैर्मुक्ति पीयूष वर्षैः
आनन्दी नः पुनीयादरि नलिन गदा शङ्खपाणिर्मुकुन्दः ॥

kṣīrodanvat pradeśe śucimaṇi vilasatsaikate mauktikānāṃ
mālāklraptāsanasthaḥ sphaṭikamaṇi nibhair mauktikair maṇḍitāṅgaḥ ।
śubhrairabhrair upari viracitair mukti pīyūṣa varṣaiḥ
ānandī naḥ punīyādari nalina gadā śaṅkhapāṇir mukundaḥ ॥

May Mukunda, with the discus, mace, conch and lotus in His hands purify us — Mukunda seated on a seat decorated with garlands and pearls, in the region of the milky ocean with the sand shining by the light from pure gems; who is adorned by pearls which are transparent like crystals; who is enjoying ecstatic bliss on account of the pure white clouds overhead showering down a torrent of ambrosia.

भूः पादौ यस्य नाभिर्वियदसुरनिलश् चन्द्र सूर्योच नेत्रे
कर्णावाशार्शिरो द्यौर्मुखमपि दहनो यस्य वास्तेयमब्धिः ।
अन्तस्थं यस्य विश्वं सुरनर खग गो भोगि गन्धर्व दैत्यैः
चित्रं रं रं यते तं त्रिभुवन वपुषं विष्णुं ईशं नमामि ॥

bhūḥ pādau yasya nābhir viyadasur anilaś candra sūryoca netre
karṇāvāśār śiro dyaur mukham api dahano yasya vāsteyamabdhiḥ ।
antasthaṃ yasya viśvaṃ suranara khaga go bhogi gandharva daityaiḥ
citraṃ raṁ raṁ yate taṃ tribhuvana vapuṣaṃ viṣṇum īśaṃ namāmi ॥

I bow to lord Vishnu who contains the three worlds within His body. The earth is His feet, the sky His navel. Wind His breath, the sun and the moon are His eyes, The directions are His ears, and space is His head. Fire His face and the ocean His abdomen. In Him is the entire universe situated, with the diverse kinds of gods, humans, birds, animals, serpents, Gandharvas and demi-gods — all sporting in a charming way.

[oṃ namo bhagavate vāsudevāya]

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिभिर्-ध्यानगम्यं वन्दे विष्णुं भव-भय-हरं सर्व-लोकैकनाथम् ॥

śāntākāraṃ bhujagaśayanaṃ padmanābhaṃ sureśaṃ
viśvādhāraṃ gaganasadṛśaṃ meghavarṇaṃ śubhāṅgam ।
lakṣmīkāntaṃ kamalanayanaṃ yogibhir-dhyānagamyaṃ
vande viṣṇuṃ bhava-bhaya-haraṃ sarva-lokaikanātham ॥

I offer my obeisance to Vishnu, who is the embodiment of peace, resting upon the serpent of Tine (Anantasesha). From His navel sprouts the lotus of cosmic manifestation. He is the Lord of the celestial beings. His form is the universe. He is like the sky and of the colour of clouds, auspicious of limbs. He is the Lord of the Goddess of Prosperity, His eyes are like lotuses, and He is realized by yogis through deep meditation. He is the remover of the fear of rebirth, He is the one Lord of the entire Universe.

मेघश्यामं पीतकौशेयवासं श्रीवत्साङ्कं कौस्तुभोद् भासिताङ्गम्
पुण्योपेतं पुण्डरीकायताक्षं विष्णुं वन्दे सर्व-लोकैक नाथम् ॥

meghaśyāmaṃ pītakauśeyavāsaṃ śrīvatsāṅkaṃ kaustubhod bhāsitāṅgam
puṇyopetaṃ puṇḍarīkāyatākṣaṃ viṣṇuṃ vande sarva-lokaika nātham ॥

I prostrate to Vishnu, the one Lord of the Universe, blue as the clouds clothed in yellow silk. His chest is marked by the Srivatsa emblem. His body is resplendant with the gem known as kaustubha. He is surrounded by holy sages, and His eyes are as beautiful as lotuses.

सशङ्ख-चक्रं सकिरीट-कुण्डलं सपीत-वस्त्रं सरसीरुहेक्षणम् ।
सहारवक्षस्र्थल कौस्तुभ-श्रियं नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम् ॥
saśaṅkha-cakraṃ sakirīṭa-kuṇḍalaṃ sapīta-vastraṃ sarasīruhekṣaṇam ।
sahāravakṣarsthala kaustubha-śriyaṃ namāmi viṣṇuṃ śirasā caturbhujam ॥

I bow with my head to the ground before Vishnu, the four-armed Lord holding the conch and discus, adorned with a crown and earrings, clad in yellow silk, with eyes like lotuses, whose chest is adorned with necklaces and the kaustubha gem.

Kṛṣṇa dhyānam

छायायां पारिजातस्य हेम-सिंहासनोपरि । आसीनम् अम्बुदश्यामम् आयताक्षम् अलङ्कृतम् ॥
चन्द्रानमं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कित वक्षसम् । रुक्मिणी सत्यभामाभ्यां सहितं कृष्णम् आश्रये ॥
chāyāyāṃ pārijātasya hema-siṃhāsanopari ।
āsīnam ambudaśyāmam āyatākṣam alaṅkṛtam ॥
candrānamaṃ caturbāhuṃ śrīvatsāṅkita vakṣasam ।
rukmiṇī satyabhāmābhyāṃ sahitaṃ kṛṣṇam āśraye ॥

Upon a golden throne under the shade of the heavenly Parijata tree, is seated the adorned cloud-hued one, with wide eyes and a moon like countenance, four-armed, with the mark of Srivatsa upon his chest, I take refuge in Krishna, along with Rukmini and Satyabhama.

कस्तूरि तिलकं ललाट पटले वक्षस्थले कौस्तुभम् ।
नासाग्रे नव मौक्तिकं करतले वेणुं करे कण्कणम् ।
सर्वाङ्गे हरिचन्दनं सुललितं कण्टे च मुक्तावलइम् ।
गोपास्त्री परिवेष्ठितो विजय ते गोपाल-चूडामणि ॥
kastūri tilakaṁ lalāṭa paṭale vakṣasthale kaustubham ।
nāsāgre nava mauktikaṁ karatale veṇuṁ kare kaṇkaṇam ।
sarvāṅge haricandanaṁ sulalitaṁ kaṇṭe ca muktāvalim ।
gopāstrī pariveṣṭhito vijaya te gopāla-cūḍāmaṇi ॥

A musk-rose tilaka is on his forehead, and a Kaustubha is placed on his chest. He wears a new pearls on the tip of his nose, holds a flute on his palms and a bracelet on his wrist. His whole body is smeared with sandalwood paste and he wears a pearl necklace. Victory to you O cowherd boy, surrounded by milk-maids.

Raṅga nātha

आर्तापाश्रयम् अर्थि-कल्पकं असह्यागस्क रक्ष्मातलम् । सद्यस्संश्रित कामधेनुम् अभियत् सर्वस्वमस्मद् धनम् ।
ārtāpāśrayam arthi-kalpakaṁ asahyāgaska rakṣmātalam
sadyas saṁśrita kāmadhenum abhiyat sarvasvam asmad dhanam ।
The shelter of the afflicted, the refuge for the unbearable, the protective base for those who immediately take refuge the lord who is the wish-fufilling cow.
श्री रङ्गेश रमाश्रयं कमलाच क्षुर्महि जीवितम् । श्री रङ्गेश सुखा करोतु सुचिरं दास्यं च धत्तां मयि ।
śrī raṅgeśa ramāśrayaṁ kamalāca kṣurmahi jīvitam ।
śrī raṅgeśa sukhā karotu suciraṁ dāsyaṁ ca dhattāṁ mayi ।
Śrī Rangeśa, the shelter of the goddess of fortune, is the life of the lotus flower.
May Lord Śrī Rāṅgeśa make me happy and allow me your service for a long time.
चैत्रे रेवति सञ्जातं सौम्य जामातरं प्रभुम् । वन्दे वात्सल्य निलयं कल्याण-गुण सागरम् ।
caitre revati sañjātaṁ saumya jāmātaraṁ prabhum ।
vande vātsalya nilayaṁ kalyāṇa-guṇa sāgaram ।
O gentle one, who was born in the month of Chaitra and Revati nakshatra.

I worship the abode of affection, the ocean of auspicious qualities.

लक्ष्मी कल्पलतोत्तुस् तन्यास्तभक चञ्चल । श्री रङ्ग-राज भृङ्गो मे रमतां मनसं भजे ॥
lakṣmī kalpa latottus tanyāstabhaka cañcala ।
śrī raṅga-rāja bhṛṅgo me ramatāṁ manasaṁ bhaje ॥
Lakshmi, the creeper of the imagination, rose up and moved about.
O Śrī Rāṅga-rāja, the bee, I worship You, whose mind is pleased with me.

śrī raṅga-nāyakī tāyār dhyānam

चतुर्भुजां महालक्ष्मीं द्विनेत्रं चार् कुण्डलाम् । श्वेत माल्यां बरधरां हारकेयूर भूषिताम् ।
caturbhujāṁ mahālakṣmīṁ dvinetraṁ cār kuṇḍalām ।
śveta mālyāṁ baradharāṁ hārakeyūra bhūṣitām ।
She has four arms, great opulence, two eyes and four earrings.
She wears a white garland and a necklace and bracelet.

सर्व लक्षण संपन्नां पीनोन्नत पयोधराम् । प्रफुल्लोत्पल विस्तीर्ण लोचनां सुस्मिताननाम् ।
sarva lakṣaṇa saṁpannāṁ pīnonnata payodharām ।
praphullotpala vistīrṇa locanāṁ susmitānanām ।
She has all the characteristics of a woman with larged, raised breasts.
Her eyes are wide like blossoming lotuses and her face is smiling.

लसल्-ललाट तिलकां विदृउमाधर पल्लवां । कृष्ण कुञ्चित केशान्तां वंश मुक्ताफल द्विषाम् ।
पद्म गर्भोद् भवम् आकारां सुमुखीं भावयेत् सदा ॥
lasal-lalāṭa tilakāṁ vidṛumādhara pallavāṁ ।
kṛṣṇa kuñcita keśāntāṁ vaṁśa muktāphala dviṣām ।
padma garbhod bhavam ākārāṁ sumukhīṁ bhāvayet sadā ॥
A musk tilaka on her -forehead and her hair is decorated with flowers. The dark curly hair ends of the lineage of the enemies of the pearl fruit. One should always meditate on the one born from the lotus flower, with a radiant smiling face. .

Śrī-devī dhyānam

या सा पद्मासनस्था विपुल कटि तटी पद्म पत्रायताक्षी ।
गम्भीरा वर्तनाभिर् स्तन-भर नमिता शुभ्र वस्त्रोत्तरीय ॥
लक्ष्मीर्-दिव्यैर्-गजेन्द्रैर्-मणि-गण खचितैस्-स्नापिता हेम-कुम्भैः ।
नित्यं सा पद्म-हस्ता मम वसतु गृहे सर्व माङ्गल्य युक्ता ॥
yā sā padmāsanasthā vipula kaṭi taṭī padma patrāyatākṣī ।
gambhīrā vartanābhir stana-bhara namitā śubhra vastrottarīya ॥
lakṣmīr-divyair-gajendrair-maṇi-gaṇa khacitais-snāpitā hema-kumbhaiḥ ।
nityaṃ sā padma-hastā mama vasatu gṛhe sarva māṅgalya yuktā ॥
May Lakshmi who is seated upon the lotus, with broad hips and lotus leaf like eyes, with a deep and twisting navel and pendulous breasts, garbed in white raiment, bathed by divine elephants holding gem studded golden pots, may she who is the holder of the lotus always reside in my house together with all auspiciousness.

Bhū-devī dhyānam

#1.

नील षट्पद पुञ्जाभ कुटिलालक कोमले । कल्हार दक्षिण-करे भोग-शक्ति स्वरूपिणी ।
समस्त चिद्-अचिद् भेद मन्त्र यन्त्र विधायिनी । भूदेवी त्वां प्रार्थयामि सन्निध्यं कर्तुमर्हसि ॥
nīla ṣaṭpada puñjābha kuṭilālaka komale ।
kalhāra dakṣiṇa-kare bhoga-śakti svarūpiṇī ।
samasta cid-acid bheda mantra yantra vidhāyinī ।
bhūdevī tvāṁ prārthayāmi sannidhyaṁ kartum arhasi ॥

I pray to you, Bhudevi (Earth Goddess): With curly locks dark as a swarm of blue bees, holding a water lily in your right hand, embodiment of enjoyment and power. Creator of all mantras and yantras that distinguish the conscious and unconscious, please grace us with your divine presence.

#2.

वाम-पार्श्व महीं देवीं द्वि-हस्तां श्यामल प्रभां । स्तन बन्ध विहीनाङ्गीं सर्वाभरण भूषिताम् ।
vāma-pārśva mahīṁ devīṁ dvi-hastāṁ śyāmala prabhāṁ ।
stana bandha vihīnāṅgīṁ sarvābharaṇa bhūṣitām ।

On the left side is the Earth Goddess, two-armed with a dark radiance,
Her body unbound at the chest, adorned with all ornaments.

त्रि-भङ्गीं कोमलां कान्तां लक्ष्मीवन् मकुटोज्ज्वलाम् वहन्तीं दक्षिणे हस्ते लसत् कल्हार कुण्डलां ।
tri-bhaṅgīṁ komalāṁ kāntāṁ lakṣmīvan makuṭojjvalām
vahantīṁ dakṣiṇe haste lasat kalhāra kuṇḍalāṁ ।

Gracefully bent in three places, soft and lovely, with a crown brilliant like Lakshmi's,
Holding a gleaming water lily in her right hand.

प्रसारिते तर करां प्रसन्नेन्दु निभाननाम् ।भक्ताभिष्ट-प्रदां देवीं सुमुखीं भावयेत् सदा ॥
prasāritetara karāṁ prasannendu nibhānanām ।
bhaktābhiṣṭa-pradāṁ devīṁ sumukhīṁ bhāvayet sadā ॥

Her other hand extended, face beaming like the pleasant moon,
Always meditate on the Goddess who grants devotees' wishes, with a beautiful countenance.

Nīlā devī

श्रीमत् तुलसी-रूपां विष्णु-पत्नीं हरि-प्रियां । सर्वाभरण संयुक्तां नीलादेवीमहं भजे ॥
śrīmat tuḷasī-rūpāṁ viṣṇu-patnīṁ hari-priyāṁ ।
sarvābharaṇa saṁyuktāṁ nīḷādevīm ahaṁ bhaje ॥

I worship Niladevi (Blue Goddess), in the form of the sacred Tulasi plant,
Beloved consort of Vishnu, adorned with all ornaments.

GĀYATRĪ MANTRAS

Gaṇeśa

ॐ एकदन्ताय विद्महे । वक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो दन्ति प्रचोदयात् ॥
oṁ ekadantāya vidmahe | vakratuṇḍāya dhīmahi | tanno danti pracodayāt ||

Brahma Gāyatri

ॐ वेदात्मनाय विद्महे । हिरण्य-गर्भाय धीमहि । तन्नो ब्रह्म प्रचोदयात् ॥
oṁ vedātmanāya vidmahe | hiraṇya-garbhāya dhīmahi | tanno brahma prac ||

Viṣṇu Gāyatri

ॐ नारायणाय विद्महे । वासुदेवाय धीमहि । तन्नो विष्णु प्रचोदयात् ॥
oṁ nārāyaṇāya vidmahe | vāsudevāya dhīmahi | tanno viṣṇu pracodayāt ||

Śiva

ॐ तत् पुरुषाय विद्महे । महा-देवाय धीमहि । तन्नो रुद्र प्रचोदयात् ।
oṁ tat puruṣāya vidmahe | mahā-devāya dhīmahi | tanno rudra pracodayāt |

Lakṣmī

ॐ महादेव्यै च विद्महे । विष्णु पत्न्यै च धीमहि । तन्नो लक्ष्मी प्रचोदयात् ॥
oṁ mahādevyai ca vidmahe | viṣṇu patnyai ca dhīmahi | tanno lakṣmī prac. ||

Bhū Devī

ॐ धनुर्-धराय विद्महे । सर्व सिद्ध्यै च धीमहि । तन्नो धरा प्रचोदयात् ॥
oṁ dhanur-dharāya vidmahe | sarva siddhyai ca dhīmahi | tanno dharā pra ||

Sarasvati

ॐ वाग्देव्यै च विद्महे । ब्रह्म-पत्न्यै च धीमहि । तन्नो वाणी प्रचोदयात् ॥
oṁ vāgdevyai ca vidmahe | brahma-patnyai ca dhīmahi | tanno vāṇī pracodayāt

Krṣṇa

ॐ गोविन्दाय विद्महे । वासुदेवाय धीमहि । तन्नः कृष्णः प्रचोदयात् ॥
oṁ govindāya vidmahe | vāsudevāya dhīmahi | tannaḥ kṛṣṇaḥ pracodayāt ||

Hayagrīva

ॐ वागीश्वराय विद्महे । हयग्रीवाय धीमहि । तन्नो हंसः प्रचोदयात् ॥
oṁ vāgīśvarāya vidmahe | hayagrīvāya dhīmahi | tanno haṁsaḥ pracodayāt |

Paraśurāma

ॐ जमदग्न्याय विद्महे । महावीराय धीमहि । तन्नः परशुरामः प्रचोदयात् ॥
oṁ jamadagnyāya vidmahe | mahāvīrāya dhīmahi | tannaḥ paraśurāmaḥ pra ||

Rāma

ॐ दाशरथये विद्महे । सीत-वल्लभाय धीमहि । तन्नो रामः प्रचोदयात् ॥
oṁ dāśarathaye vidmahe | sīta-vallabhāya dhīmahi | tanno rāmaḥ pracodayāt ||

Lakṣmaṇa

ॐ दाशरथये विद्महे । अलबेलाय धीमहि । तन्नो लक्ष्मणः प्रचोदयात् ॥
oṁ dāśarathaye vidmahe | alabelāya dhīmahi | tanno lakṣmaṇaḥ pracodayāt ||

Sītā

ॐ जनकात्मजायै विद्महे । राम-प्रियायै धीमहि । तन्नः सीता प्रचोदयात् ॥
oṁ janakātmajāyai vidmahe | rāma-priyāyai dhīmahi | tannaḥ sītā pracod ||

Hanumān

ॐ आञ्जनेयाय विद्महे । वायु-पुत्राय धीमहि । तन्नो हनुमान् प्रचोदयात् ॥
oṁ āñjaneyāya vidmahe | vāyu-putrāya dhīmahi | tanno hanumān pracod ||

Vāstu

ॐ वास्तु पुरुषाय विद्महे । भूमी-पुत्राय धीमहि । तन्नो वास्तु प्रचोदयात् ॥
oṁ vāstu puruṣāya vidmahe | bhūmī-putrāya dhīmahi | tanno vāstu pracodayāt ||

Avatāra Gāyatrīs

1. Matsya avatāra

ॐ तीक्ष्न-दंष्ट्राय विद्महे । ज्वाल-चक्राय धीमहि । तन्नो मत्स्य चोदयात् ॥
oṁ tīkṣna-daṃṣṭrāya vidmahe | jvāla-cakrāya dhīmahi | tanno matsya prac. ||

2. Kūrma

ॐ दीर्घ-कण्ठाय विद्महे । मही-धराय धीमहि । तन्नः कूर्म चोदयात् ॥
oṁ dīrgha-kaṇṭhāya vidmahe | mahī-dharāya dhīmahi | tannaḥ kūrma prac. ||

ॐ कच्छपेशाय विद्महे । महाबलाय धीमहि । तन्नः कूर्मः प्रचोदयात् ॥
oṁ kacchapeśāya vidmahe | mahābalāya dhīmahi | tannaḥ kūrmaḥ pracodayāt ||

ॐ लोकाध्यक्षाय विद्महे । धाराध्यक्षाय धीमहि । तन्न कूर्मः प्रचोदयात् ॥
oṁ lokādhyakṣāya vidmahe | dhārādhyakṣāya dhīmahi | tanna kūrmaḥ prac.||

3. Varāha

ॐ भूवराहाय विद्महे । क्रोढ रूपाय धीमहि । तन्नः श्रीशः प्रचोदयात् ॥
oṁ bhūvarāhāya vidmahe | kroḍha rūpāya dhīmahi | tannaḥ śrīśaḥ pracodayāt ||

ॐ भूवराहाय विद्महे । हिरण्य गर्भाय धीमहि । तन्नो क्रोषः प्रचोदयात् ॥
oṁ bhūvarāhāya vidmahe | hiraṇya garbhāya dhīmahi | tanno kroṣaḥ pracodayāt

4. Narasiṃha

ॐ नारसिंहाय विद्महे । वज्र-नखाय धीमहि । तन्नस् सिंह प्रचोदयात् ॥
oṁ nārasiṁhāya vidmahe | vajra-nakhāya dhīmahi | tannas siṁha pracod ||

ॐ वज्र-नखाय विद्महे । तीक्ष्न-दंष्ट्राय धीमहि । तन्नो त्रिसंह प्रचोदयात् ॥
oṁ vajra-nakhāya vidmahe | tīkṣna-daṃṣṭrāya dhīmahi | tanno nrsiṃha pr ||

ॐ उग्र-सिंहाय विद्महे । वज्र-नखाय धीमहि । तन्नो नरसिंह प्रचोदयात् ॥
oṁ ugra-siṃhāya vidmahe | vajra-nakhāya dhīmahi | tanno narasiṃha prac. ||

ॐ नरसिंहाय विद्महे । वज्र-नखाय धीमहि । तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥
oṁ narasiṃhāya vidmahe | vajra-nakhāya dhīmahi | tanno viṣṇuḥ pracod ||

5. Vāmana

ॐ पर-ब्रह्मणे विद्महे । वामनाय धीमहि । तन्नः ब्रह्मन् प्रचोदयात् ॥
oṁ para-brahmaṇe vidmahe | vāmanāya dhīmahi | tannaḥ brahman pracodayāt ||

ॐ त्रैविक्रमाय विद्महे । विश्व-रूपाय धीमहि । तन्नः विश्वं प्रचोदयात् ॥
oṁ traivikramāya vidmahe | viśva-rūpāya dhīmahi | tannaḥ viśvaṁ pracodayāt ||

6. paraśurāma

ॐ जमदग्न्याय विद्महे । महावीराय धीमहि । तन्नः परशुरामः प्रचोदयात् ॥
oṁ jamadagnyāya vidmahe | mahāvīrāya dhīmahi | tannaḥ paraśurāmaḥ prac. ||

7. Rāma

ॐ दाशरथाय विद्महे । रामचन्द्राय धीमहि । तन्नो राम प्रचोदयात् ॥
oṁ dāśarathāya vidmahe | rāmacandrāya dhīmahi | tanno rāma pracodayāt ||

8. kṛṣṇa

ॐ गोपीजनाय विद्महे । जगन्-मोहनाय धीमहि । तन्नः कृष्न प्रचोदयात् ॥
oṁ gopījanāya vidmahe | jagan-mohanāya dhīmahi | tannaḥ kṛṣna pracodayāt ||

9. bala-rāma

ॐ श्वेत-वर्णाय विद्महे । बल-रामाय धीमहि । तन्नस् शेषं प्रचोदयात् ॥
oṁ śveta-varṇāya vidmahe | bala-rāmāya dhīmahi | tannas śeṣaṁ pracodayāt ||

Navagraha Gāyatrīs

१. ॐ भास्कराय विद्महे । महा-द्युति-कराय धीमहि । तन्नो आदित्य प्रचोदयात् ॥
oṁ bhāskarāya vidmahe | mahā-dyuti-karāya dhīmahi | tanno āditya pracodayāt
२. ॐ निशा-कराय विद्महे । कला-नाथाय धीमहि । तन्नश्-चन्द्र प्रचोदयात् ॥
oṁ niśā-karāya vidmahe | kalā-nāthāya dhīmahi | tannaś-candra pracodayāt ॥
३. ॐ अङ्गारकाय विद्महे । भूमि-पुत्राय धीमहि । तन्न कुज प्रचोदयात् ॥
oṁ aṅgārakāya vidmahe | bhūmi-putrāya dhīmahi | tanna kuja pracodayāt ॥
४. ॐ सौम्य-कराय विद्महे । सोम-सुताय धीमहि । तन्नो बुध प्रचोदयात् ॥
oṁ saumya-karāya vidmahe | soma-sutāya dhīmahi | tanno budha pracodayāt ॥
५. ॐ सुराचार्याय विद्महे । सुर-श्रेष्ठाय धीमहि । तन्नो गुरु प्रचोदयात् ॥
oṁ surācāryāya vidmahe | sura-śreṣṭhāya dhīmahi | tanno guru pracodayāt ॥
६. ॐ भार्गवाय विद्महे । भृगु-सुताय धीमहि । तन्नश्-शुक्र प्रचोदयात् ॥
oṁ bhārgavāya vidmahe | bhṛgu-sutāya dhīmahi | tannaś-śukra pracodayāt ॥
७. ॐ पङ्गु-पादाय विद्महे । काक-ध्वजाय धीमहि । तन्नश्-शनैश्चर प्रचोदयात् ॥
oṁ paṅgu-pādāya vidmahe | kāka-dhvajāya dhīmahi | tannaś-śanaiścara pra. ॥
८. ॐ नाग-रूपाय विद्महे । सिंहि-पुत्राय धीमहि । तन्नो राहु प्रचोदयात् ॥
oṁ nāga-rūpāya vidmahe | siṁhi-putrāya dhīmahi | tanno rāhu pracodayāt ॥
९. ॐ चित्र-वर्णाय विद्महे । चित्र-गुप्ताय धीमहि । तन्नो केतु प्रचोदयात् ॥
oṁ citra-varṇāya vidmahe | citra-guptāya dhīmahi | tanno ketu pracodayāt ॥

Aṣṭa-dikpālaka Gāyatrīs

१. ॐ तत् पुरुषाय विद्महे । सहस्राक्षाय धीमहि । तन्न इन्द्रः प्रचोदयात् ॥
oṁ tat puruṣāya vidmahe | sahasrākṣāya dhīmahi | tanna indraḥ pracodayāt ॥
२. ॐ महा ज्वालाय विद्महे । अग्निम्-अघ्न्याय धीमहि । तन्नोग्निः प्रचोदयात् ॥
oṁ mahā jvālāya vidmahe | agnim-aghnyāya dhīmahi | tannogniḥ prac. ॥
३. ॐ तत्-पुरुषाय विद्महे । धर्म-राजाय धीमहि । तन्नो यमः प्रचोदयात् ॥
oṁ tat-puruṣāya vidmahe | dharma-rājāya dhīmahi | tanno yamaḥ prac. ॥
४.। ॐ तत्-पुरुषाय विद्महे । प्रेत-राजाय धीमहि । तन्नः निॠऋति प्रचोदयात् ॥
oṁ tat-puruṣāya vidmahe | preta-rājāya dhīmahi | tannaḥ niṛṛti pracodayāt ॥
५. ॐ जल-बिम्बाय विद्महे । नील-पुरुषाय धीमहि । तन्नो वरुण प्रचोदयात् ॥
oṁ jala-bimbāya vidmahe | nīla-puruṣāya dhīmahi | tanno varuṇa prac. ॥
६. ॐ पवन पुरुषाय विद्महे । सहस्र मूर्तये च धीमहि । तन्नो वायुः प्रचोदयात् ॥
oṁ pavana puruṣāya vidmahe | sahasra mūrtaye ca dhīmahi | tanno vāyuḥ pra.
७. ॐ तत्-पुरुषाय विद्महे । धन-राजाय धीमहि । तन्नो कुबेर प्रचोदयात् ॥
oṁ tat-puruṣāya vidmahe | dhana-rājāya dhīmahi | tanno kubera pracodayāt ॥
८. ॐ तत्-पुरुषाय विद्महे । महादेवाय धीमहि । तन्नो ईशानः प्रचोदयात् ॥
oṁ tat-puruṣāya vidmahe | mahādevāya dhīmahi | tanno īśānaḥ pracodayāt ॥

THE FINAL SACRAMENT FOR A ŚRĪVAIṢṆAVA

(From Pañcarātra Āgama)

Preparation of the corpse

- *Devotees should attend to the preparation as far as possible.*
- *The body is either bathed with jugs of water or at least given a sponge bath.*
- *Sprinkle with a mixture of cow-dung, water and earth while reciting the Astra mantra.*

ॐ फट् oṁ phaṭ

- *Anoint the corpse with rose water or perfume.*
- *Apply sandal-wood paste to the whole body and tilak to the forehead.*
- *Dress with yellow robes if a brahmacari or white clothes if a gṛhasta*
- *Put on a new sacred thread and uttariya.*
- *Place a pavitri on each hand, and a garland of flowers around the neck.*
- *In the right hand place the japa-mālā.*
- *At home the coffin is placed with the head to the south.*
- *Place all the articles for use in the Isana Kona.*

PURIFICATION OF CORPSE

- *Establish clay pot on a bed of rice and invoke Sudarśana.*

Mūla Mantra Nyāsa

अस्य श्री सुदर्शन महा-मन्त्रस्य अहिर्बुध्न्यो भगवान् ऋषिः ।
asya śrī sudarśana mahā-mantrasya ahirbudhnyo bhagavān ṛṣiḥ [head] ।
अनुष्टुप् छन्दः। anuṣṭup chandaḥ [mouth]।
श्री सुदर्शन चक्र-राजो भगवान् देवता ।
śrī sudarśana cakra-rājo bhagavān devatā [heart]।
क्षौं महा-ज्वालाय बीजं। kṣauṃ mahā-jvālāya bījaṃ [navel]।
क्लीं शत्रु-मर्दनाय शक्तिः । klīṃ śatru-mardanāya śaktiḥ [genital region] ।
क्लीं सर्व भव निवारणाय कीलकं । klīṃ sarva bhava nivāraṇāya kīlakaṃ [feet]।
श्री भगवत् कैङ्कर्ये बाधा निवृत्ति पूर्वकं अविच्छिन्न शाश्वत कैङ्कर्य प्राप्त्यर्थं शट्-कोन मध्यस्थित विष्णु चक्र अन्त्येष्टि संस्कारे आवाहने विनियोगः ॥
śrī bhagavat kaiṅkarye bādhā nivṛtti pūrvakaṃ avicchinna śāśvata kaiṅkarya prāptyarthaṁ śaṭ-kona madhyasthita viṣṇu cakra antyeṣṭi saṃskāre āvāhane viniyogaḥ ॥

- *Take the uddhariṇi fill with water, add akṣata and a flower, hold it in the left hand and cover it with the right hand.*
- *Raise it to the forehead and recite the dhyāna śloka and visualize sudarśana in the ajña cakra.*

शङ्खं चक्रं च चापं परशुं असिमिशुं शूल पाशां कुशांश्च ।
बिभ्रानं वज्र केटं हल मुसुल गदा कुण्टं अत्युग्र दंष्ट्रं ॥
ज्वाला केशं त्रिनेत्रं ज्वलदानल निभं हार केयूर भूषम् ।
ध्यायेत् शट्कोन संस्थं सकल रिपु-कुल प्राण संहार चक्रम् ॥

śankhaṃ cakraṃ ca cāpaṃ paraśuṃ asimiśuṃ śūla pāśāṃ kuśāṃśca ।
bibhrānaṁ vajra keṭaṃ hala musula gadā kuṇṭaṃ atyugraṁ daṃṣṭraṃ ॥
jvālā keśaṃ trinetraṃ jvaladānala nibhaṃ hāra keyūra bhūṣam ।
dhyāyet śaṭkona saṃsthaṃ sakala ripu-kula prāṇa saṃhāra cakram ॥

I visualize Sudarshana the eliminator of all hostile forces, located within the six-cornered star, bearing the conch, discus, bow, axe, sword, trident, noose, goad, the diamond-shield, plough, cudgel, mace, spear, with aweful sharp fangs, with blazing halo, three eyes, the intensity of a raging inferno, adorned with garlands and anklets.

ॐ सहस्रार हुं फट् oṁ sahasrāra huṁ phaṭ

❖ *Pour the water and flower into the right hand and place it on top of the kalaśa.*

ॐ नमः सुदर्शनाय आगच्छ आगच्छ [x ३]
oṁ namaḥ sudarśanāya āgaccha āgaccha [3 times]

अर्घ्यं । पाद्यं । आचमनियं । स्नानं । वस्त्रं । उपवीतं । आभरणं । गन्धं । पुष्प-मालिकां । पुष्पैः पूजयामि — ॐ श्री सुदर्शनाय नमः । चक्र-राजाय । तेजो-व्युहाय । महा-द्युताय । सहस्र-बाहवे । दीप्ताङ्गाय । अरुणाक्षाय । प्रतापवते । अनेकादित्य-सङ्काशाय । प्रोर्ध्व-ज्वल भिरञ्जिताय । सौदामणि-सहस्राभाय । मणि-कुण्डल-शोभिताय । पञ्च-भूत-मनो-रूपाय । षट्-कोणान्तर-संस्थिताय । हरान्त-कारणोद्भुत-रोष-भीषन-विग्रहाय । हरि-पाणि-लसत्-पद्म-विहार-मनोहराय ॥

arghyaṁ | pādyaṁ | ācamaniyaṁ | snānaṁ | vastraṁ | upavītaṁ | ābharaṇaṁ | gandhaṁ | puṣpa-mālikāṁ | puṣpaiḥ pūjayāmi — oṁ śrī sudarśanāya namaḥ | cakra-rājāya | tejo-vyuhāya | mahā-dyutāya | sahasra-bāhave | dīptāṅgāya | aruṇākṣāya | pratāpavate | anekāditya-saṅkāśāya | prordhva-jvala-bhirañjitāya | saudāmaṇi-sahasrābhāya | maṇi-kuṇḍala-śobhitāya | pañca-bhūta-mano-rūpāya | ṣaṭ-koṇāntara-saṁsthitāya | harānta-kāraṇodbhuta-roṣa-bhīṣana-vigrahāya | hari-pāṇi-lasat-padma-vihāra-manoharāya ||

धूपं । दीपं । नैवेद्यं । ताम्बूलं । फलं । कर्पूर निराजनं ।
dhūpaṁ | dīpaṁ | naivedyaṁ | tāmbūlaṁ | phalaṁ | karpūra nirājanaṁ |
ॐ सुदर्शनाय विद्महे । हेति-राजाय धीमहि । तन्नस् चक्र प्रचोदयात् ॥
oṁ sudarśanāya vidmahe | heti-rājāya dhīmahi | tannas cakra pracodayāt ||

❖ *recite viṣṇu gāyatrī*

पवित्रं भगवानस्तु वासुदेवः परो गुरुः । अस्तु सङ्कर्षणो देवः पवित्रं परमो विभुः ॥ १ ॥
pavitraṃ bhagavān astu vāsudevaḥ paro guruḥ |
astu saṅkarṣaṇo devaḥ pavitraṃ paramo vibhuḥ || 1 ||

प्रद्युम्नोऽस्तु पवित्रं वै साक्षी विश्वस्य साम्प्रतम् ।पवित्रं अनिरुद्धोऽस्तु विश्वत्रात जगत्पतिः ॥ २
pradyumno'stu pavitraṃ vai sākṣī viśvasya sāmpratam |
pavitraṃ aniruddho 'stu viśvatrāta jagat-patiḥ || 2 ||

शुद्धयेऽस्तु परो देवो वासुदेवोऽस्तु शुद्धये । सदा सङ्कर्षणो देवः शुद्धये ऽस्तु सदा मलः ॥ ३ ॥
śuddhaye 'stu paro devo vāsudevo'stu śuddhaye |
sadā saṅkarṣaṇo devaḥ śuddhaye 'stu sadā malaḥ || 3 ||

शुद्धये विष्णुस्त्वाद्य शुद्धये मधुसूदनः । सर्व लोक हितो देवः शुद्धये ऽस्तु त्रिविक्रमः ॥ ५ ॥
śuddhaye viṣṇur astvādya śuddhaye madhusūdanaḥ |
sarva loka hito devaḥ śuddhaye 'stu trivikramaḥ || 4 ||

वामनस्शुद्धये अस्त्वाद्यः श्रीधरोऽस्त्वाद्य शुद्धये । शुद्धयेऽस्तु हृषीकेशः पद्मनाभोऽस्तु शुद्धये ॥ ६
vāmanas śuddhaye astvādyaḥ śrīdharo 'stvādya śuddhaye |
śuddhaye 'stu hṛṣīkeśaḥ padmanābho 'stu śuddhaye || 5 ||

सदा दामोदरो देवः शुद्धयेऽस्तु जगत्-पतिः । शुद्धयेऽस्तु सदा देवः केशवः केशि-सूदनः ॥ ७ ॥

sadā dāmodaro devaś śuddhaye'stu jagat-patiḥ ।
śuddhaye'stu sadā devaḥ keśavaḥ keśi-sūdanaḥ ॥ 6 ॥

नारायणोऽस्तु विश्वेशश् शुद्धये सर्व कर्मसु । शुद्धये माधवो ऽस्त्वत्र सर्व लोक-हिते रतः ॥८ ॥
nārāyaṇo 'stu viśveśaś śuddhaye sarva karmasu ।
śuddhaye mādhavo 'stvatra sarva loka-hite rataḥ ॥ 7 ॥

शुद्धयेचाऽस्तु गोविन्दः परमात्म सनातनः । मीनात्मा शुद्धये ऽस्त्वद्य कूर्मात्माद्यास्तु शुद्धये ॥९ ॥
śuddhaye cā'stu govindaḥ paramātma sanātanaḥ ।
mīnātmā śuddhaye 'stvadya kūrmātmādyāstu śuddhaye ॥ 8 ॥

शुद्धयेऽस्तु वराहात्मा नृसिंहात्माऽस्तु शुद्धये । शुद्धये वामनात्माऽस्तु रामात्माद्या ऽस्तु शुद्धये ॥१०
śuddhaye'stu varāhātmā nṛsiṃhātmā'stu śuddhaye ।
śuddhaye vāmanātmā 'stu rāmātmādyā 'stu śuddhaye ॥ 9 ॥

तथा दाशरथी रामः शुद्धयेऽस्तु सदा गुरुः । वासुदेवात्मजो रामः शुद्धये ऽस्तु सदा-मलः ॥११ ॥
tathā dāśarathī rāmaś śuddhaye 'stu sadā guruḥ ।
vāsudevātmajo rāmaś śuddhaye 'stu sadā-malaḥ ॥ 10 ॥

कृष्णोऽस्तु शुद्धये शौरिःबुद्धात्माऽस्तु विशुद्धये । शुद्धयेऽस्तु महा-मायःकल्की विष्णुः सनातनः ॥
kṛṣṇo'stu śuddhaye śauriḥ buddhātmā'stu viśuddhaye ।
śuddhaye'stu mahā-māyaḥ kalkī viṣṇuḥ sanātanaḥ ॥ 11 ॥

❖ *Valedict Sudarśana and then sprinkle the corpse with the water.*

pavitra mantra.

ॐ भगवन् पवित्रं वासुदेव पवित्रं, तत् पादौ पवित्रं, तत् पादोदकं पवित्रं, शत धारं, सहस्र धारं, अपरिमित धारं, अच्छिद्रं अनन्तम् अपरिमित अरिष्ठं, अच्युतन् अक्षयं परमं पवित्रं, भगवन् वासुदेवः पुनातु ॥

oṁ bhagavan pavitraṃ vāsudeva pavitraṃ, tat pādau pavitraṃ, tat pādodakaṃ pavitraṃ, śata dhāraṃ, sahasra dhāraṃ, aparimita dhāraṃ, acchidraṃ ariṣṭhaṃ akṣayaṃ paramaṃ pavitraṃ bhagavan vāsudevaḥ punātu ॥

Aṅga-Nyāsaḥ

Using the mūla mantra — ॐ नमो भगवते नरसिंहाय oṁ namo bhagavate narasimhāya — *perform ṣaḍanga-nyāsa on the śava with a kurca of darbha grass.*

ॐ हृदयाय नमः	oṁ hṛdayāya namaḥ — touch the heart
नमः शिरसे स्वाहा	namaḥ śirase svāhā — touch the head
भगवते शिखायै वषट्	bhagavate śikhāyai vaṣaṭ — touch the crown of the head
नरसिंहाय कवचाय हुं	narasiṃhāya kavacāya huṃ — touch the shoulders
ॐ नेत्र-त्रयाय वौषट्	oṁ netra-trayāya vauṣaṭ — touch the forehead
नमः अस्त्राय फट्	namaḥ astrāya phaṭ — clap the hands
भगवते नरसिंहाय इति दिग् बन्धः	bhagavate narasiṃhāya iti dig bandhaḥ

— snap the fingers in eight directions around the corpse

HOMAM

❖ *Prepare the sthaṇḍila and perform the usual consecratory rites without any mantras.*

❖ *Offer 108, 54 or 27 oblations of sesame seeds & unconsecrated Ghee using the Narasimha* mula mantra — ॐ नमो भगवते नरसिंहाय oṁ namo bhagavate narasimhāya.

❖ *Offer ghee with the saṃhāra krama while taking sampāt ājyam.*

Saṃhāra Kramam

ॐ लां नमः पराय सर्वात्मने नारायणाय नमः ।
पृथिवी गन्ध तन्मात्रे विलापयामि - गन्ध तन्मात्रम् अप्सु विलापयामि ।
ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ १ ॥

oṁ lāṃ namaḥ parāya sarvātmane nārāyaṇāya namaḥ ।
pṛthivī gandha tanmātre vilāpayāmi - gandha tanmātram apsu vilāpayāmi ।
oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 1 ॥

ॐ वां नमः पराय निवृत्त्यात्मने अनिरुद्धाय नमः ।
अपो रस तन्मात्रे विलापयामि - रस तन्मात्रं तेजसि विलापयामि ।
ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ २ ॥

oṁ vāṃ namaḥ parāya nivṛttyātmane aniruddhāya namaḥ ।
apo rasa tanmātre vilāpayāmi - rasa tanmātraṁ tejasi vilāpayāmi ।
oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 2 ॥

ॐ रां नमः पराय विश्वात्मने प्रद्युम्नाय नमः ।
तेजो रूप तन्मात्रे विलापयामि - रूप तन्मात्रं वायौ विलापयामि ।
ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ ३ ॥

oṁ rāṃ namaḥ parāya viśvātmane pradyumnāya namaḥ ।
tejo rūpa tanmātre vilāpayāmi - rūpa tanmātraṁ vāyau vilāpayāmi ।
oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 3 ॥

ॐ यां नमः पराय पुरुषात्मने सन्कर्षणाय नमः ।
वायु स्पर्श तन्मात्रे विलापयामि - स्पर्श तन्मात्रम् आकाशे विलापयामि ।
ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ ४ ॥

oṁ yāṃ namaḥ parāya puruṣātmane sankarṣaṇāya namaḥ ।
vāyu sparśa tanmātre vilāpayāmi - sparśa tanmātram ākāśe vilāpayāmi ।
oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 4 ॥

ॐ षां नमः पराय परमेष्ठ्यात्मने वासुदेवाय नमः ।
आकाशे शब्द तन्मात्रे विलापयामि - शब्द तन्मात्रम् अहंकारे विलापयामि ।
ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ ५ ॥

oṁ ṣāṃ namaḥ parāya parameṣṭhyātmane vāsudevāya namaḥ ।
ākāśe śabda tanmātre vilāpayāmi - śabda tanmātram ahaṃkāre vilāpayāmi ।
oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 5 ॥

घ्राण रसन चक्षुस् त्वक् श्रोत्राणि ज्ञानेन्द्रियानि, पायूपस्थ पाद पाणि वाग् रूपं च कर्मेन्द्रियाणि, मनश् च अहंकारे विलापयामि - अहंकारं महति विलापयामि - महान्तं प्रकृतौ विलापयामि - तम परे देवे एकीभावयामि ।
ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ ६ ॥

ghrāṇa rasana cakṣus tvak śrotrāṇi jñānendriyāni, pāyūpastha pāda pāṇi vāg rūpaṃ ca karmendriyāṇi, manaś ca ahaṃkāre vilāpayāmi - ahaṃkāraṁ mahati vilāpayāmi - mahāntaṃ prakṛtau vilāpayāmi - tama pare deve ekībhāvayāmi ।
oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 6 ॥

ॐ यं वायवे नमः ।
एतन्मन्त्रोद्भूत चण्ढ वाय्वाप्यायित नाभि-देशस्थ वायुना तत् तत् समष्टि प्रलीनं सर्व किल्बिष सर्वाज्ञान तद् वासन

सहितं शरीरम् अन्तर्बहिश्च तत्त्व क्रमेण शोषयामि ।

ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ ६ ॥

oṁ yaṃ vāyave namaḥ ।

etan mantrodbhūta caṇḍha vāyvāpyāyita nābhi-deśastha vāyunā tat tat samaṣṭi pralīnaṃ sarva kilbiṣa sarvājñāna tad vāsana sahitaṃ śarīram antar bahiśca tattva krameṇa śoṣayāmi ।

oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 7 ॥

ॐ रं अग्नये नमः ।

एतन् मन्त्रोद्भूत चक्राग्नि ज्वालोप-बृंहित जाठराग्निना तत् तत् समष्टि प्रलीनं सर्व किल्बिष सर्वाज्ञान तद् वासन सहितं शरीरम् अन्तर् बहिश्च तत्त्व क्रमेण दाहयामि ॥

ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ ८ ॥

oṁ raṃ agnaye namaḥ ।

etan mantrodbhūta cakrāgni jvālopa-bṛṃhita jāṭharāgninā tat tat samaṣṭi pralīnaṃ sarva kilbiṣa sarvājñāna tad vāsana sahitaṃ śarīram antar bahiśca tattva krameṇa dāhayāmi ॥

oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 8 ॥

ॐ वं अमृताय नमः ।

एतन् मन्त्रोद्भूत भगवद् वाम पादांगुष्ठ नख शीतांशु मण्डल गलद् दिव्यामृत धारया आत्मानं सात्त्विक भस्म च अभिषेचयामि ।

ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ ९ ॥

oṁ vaṃ amṛtāya namaḥ ।

etan mantrodbhūta bhagavad vāma pādāṃguṣṭha nakha śītāṃśu maṇḍala galad divyāmṛta dhārayā ātmānaṃ sāttvika bhasma ca abhiṣecayāmi ।

oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 9 ॥

परमात्म प्रसादेन तेनामृत जलेन तद् अनघं घनतां गत्वा वपुरस्योपजयते ॥

ॐ नमो नारायणाय स्वाहा ॥ नारायणायेदं ॥ १० ॥

paramātma prasādena tenāmṛta jalena tad anaghaṃ ghanatāṃ gatvā vapur asyopajayate ॥

oṁ namo nārāyaṇāya svāhā ॥ nārāyaṇāyedaṃ ॥ 10 ॥

- *Offer pūrnāhuti with mūla mantra and idaṃ viṣṇor vicakrame*
- *Go to the head of the corpse.*
- *Invoke the preta;*

बों वषट् आगच्छ _____ नाम दास ॥

boṁ vaṣaṭ āgaccha _____ nāma dāsa ॥

- *Sprinkle the corpse with the sampāt ājyam*
- *Offer arghyam and flowers at the head of the corpse.*

बों _____ नाम दासाय इदं अर्घ्यं इदं पुष्पम् ॥

boṁ _____ nāma dāsāya idam arghyaṃ idaṃ puṣpam ॥

- *Perform saṃhāra nyāsaṃ to the corpse using sampāt ājyam and a kūrca.*

Samhāra Nyāsam

- *Stroke the corpse from the feet to the knees*

ॐ लां नमः पराय सर्वात्मने नारायणाय नमः । ॐ नमो नारायणाय ॥

oṁ lāṃ namaḥ parāya sarvātmane nārāyaṇāya namaḥ । oṁ namo nārāyaṇāya ॥

- *Stroke from the knees to the navel*

ॐ वां नमः पराय निवृत्त्यात्मने अनिरुद्धाय नमः । ॐ नमो नारायणाय ॥
oṁ vāṃ namaḥ parāya nivṛttyātmane aniruddhāya namaḥ | oṁ namo nārāyaṇāya

❖ *Stroke from the navel to the throat*

ॐ रां नमः पराय विश्वात्मने प्रद्युम्नाय नमः । ॐ नमो नारायणाय ॥
oṁ rāṃ namaḥ parāya viśvātmane pradyumnāya namaḥ | oṁ namo nārāyaṇāya ||

❖ *Touch the nose*

ॐ यां नमः पराय पुरुषात्मने सन्कर्षणाय नमः । ॐ नमो नारायणाय ॥
oṁ yāṃ namaḥ parāya puruṣātmane sankarṣaṇāya namaḥ | oṁ namo nārāyaṇāya

❖ *Touch the crown of the head*

ॐ षां नमः पराय परमेष्ठ्यात्मने वासुदेवाय नमः । ॐ नमो नारायणाय ॥
oṁ ṣāṃ namaḥ parāya parameṣṭhyātmane vāsudevāya namaḥ | oṁ namo nārāyaṇāya ||

❖ *Touch the nose*

ॐ यं वायवे नमः । ॐ नमो नारायणाय ॥
oṁ yaṃ vāyave namaḥ | oṁ namo nārāyaṇāya ||

❖ *Touch the abdomen*

ॐ रं अग्नये नमः । ॐ नमो नारायणाय ॥
oṁ raṃ agnaye namaḥ | oṁ namo nārāyaṇāya ||

❖ *Touch the genitals*

ॐ वं अमृताय नमः । ॐ नमो नारायणाय ॥
oṁ vaṃ amṛtāya namaḥ | oṁ namo nārāyaṇāya ||

❖ *Cover the corpse with a new piece of white cloth.*

वासांसि जीर्णानि यथा विहाय नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि ।
तथा शरीराणि विहाय जीर्णान्यन्यानि संयाति नवानि देही ॥
vāsāṁsi jīrṇāni yathā vihāya navāni gṛhṇāti naro'parāṇi |
tathā śarīrāṇi vihāya jīrṇāny-anyāni saṁyāti navāni dehī ||

As a person casts off worn-out garments and puts on others that are new, so does the embodied Self cast off its worn-out bodies and enter into others that are new.

❖ *The coffin is conveyed to the crematorium.*

❖ *The Karta carries the clay pot with the fire and the wife carries the pot with the water.*

CITTA SAMSKĀRA

❖ *Upon arrival at the crematorium sprinkle mustard seeds for the banishment of elementals where the coffin is to be placed.*

अपसर्पन्तु ते भूत ये भूत भुवि सम्स्थिताः । ये भूत विघ्नकारस्ते गच्छन्त्वाज्ञया हरेः ॥
apasarpantu te bhūta ye bhūta bhuvi samsthitāḥ |
ye bhūta vighnakāras te gacchantvājñayā hareḥ ||

May all those elementals who live here in this place slink away, may those who are wont to cause obstruction be frustrated by the order of Hari.

❖ *Position the coffin with the feet to the south.*

Bali Dānam

❖ *Spread a banana leaf and offer 3 piṇḍas as bali*

Saṅkalpaḥ – हरिः ॐ तत्सत् । पूर्वोक्त गुण विशेषण विसिष्ठायाम् अस्याम् पुण्य तिथौ भगवत आज्ञया भगवत कैङ्कर्य रूपेण मम पितुः [मम मातुः] दहन संस्कार पूर्वङ्गं श्मशाने वासिनाम् भूतानाम् बलि-दानम् अहं करिष्ये ॥

hariḥ oṁ tatsat । pūrvokta guṇa viśeṣaṇa visiṣṭhāyām asyām puṇya tithau bhagavat ājñayā bhagavat kaiṅkarya rūpam, mama pituḥ [mama mātuḥ] dahana saṁskāra pūrvaṅgaṁ śmaśane vāsinām bhūtānām bali-dānam ahaṁ kariṣye ॥

"Hari Om Tat Sat. On this auspicious day, with the aforementioned special qualities, by the command of the Lord and as a service to Him, I shall perform the offering (bali-dana) to the beings residing in the cremation ground, as a preliminary rite to the cremation ceremony of my father [my mother]."

श्मशान वासिभ्यो प्रेतेभ्यः एतं बलिं ददामि ॥ १ ॥
śmaśāna vāsibhyo pretebhyaḥ etam baliṁ dadāmi ॥ 1 ॥

श्मशान वासिभ्यो भूतेभ्यः एतं बलिं ददामि ॥ २ ॥
śmaśāna vāsibhyo bhūtebhyaḥ etam baliṁ dadāmi ॥ 2 ॥

पथि वासिभ्यो भूतेभ्यः एतं बलिं ददामि ॥ ३ ॥
pathi vāsibhyo bhūtebhyaḥ etaṁ baliṁ dadāmi ॥ 3 ॥

❖ *Read from the Second Chapter of the Gītā or Garuḍa Purāṇa (see appendix)*

Śraddhāñjali

❖ *All the mourners now circumambulate the coffin in an anti-clockwise direction 3 times if possible or just once and offer handful of flowers.*
❖ *The celebrant can chant one of the stotras.*

अनादि निधनो देवः शङ्ख चक्र गदा धरः । व्ययः पुण्डरीकाक्षः प्रेत मोक्ष प्रदो भव ॥ १ ॥
anādi nidhano devaḥ śaṅkha cakra gadā dharaḥ ।
avyayaḥ puṇḍarīkākṣaḥ preta mokṣa prado bhava ॥

O Imperishable Lotus-eyed Lord, wielding the conch, discus and mace, may it please you to grant liberation to this departed one.

अतसि पुष्प संकाशं पीत-वास समच्युतं । ये नमस्यन्ति गोविन्दं न तेषां विद्यते भयम् ॥ २ ॥
atasi puṣpa saṁkāśaṁ pīta-vāsa samacyutaṁ ।
ye namasyanti govindaṁ na teṣāṁ vidyate bhayam ॥ 2 ॥

Those who worship the Lord Govinda of dark hue; garbed in yellow silk, for them there is no fear of death.

कृष्ण कृष्ण कृपालो त्वं अगतीनां गतिर् भव । संसार आर्णव मग्नानां प्रसीद पुरुषोत्तम ॥ ३ ॥
kṛṣṇa kṛṣṇa kṛpālo tvaṁ agatīnāṁ gatir bhava ।
saṁsāra ārṇava magnānāṁ prasīda puruṣottama ॥ 3 ॥

O Most merciful Lord Krsna who art the saviour of the helpless, have mercy upon those who are drowning in this ocean of repeated birth & death.

नारायण सुर श्रेष्ठ लक्ष्मि कान्त जनार्धन । अस्य प्रेतस्य मोक्षार्थं सुप्रीतो भव सर्वदा ॥ ४ ॥
nārāyaṇa sura śreṣṭha lakṣmi kānta janārdhana ।
asya pretasya mokṣārthaṁ suprīto bhava sarvadā ॥ 4 ॥

O Lord Narayana foremost of divinities, Consort of Lakshmi, Lord of humankind! Please show compassion and grant liberation to the departed one.

Mṛtyu aṣṭakam

Gāruḍa purāṇā 1.233.

दामोदरं प्रपन्नोऽस्मि किन्नो मृत्युः करिश्यति ॥ १ ॥
dāmodaraṁ prapanno'smi kinno mṛtyuḥ kariśyati ‖ 1 ‖
शन्ख चक्र धरं देवं व्यक्तरूपिणमव्ययम् ।
अधोक्षजं प्रपन्नोऽस्मि किन्नो मृत्युः करिश्यति ॥ २ ॥
śankha cakra dharaṃ devaṃ vyaktarūpiṇamavyayam ।
adhokṣajaṃ prapanno'smi kinno mṛtyuḥ kariśyati ‖ 2 ‖

I surrender myself to the Lord, who contains who entire universe in His belly, what can Death do unto me?
I take refuge in the Wielder of the Conch and Discus, the manifest immutable Lord, the One who is never diminished; what can Death do unto me?

वराहं वामनं विष्णुं नारसिंहं जनार्दनम् ।
माधवं च प्रपन्नोऽस्मि किन्नो मृत्युः करिष्यति ॥ ३ ॥
varāhaṃ vāmanaṃ viṣṇuṃ nārasiṃhaṃ janārdanam ।
mādhavaṃ ca prapanno'smi kinno mṛtyuḥ kariṣyati ‖ 3 ‖

I take refuge in the All-pervading Lord who incarnates as Varaha, Vamana and Narasimha, He is the Destroyer of evil, the Consort of Lakshmi; what can Death do unto me?

पुरुषं पुष्कर-क्षेत्रबीजं पुण्यं जगत्-पतिम् ।
लोकनाथं प्रपन्नोऽस्मि किन्नो मृत्युः करिष्यति ॥ ४ ॥
puruṣaṃ puṣkara-kṣetrabījaṃ puṇyaṃ jagat-patim ।
lokanāthaṃ prapanno'smi kinno mṛtyuḥ kariṣyati ‖ 4 ‖

I take refuge in the Supreme Being who is the Creator of the Cosmos.
The Holy Lord of the universe, the Master of all; what can Death do unto me?

सहस्र-शिरसं देवं व्यक्ताव्यक्तं सनातनम् ।
महा-योगं प्रपन्नोऽस्मि किन्नो मृत्युः करिष्यति ॥ ५ ॥
sahasra-śirasaṃ devaṃ vyaktāvyaktaṃ sanātanam ।
mahā-yogaṃ prapanno'smi kinno mṛtyuḥ kariṣyati ‖ 5 ‖

I take refuge in the un-limitable Lord, who is both manifest and unmanifest,
the Eternal One and the Great Yogi; what can Death do unto me?

भूतात्मानं महात्मानं यज्ञ-योनिं अयोनिजम् ।
विश्व-रूपं प्रपन्नोऽस्मि किन्नो मृत्युः करिष्यति ॥ ६ ॥
bhūtātmānaṃ mahātmānaṃ yajña-yoniṃ ayonijam ।
viśva-rūpaṃ prapanno'smi kinno mṛtyuḥ kariṣyati ‖ 6 ‖

I take refuge in the Lord who is the Inner Soul of all living beings, the Supreme Soul, the source of all sacrifices, the unborn Lord who has the universe as His body; what can Death do unto me.?

मृत्यवष्टकम् इदं पुण्यं मृत्यु-प्रशमनं शुभम् ।
मार्कण्डेय हितार्थाय स्वयं विष्णुरुवाच ह ॥ ७ ॥
mṛtyavaṣṭakam idaṃ puṇyaṃ mṛtyu-praśamanaṃ śubham ।
mārkaṇḍeya hitārthāya svayaṃ viṣṇur uvāca ha ‖ 7 ‖

This auspicious hymn which removes the fear of death was taught to Markandeya for his own benefit by Vishnu himself.

Jñānāmṛta Stotram

(A hymn of Lord Siva — Garuda Purana 1.232)

यस्य विश्वं अनाद्यन्तं अजं आत्मनि संस्थितम् । सर्वज्ञं अचलं विष्णुं सदा ध्यायेत्स मुच्यते ॥ १ ॥
yasya viśvam anādyantaṃ ajam ātmani saṃsthitam ।
sarvajñaṃ acalaṃ viṣṇuṃ sadā dhyāyet sa mucyate ॥ 1 ॥

One attains liberation through constant contemplation upon the All-pervading Lord; who is without beginning or end, who has the cosmos as His body, The Self Sufficient, unborn & omniscient lord.

देवं गर्भोचितं विष्णुं सदा ध्यायन् विमुच्यते । अशरीरं विधातारं सर्व ज्ञान मनोरितम् ।
अचलं सर्वगं विष्णुं सदा ध्यायन् विमुच्यते ॥ २ ॥
devaṃ garbhocitaṃ viṣṇuṃ sadā dhyāyan vimucyate ।
aśarīraṃ vidhātāraṃ sarva jñāna manoritam ।
acalaṃ sarva-gaṃ viṣṇuṃ sadā dhyāyan vimucyate ॥ 2 ॥

One attains liberation through constant contemplation upon the All-pervading Lord; of whom all the Devas are various emanations. One who meditates upon the Supreme Lord without form, the Creator, Omniscient, the Immovable and All-pervading becomes liberated.

निर्विकल्पं निराभासं निष्प्रपञ्चं निरामयम् । वासुदेवं गुरुं विष्णुं सदा ध्यायन् विमुच्यते ॥ ३ ॥
nirvikalpaṃ nirābhāsaṃ niṣprapañcaṃ nirāmayam ।
vāsudevaṃ guruṃ viṣṇuṃ sadā dhyāyan vimucyate ॥ 3 ॥

One attains liberation through constant contemplation upon the All-pervading Lord; who is free from doubts and contradictions, having limitless manifestations, transcending the creation, free from afflictions and imperfections; Vasudeva the Preceptor of the Universe.

सर्वात्मकञ्च वै यावद् आत्म चैतन्य रूपकम् । शुभम् एकाक्षरं विष्णुं सदा ध्यायन् विमुच्यते ॥ ४ ॥
sarvātmakañca vai yāvad ātma caitanya rūpakam ।
śubham ekākṣaraṃ viṣṇuṃ sadā dhyāyan vimucyate ॥ 4 ॥

One attains liberation through constant contemplation upon the All-pervading Lord; on Vishnu, the Most Auspicious, the One Imperishable Supreme Being, having countless manifestations.

वाक्यातीतं त्रि-कालज्ञं विश्वेशं लोक-साक्षिणम् । सर्वस्मादुत्तं विष्णुं सदा ध्यायन् विमुच्यते ॥ ५ ॥
vākyātītaṃ tri-kālajñaṃ viśveśaṃ loka-sākṣiṇam ।
sarvasmād uttaṁ viṣṇuṃ sadā dhyāyan vimucyate ॥ 5 ॥

One attains liberation through constant contemplation upon the All-pervading Lord; who transcends all mundane description, the All-knowing One, the Lord of the Universe, the Supreme witness of all actions, the Most Excellent.

ब्रह्मादि देव गन्धर्वैर् मुनिभिः सिद्ध चारणैः । योगिभिः सेवितं विष्णुं सदा ध्यायन् विमुच्यते ॥ ६ ॥
brahmādi deva gandharvair munibhiḥ siddha cāraṇaiḥ ।
yogibhiḥ sevitaṃ viṣṇuṃ sadā dhyāyan vimucyate ॥ 6 ॥

One attains liberation through constant contemplation upon the All-pervading Lord; who is served by the heavenly host led by Brahma and the other Devas, as well as by the sages and yogis.

संसार बन्धनान् मुक्तिम् इच्छंल्लोको ह्येषतः । स्तुत्वैवं वरदं विष्णुं सदा ध्यायन् विमुच्यते ॥ ७ ॥
saṃsāra bandhanān muktim icchaṃlloko hyeṣataḥ ।
stutvaivaṃ varadaṃ viṣṇuṃ sadā dhyāyan vimucyate ॥ 7 ॥

One attains liberation through constant contemplation upon the All-pervading Lord; All those who desire to be liberated from the bondage of worldly existence and rebirth, become free by chanting this hymn to the Supreme Lord, the Saviour.

संसार बन्धनात् कोऽपि मुक्तिम् इच्छन् समाहितः । अनन्तम् अव्ययं देवं विष्णुं विश्व प्रतिष्टितम् ।
विश्वेश्वरम् अजं विष्णुं सदा ध्यायन् विमुच्यते ॥ ८ ॥
saṃsāra bandhanāt ko'pi muktim icchan samāhitaḥ ।

anantam avyayaṃ devaṃ viṣṇuṃ viśva pratiṣṭitam ।
viśveśvaram ajaṃ viṣṇuṃ sadā dhyāyan vimucyate ॥ 8 ॥

Whoever desires liberation from the travails of transmigration should with concentration meditate upon the All-pervading Lord. One who contemplates upon the Endless Imperishable Lord Vishnu, established in the Universe, the Unborn Lord of all the Worlds, attains liberation.

Ghaṭa Kriya

❖ *Taking the clay pot with water, the karta or the wife carrying it on the left shoulder walks three times around the coffin anticlockwise allowing the water to escape through a hole that has been made in the side of the pot.*

आपस्सुमित्रियास् सन्तु भवन्त्वोषधयो तव । आपो रक्षन्तु त्वां नित्यम्-आपो नारायणस्स्वयम् ॥ १ ॥
āpas sumitriyās santu bhavantvoṣadhayo tava ।
āpo rakṣantu tvāṁ nityam-āpo nārāyaṇas svayam ॥ 1 ॥

May these waters be friendly to you and may they be a healing balm for your grief, may they protect you always, the waters are Narayana.

इमा आपो मधुमत्यो अस्मिन्स्ते लोक उपपद्यन्ताम् ।
imā āpo madhumatyo asmins te loka upapadyantām ।

May sweet water reach you in this (earthly) world

पूता ब्रह्म पवित्रेण पूत सूर्यस्य रश्मिभिः । सर्व तीर्थ जलं पुण्यं पावनं सर्व कारणं ॥ २ ॥
pūtā brahma pavitreṇa pūta sūryasya raśmibhiḥ ।
sarva tīrtha jalaṁ puṇyaṁ pāvanaṁ sarva kāraṇaṁ ॥ 2 ॥

May Lord Brahma purify you with his purity and the Sun with his rays, all the waters of the fords are sacred, they are the cause of all purification.

इमा आपो मधुमत्यो अन्तरिक्षे ते लोक उपपद्यन्ताम् ।
imā āpo madhumatyo antarikṣe te loka upapadyantām ।

May sweet water reach you in the intermediary realm

स्वप्नेन्द्र-जाल सदृशः खलो ऽस्य जीव-लोकः । प्रति-क्षणं क्षरत्य्-एतद् आयुरारट्ट-घटाम्बुवत् ॥ ३ ॥
svapnendra-jāla sadṛśaḥ khalo 'sya jīva-lokaḥ ।
prati-kṣaṇaṁ kṣaraty-etad āyurāraṭṭa-ghaṭāmbuvat ॥ 3 ॥

The mortal world is like a dream and a magical show. The days of our lives are like water kept in an cracked pot — ebbing away each moment.

इमा आपो मधुमत्यो स्वर्गो ते लोक उपपद्यन्ताम् ।
imā āpo madhumatyo svargo te loka upapadyantām ।

May sweet water reach you in the higher realm.

❖ *Exit the chapel, the pot is then cast backwards to the South without turning around.*

Insertion

❖ *Empty the ashes from the fire on top of the coffin.*
❖ *Some places allow a small fire to be lit on top of the coffin prior to incineration.*
❖ *Light some camphor and 7 sticks on top of the coffin and invoke Kravya Agni.*

ॐ क्रव्याद नाम अग्नये नमः ॥
क्रव्याद नाम अग्निं आवाहयामि, स्थापयामि ॥ आगच्छ भगवन् अग्ने श्मशानौ सन्निधो भव ॥
oṁ kravyāda nāma agnaye namaḥ ॥
kravyāda nāma agniṁ āvāhayāmi, sthāpayāmi ॥
āgaccha bhagavan agne śmaśānau sannidho bhava ॥

❖ *Offer the following nine oblations into the fire.*

य एतस्य पथो गोप्तारस्तेभ्यस्स्वाहा । गोप्तृभ्योऽग्निभ्य इदं ॥ १ ॥
ya etasya patho goptāras tebhyas svāhā | goptṛbhyo'gnibhya idaṁ || 1 ||
I make this offering to those who are guides upon the path, to them all Hail!

य एतस्य पथो रक्षितारस्तेभ्यस्स्वाहा । रक्षितृभ्योऽग्निभ्य इदं ॥ २ ॥
ya etasya patho rakṣitāras tebhyas svāhā | rakṣitṛbhyo'gnibhya idaṁ || 2 ||
I make this offering to those who are protectors upon the path, to them all Hail!

य एतस्य पथोऽभिरक्षितारस्तेभ्यस्स्वाहा । अभिरक्षितृभ्योऽग्निभ्य इदं
ya etasya patho'bhirakṣitāras tebhyas svāhā | abhirakṣitṛbhyo'gnibhya idaṁ
I make this offering to those who are guardians upon the path, to them all Hail!

आख्यात्रे स्वाहा ॥ आख्यात्रेऽग्नये इदं ॥ ४ ॥
ākhyātre svāhā || ākhyātre'gnaye idaṁ || 4 ||
To those who are beheld I make this offering, all Hail!

अपाख्यात्रे स्वाहा ॥ अपाख्यात्रेऽग्नये इदं ॥ ५ ॥
apākhyātre svāhā || apākhyātre'gnaye idaṁ || 5 ||
To those who are not beheld, I make this offering, all Hail!

अभिलाल-पते स्वाहा ॥ अभिलाल-पतेऽग्नये इदं ॥ ६ ॥
abhilāla-pate svāhā || abhilāla-pate'gnaye idaṁ || 6 ||
अपलाल-पते स्वाहा ॥ अपलाल-पतेऽग्नये इदं ॥ ७ ॥
apalāla-pate svāhā || apalāla-pate'gnaye idaṁ || 7 ||
अग्नये कर्म-कृते स्वाहा ॥ कर्म-कृतेऽग्नये इदं ॥ ८ ॥
agnaye karma-kṛte svāhā || karma-kṛte'gnaye idaṁ || 8 ||
यमत्र नाधीमस्तस्मै स्वाहा ॥ अनधीयमानाय अग्नये इदं ॥ ९ ॥
yam atra nādhīmas tasmai svāhā || anadhīyamānāya agnaye idaṁ || 9 ||

Prāyaścitta saṅkalpam — अस्मिन् पैत्र मेध होम कर्मणि मध्ये संभावित समस्त दोष प्रायश्चित्तार्थं सर्व प्रायश्चित्तम् होष्यामि ॥

asmin paitra medha homa karmaṇi madhye saṁbhāvita samasta doṣa prāyaścittārthaṁ sarva prāyaścittam hoṣyāmi ||

ॐ भूर्भुवस्सुवः स्वाहा ॥ प्रजापतये इदं न मम ॥

Oṁ bhūrbhuvassuvaḥ svāhā || prajāpataye idaṁ na mama ||

❖ *Offer a pūrṇa huti onto the top of the coffin.*

पूर्णम् अदः पूर्णम् इदं पूर्णात् पूर्णम् उदच्यते । पूर्णस्य पूर्णम् आदाय पूर्णम् एवावशिष्यते ॥
pūrṇam adaḥ pūrṇam idaṃ pūrṇāt pūrṇam udacyate |
pūrṇasya pūrṇam ādāya pūrṇam evāvaśiṣyate ||

❖ *Insertion occurs.*

Sudarśana Stotram

नमः सुदर्शनायैव सहस्रादित्य वर्चसे । ज्वाला-माला प्रदीप्ताय सहस्राराय चक्षुषे ॥ १ ॥
namaḥ sudarśanāyaiva sahasrāditya varcase |
jvālā-mālā pradīptāya sahasrārāya cakṣuṣe || 1 ||
Obeisance unto Sudarshana as brilliant as a thousand suns. A Radiant flaming garland with a thousand spokes and eyes.

सर्व दुष्ट विनाशाय सर्व पातक मर्दिने । सुचक्राय विचक्राय सर्व मन्त्र विभेदिने ॥ २ ॥

sarva duṣṭa vināśāya sarva pātaka mardine ।
sucakrāya vicakrāya sarva mantra vibhedine ॥ 2 ॥

Obeisance unto him who destroys evil and removes sins. Obeisance unto Suchakra and Vichakra the piercer of all mantras.

प्रसवित्रे जगद्-धात्रे जगद् विध्वंसिने नमः । पालनार्थाय लोकानां दुष्टासुर विनाशिने ॥ ३ ॥
prasavitre jagad-dhātre jagad vidhvaṃsine namaḥ ।
pālanārthāya lokānāṃ duṣṭāsura vināśine ॥ 3 ॥

Obeisance unto the Protector & Destroyer of the universe. In order to protect the worlds He destroys the demonic forces.

उग्राय चैव सौम्याय चण्डाय च नमो नमः । नमश्चक्षुः स्वरूपाय संसार भय भेदिने ॥ ४ ॥
ugrāya caiva saumyāya caṇḍāya ca namo namaḥ ।
namaś cakṣuḥ svarūpāya saṃsāra bhaya bhedine ॥ 4 ॥

Obeisance again and again to the awesome one having a ferocious form as well as a gentle one. Obeisance to the eye of the universe who removes the fear of reincarnation.

माया पञ्जर भेत्रे च शिवाय च नमो नमः । ग्रहातिग्रह रूपाय ग्रहाणां पतये नमः ॥ ५ ॥
māyā pañjara bhetre ca śivāya ca namo namaḥ ।
grahātigraha rūpāya grahāṇāṃ pataye namaḥ ॥ 5 ॥

Obeisance unto him who breaks asunder the cage of Maya, obeisance to our benefactor. Obeisance unto him in the form of a planet surpassing all other planets, obeisance to the Lord of planets.

कालाय मृत्यवे चैव भीमाय च नमो नमः । भक्तानुग्रह दात्रे च भक्त गोप्त्रे नमो नमः ॥ ६ ॥
kālāya mṛtyave caiva bhīmāya ca namo namaḥ ।
bhaktānugraha dātre ca bhakta goptre namo namaḥ ॥ 6 ॥

Obeisance again and again to the personification of Time and Death, to the Ferocious, Obeisance to the benefactor of the devotees, obeisance to the protector of the devotees.

विष्णु-रूपाय शान्ताय चायुधानां धराय च । विष्णु शस्त्राय चक्राय नमो भूयो नमो नमः ॥ ७ ॥
viṣṇu-rūpāya śāntāya cāyudhānāṃ dharāya ca ।
viṣṇu śastrāya cakrāya namo bhūyo namo namaḥ ॥ 7 ॥

Obeisance to the form of Vishnu, the tranquil bearer of all weapons. Obeisance again and again to the Supreme Weapon of the Lord - to the Chakra I offer my repeated obeisance.

TARPAṆAM

❖ *The mourners then facing south offer 3 libations of water and sesame seeds to the deceased from the pitṛi tīrtha of the right hand.*

बों _____ नाम दासाय तर्पयामि ॥
boṁ _____ nāma dāsāya tarpayāmi ॥

अनादि निधनो देवः शङ्ख चक्र गदा धरः । व्ययः पुण्डरीकाक्षः प्रेत मोक्ष प्रदो भव ॥ १ ॥
anādi nidhano devaḥ śaṅkha cakra gadā dharaḥ ।
avyayaḥ puṇḍarīkākṣaḥ preta mokṣa prado bhava ॥ 1 ॥

अतसि पुष्प संकाशं पीत-वास समच्युतं । ये नमस्यन्ति गोविन्दं न तेषां विद्यते भयम् ॥ २ ॥
atasi puṣpa saṁkāśaṁ pīta-vāsa samacyutaṁ ।
ye namasyanti govindaṁ na teṣāṁ vidyate bhayam ॥ 2 ॥

कृष्ण कृष्ण कृपालो त्वं अगतीनां गतिर् भव । संसार आर्णव मग्नानां प्रसीद पुरुषोत्तम ॥ ३ ॥
kṛṣṇa kṛṣṇa kṛpālo tvaṁ agatīnāṁ gatir bhava ।
saṁsāra ārṇava magnānāṁ prasīda puruṣottama ॥ 3 ॥

नारायण सुर श्रेष्ठ लक्ष्मि कान्त जनार्धन । अस्य प्रेतस्य मोक्षार्थं सुप्रीतो भव सर्वदा ॥ ४ ॥

nārāyaṇa sura śreṣṭha lakṣmi kānta janārdhana ।
asya pretasya mokṣārthaṁ suprīto bhava sarvadā ॥ 4 ॥

- *All the mourners then sit facing south and do japa of the mūla mantra.*
- *Thereafter worship Keśava for the well-being of the jiva and proceed home.*
- *During the following ten days offer three tilodakas each day and no piṇḍas.*
- *On the tenth day perform the vāsudeva puṇyāha, śānti and ānanda homas.*
- *On the 11th day offer homa with 32 oblations with the vaiṣṇava sūktas.*
- *On the 12th day offer the śrāddha as for an ascetic.*
- *On the 13th day perform the nārāyaṇa bali ceremony.*

ASTHI SAÑCAYANA/NIRVAPANA VIDHIḤ

(Done on the 3rd, 7th, or 9th day after the cremation.)

- *Return to the crematorium and collect the ashes in the box.*
- *Go to a maṇḍapa or shade of a tree and scatter some mustard or sesame seeds.*

अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भुवि सम्स्थिताः । ये भूता विघ्न-कर्तारस् ते नश्यन्तु आज्ञया हरेः ॥ १
apasarpantu te bhūtā ye bhūtā bhuvi samsthitāḥ ।
ye bhūtā vighna-kartāras te naśyantu ājñayā hareḥ ॥ 1 ॥

May all those elementals who live here in this place slink away, may those who are wont to cause obstruction be frustrated by the order of Hari.

अपक्रामन्तु भूतानि पिशाचाः सर्वतो दिशम् । सर्वेषाम् अविरोधेन ब्रह्म कर्म समारभे ॥ २ ॥
apakrāmantu bhūtāni piśācāḥ sarvato diśam ।
sarveṣām avirodhena brahma karma samārabhe ॥ 2 ॥

I am about to begin a sacred duty so may all the elementals and ghosts please depart to all directions so that the work may be done unobstructed.

Bali Dānam

- *Spread a banana leaf an offer 3 piṇḍas as bali*

Saṅkalpaḥ — हरिः ॐ तत्सत् गोविन्द x३ .....भगवद् आज्ञया भगवत कैङ्कर्य रूपेण _____गोत्रस्य _____ प्रेतस्य मम पितुः [प्रेताया मम मातुः] अस्थि सञ्चयन समये श्मशाने वासिनाम् भूतानाम् बलि-दानम् करिष्ये ॥

hariḥ oṁ tatsat govinda x3 .....bhagavad ājñayā bhagavata kaiṅkarya rūpeṇa _____gotrasya _____ pretasya mama pituḥ [pretāyā mama mātuḥ] asthi sañcayana samaye śmaśane vāsinām bhūtānām bali-dānam kariṣye ॥

"Hari Om Tat Sat, Govinda Govinda Govinda... By the command of the Lord and as a service to Him, I shall perform the offering (bali-dana) to the beings residing in the cremation ground, at the time of collecting the bones of my deceased father [mother] of the _____ gotra."

येऽस्मिन् श्मशाने देवाः स्युर्भगवन्तः सनातनाः । तेऽस्मत् सकाशाद् गृह्णीयु बलिम् अष्टाङ्गम् अक्षयम् ॥
ye'smin śmaśāne devāḥ syur bhagavantaḥ sanātanāḥ ।
te'smat sakāśād gṛhṇīyu balim aṣṭāṅgam akṣayam ॥
प्रेतस्यास्य शुभाङ्-लोकान् प्रयच्छन्तु च शाश्वतान् । अस्माकम् आयुरारोग्यं सुखं च ददतां चिरम् ॥
pretasyāsya śubhāṅ-lokān prayacchantu ca śāśvatān ।
asmākam āyur ārogyaṁ sukhaṁ ca dadatāṁ ciram ॥

"May the eternal gods who reside in this cremation groundaccept this imperishable offering of eight parts from us. May the departed one attain auspicious and everlasting realms. May they grant us long life, good health, and happiness. Thus, I offer this lamp and food to the residents and friends of the cremation ground."

इति श्मशान वासिभ्यो [प्रेताय, प्रेत-सखाभ्यो] बलिं सदीपं ददामि ॥

iti śmaśāna vāsibhyo [pretāya, preta-sakhābhyo] baliṁ sadīpaṁ dadāmi ॥

(Offer 3 balis:— 1 for śmaśāna vāsis, 1 for Preta and 1 for his friends)

Rakṣa dīpa prajvalanam

ॐ रं जाग्रज् ज्योति रूपाय नमः तेजोल्काय स्वाहा तेजसे फट् ॥
oṃ raṃ jāgraj jyoti rūpāya namaḥ tejolkāya svāhā tejase phaṭ ॥

Preparation of the Ashes

- *Open the box containing the ashes and mix with milk and sandal-paste and pour them into a clay pot placed on some darbha grass in the south.*
- *Wrap the pot in red cloth.*

saṅkalpaḥ — हरिः ॐ तत्सत् । गोविन्द x ३ ..... अस्यां पुण्य तिथौ भगवद् आज्ञया भगवत कैङ्कर्य रूपेण _____ गोत्रस्य _____ प्रेतस्य मम पितुः [_____ गोत्राया _____ प्रेताया मम मातुः] दहन पश्चात् त्रितीये, सप्तमे, नवमे ऽहनि अस्थि सञ्चयनं (तथा जले निर्वपनम्) करिष्ये ॥

hariḥ oṁ tatsat | govinda x 3 ..... asyāṁ puṇya tithau bhagavad ājñayā bhagavata kaiṅkarya rūpeṇa _____ gotrasya _____ pretasya mama pituḥ [_____ gotrāyā _____ pretāyā mama mātuḥ] dahana paścāt tritīye, saptame, navame 'hani asthi sañcayanaṁ (tathā jale nirvapanam) kariṣye ॥

"Hari Om Tat Sat. Govinda Govinda Govinda. On this auspicious day, by the command of the Lord and as a service to Him, I shall perform the collection of bones (and their immersion in water) on the third, seventh, and ninth day after the cremation of my deceased father [mother] of the _____ gotra, named _____."

Karma-pātra sādhanam

- *Fill the Tiru-kāveri (pot) with water and add some parimala-dravya.*
- *Show surabhi mudra —*

ॐ सुरभि मुद्रायै नमः ॐ वं oṁ surabhi mudrāyai namaḥ oṁ vaṁ

Pavitra mantra

भगवन् पवित्रं, वासुदेव पवित्रं, तत् पादौ पवित्रं, तत् पादोदकं पवित्रं, शत धारं, सहस्र धारं, अपरिमित धारं, अच्छिद्रं, अनन्तं अपरिमित अरिष्ठं, अच्युतन्, अक्षयं, परमं पवित्रं, भगवन् वासुदेवः पुनातु ॥

bhagavan pavitraṁ, vāsudeva pavitraṁ, tat pādau pavitraṁ, tat pādodakaṁ pavitraṁ, śata dhāraṁ, sahasra dhāraṁ, aparimita dhāraṁ, acchidraṁ, anantaṁ aparimita ariṣṭhaṁ, acyutan, akṣayaṁ, paramaṁ pavitraṁ, bhagavan vāsudevaḥ punātu ॥

The Supreme All pervading Lord is pure, His feet are pure, the water from His feet is pure, an hundred streams, a thousand streams, immeasurable streams, unbroken, imperishable, undiminishing, by these supremely purifying forces may the Supreme Godhead purify.

Do avaguṇṭanam — ॐ वीर्याय अस्त्राय फट् । oṁ vīryāya astrāya phaṭ |

- *Take water from the kalaśa with the uddharini in the left hand, raise it to the level of the face, covering it with the right hand, repeat the mūla mantra 4 times —*

ॐ विं विरजायै नमः । oṁ viṁ virajāyai namaḥ |

❖ *Recite the following mantra and sprinkle the water over everything:—*

Aspersion

अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थं-गतोपि वा । यस्-स्मरेत् पुण्डरिकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरश्-शुचिः ॥
apavitraḥ pavitro vā sarvāvastham̐-gatopi vā ।
yas-smaret puṇḍarikākṣam̐ sa bāhyābhyantaraś-śuciḥ ॥

Whether impure or pure, or in whatever state one may be, whoever remembers the lotus-eyed Lord (Pundarikaksha), they become internally and externally purified.

अद्भ्यः प्रोक्ष्यामि शुचये देवेशानः प्रयश्चित्तः । पवित्रं कुरुतातद्यं सर्वानि प्रीत चेतसः ॥
adbhyaḥ prokṣyāmi śucaye deveśānaḥ prayaścittaḥ ।
pavitram̐ kurutātadyam̐ sarvāni prīta cetasaḥ ॥

I sprinkle water for purification, and with a clear mind, I perform this act of repentance. Let this act make everything pure and please all with a purified heart.

अयोध्य मथुर माया काशि काञ्चि अवन्तिक । पुरि द्वारवति चैव सप्तैते मोक्ष दयकः ॥
ayodhya mathura māyā kāśi kāñci avantika ।
puri dvāravati caiva saptaite mokṣa dayakaḥ ॥

CONSIGNMENT OF ASHES

❖ Go to the place where the ashes are to be consigned or buried.

Saṅkalpaḥ हरिः ॐ तत्सत् गोविन्द x३ ..... अस्यां पुण्य तिथौ भगवद् आज्ञया भगवत कैङ्कर्य रूपेण _____ गोत्रस्य _____ दास प्रेतस्य मम पितुः [दासि प्रेताया मातुः] अद्य द्वितिये/त्रितियेऽहनि सागरे/ पुण्य नद्यां भस्म निर्वपनं करिष्ये ॥
hariḥ oṁ tatsat govinda x3 ..... asyām̐ puṇya tithau bhagavad ājñayā bhagavata kaiṅkarya rūpeṇa _____ gotrasya _____ dāsa pretasya mama pituḥ [dāsi pretāyā mātuḥ] adya dvitiye/tritiye'hani sāgare/ puṇya nadyām̐ bhasma nirvapanam̐ kariṣye ॥

"On this auspicious day, by the command of the Lord, in the service of the Lord, for the [spiritual benefit] of the late father [or late mother] of _____ lineage, named _____ (the deceased), on this second/third day, I shall perform the rite of immersion of the ashes in the sacred river/ocean."

❖ *and then empty the ashes into the sea.*

शिवं यातु परं यातु सुकृतं यातु तपो यातु ।
śivam̐ yātu param̐ yātu sukṛtam̐ yātu tapo yātu ।

May you reach well-being, the highest state, religious merit and the highest austerity.

त्राहि मां देव-देवेश हरे संसार सागरात् । त्राहि मां सर्व पापघ्न दुःख शोकार्णवात् प्रभो ॥ १ ॥
trāhi mām̐ deva-deveśa hare sam̐sāra sāgarāt ।
trāhi mām̐ sarva pāpaghna duḥkha śokārṇavāt prabho ॥ 1 ॥

O Lord of lords, Hari save me from the ocean of existence. O redeemer of sins, save me from the ocean of misery and sorrows, O Lord !

देवकी-नन्दन श्रीश हरे संसार सागरात् । दुर्वृत्तांस्-त्रायसे विष्णोः ये स्मरन्ति सकृत्सकृत् ॥२ ॥
devakī-nandana śrīśa hare sam̐sāra sāgarāt ।
dur-vṛttām̐s-trāyase viṣṇoḥ ye smaranti sakṛt sakṛt ॥ 2 ॥

O Son of Devaki! O Lord of Sri! Save me from the ocean of transmigration! Thou art reputed to be the Saviour of sinners who remember Thee but once.

सोऽहं देवाति-दुर्-वृत्तः त्राहि मां शोक सागरात् ।पुष्कराक्ष निमग्नोऽहं महत्यज्ञान सागरे ॥ ३ ॥
so'ham̐ devāti-dur-vṛttaḥ trāhi mām̐ śoka sāgarāt ।
puṣkarākṣa nimagno'ham̐ mahaty-ajñāna sāgare ॥ 3 ॥

O Lord, I am the most wicked of all sinners, save me from the ocean of sorrow. O Pushkaraksha, I am deeply emersed in the sea of ignorance.

त्राहि मां देव-देवेश त्वामृतेऽन्यो न रक्षिता । स्वजन्म वासुदेवाय गो ब्रह्मण हिताय च ॥ ४ ॥
trāhi māṁ deva-deveśa tvāmṛte'nyo na rakṣitā ।
svajanma vāsudevāya go brahmaṇa hitāya ca ॥ 4 ॥

O God of gods, save me. Apart from Thee there is no other refuge. Obeisance to the Self-born vasudeva, the benefactor of the whole universe & devotees.

जगद्-हिताय कृष्णाय गोविन्दाय नमो नमः । शन्तिरस्तु शिवं चास्तु धनविख्याति राज्यभाक् ॥५
jagadd-hitāya kṛṣṇāya govindāya namo namaḥ ।
śantir astu śivaṁ cāstu dhanavikhyāti rājyabhāk ॥ 5 ॥

Obeisance to Krishna, Govinda. Let there be peace, let there be welfare. Let me be the possessor of sacred wealth, fame and a vast spiritual realm.

Prārthana

अनादि निधनो देवः शङ्ख चक्र गदा धरः । व्ययः पुण्डरीकाक्षः प्रेत मोक्ष प्रदो भव ॥ १ ॥
anādi nidhano devaḥ śaṅkha cakra gadā dharaḥ ।
avyayaḥ puṇḍarīkākṣaḥ preta mokṣa prado bhava ॥

अतसि पुष्प संकाशं पीत-वास समच्युतं । ये नमस्यन्ति गोविन्दं न तेषां विद्यते भयम् ॥ २ ॥
atasi puṣpa saṁkāśaṁ pīta-vāsa samacyutaṁ ।
ye namasyanti govindaṁ na teṣāṁ vidyate bhayam ॥ 2 ॥

कृष्ण कृष्ण कृपालो त्वं अगतीनां गतिर्भव । संसार आर्णव मग्नानां प्रसीद पुरुषोत्तम ॥ ३ ॥
kṛṣṇa kṛṣṇa kṛpālo tvaṁ agatīnāṁ gatir bhava ।
saṁsāra ārṇava magnānāṁ prasīda puruṣottama ॥ 3 ॥

नारायण सुर श्रेष्ठ लक्ष्मि कान्त जनार्धन । अस्य प्रेतस्य मोक्षार्थं सुप्रीतो भव सर्वदा ॥ ४ ॥
nārāyaṇa sura śreṣṭha lakṣmi kānta janārdhana ।
asya pretasya mokṣārthaṁ suprīto bhava sarvadā ॥ 4 ॥

- *Sprinkle the mourners with water from the karma-pātra and extinguish the rakṣa-dīpa*
- *The kartā prostrates to the South*
- *The mourners return home and the kartā takes a bath.*

Readings from the Gita

श्रीभगवानुवाच ।

अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे । गतासूनगतासूंश्च नानुशोचन्ति पण्डिताः ॥ २-११॥

śrī bhagavān uvāca

aśocyān anvaśocas tvaṁ prajñāvādāṁśca bhāṣase |
gatāsūn agatāsūṁśca nānuśocanti paṇḍitāḥ || 11 ||

The blessed Lord said [to Arjuna];
you are grieving for that which is not worthy of grief. The wise lament neither for the physical body, nor for the departed Self.

न त्वेवाहं जातु नासं न त्वं नेमे जनाधिपाः । न चैव न भविष्यामः सर्वे वयमतः परम् ॥ २-१२॥

na tvevāhaṁ jātu nāsaṁ na tvaṁ neme janādhipāḥ |
na caiva na bhaviṣyāmaḥ sarve vayamataḥ param || 12 ||

Never was there a time when I did not exist, nor you, nor any of these people; nor in the future shall any of us cease to exist [in essence; in the form of consciousness we are all eternal.]

देहिनोऽस्मिन्यथा देहे कौमारं यौवनं जरा । तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥ २-१३॥

dehino'smin yathā dehe kaumāraṁ yauvanaṁ jarā |
tathā dehāntara prāptir dhīras tatra na muhyati || 13 ||

As the embodied Self continually passes, in this physical body, through various stages of transformation; like childhood to youth, to maturity and old age, at death it passes on into another body. The wise person is not bewildered by such change.

मात्रास्पर्शास्तु कौन्तेय शीतोष्णसुखदुःखदाः । आगमापायिनोऽनित्यास्तांस्तितिक्षस्व भारत ॥२-१४॥

mātrā sparśās tu kaunteya śītoṣṇa sukha-duḥkhadāḥ |
āgamāpāyino'nityās tāṁs titikṣasva bhārata || 14 ||

Contact with material nature invariably produces experiences of joy and sorrow — like the summer and winter seasons - they are impermanent and transitory, one must learn to tolerate them without becoming disturbed.

यं हि न व्यथयन्त्येते पुरुषं पुरुषर्षभ । समदुःखसुखं धीरं सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥ २-१५॥

yaṁ hi na vyathayantyete puruṣaṁ puruṣarṣabha |
sama duḥkha sukhaṁ dhīraṁ so'mṛtatvāya kalpate || 15 ||

That person who remains steady and calm and is not mentally disturbed by either pleasure or pain, and remains balanced and harmonious, is fit for attaining liberation from the material world.

नासतो विद्यते भावो नाभावो विद्यते सतः । उभयोरपि दृष्टोऽन्तस्त्वनयोस्तत्त्वदर्शिभिः ॥ २-१६॥

nāsato vidyate bhāvo nābhāvo vidyate sataḥ |
ubhayor api dṛṣṭo'ntas tvanayos tattva darśibhiḥ || 16 ||

The wise sages have understood the determined fact, that the material world and all in it, is not eternal - it is impermanent and subject to perpetual change. But the spirit is indeed eternal - it has always existed and will continue existing for all eternity.

अविनाशि तु तद्विद्धि येन सर्वमिदं ततम् । विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चित्कर्तुमर्हति ॥ २-१७॥

avināśi tu tad viddhi yena sarvam idaṁ tatam |
vināśam avyayasyāsya na kaścit kartum arhati || 17 ||

Know that consciousness to be imperishable, by which this entire body is pervaded. [Only the body dies – the conscious Self continues its journey through rebirth, And nothing is able to destroy it.

अन्तवन्त इमे देहा नित्यस्योक्ताः शरीरिणः । अनाशिनोऽप्रमेयस्य तस्माद्युध्यस्व भारत ॥ २-१८॥

antavanta ime dehā nityasy-oktāḥ śarīriṇaḥ |
anāśino'prameyasya tasmāt yuddhyasva bhārata || 18 ||

These bodies which we perceive, are [merely] the vehicles of the eternal, indestructible, immeasurable conscious Self [— which is a ray of the Divine]; and they are subjected to having a beginning and an end - therefore rise up and perform your duties — continue with your lives undisturbed.

य एनं वेत्ति हन्तारं यश्चैनं मन्यते हतम् । उभौ तौ न विजानीतो नायं हन्ति न हन्यते ॥ २-१९॥
ya enaṁ vetti hantāraṁ yaścainaṁ manyate hatam ।
ubhau tau na vijānīto nāyaṁ hanti na hanyate ॥ 19 ॥

One who thinks that the Self can cause death, or dies, does not understand the reality - the Self neither causes death nor dies — it is only the physical body which undergoes change and transformation [known as birth and death].

न म्रियते वा कदाचिन् नायं भूत्वा भविता वा न भूयः ।
अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने शरीरे ॥ २-२०॥
na jāyate mriyate vā kadācin, nāyaṁ bhūtvā bhavitā vā na bhūyaḥ ।
ajo nityaḥ śāśvato'yaṁ purāṇo, na hanyate hanyamāne śarīre ॥ 20 ॥

The Self in actual fact pre-exists the body and is not born along with the body, nor does it die when the body dies. It is unborn, eternal, ever-existing, undying and primeval, it does not die when the body dies.

वासांसि जीर्णानि यथा विहाय नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि ।
तथा शरीराणि विहाय जीर्णान्यन्यानि संयाति नवानि देही ॥ २-२२॥
vāsāṁsi jīrṇāni yathā vihāya navāni gṛhṇāti naro'parāṇi ।
tathā śarīrāṇi vihāya jīrṇāny-anyāni saṁyāti navāni dehī ॥ 22 ॥

As a person discards worn out clothes, and puts on others that are new, similarly the Self which is the occupant of the body, discarding worn-out bodies accepts others that are new.

नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः । न चैनं क्लेदयन्त्यापो न शोषयति मारुतः ॥ २-२३॥
nainaṁ chindanti śastrāṇi nainaṁ dahati pāvakaḥ ।
na cainaṁ kledayanty-āpo na śoṣayati mārutaḥ ॥ 23 ॥
अच्छेद्योऽयमदाह्योऽयमक्लेद्योऽशोष्य एव च । नित्यः सर्वगतः स्थाणुरचलोऽयं सनातनः ॥ २-२४॥
acchedyo'yam adāhyo'yaṁ akledyo'śoṣya eva ca ।
nityaḥ sarva-gataḥ sthāṇur acalo'yam sanātanaḥ ॥ 24 ॥

The Self cannot be cut into pieces by weapons, nor can it be burnt by fire, nor moistened by water, nor dried by the wind. This individual Self is unbreakable and insoluble, and cannot be consumed nor dried, It is everlasting, all pervading, unchangeable, immovable and eternally the same.

अव्यक्तोऽयमचिन्त्योऽयमविकार्योऽयमुच्यते । तस्मादेवं विदित्वैनं नानुशोचितुमर्हसि ॥ २-२५॥
avyakto'yam acintyo'yam avikāryo'yam ucyate ।
tasmād evaṁ viditvainaṁ nānuśocitum arhasi ॥ 25 ॥

Having realized that this Self is non-manifest, inconceivable and unchangeable, it does not become you to grieve over the physical body.

अव्यक्तादीनि भूतानि व्यक्तमध्यानि भारत । अव्यक्तनिधनान्येव तत्र का परिदेवना ॥ २-२८॥
avyaktādīni bhūtāni vyakta-madhyāni bhārata ।
avyakta nidhanānyeva tatra kā parivedana ॥ 28 ॥

All beings in this universe, have an unknown beginning, a known middle and certainly an unknown end, therefore what cause is there for sorrow in relation to them and their flow of change and transformation

देही नित्यमवध्योऽयं देहे सर्वस्य भारत । तस्मात्सर्वाणि भूतानि न त्वं शोचितुमर्हसि ॥ २-३०॥
dehī nityam avadhyo'yaṁ dehe sarvasya bhārata ।
tasmāt sarvāṇi bhūtāni na tvaṁ śocitum arhasi ॥ 30 ॥

That which dwells within the bodies of all sentient beings is the spiritual conscious Self, it is indestructible, therefore it is not proper for you to grieve over the death of any being.